

DIUMENGE
12 DE DESEMBRE DEL 2021
NÚMERO 3997
—
2,80 EUROS
—
FINS A UN 30% D'ESTALVI
PER ALS SUBSCRIPTORES
DE PAPER
SUBSCRIPCIONS.ARA.CAT

AVUI

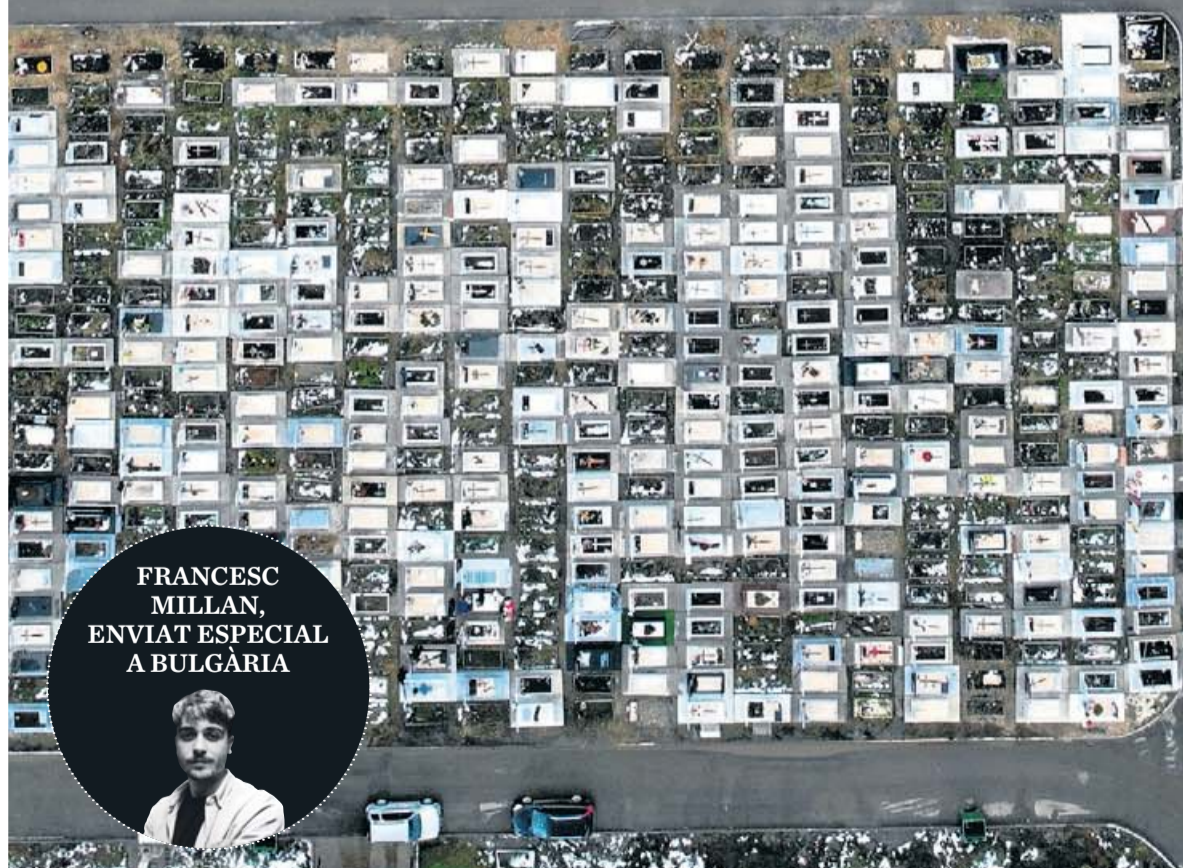

P 18-19

PANDÈMIA

El país que no es vol vacunar

Bulgària, amb la taxa de covid més alta d'Europa, rebutja immunitzar-se

FRANCESC MILLAN,
ENVIAT ESPECIAL
A BULGÀRIA

AMPLIACIÓ D'URGÈNCIA AL CEMENTIRI

El cementiri de Sofia ha hagut d'habilitar un espai de 50.000 m² per l'allau de decessos. IVAN KITANOV

P 24-25

ENTREVISTA A
MANUEL CASTELLS
MINISTRE D'UNIVERSITATS

“Fixar massa quotes de llengües a les aules pot dificultar la solució”

P 06-10

DOSSIER
CRIPTOMONEDES
¿MODA O BOMBOLLA?

Divises digitals:
entre l'estafa i la
inversió de futur

P 60-61

INVESTIGACIÓ
Els últims dies de Benaiges al Barça

RAONS

Tabús

Tabú: allò que no es pot tocar. La fragilitat de les institucions humanes és tan gran que el tabú és sovint el ciment que les aguanta. Què seria de les religions si Déu no fos tabú? Si es pogués parlar-hi, interpellar-lo o donar-li visibilitat, no aguantaria tres dies. La seva força rau en la seva inaccesibilitat. Si fos susceptible de ser exposat s'acabaria el misteri sobre el qual se sosté tot l'edifici. La justificació del tabú és la irracionalitat: allò que la raó no pot explicar. Que és una manera de fer-ho inaccessible a la racionalitat humana. D'aquí l'espontània tendència a convertir en tabú tot allò que trontolla.

Una gran conquesta de la modernitat ha estat desafiar els tabús amb la raó. Però, com és ben sabut, els instruments humans són sempre armes de doble tall: capaces del millor i del pitjor. I la raó sacralitzada desmunta tabús però en construeix immediatament d'altres: ho hem vist amb els totalitarismes moderns, que sense la legitimitat del sagrat busquen la consagració en el futur, la gran promesa que no arriba mai.

Avui, potser la figura més pròxima al model sagrat és la nació, convertida en ens superior intocable i indefinible que vincula els ciutadans d'una terra determinada, i se suposa que és l'ànima –feta d'acumulació històrica i assumptió activa– que cohesiona una societat. És la dimensió transcendental d'una comunitat que inevitablement consagra la dinàmica de l'amic i l'enemic. En aquest país en sabem prou, de tot això.

Però el tabú avui s'està convertint en un producte de supermercat polític poc resistent al control de qualitat. I tanmateix se segueix utilitzant fins a nivells de màxima banalització, quan es vol fer servir per protegir coses impossibles de fer invisibles. A Espanya n'hi ha dos exemples: la Constitució i la monarquia. La incapacitat de trobar un consens per a una reforma de la Constitució que és imprescindible obliga a elevar-la a la categoria de tabú: no es pot tocar, com hem vist aquesta setmana al Parlament espanyol. Pel que fa a la monarquia, des de l'abdicació de Joan Carles I les seves vergonyes es despleguen dia a dia en l'escena pública. I, tanmateix, de Sánchez a Abascal, passant per Casado, s'insisteix que és intocable. I així només pot créixer la distància entre política i ciutadania.

JOSEP RAMONEDA

vistaltwitter

Carles Baeza (@carlesbaeza)
Tuitaire

“40 anys d'immersió lingüística, un model educatiu d'èxit com a element d'integració. Ara, 40 anys després, uns pares utilitzen el seu fill de 5 anys per fer bandera ideològica, política. Trist, molt trist.... 40 anys després”

Bruna (@fvbruna)

Responsable de comunicació

“No sé vosaltres... però no entenc per què una sentència judicial passa per davant d'una llei que va ser aprovada pel Congrés, format per diputats escollits a les urnes, i d'un model d'immersió lingüística avalat per 8 de cada 10 catalans”

Josep Maria Fonalleras (@fonalleras)
Escriptor

“Trobo que s'ha dit poc que estem parlant de nens de P5. ¿Sabeu quantes estructures sintàctiques, quants pronoms febles, quantes derivades o integrals fan a P5? La indecència d'exigir percentatges a P5, que, a més, no és ensenyament obligatori, és extrema”

Montserrat Tudela (@MTudela)

Directora de la revista 'Auriga'

“A veure, ¿Canet serà l'espurna o ho deixem passar?”

Jordi Nieva-Fenoll (@jordinieva)

Catedràtic en dret processal

“Que algú expliqui per què s'exigeix el passaport covid per entrar en un bar, però no en un tren hermèticament tancat. Postureig pandèmic, és així. Les autoritats haurien de promoure autèntiques mesures sanitàries, que per a supersticions ja hi ha els antivacunes”

Josep Lluís (@josepluisg)

Graduat en humanitats

“Des que és necessari presentar el passaport covid per entrar en bars i restaurants he anat a fer cafè a quatre bars de Barcelona. M'han demanat el document a 0 de 4. No anem bé”

Neus (@neusssi)

Mestra

“Em posaré seriosa. Des dels 17 anys que estic treballant amb infants i us diré una cosa: ells, a diferència dels adults, no veuen violència en picar un tronc (sí, és un tronc), hi veuen tradició, cantar en família i diversió. La seva mirada no és la vostra. Deixeu de fer-los adults”

Oriol Malet (@OriolMalet)

Il·lustrador

“Els meus fillets que no piquin el tió, que es traumatitzaran i s'educaran en la violència, però *Call of duty* deu anys abans de l'edat recomanada perquè no donin pel sac, que vull estar tranquil...”

CRISTINA CALDERER

L'ARA, empresa amb segell cultural

pareumàquines

ÀLEX GUTIÉRREZ (@ALEXGUTIERREZM)

Criminalitzar amb tres lletres dos milions d'independentistes

TITULAR de portada de *La Razón*: “La UE estudiarà el cas del nen assetjat pels independentistes”. Però en tot cas –i si les amenaces són certes– el diari hauria d'escriure “La UE estudiarà el cas del nen assetjat per independentistes”. Criminalitzar dos milions llargs de catalans és tan fàcil com posar un article allà on no toca: les tres lletres de la paraula *los*, en el titular original en castellà. Parlem de les presumptes amenaces, ara. El que hi ha sobre la taula són un parell de tuits. El primer, ja esborrat, era del mosso Albert Donaire, i reclamava deixar el noi sol a classe. El segon, de l'escriptor

Jaume Fàbrega, advocava per “apedregar la casa del menor”. Després també el va esborrar, va disculpar-se i va assegurar que parlava figuradament. Els dos missatges eren lamentables, ras i curt. Ara bé, difícilment poden ser representatius de res més que de dues expansions particulars, deixades anar no pas en el seu millor dia. Tant li fa: un cop més, els mitjans espanyolistes fan servir l'anècdota com a palanca per a la polarització. Al lector de Madrid, Sòria o Las Hurdes li semblarà que el Govern, l'escola i dos milions de desafectes –a qui columna rere columna es deshumanitza– estan atacant un pobre menor.

Tot el soroll generat està destinat a tapar un escàndol i un greuge col·lectiu –l'atac a la immersió– amb una història manipulada que afavoreix el discurs de l'odi contra tot allò que desprengui una mínima catalanitat. Mentrestant, a la portada de l'*Abc* una cita d'un suposat pare que també ha reclamat el 25% de castellà: “Qui s'atrevirà a demanar ara més castellà després d'això del col·legi de Canet?” Jugada mestra. Així justificaran el caràcter rotundament residual de les famílies que exigeixen una quota que, igualment, se supera amb escriure a la majoria de centres.

NO US HO PERDEU!

ara diumenge

PERE VIRGILI

Jo soc jo i el meu bessó

La Lara Bonilla ha parlat amb sis parelles de bessons monozi-gòtics o idèntics sobre com es constitueix la identitat quan des de l'úter matern han compartit la vida amb algú molt semblant a tu. I no tothom ho viu igual. p. 04-09

emprenem

LAURA MAGALLÓN

Plantar cafè i te a Catalunya

La *start-up* Acapella ha plantat per primera vegada cafè i te a Catalunya del Nord, al Rosselló. Jean-Marc Sanchez, enginyer agrònom i fundador de l'empresa, ha aprofitat l'experiència dels seus viatges a l'Àsia i l'Amèrica del Sud. p. 36-37

L'OBSERVADORA

ESTHER VERA
DIRECTORA

La farsa i els escorpins

S'imposa pensar que Marx tenia raó i que la història es repeteix primer com una gran tragèdia i després com una miserable farsa. Mirem al voltant i la trama mostra un corrent de fons inquietant, tot i que un punt ridícul en les formes, especialment pel que fa a la ultradreta europea i a l'espanyola en particular. Un exèrcit d'escorpins recorre les nostres democràcies liberals soscavant els valors de la convivència i la diversitat, mentre que les grans preguntes econòmiques cada cop tenen menys respostes i són més inquietants en termes de desigualtat i de garanties de funcionament de l'ascensor social.

Els valors democràtics s'enfronten a grandiosos desafiaments econòmics i socials que l'extrema dreta i els populismes aprofiten per posar en dubte tota la construcció política.

Les grans potències, com la Xina i Rússia, menyspreen la idea mateixa de democràcia sacrificant-la a l'altar de la utilitat, l'eficiència i la falsa seguretat dels seus individus, basada en una absència total de llibertat. Aquesta setmana el règim xinès ha publicat un document titulat *La Xina, una democràcia que funciona*, en el qual afirma que en la pandèmia els resultats de la gestió han sigut millors que als EUA, que qualifica de país polaritzat, i en què es conclou que "no hi ha un model fix de democràcia". Deu ser part de la farsa, voler fer creure que la Xina o Rússia són un altre model de democràcia en comptes de règims autocràtics en els quals, d'una banda, Xi Jinping ha canviat la Constitució per assegurar-se el poder indefinidament i, de l'altra, Vladímir Putin ha firmat una llei per mantenir-se al Kremlin fins al 2036. Però la idea xinesa que la gestió és més fàcil amb les draconianes mesures de confinament, la censura i el menyspreu per la llibertat i el benestar dels ciutadans, és una obvietat. Més fàcil per al governant no significa millor per al governat i els seus inexistents drets ciutadans. La

dictadura dona avantatges en el tauler internacional, on la Xina i els EUA representen models antagònics, però on els Estats Units estan en retrocés en el seu paper actiu de garant militar de valors i d'interessos i en hores baixes per donar lliçons morals sobre les virtuts democràtiques.

I EUROPA?

En aquest context, la Unió Europea, que té el més imperfecte millor model de benestar del

MARI FOUZ

món, haurà de fer front a la transició de la cancelleria alemanya i a les eleccions a la presidència francesa. La UE s'ha enfrontat a la greu crisi del coronavirus amb el beneït optimisme de la intel·ligència keynesiana, però necessita urgentment un nou pas endavant en la integració bancària, fiscal i de polítiques clau com la immigració. L'experiment de la coalició alemanya de socialdemòcrates, verds i liberals afronta la necessitat de fer reformes estructurals que acabaran condicionant els seus aliats i el paper de la UE en un món que mira cap a l'Àsia i que no l'està esperant, més enllà d'observar-la com un destí turístic amb l'atractiu de la bella vellesa.

Les eleccions franceses seran un altre termòmetre per a tot Europa. La irrupció d'Éric Zemmour ho sacseja tot en una França que torna a fer olor de polvorí social i on la represa econòmica deixa els treballadors menys qualificats i els pàgesos al marge del creixement i castigats per la inflació. Els Le Pen han passat a ser uns aprenents de bruixot al costat de l'operació Zemmour. El periodista ultradretà està apadrinat pel magnat de la comunicació Vincent Bolloré, president del grup Vivendi, propietari de *Paris Match*, *Le Journal de Dimanche*, Canal+, Europe 1 i la cadena de televisió Cnews, inspirada en la Fox. Bolloré també té interessos a la italiana Mediaset i a l'espanyola Prisa –aquí espera l'aval del govern de Pedro Sánchez per tenir-ne la propietat, que inclouria *El País* i la SER.

En guerra amb l'Elisi de Macron, Bolloré impulsa un candidat que afirma que "l'existència del poble francès està en perill" i que parla de la "gran substitució" i de l'amenaça de l'islam sobre la França catòlica projectant una alternativa basada en un inexistent passat homogeni i gloriós. Intoxicant durant anys al seu programa *Face à l'info*, la seva estratègia els sonarà: enfrontament al plató per atraure audiències i repercussió a les xarxes socials, que alimenten els algorismes de l'odi. Una estratègia que acaba condicionant l'agenda política.

MIRAR AL VOLTANT

Només cal mirar al voltant nostre per veure com la intolerància i les posicions de l'extrema dreta avancen en el debat públic i com una part de la premsa juga fort a favor seu. Només cal llegir alguna premsa madrilenya, que escombraria el català amb arguments mesquins i fets a mida de la ultradreta. Espanya sempre ha tingut periodistes en el nucli del pistolisme, però no només cal mirar els actors de l'odi sinó també aquells que s'inhibeixen per por i oportunisme. Aquells que s'autoanomenen moderats i simplement floten sempre en les aigües del millor postor.

Nova
Hipoteca Sabadell

“ Explicar-te la hipoteca i que després la contractis amb qui vulguis.

Ho firmo ”

Sabadell

Sol·licita ja la teva cita
amb un especialista a
bancsabaddell.com/hipoteques

a

L'EDITORIAL

Les criptomonedes i el miratge del diner fàcil

Milions d'adolescents d'arreu del món s'han convertit en inversors monetaris a través del seu mòbil gràcies a les criptomonedes. També molts adults, esclar. Tots ells aspiren a fer-se rics. Sense ser-ne conscients, han entrat en una espiral especulativa que crea addicció. Sobretot als joves, davant la perspectiva d'un món laboral precari, els motiva embutxacar-se diners sense esforç. Senten que tenen dret a un tall del pastís de la riquesa global que, pel camí de l'estudi i la feina, segurament els serà negat. Cobdícia? Revenja? Individualisme? Enlluernats per la promesa de diner fàcil i ràpid, busquen una sortida personal. Un 11% dels espanyols –uns 4,3 milions de persones– han invertit o inverteixen en criptomonedes. D'aquests, un 11% només hi han posat una quantitat testimonial de menys de 300 euros, però el 70% n'hi inverteixen més de 1.000 i el 40% creuen que és una aposta segura. I segurament, sens dubte, no ho és.

La seguretat està lluny del volàtil món de les criptomonedes, entre altres coses per la manca de controls. Si la borsa ja és de per si un entorn complicat, encara ho és més el de les criptomonedes. La inexistent traçabilitat d'aquest diner i la falta de regulació sobre el seu ús, juntament amb el seu caràcter anònim, fan que ningú no sàpiga ben bé qui o què hi ha darrere d'un negoci que no està sustentat en

Sense controls i volàtil, procliu a l'especulació, el món de les criptomonedes podria esdevenir una bombolla

les institucions tradicionals, com ara els bancs centrals. La mala premsa que arrossegueu els bancs alimenta, precisament, aquesta creença en la llibertat que en aparença representen les criptomonedes, associades a un miratge de febre d'or. La majoria d'inversors ignoren, per exemple, el perill que es converteixen en via de blanqueig de capitals, de pagament de res-

cats *ransomware* o d'operacions de narcotràfic.

Però no tothom hi veu els riscos. Mentre que la Xina sí que ha prohibit el bitcoin, el Salvador l'ha adoptat com a moneda de curs legal. Al Chicago Mercantile Exchange ja es cotitzen futurs sobre el bitcoin i a Espanya la Comissió Nacional del Mercat de Valors ha admès inversions en criptomonedes. L'organisme regulador nord-americà, la Security Exchange Commission, també ha autoritzat un primer fons cotitzat de bitcoins. O sigui, que comença a obrir-se pas en els entorns oficials. I, tanmateix, hi ha moltes zones fosques i una gran varietat: avui dia ja hi ha al món unes 10.000 criptomonedes diferents.

Les criptomonedes, basades en la tecnologia *blockchain*, aspiren a no quedar-se en efecte bombolla i, per tant, volen esvair la idea que només estan engreixant l'especulació. En tot cas, tal com funcionen i com es publiciten, costa molt de dissociar-les de la fascinació pel diner fàcil.

LES CARES DEL DIA

Pablo Casado

● La dreta espanyola segueix explotant i tergiversant el cas de l'escola de Canet. El líder del PP va insistir ahir al president espanyol Pedro Sánchez sobre la necessitat d'aplicar un 155 educatiu a Catalunya per garantir el castellà a les escoles. Casado, a més, va acusar la Generalitat de practicar un "apartheid lingüístic" i a l'independentisme de "perseguir un nen de 5 anys per parlar espanyol". P. 14

Victòria Alsina

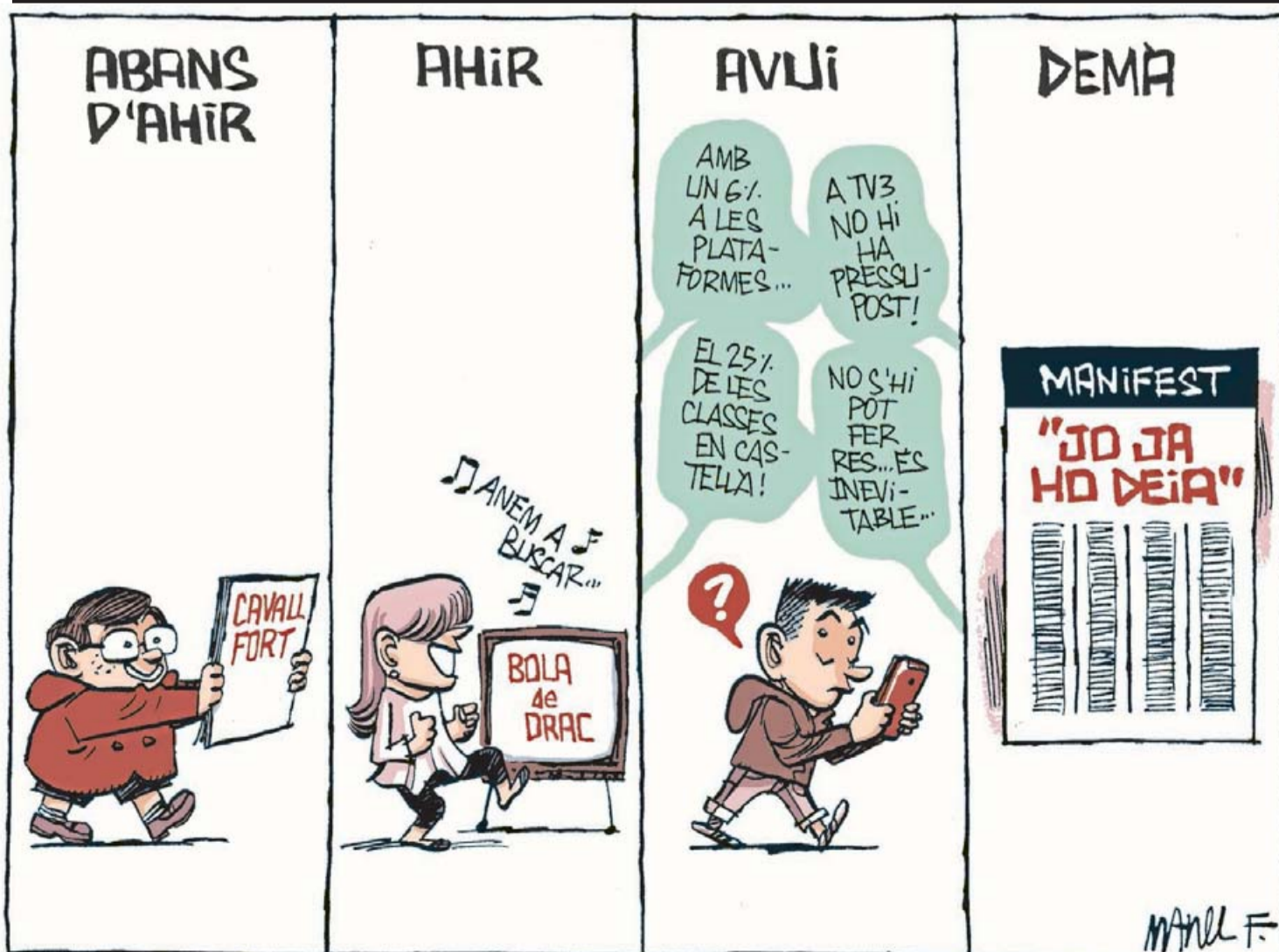
● La consellera d'Exteriors va inaugurar ahir la delegació del govern català a Mèxic. Ho va fer destacant la "normalitat" del fet malgrat les "intimidacions" de l'estat espanyol. De fet, la delegació es va crear fa dos anys, el 2019, però a causa de la pandèmia del covid en la pràctica no s'havia pogut engegar. Ara sí. Alsina té previst seguir obrint seus en altres països. P. 13

Aurora Altisent

● És un dels noms fonamentals del dibuix català de l'últim segle, una figura imprescindible, i massa sovint oblidada, del panorama artístic. Als 93 anys, ho recorda tot de la seva llarga trajectòria: la vocació –la seva mare ja era pintora–, els mestres, els companys de viatge, els entrebancs, la lluita d'una dona en un món d'homes, les seves obres... P. 10-11 ARA DIUMENGE

MANEL FONTDEVILA

A Condis trobaràs

Ostra Del Delta de l'Ebre

L'ostra arrossada del Delta de l'Ebre es cultiva exclusivament a les badies del Fangar i Alfacs, situades al Parc Natural del Delta de l'Ebre. És rica en proteïnes, vitamines i sals minerals i el seu sabor és deliciós i exquisit.

Sistema obre fàcil
perquè sigui
més senzill obrir-les

A Condis estimem la terra

#Condisambtu

 Condis

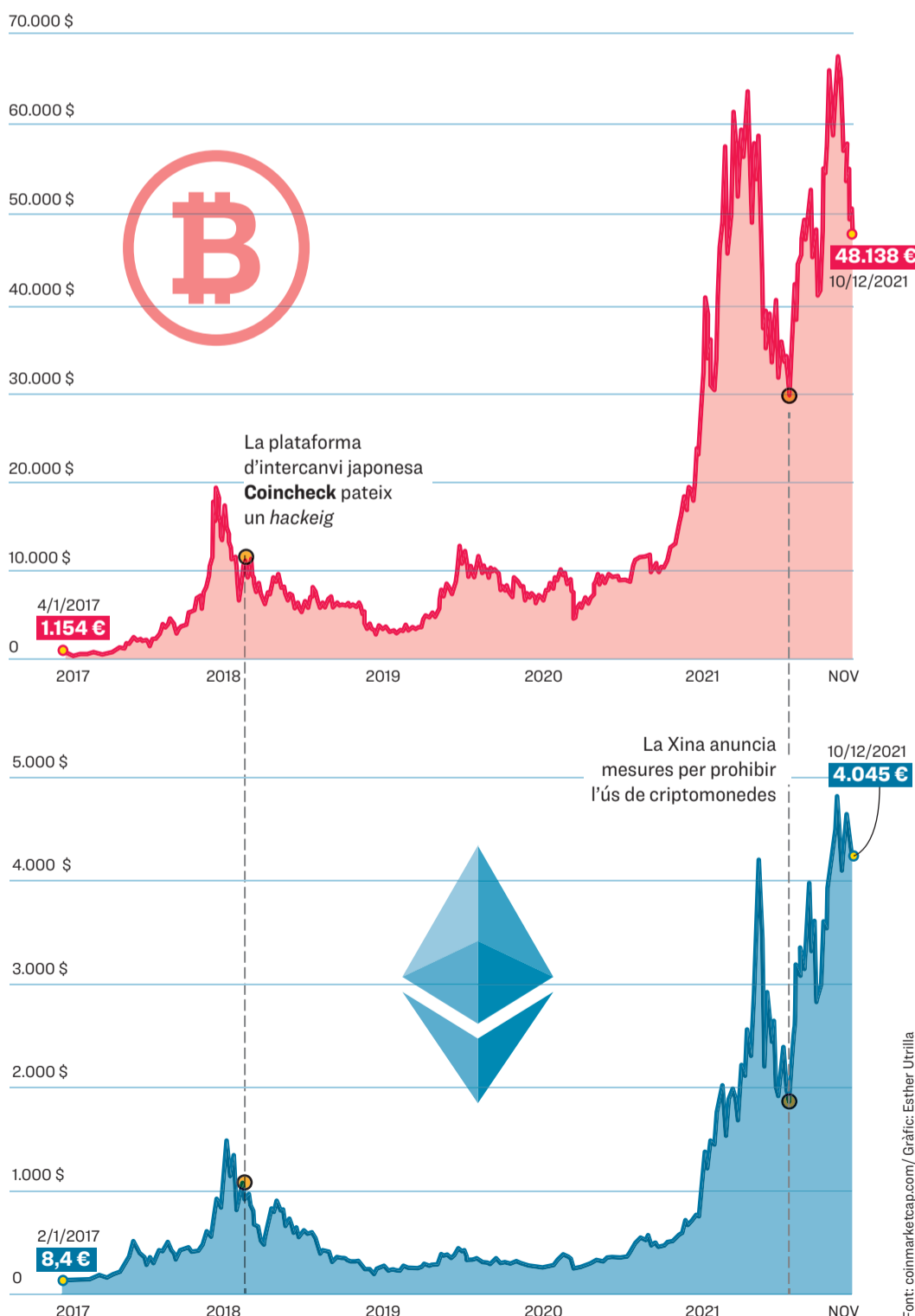
Dossier

EL BOOM DE LES CRIPTOMONEDES

Criptomonedes: ¿estafa o inversió de futur?

Les divises digitals són cada cop més populars entre persones sense experiència prèvia en finances

LA FEBRE DELS BITCOINS I ELS ETHEREUMS

PAULA SOLANAS
BARCELONA

De fons sona una cançó d'Abba i apareix la vista panoràmica d'una mansió de luxe, amb piscina inclosa. El vídeo segueix amb "les cinc criptomonedes que et faran ric el 2022" i enllaça captures de pantalla amb les fluctuacions a l'alça de monedes amb noms aparentment aleatoris com RUNE, ALGO, DOT o VET. La promesa agrada a més de 150.000 usuaris de TikTok, la xarxa més popular entre els adolescents. Reclams com aquest circulen entre grups d'amics, companys de feina i familiars que fins fa ben poc no s'havien plantejat que invertir es podia convertir en gairebé un joc del mòbil. Els casos de guanys en temps rècord gràcies a les criptomonedes que es viralitzen a les xarxes han contribuït a una febre que enganxa inversors totalment novells sense experiència en finances, mentre economistes destacats avisen que aquesta moda s'ha de vigilar de més a prop.

"Per què les persones estan disposades a pagar grans quantitats de diners per béns que –pel que sembla– no fan res?" La pregunta se la feia fa uns mesos el premi Nobel d'economia Paul Krugman en un article al *New York Times*, i en la seva resposta hi trobava la mateixa forma piramidal dels esquemes Ponzi. "Òbviament, si els preus d'aquests actius continuen creixent, els primers inversors ja han guanyat molts diners, i el seu èxit en continua atrient de nous", argumentava l'economista. Josep Stiglitz, també guanyador del guardó, encara va més enllà i proposa prohibir les criptomonedes per aturar de manera definitiva el que s'està convertint en "un paradís fiscal en la foscor".

Detractors i partidaris

Almenys vuit premis Nobel, exdirigents de bancs centrals com Alan Greenspan (Reserva Federal dels Estats Units) o Vítor Constancio (Banc Central Europeu) i empresaris com Warren Buffet o el president del gegant financer JP Morgan, Jamie Dimon, s'han sumat a aquest cantó de la barricada. És la part de l'establishment que alerta dels perills de jugar-se-la amb actius volàtils i sense suport dels bancs cen-

trals, mentre que la nova fornada del capitalisme digital, representada per magnats com Elon Musk (creador de Tesla) o Steve Wozniak (cofundador d'Apple), en pregona les virtuts i el potencial tecnològic a llarg termini.

El primer pas per plantejar si les criptomonedes són una bombolla és preguntar als experts què és una bombolla. "És un fenomen que neix als mateixos mercats, la gran majoria de les vegades –per no dir totes– com a conseqüència de l'especulació", explica Oriol Soley, professor de direcció financera de la Universitat Autònoma de Barcelona. La definició és la mateixa que feia servir l'economista nord-americà Burton Malkiel al seu llibre *Un paseo aleatorio por Wall Street* i hi afegeix tres condicions: que hi hagi una part de veritat en la història, una expectativa molt més alta del que seria raonable i una certa actitud d'eufòria de les masses.

Per a l'acadèmic, és "possible" que el bitcoin compleixi aquests requisits, però encara no ho podem saber del cert. "Sempre que compres un actiu per vendre'l sense que t'aporti un valor, aquesta és una actitud molt més especulativa que inversora", afegeix. A principis d'any el bitcoin valia prop de 22.300 dòlars i dotze mesos després pràcticament s'ha duplicat, fins als 42.800.

Per a Xavier Brun, director del màster en mercats financers de la BSM-UPF, l'interès per les criptomonedes també té molt a veure amb la cobdícia. "Una bombolla implica guanyar diners d'una manera molt ràpida. Hi inverteix gent que no és experta i que poques vegades o mai ho ha fet abans i és pel simple fet d'intentar enriquir-se, sense saber què hi ha al darrere", argumenta l'acadèmic. Coincideix que hi ha moltes característiques de les bombolles en l'entusiasme que generen actius com el bitcoin, però tampoc s'atreveix a certificar que ho sigui al 100%. "Em sembla que la tecnologia *blockchain* que hi ha al darrere sí que pot ser una tendència de futur que es quedi", afegeix. Altres elements, com la falta de traçabilitat de les transaccions, però, li generen "recl".

La nova febre de l'or

Els defensors de les possibilitats del bitcoin i els seus milers d'hereus –es calcula que hi ha prop de 10.000

"Estafa piramidal"
El premi Nobel Paul Krugman és molt crític amb les criptomonedes. Segons ell, aquestes segueixen l'esquema Ponzi d'estafa piramidal.

"Valor refugi"
L'experta Luz Parrondo defensa que les 'cryptos' tenen una funció "molt important" i que creixeran perquè són un "valor refugi".

CARES FAMOSES DONEN SUPORT AL NEGOCI 'CRYPTO'

Als Estats Units diversos famosos han promocionat empreses vinculades a les criptomonedes. A casa nostra el cas més significatiu és el d'Andrés Iniesta, que va fer un anunci a Twitter d'una plataforma d'inversió en bitcoins.

A banda que no va especificar que era un anunci, el futbolista va rebre un toc de la CNMV. El supervisor dels mercats financers va avisar-lo que les criptomonedes comporten perills importants i, per tant, es consideren una inversió d'alt risc.

monedes virtuals— consideren que l'especulació només és la part més vistosa. “Comentem un error al parlar de criptomonedes en general. Potser alguna està sobrevalorada, però tenen una funció molt important i res a veure les unes amb les altres”, explica Luz Parrondo, directora del postgrau de *blockchain* de la BSM-UPF i membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya. En la seva opinió, hem d'assumir que no es tracta d'una bombolla perquè molts inversors ja hi confien com a valor refugi, com passa amb l'or. “Continuarà creixent i bastant més”, apunta.

Albert Salvany és un dels consultors que treballen a Belobaba, una empresa fundada per catalans que ha llançat dos fons (un registrat a Gibraltar i un altre a Estònia) per invertir en criptomonedes. “Es un actiu que has de conèixer quan hi inverteixes perquè té un plus de complexitat. Però d'aquí a parlar de bombolla no em sembla adequat. La bombolla ho és perquè el preu no s'ajusta al valor de l'actiu i jo crec que el potencial futur és enorme”, afirma. El vehicle gestiona per ara uns 5 milions d'euros i està dirigit a inversors que volen exposició a les divises virtuals però que no hi poden dedicar gaire temps.

La naturalesa anònima de les criptomonedes complica que hi hagi dades fiables sobre el seu ús a Espanya. Tampoc hi ha una regulació específica i, per ara, organismes com la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) o el Banc d'Espanya s'han limitat als avisos sobre els riscos i els possibles fraus en el sector. Aquest últim organisme ha habilitat un registre per als proveïdors de serveis, com les cases de canvi, per vigilar el blanqueig de capital.

Segons un informe recent d'Asufin, l'Associació d'Usuaris Financers, un 11% dels espanyols han invertit o inverteixen actualment en criptomonedes. Això significa que a Espanya hi ha 4,3 milions de persones que hi han posat —on encara hi tenen— diners. Mentre que un 11% només hi ha posat una quantitat testimonial de menys de 300 euros, hi ha un 70% que n'inverteix més de 1.000. Però el percentatge que més preocupa a l'entitat, tenint en compte els nivells d'educació financera a l'Estat, és un altre: el 40% dels inversors en criptomonedes les consideren una “aposta segura”.

La lletja veritat del bitcoin

El valor intrínsec d'aquesta criptomoneda és zero

XAVIER FREIXAS
CATEDRÀTIC DE LA UPF

De cop i volta el bitcoin gaudeix d'una aurèola de respectabilitat. Al Chicago Mercantile Exchange es cotitzen futurs sobre aquesta criptomoneda. Al maig la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), el regulador dels mercats financers espanyols, admetia les inversions en criptomonedes. Al setembre el Salvador adoptava el bitcoin com a moneda de curs legal. El 19 d'octubre, la Security Exchange Commission (SEC), l'organisme regulador nord-americà, va autoritzar el primer fons cotitzat de bitcoins i alguns vehicles d'inversió han començat a invertir en aquest actiu. Pel que sembla, el bitcoin —amb el seu creixement espectacular i malgrat la volatilitat— ha arribat a una fase de maduresa. Aleshores, si volem diversificar els nostres estalvis hem d'invertir-hi?

Als primers cursos de finances de la universitat s'aprèn que els mercats de valors permeten assignar capital a aquelles empreses més eficients i que la visió de la borsa com un casino és simplista. Ensenyem als nostres estudiants que quan invertim en una acció estem comprant un flux de dividends futurs i que quan puja el preu de les accions d'una empresa se'n facilita el finan-

çament i el creixement. Ara hauré d'explicar què són les bombolles financeres. Efectivament, el bitcoin no genera valor econòmic afegit, ni beneficis, ni dividends; el seu valor intrínsec és zero. Per definició, és una bombolla pura com ho és la inversió en filatèlia.

A l'Holanda del segle XVII, en la primera bombolla, un bulb de tulipa valia igual que un apartament. A Anglaterra, a principis del segle XVIII, les accions de la Companyia dels Mars del Sud van passar en set mesos de 128 a 1.000 lliures esterlines. Al Japó dels anys 80, el preu de la ciutat imperial equivalia al preu de tot el Canadà. Les *dotcom* de finals dels anys 90 o els *asset backed securities* de la crisi financera global del 2008 són exemples més recents de bombolles.

Alan Greenspan i Ben Bernanke, expresidents de la Reserva Federal dels Estats Units, afirmaven que era impossible identificar una bombolla financera. El premi Nobel d'economia Robert Schiller, al contrari, considera que sí que és possible, encara que potser aplicat més aviat a un mercat que no pas a un actiu individual. Aleshores, ¿hi ha una bombolla en el preu d'Amazon? ¿En el de Tesla? ¿En el bitcoin? La ràtio PER de Tesla —el preu d'una acció dividit pels beneficis que genera l'empresa— és a 341, un nivell que només s'entendria si la companyia tingués unes expectatives de creixe-

ment dels beneficis difícils d'assolir en la seva situació actual. Però soc incapaç de dir quina part del preu de Tesla correspon a una bombolla financera. Per contra, el PER d'un bitcoin no existeix perquè la divisió per zero no és possible.

El bitcoin té la seva demanda com a vehicle de blanqueig de diners, per a operacions de narcotràfic o per facilitar el pagament dels rescats als segrestos (de dades o físics), però això no justifica el creixement del seu preu. Perquè es creï una bombolla han d'existir unes expectatives de creixement de preu suficients per fer la inversió atractiva. Sabem que l'oferta de bitcoins augmenta amb l'activitat dels anomenats *miners*, per la qual cosa deduïm que, perquè el preu s'incrementi, la inversió en bitcoins ha de créixer a un ritme superior.

Què han de fer els reguladors?

El regulador es troba en una situació difícil. ¿En nom de quin paternalisme atàvic hauria de prohibir la utilització del bitcoin a inversors professionals, com es va fer a la Xina al setembre? Cert, a l'abril la CNMV posava límits a les campanyes comercials dirigides a atraure inversors en criptomonedes en un intent de protegir petits inversors, però es tracta d'una mesura molt pusil·lànime.

D'altra banda, permetre una inversió la demanda de la qual prové d'activitats delictives o de pura especulació tampoc no està en línia amb els objectius de la CNMV. Efectivament, l'òrgan regulador ha de “vetllar per la transparència dels mercats de valors espanyols i la formació correcta de preus, així com la protecció dels inversors”, i aquí la transparència és limitada. Si hi afegim que, per validar les transaccions amb bitcoins, els anomenats *miners* han de resoldre un problema matemàtic d'una complexitat cada vegada més gran i que requereix superordinadors que consumeixen més electricitat que tot Suècia, el futur d'aquesta forma d'inversió sembla compromès.

La inversió en bitcoins ha permès a alguns inversors obtenir beneficis espectaculars a curt termini, però no hem d'oblidar que els guanys històrics no permeten predir les tendències futures. Quan esclati la bombolla, les pèrdues seran dignes de la tulipomania del segle XVII o de les accions de la Companyia dels Mars del Sud. Uns hauran guanyat i els altres hauran perdut. El problema és el cost en termes d'assignació de capitals: amb les criptomonedes ens allunyem d'un mercat de valors que assigna el capital de manera eficient per acostar-nos a la versió purament especulativa. Un criptocasino amb menys costos de transacció.

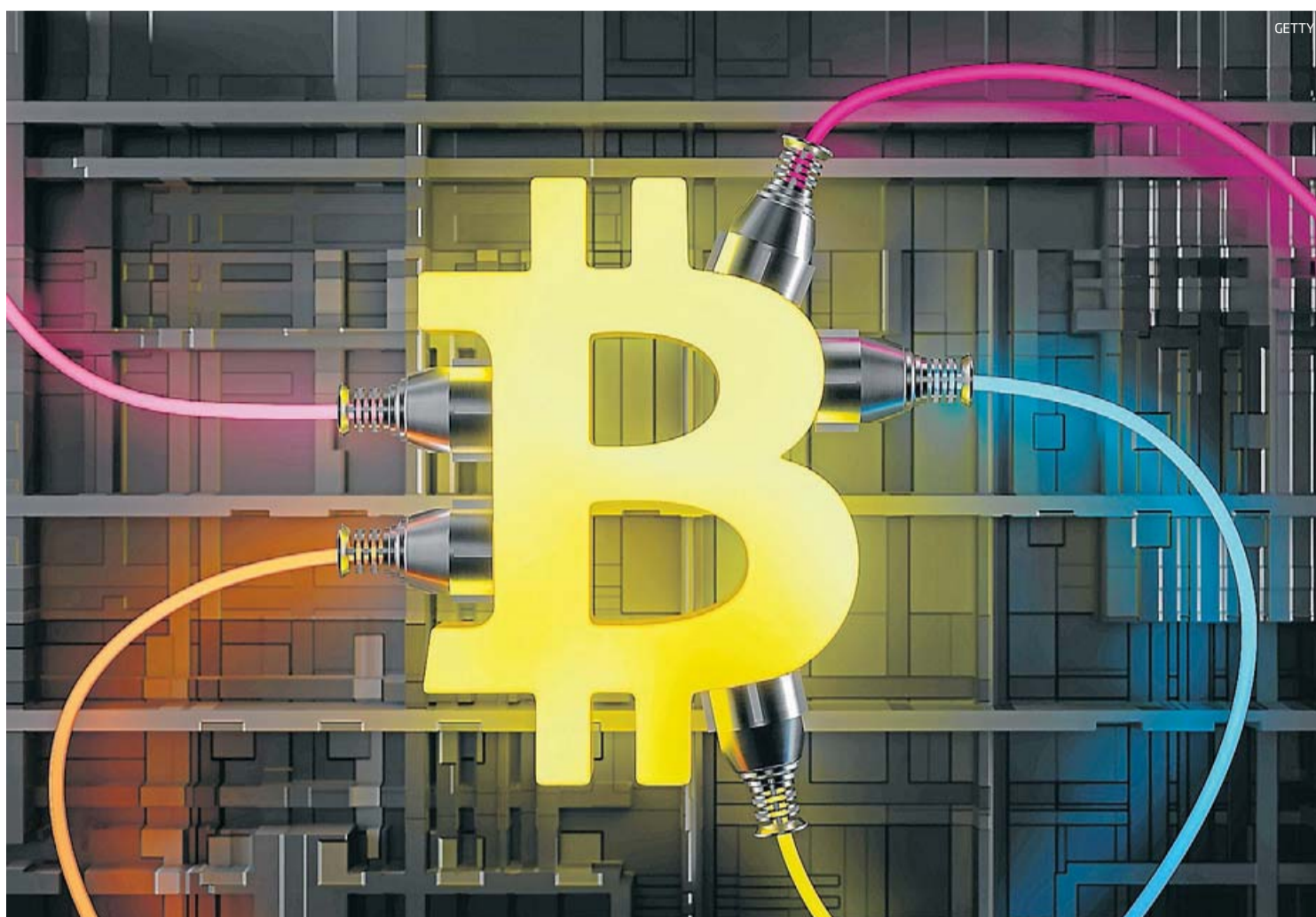
Tendència
Alguns hi han guanyat molt, però això no garanteix res de cara al futur

Supervisió
El regulador està en una situació difícil: no pot prohibir, però sí vetllar

4M
Inversors a Espanya
Segons l'Associació d'Usuaris Financers, 4,3 milions d'espanyols inverteixen o han invertit en 'cryptos'

EL BOOM DE LES CRIPTOMONEDES

“Quan ho vaig descobrir, em va enamorar”

Quatre joves expliquen la seva experiència com a inversors en criptomonedes

NÚRIA RIUS MONTANER
BARCELONA

Cada dia són més les persones que decideixen invertir en criptomonedes. Alguns d'aquests inversors van començar quan la criptomoneda encara era vista com una *rara avis*, mentre que d'altres tot just s'hi inicien ara, coincidint amb la seva popularització. L'ARA ha parlat amb persones que en algun moment van decidir destinar una quantitat de diners “que no necessitaven” a aquest món. Malgrat que hi ha experiències de tots colors, tots estan convençuts que aquesta és “la moneda del futur”.

Estudiar i invertir alhora

En poc més d'un any, el Toni té una cartera digital d'un milió
La vida del Toni (nom fictici) no ha canviat gaire. Segueix sent un estudiant universitari de 20 anys que juga a futbol. La diferència respecte a fa un any i mig és que ara sap que té una cartera digital amb bitcoins i criptomonedes per un valor que –sense dir la xifra exacta– supera amb escreix el milió d'euros. La seva relació amb aquest tipus d'actius va començar durant el confinament, quan, després d'informar-se sobre com funcionava el sector, va invertir-hi els 25.000 euros que te-

nia estalviats al seu compte bancari. En aquell moment el bitcoin havia patit un petit sotrac pel covid i el preu estava per sota dels 5.000 dòlars. Ara ja vola per sobre dels 45.000 dòlars. El bitcoin s'ha convertit en el seu valor refugi, però també inverteix en altres criptomonedes, amb més risc, que equipara a les *start-ups*. “Has de mirar molt bé els projectes i qui hi ha al darrere”, assegura.

Però aquests diners no són al seu compte corrent. El Toni no preveu retirar-los almenys fins a principis de l'any vinent, quan espera que hi hagi un gir en aquest camí de bonança. “Quan vegi el moment, ho trauré i començaré a viure de manera força diferent. Ara la veritat és que no vaig gaire a classe, però lleigeixo i m'intento formar moltíssim, perquè cada dia surten coses noves”, explica. Té clar que quan acabi la carrera es dedicarà exclusivament a les seves inversions i es planteja seriosament traslladar-se, almenys durant la meitat de l'any, a Portugal, on els cryptoactius tributen al 0%. “Sé que em vindrà el socialista de torn a dir-me que calen impostos per pagar les carreteres, però jo he vist la meva oportunitat i l'he agafada”, diu sense embuts. Als amics i coneguts que li pregunten com seguir els seus passos els recomana llegir el llibre *Padre rico, padre pobre*, un bestseller

Trasllat
Un es planteja anar a viure a Portugal, on els cryptoactius tributen al 0%

Atracció
“Hi deixes els diners per avarícia, perquè veus que en tens més i més”

que promet mostrar als lectors el camí per ser milionaris.

El perill de l'estafa
Alguns testimonis recomanen un aprenentatge previ

La primera empresa en què la Sara va invertir en el món de les criptomonedes ara està sent investigada per l'Audiència Nacional. A finals del 2019 va posar 700 euros a Arbistar, una plataforma basada en un bot que prometia retornar interessos “bastant atractius” als seus usuaris cada setmana. En lloc de buscar ella mateixa en quines monedes virtuals invertir, aquesta companyia feia d'intermediària. “Fins que va petar i no vaig poder treure tots els diners que hi tenia”, explica. Aquest episodi es va repetir amb un altre projecte, Nimbus, i també va patir un *hackeig* a la seva cartera de criptomonedes que li va costar 600 euros. Finalment, ha acabat perdent 1.700 euros, sense tenir en compte que els bitcoins que havia aconseguit i ara estan bloquejats –estima que en tenia 0,1– en valen més de 4.500.

Ella no s'hi ha sumat, però una cinquantena d'afectats ja han denunciat l'estafa d'Arbistar, que podria haver defraudat més de 500 milions d'euros. “L'únic que em tranquil·litza és que he perdut els diners perquè potser ho hauria d'haver estudiat millor i adonar-me que era

una estafa”, diu. Assegura que quan tingui una mica més de temps lliure hi tornarà a entrar, però amb més cautela. “El problema amb les criptomonedes és que qui tot ho vol, tot ho perd. Hi deixes els diners per avarícia, perquè veus que en tens més i més”, admet.

Guanyar o no guanyar?
Assumeixen que s'ha d'invertir amb diners “que no necessitis”

“Quan ho vaig descobrir, em va enamorar”. Així resumeix el Tim, un jove de 23 anys, la seva passió per les criptomonedes. Va conèixer aquest món quan era menor d'edat. Va estudiar ciències i la seva classe de batxillerat era la IBTC, que casualment són les sigles del bitcoin. “Ho vaig posar a internet i vaig pensar: «Què coi és això?»”. En aquell moment no hi va aprofundir perquè no podia invertir, però a partir dels 18 anys, sí. Des d'aleshores, no ha parat. Malgrat que va estudiar fotografia, ara es dedica a la inversió en criptomonedes, i en viu. Explica que el que més el va entusiasmar és el fet que “no hi ha intermediaris i no es devalua, com passa amb l'euro”.

En Tim assegura que això “no és una moda” i creu que la criptomoneda es convertirà en la reserva mundial, en substitució del dòlar. Fa un temps va obrir un canal de Telegram on comparteix el seu aprenentatge altruïstament. Aquesta és una tendència a l'alça entre aquells que inverteixen, així com la creació de comptes de Twitter anònims des d'on comenten el mercat. El seu primer consell és clar: “Has de posar-hi diners que no necessites i has de pensar que agafes els diners i els tires a la paperera”. Ara per ara, no es veu en un altre lloc que no sigui invertint en criptomonedes. “Si segueixo guanyant diners, d'aquí tres anys seré milionari. Intentaré retirar-me i viatjar pel món”, diu.

Una moneda del dia a dia
L'Álvaro avisa del paper nociu “d'alguns gurus”

El 2017 l'Álvaro va muntar una empresa de formació en criptomonedes. “Va sortir fruit de les meves ganades d'aprendre”, explica, i afegeix que en la seva companyia no parlen tant d'inversió com de “tecnologia”. “Les consignes que només parlen d'invertir per guanyar diners són molt perilloses. Hi ha una prepotència per part d'alguns gurus que és molt nociva”, reconeix. De fet, apunta que “no hi ha experts”. “El que és absurd és voler endevinar si pujarà o baixarà”, insisteix. “A mi m'agrada més l'eslògan «Aprèn bitcoin» i no tant «Inverteix en bitcoin»”, diu, i assumeix que últimament ha vist com molta gent sense coneixements s'ha llançat a invertir.

La seva estratègia aquests anys ha estat invertir “una mica cada dia”. En el seu cas, veu aquest mercat com una eina “d'inclusió financera” –si se sap utilitzar bé, matisa–, tot i que reconeix que “queda molt camí perquè realment sigui una moneda de carter”. Aquest, de fet, és un debat entre els inversors, i l'Álvaro és dels qui defensa que “no té sentit” pensar en el bitcoin com una moneda només per a invertir i no d'ús normal. —

Reinventant la Tradició

NOVETATS DE L'ANY 2021

ALBERT ADRIÀ

TORRÓ CHERRY TIMES

GANACHE DE CIRERES AMB PRALINÉ DE NOUS PACANES, CRUIXENT D'ARRÓS I TOFFEE DE RAS EL HANOUT

Albert Adrià & José Andrés

Creacions del Mestre Torronaire Àngel Velasco

TORRÓ DE POLVORÓ

TORRÓ DE MACADÀMIA AMB VAINILLA BOURBON DE MADAGASCAR I CAMEL SALAT

TORRÓ DE TEXTURES DE LLIMONA

TORRONS VICENS, el Torró, Torró.

OBRADOR · BOTIGA · MUSEU: Ctra. de Tàrraga, 1 · 25310 Agramunt · Tel. 973 390 607 · torrons@vicens.com · www.vicens.com

EL BOOM DE LES CRIPTOMONEDES

Les meves dues setmanes com a criptoinvestidora principiant

Algunes aplicacions faciliten moure diners a través del mòbil, però sempre a canvi de comissions

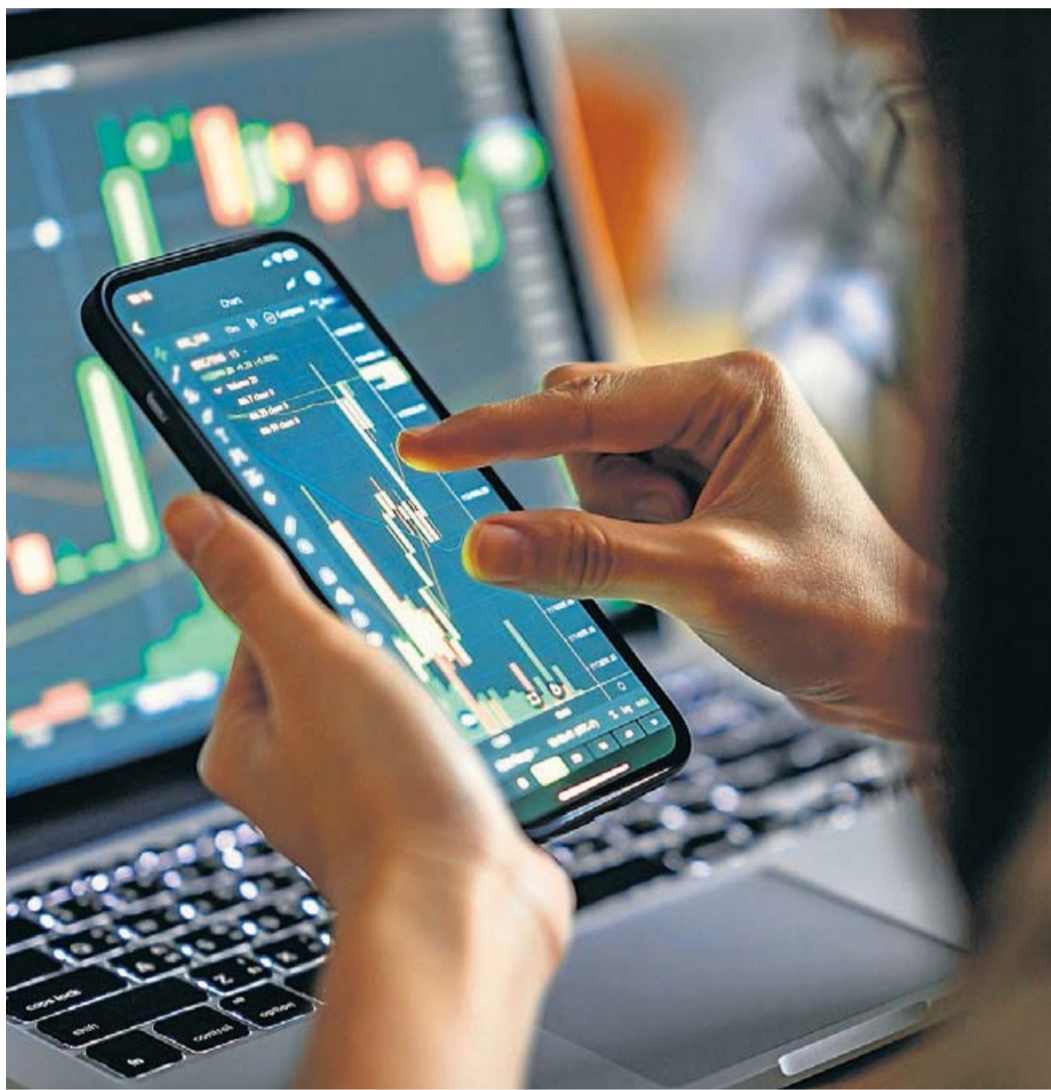
Crònica

PAULA SOLANAS ALFARO
BARCELONA

Hi ha un mem molt recurrent a les xarxes en què un noi crida a l'orella d'una noia en una discoteca amb els decibels disparats. Ella fa una cara entre avorrida i fastiguejada mentre aguanta la llauna. Puc imaginar la mateixa escena en cas que el tema de conversa que l'home esculli per intentar seduir-la siguin les seves últimes inversions en criptomonedes. En l'últim any, me les he trobat a tot arreu. En sopars en què un conegut es descobria com a adepte dels manaments cripto d'Elon Musk, en perfils de Tinder plens de frases motivacionals sobre l'ambició o en anuncis impertinents a YouTube que em prometen fer-me rica en dos clics. La insistència en les bondats del bitcoin m'havia convertit en una observadora escèptica i ara finalment ha pogut viure de més a prop com és això d'omplir la cartera amb monedes virtuals.

El periple inversor comença amb un *whatsapp* a la primera persona del meu entorn que em va confessar el seu amor per les criptomonedes. És una amiga que, tot i haver perdut diners en la seva aposta, no desisteix. Hi segueix ficada. Em recomana que com a principiant em descarregui Coinbase, una plataforma d'intercanvi d'aquests actius que s'ha fet gran amb el fenomen i ja cotitza a Wall Street. Tot el procés d'iniciació el puc fer des del mòbil i en pocs passos. Com és habitual en els negocis d'internet, els propietaris de Coinbase volen saber més de mi: si tinc feina, en quin sector treballa, d'on sortiran els meus diners per invertir i per a què faré servir els beneficis que en teoria aconseguiré a partir d'ara.

El meu pressupost és només de 15 euros i he de triar bé on els poso.

GETTY

Cinc euros han de ser per a bitcoin, el Sant Grial de tot aquest moviment, d'això no en tinc cap dubte. El segon de la travessa serà l'ethereum, perquè recordo que m'han explicat que la seva tecnologia serveix per fer contractes intel·ligents i imagino que la utilitat suma punts. Pel que fa a la tercera, em quedo sense arguments i, sí, em decideixo per solana perquè sona gairebé com el meu cognom. Però un cop fetes les transaccions per canviar els meus euros per criptomonedes no en tinc 15, sinó 12. Abans que em posi a fer d'inversora, tres

Evolució
Dues setmanes després els 15 euros s'han convertit en 10,43

euros han desaparegut per les comissions de 99 cèntims que cobra Coinbase per cada servei.

Me'n vaig a dormir amb un capital d'11,96 euros i em desperto amb 50 cèntims menys que ja he recuperat a l'hora de dinar. El neguit és similar al que et fan sentir les xarxes socials quan cada poques hores t'impulsen a donar-hi una ullada. Però en lloc de veure fotos de l'excursió d'algú que vaig conèixer fa vuit anys en una nit de festa em trobo amb un gràfic que sempre puja i baixa. Malgrat els alts i baixos, sembla que la tendència fa pujada i em

situo en alguns moments per sobre dels 12 euros, cosa que serveix per autoconvèncer-me que si no hagués pagat aquells tres euros en comissions ja hauria guanyat. El miratge dura uns dies. Resulta que BitMart, una casa de canvi que es defineix com "la de més confiança" per als criptofans, ha patit un *hackeig* i en les últimes set hores el preu dels meus bitcoins s'ha enfonsat més d'un 10%. De cop la meua cartera cau a mínims i val 9,70 euros. La davallada l'observo en temps real perquè l'aplicació m'envia notificacions constants per avisar-me que, efectivament, perdo diners.

Diccionari cripto

No puc fer res per evitar que el gràfic de l'aplicació segueixi caient, però em puc distreure navegant entre els articles que em recomana cada dia per ampliar el meu vocabulari cripto. En aquest llenguatge no es parla de mantenir o aguantar les inversions, sinó de *holdejar*. Aquesta expressió es fa servir envoltada d'una èpica molt masculinitzada. "Aquí s'inverteix amb collons! Aquí es *holdeja*. Què és això de vendre?", crida en un dels seus vídeos el *youtuber* espanyol Wall Street Wolverine, que porta una dessuadora amb la frase "*Fuck taxes*". Si ets un inversor com cal, no t'espantes ni retires els diners quan les coses van malament. Això és el que ve a dir. Els seus vídeos em fan entrar en una espiral de contingut, gairebé tot creat per homes relativament joves, en què es respira neoliberalisme i recança davant el pagament d'impostos.

Tanco les primeres dues setmanes com a inversora amb 10,43 euros a la cartera virtual, una pèrdua del 13% del meu capital inicial, fins i tot sense comptar les comissions. Mentre m'ensenya els percentatges en vermell, l'aplicació em recorda que d'aquí poques setmanes és Nadal i que un grapat de criptomonedes seria un bon regal per als meus amics i familiars. —

Aquest Nadal, regala experiències per Catalunya

Emporta't amb l'ARA una capsa regal amb centenars d'activitats per escollir i compartir

Els millors regals són aquells que es poden compartir, per això des de l'ARA et proposem més de 800 experiències per regalar i compartir amb qui tu vulguis. Des de propostes d'escapades en família fins a moments inoblidables per gaudir a Catalunya.

Promoció disponible online de l'1 al 21 de desembre

ara

abertis

Intel·ligents, digitalitzades i sostenibles: així seran les autopistes del futur

Cada dia, uns mil milions de vehicles es desplacen per carreteres d'arreu del món. El 2050 podrien arribar a ser quatre mil milions. Amb l'objectiu de revertir el creixement del trànsit i la contaminació, Abertis ja treballa amb tecnologies pioneres per donar forma a la mobilitat del futur, protagonitzada per vehicles elèctrics, connectats i autònoms

Més vehicles a la carretera vol dir més accidents, més contaminació i menys productivitat. Aquesta és una de les conclusions que assenyala l'informe *Road Tech: afrontant els reptes del creixement del trànsit*, elaborat per la consultora The Economist Intelligence Unit per encàrrec d'Abertis. Si avui, arreu del món, es desplacen diàriament per carretera prop de mil milions de vehicles, l'operador global d'autopistes de peatge calcula que, el 2050, la xifra es podria disparar fins als quatre mil milions. Conscient dels problemes que comportaria arribar a aquesta situació -que faria créixer les congestions i acceleraria el canvi climàtic-, Abertis fa temps que treballa per revertir-ho. La seva fórmula és clara: aliar-se amb les innovacions tecnològiques i l'enginyeria intel·ligent per caminar cap a una mobilitat més neta i eficient.

"Les carreteres seran cada cop més intel·ligents -apunta Juan Carlos Cano, investigador del Grup de Xarxes de Computadors de la Universitat Politècnica de València i un dels autors de l'estudi titulat *Progressos en carreteres intel·ligents per a les futures smartcities*-. Les infraestructures d'ara fa 30 anys no tenen res a veure amb les actuals, i encara canviaran molt durant les properes dècades", assegura l'expert.

De fet, durant els darrers anys la mobilitat ha evolucionat a ritmes vertiginosos i ho continuarà fent. El cotxe elèctric es convertirà en el model més venut a Europa d'aquí a tan sols 12 anys, segons Ernst & Young, i de mica en mica veurem arribar a Espanya els vehicles connectats i de conducció autònoma. Això farà que les infraestructures viàries per on circulem actualment també canviïn per sempre.

"D'aquí a 20 anys, les carreteres tal com les coneixem avui dia ja no existiran -corroborava Chai K. Toh, professor de la Universitat Nacional de Tsing Hua i coautor també de l'estudi-. Deixaran de ser elements passius per convertir-se en actius", destaca. Podran proporcionar informació en temps real, estaran adaptades per a la conducció de ve-

hicles connectats i autònoms, incorporaran sistemes tecnològics que les faran més segures, tindran un impacte menor sobre el medi ambient... "Seran superautopistes amb unes prestacions d'intel·ligència que fa només una dècada ningú s'hauria imaginat", rebla Toh.

En aquest sentit, Abertis ja fa temps que treballa en implantar tecnologies com el *big data*, l'Internet de les Coses o el *machine learning* a les seves autopistes. L'objectiu és clar: transformar les seves vies en autopistes intel·ligents i preparades perquè hi puguin circular amb la màxima comoditat i seguretat vehicles elèctrics, connectats i autònoms. Aquesta, però, no és l'única línia en què treballa Abertis: el grup també lidera la innovació en la digitalització dels mitjans de pagament en les autopistes i està impulsant solucions de mo-

bilitat a través de la posada en marxa de peatges sense barrera.

Les quatre innovacions clau

"A vegades, hi ha tecnologies que poden semblar ciència-ficció, però no ho són", adverteix Juan Carlos Cano, coautor de l'estudi. Abertis fa temps que treballa en dissenyar una mobilitat del futur que cada vegada és més propera. A través de les filials d'Espanya, França i Itàlia, per exemple, ja està proporcionant solucions per a autopistes intel·ligents i de mobilitat integrada. Ho fa participant en el

C-Roads, el projecte europeu per al transport cooperatiu i sistemes de conducció autònoma. També investiga com es pot aplicar l'Internet de les Coses a les infraestructures viàries per monitoritzar-ne l'estat.

La digitalització és un factor que està canviant el paradigma de la mobilitat

A més, preveient que el vehicle connectat i autònom serà ben present a les autopistes del futur de l'Estat, Abertis participa al projecte europeu Inframix, que estudia la convivència de vehicles connectats i convencionals a l'autopista. Alhora, l'operador ja ha instal·lat a les autopistes franceses punts de recàrrega ràpida cada 80 quilòmetres per a vehicles elèctrics i treballa en la possibilitat de desenvolupar un corredor elèctric que ofereixi una solució de càrrega sense fils per a vehicles elèctrics: les mateixes autopistes serien les encarregades de carregar-los.

Les innovacions no acaben aquí. A França, per exemple, l'operador ja està realitzant proves amb vehicles d'hidrogen i vehicles de servei, i al Brasil i Puerto Rico ha instal·lat panells fotovoltaics a les àrees de servei per generar electricitat. A més, Abertis també manté acords amb IBM a través del Projecte Garage, centrat a aplicar l'Internet de les Coses, la intel·ligència artificial i el *big data* a les autopistes.

Política

LA GOVERNABILITAT A L'ESTAT

Sánchez multiplica les mesures econòmiques per anul·lar el PP

Prioritza la recuperació i aparca fronts incòmodes com la reforma de la Constitució i de la Corona

OT SERRA
MADRID

Isabel Rodríguez, la portaveu del govern espanyol, va començar la roda de premsa posterior al consell de ministres de dimarts aportant “xifres constatables de la recuperació” econòmica: 20 milions de persones treballant a Espanya, 90% de vacunació i primer país de la Unió Europea que rep 10.000 milions d'euros per executar projectes vinculats als fons europeus. “Fets contra soroll”, va dir. Sintetitzava així l'objectiu que la Moncloa té entre cella i cella: anul·lar el discurs del PP orientat a escampar que l'Estat està “en fallida” i desarticlar així la seva estratègia d'oposició, que consisteix en assenyalar el que consideren una mala gestió.

Divendres va fer el mateix. “Els principals acords tenen a veure amb la recuperació. Complim fites”, es vantava Rodríguez. A la Moncloa no amaguen que la prioritat de l'executiu és canalitzar l'arribada de les ajudes europees i fer que el país es recuperi dels estralls de la crisi derivada de la pandèmia. Ara bé, la contrapart d'aquesta estratègia és que queden aparcats compromisos més incòmodes, com la reforma de la Constitució, les mesures per modernitzar la monarquia que el president, Pedro Sánchez, va prometre fa un any i la taula de diàleg, de la qual no consten avenços des que es va reunir el 16 de setembre.

Sánchez té clar que el *frame* de les pròximes eleccions serà la situació econòmica i social d'empreses i famílies, de la qual, si no és bona, inevitablement podrà treure rèdit qui

Activitat
Ara el govern espanyol celebra dos consells de ministres a la setmana

Brussel·les
La Moncloa destaca que Europa ha felicitat Espanya per les reformes

es presenti com a alternativa per governar. Així, l'aprofitament dels fons europeus és clau, i en aquest final d'any l'executiu haurà encadenat diverses setmanes amb dos consells de ministres –dimarts i divendres– per aprovar diversos projectes. Entre d'altres, els últims han sigut la llei de les *start-ups*, tres reials decrets d'ajudes al sector turístic, l'avantprojecte de la llei de treball, la llei crea i creix i un fons de 100 milions d'euros a entitats del tercer sector per finançar programes d'atenció a persones dependents.

A més, Brussel·les va donar dijous llum verda a 3.000 milions d'euros del projecte per impulsar la fabricació i l'ús del cotxe elèctric, i els pressupostos de l'Estat van superar divendres els vetos del Senat. Tot plegat, en una setmana en què Pablo Casado ha fet gira per l'Amèrica Lla-

tina i la dreta ha volgut marcar agenda amb el cas de la família de Canet de Mar que ha demanat un 25% de classes en castellà en una aula de P5. El govern espanyol ha procurat reduir el conflicte i circumscriure'l a un cas aïllat, a fi de no alimentar una polèmica que desviés l'atenció cap al que interessa a rivals com Vox i Cs.

El PP no deixa escapar cap oportunitat per fer oposició i és també molt insistent a l'hora de criminalitzar les aliances amb EH Bildu, però la batalla de Casado no és la cultural i ideològica d'Isabel Díaz Ayuso i Cayetana Álvarez de Toledo. Des que va cessar-la com a portaveu al Congrés, el líder del PP ja va definir per la via dels fets que, amb el Procés desinflat, la polarització es jugaria en el camp econòmic. Ara bé, a Madrid els mitjans de la dreta fan de cada espurna un incendi.

BORRÀS DIU QUE EL DIÀLEG ÉS UN OBSTACLE

La presidenta del Parlament, Laura Borràs, va dir ahir que la taula de diàleg és una “via morta” que “perjudica” l’independentisme. A Catalunya Informació, va opinar que és un “obstacle per avançar”.

INAUGURADA LA DELEGACIÓ A MÈXIC

La consellera d’Exteriors, Victòria Alsina, va inaugurar ahir amb “normalitat” –malgrat les “intimidacions” de l’Estat– la delegació del Govern a Mèxic. Es va crear el 2019, però per la pandèmia no s’havia pogut engegar.

El president espanyol, Pedro Sánchez, observant la intervenció del líder del PP, Pablo Casado, al Congrés. EDUARDO PARRA / EUROPA PRESS

Més enllà de la dreta, també interfereixen en els interessos del govern espanyol les polèmiques que sorgeixen en el si de la coalició. La visita ahir de la vicepresidenta segona, Yolanda Díaz, al Papa va despertar algunes suspicàcies sobre si era freqüent que el pontífex rebí figures que no són caps d’estat. Divendres, des de la Moncloa, Rodríguez va treure-hi importància, i la vicepresidenta primera, Nadia Calviño, va voler recordar que ella s’hi ha entrevistat en dues ocasions. Setmanalment, els articles de l’excap de gabinet de Sánchez, Iván Redondo, també suposen soroll per al nou equip de la Moncloa.

Els compromisos pendents

Amb no poques dificultats, Sánchez intenta evitar distorsions i centrar el missatge en la recuperació justa. Això passa per posar l’accent en les diferents iniciatives que està impulsant l’executiu i mirar de guardar en un calaix compromisos pendents. La llei de memòria s’ha hagut d’aparcar per falta de suports, la llei de l’audiovisual està implicant una difícil negociació amb ERC, i Unides Podem ja avisa que voldrà introduir esmenes a la llei d’habitatge que va desencallar l’acord per als pressupostos dins la coalició.

L’aniversari de la Constitució dil·luns va picar que es reobris el

debat sobre la reforma, que el PSOE es va marcar com a objectiu al congrés de València de mitjans d’octubre. És una tasca que ha de pilotar el ministre de la Presidència, Félix Bolaños, però no hi ha avenços. Passa el mateix amb els canvis legislatius que haurien de dotar de més transparència la Casa del Rei. Caldrà veure si Felip VI té algun anunci preparat per al tradicional discurs de Nadal, però en l’últim any no hi ha hagut novetats. El govern espanyol sovint reitera que valora la tasca de “modernització” de la institució, però dimarts Rodríguez no va explicar en què s’havia concretat. “No soc la portaveu de la Zarzuela”, es va justificar. Alguns mitjans han apuntat que fins que no es tanqui la investigació de la Fiscalia contra Joan Carles I no hi haurà canvis. La reforma de la llei de secrets oficials és un altre projecte estancat al Congrés que no acaba d’arrencar. En clau catalana, ja no forma part de l’agenda del govern espanyol a mitjà termini la reforma del delictes de sedició que mesos anteriors va arribar a semblar pròxima. En principi, és tema de conversa a la taula de diàleg amb la Generalitat, que s’hauria de reunir de nou a principis del 2022. Amb un ull posat en la conjuntura econòmica i l’altre en la sisena onada, Sánchez confia en la recuperació com a via per desactivar el PP. ■

La pinça Ayuso-Vox que amenaça Casado

El partit d’extrema dreta mostra sintonia amb la presidenta madrilenya i distància amb el líder del PP

MIREIA ESTEVE
MADRID

“Força i honor”. El dia 6 de desembre, Dia de la Constitució, una diputada al Congrés descrivia amb aquestes dues paraules la presidenta madrilenya, Isabel Díaz Ayuso, en un tuit amb una fotografia on apareixia al seu costat. Totes dues havien estat conversant al pati del Congrés durant una bona estona abans de participar en l’acte commemoratiu de la carta magna. El més lògic hauria sigut que qui li hagués dedicat aquests elogis fos una diputada del PP. Però no. Es tractava de la portaveu adjunta de Vox al Congrés, Macarena Olona. Des de ja fa setmanes Vox s’ha convertit en el principal valedor públic d’Isabel Díaz Ayuso. Més que el seu propi partit, el PP, amb qui està immersa en una pugna pel lideratge de la formació a Madrid. De fet, dels governs on el PP mana amb el suport de Vox, els de Santiago Abascal només han posat les coses fàcils a la presidenta madrilenya, a qui li han garantit el suport als pressupostos.

Els comptes madrilenys van acabar incorporant una partida per fer una auditoria a les subvencions que reben els centres de menors estrangers no acompanyats, una de les cessions a Vox. En el document de quatre pàgines on posaven per escrit l’acord no hi apareixia el compromís de derogar les lleis LGTBI aprovades pel govern de la popular Cristina Cifuentes ni tampoc l’aprovació de la llei d’igualtat que promou Vox. Ara bé, al ple de la setmana que ve es debatrà precisament la proposta del grup de Rocío Monasterio per derogar aquestes normes i Ayuso ja s’ha obert a modificar-les. “Estem en democràcia i tenim tot el dret del món a reformar lleis, a derogar-les i a seguir amb les nostres majories parlamentàries treballant com considerem que és millor”, avisava aquesta setmana al ple.

El contrast amb Andalusia

A Andalusia, en canvi, on governa el popular Juanma Moreno, Vox ha decidit que aquest any no avalava els pressupostos després d’haver-ho fet durant tres exercicis consecutius. Sobre la Junta d’Andalusia, fa mesos que plana el fantasma d’una repetició electoral i Vox ha volgut marcar perfil propi.

Passa una situació similar a l’Ajuntament de Madrid, on l’alcalde és el popular José Luis Martínez

Abascal i Díaz Ayuso es petonegen en un grafiti de TVBoy amb Pablo Iglesias mirant. TVBOY

Canvi
La presidenta madrilenya s’ha oberta a modificar les lleis LGTBI de Cifuentes

Oposició
Vox ha rebutjat donar suport als comptes d’Andalusia i Almeida

Almeida. El grup que lidera Javier Ortega Smith va anunciar que trencava qualsevol conversa amb el govern municipal i abocava Almeida a negociar amb els quatre regidors discòls de Més Madrid, que ja li van aprovar el Madrid 360, la zona de baixes emissions que havia impulsat el govern de Manuela Carmena.

L’idil·li que Ayuso –que ha entrat dins el rànquing de les 28 persones més influents de la UE, segons *Politico*– viu amb Vox és ben diferent del que Abascal manté amb el president del PP, Pablo Casado. Fonts de la direcció popular asseguren que estan poc preocupats per l’aliança entre la presidenta madrilenya i l’extrema dreta i ho emmarquen dins la normalitat per tirar endavant els comptes. Ara bé, el cert és que des del no dels populars a la moció de censura de Vox contra Pedro Sánchez de fa poc més d’un any, el partit d’extrema dreta ha passat a l’atac contra els conservadors. L’últim exemple és d’aquesta setmana, quan Abascal carregava en un tuit contra Casado per haver-se obert a formar una gran coalició amb el PSOE si guanyava les eleccions. “Per fi Pablo Casado es treu la careta”. ■

EL CATALÀ A L'AULA

El líder del PP, Pablo Casado, divendres a Santiago de Chile. ELVIS GONZALEZ / EFE

El PP i Cs diuen que a Catalunya hi ha "apartheid lingüístic"

NÚRIA ORRIOLS GUIU
BARCELONA

La dreta espanyola torna a atacar amb duresa la immersió lingüística a Catalunya. Després que la justícia hagi dictat que es faci un 25% de classes en castellà en un curs de P5 d'una escola a Canet de Mar, tant el PP com Ciutadans han elevat el to i ahir van parlar d'"apartheid lingüístic" i de "règim totalitari" a Catalunya arran de les mobilitzacions en defensa de la immersió a l'escola. "Estem patint un cas terrible de segregació lingüística a un nen de 5 anys. Els socis de Pedro Sánchez estan fent un apartheid lingüístic", va sentenciar Pablo Casado ahir, que acusa l'independentisme de "perseguir" un "nen de 5 anys per parlar espanyol". No va ser l'únic dirigent que s'hi va referir. També la vicesecretària d'organització del PP, Ana Beltrán, va arribar a comparar el cas de Canet de Mar amb l'Alemanya nazi: "¿Arribarem a veure a Catalunya els que demanen que es pugui estudiar en castellà amb un braçlet marcat, perquè puguin ser assenyalats pel carrer, com feien els nazis amb els jueus?", va dir. Per la seva banda, la líder de Ciutadans, Inés Arrimadas, també va parlar d'"apartheid lingüístic" i de "règim totalitari". Cap d'ells va deixar passar l'ocasió, en tot cas, per reclamar a la Moncloa mà dura contra la Generalitat. El PP, per exemple, va tornar a oferir els seus senadors per aplicar un 155 en matèria d'educació.

Junts demana "no cedir ni un bri"

Davant les manifestacions de la dreta espanyola, JxCat va fer una crida a mantenir un compromís "irreductible" amb la immersió lingüística. "No podem cedir un bri del que hem aconseguit. Hem d'aplicar la llei que tenim a Catalunya", va afirmar el secretari d'organització, David Saldoni, des de Balaguer. Unes afirmacions amb les quals el PSC, de moment, no tanca files. Des del Pallars Jussà, el líder del partit, Salvador Illa, va defensar el català com a llengua vehicular i va reclamar "deixar treballar" els professionals de l'educació alhora que acusava de "fer un mal servei a Catalunya" a aquells que "polititzen" l'ús del català. No obstant això, va demanar al Govern que compleixi les sentències judicials, és a dir, el percentatge del 25% en castellà que també reclamen el PP i Ciutadans. —

DEBAT INTERN

Ser un diputat díscol en l'era dels partits verticals

Els perfils crítics conviuen sovint amb tensions i amenaces

ANNA MASCARÓ
BARCELONA

Llistes tancades. Sancions al reglament dels partits per als que critiquin públicament la cúpula. I la lleialtat a la direcció com a element clau per tenir una llarga trajectòria política. Tot i així, en les últimes setmanes s'han vist exemples de polítics que han portat la contrària al seu partit. Un dels casos més paradigmàtics és el de la diputada del PP Cayetana Álvarez de Toledo, que, després de publicar un llibre molt crític amb la direcció, va abstenir-se en la votació del polèmic candidat Enrique Arnaldo com a nou magistrat del Tribunal Constitucional, tot i que era l'aposta del seu partit. Amb ella, onze diputats d'Unides Podem i el PSOE també van trencar la disciplina de vot i van pronunciar-s'hi en contra: un dels quals, el socialista Odón Elorza, va revelar públicament el seu vot dissident. Què implica ser un diputat díscol en l'era dels partits verticals?

La direcció del PP va obrir un expedient a Álvarez de Toledo el 30 de novembre per haver-se abstenit en la votació d'Arnaldo. La conservadora va respondre donant la carta que la informava del procediment per "no rebuda": "No va ser el meu vot en blanc el que va contradir la línia del partit. Va ser el vot a favor". I va carregar contra la "grupocràcia" que considera que hi ha instal·lada en el sistema de partits: "Quan l'autonomia, la iniciativa i la personalitat del parlamentari es castiguen, la dependència, la submissió i la mediocritat proliferen". També va aprofitar la missiva per defensar els díscols del PSOE: "Segons informacions periodístiques [...], la direcció del grup socialista va arribar a exigir als seus diputats el certificat del seu vot secret: un abús humiliant". Elorza, l'únic dels diputats que van trencar la disciplina que ho va fer públic, va argumentar a La Sexta: "He fet el que m'ha dictat la meua consciència, també des del punt de vista de la responsabilitat democràtica". El PSOE estudia possibles sancions als diputats que van votar en contra del reglament: podrien haver de pagar uns 600 euros de multa, mentre que Unides Podem finalment ho va descartar.

"Els diputats van en llistes tancades. La gent vota un símbol i un cap de llista", argumenta una font de la direcció del PSC que defensa sancionar via reglament els díscols per no perjudicar la coherència del partit: "Els processos sancionadors són més teòrics que pràctics, no hi ha una gran persecució". Un dels moments més convulsos en aquest sentit per als socialistes van ser els primers anys del Procés. L'exdiputada

Cayetana Álvarez de Toledo en la presentació del seu llibre. J. LIZÓN / EFE

Marina Geli va ser en aquell moment una veu discordant. Ella considera que cal fer un "debat" sobre la manera com s'escullen els diputats i "a qui es deuen". L'exsocialista va tenir una llarga trajectòria al partit fins que el 2014 les discrepàncies amb la direcció van ser insostenibles. Defensa que va ser en atenció al programa electoral que va trencar la disciplina per votar sí a demanar al Congrés la potestat de fer una consulta sobre la independència. "Ens van obrir un expedient", diu, i rememora la pressió rebuda: "Plegueu, plegueu". "És molt difícil ser dissident en temes tan substancials", afirma.

L'exlíder de Podem Albano Dante Fachin va viure una situació similar el 2017, quan va trobar-se enfrontat a part del seu grup parlamentari i també a la direcció espanyola del partit lila, que considerava els seus posicionaments massa pròxims a l'independentisme. Segons explica, després d'una tensa reunió del grup parlamentari, un dirigent d'ICV va advertir-lo: "Has pensat, Albano, que depèn com això no beneficia la teua carrera política?" Ell ho va llegir com un advertiment que seria apartat: "La realitat és que si vols tenir feina has de fer el que et demanen". Va acabar dimitint com

a líder de Podem a Catalunya el novembre del 2017 després de mantenir un fort pols amb la cúpula del partit a l'Estat. "Diuen que nosaltres ens hem tornat independentistes. No! Ells s'han tornat unionistes", assegura. En el seu cas, remarca, es va fer evident que qui tenia "el botó nuclear al final era Madrid".

Missatges subliminars

Com Álvarez de Toledo, l'exdiputat de Ciutadans Sergio Sanz va ser una figura independent durant anys. El 2017 va oposar-se al canvi d'ideari del partit i durant tota la legislatura va ser considerat com la veu "crítica" d'un partit en auge. "Quan em vaig oposar al canvi d'ideari em van deixar la revista d'una associació d'exdiputats a la meua taula", explica. Ell mai va votar contra les directrius del partit, però sí que exigia més debat intern, especialment el 2019, després de l'estratègia del "no és no" d'Albert Rivera contra el PSOE de Pedro Sánchez. "En una reunió de grup, [Carlos] Carrizosa va dir que l'estratègia del partit estava fixada, i la nostra opinió li importava un rave", diu —un discurs que confirmen altres fonts—. La disciplina mana, però quan comença la votació també hi ha diputats que se subleven. —

Smart Ports: Piers of the Future, punt de trobada dels grans avenços en digitalització dels ports més innovadors

La tercera edició de l'Smart Ports, una iniciativa del Port de Barcelona, es va celebrar en 'streaming' els dies 16 i 17 de novembre

El Port de Barcelona està en constant evolució i transformació. De fet, en les properes dècades el port es vol convertir en quelcom més que un port. Serà un hub logístic altament diversificat i amb multiplicitat d'usos: un centre intermodal continental, una plataforma logística regional, un hub de combustibles nets, una plataforma d'economia circular, un districte tecnològic de l'economia blava i un hub d'innovació i formació en robòtica. I serà un port plenament integrat a la ciutat.

Aquests són els objectius fixats al IV Pla Estratègic del Port de Barcelona 2021-2025, que estableix la fita d'esdevenir un port SMART (sostenible, multimodal, àgil, resiliència i transparent). I això és el que es va transmetre durant les dues jornades de la tercera edició de l'Smart Ports: Piers of the Future, celebrada els dies 16 i 17 de novembre per iniciativa del Port de Barcelona, on els ponents van abordar la innovació als ports a través d'aquesta filosofia SMART, presentant diferents aplicacions d'èxit desenvolupades en els seus àmbits i basades majoritàriament en l'aplicació de noves tecnologies, com són el 5G, la intel·ligència artificial, el *machine learning*, els drons o l'ús de la tecnologia *hyperloop*, entre d'altres.

Aquest congrés sobre ports intel·ligents va comptar amb més de 6.000 espectadors únics i més de 20.000 visualitzacions. Espectadors de tot el planeta (Colòmbia, Singapur, Marroc, Nigèria, Estats Units, Nova Zelanda, Índia i Indonèsia, entre d'altres) van seguir l'esdeveniment per conèixer què estan fent els ports per ser més intel·ligents, més àgils i més sostenibles.

Destacats líders portuaris hi van participar enguany, com és el cas del president del Port de Barcelona, Damià Calvet; el director del de Los Angeles, Gene Seroka, i el director general del Port d'Hamburg, Jens Meier, entre d'altres.

Oportunitats empresarials

El president del Port de Barcelona, Damià Calvet, va destacar que "Smart Ports permet connectar els ciutadans i els ports de tot el món amb l'objectiu d'identificar oportunitats empresarials, tot compartint experiències i pràctiques innovadores". Calvet va afegir que "la innovació no pot fomentar-se únicament des de la visió de les autoritats por-

01. L'Smart Ports es fa en el marc de l'Smart City Expo World Congress, amb la presència de directius dels ports més innovadors del món. 02. L'Smart Ports 2021 va tenir més de 6.000 espectadors únics i més de 20.000 visualitzacions. PORT DE BARCELONA

tuàries, sinó que també cal saber què necessiten les comunitats per desenvolupar projectes que aportin beneficis als ciutadans".

En aquesta línia, Gene Seroka, director del Port de Los Angeles, va manifestar que "durant mil·lennis, els ports han estat vitals pel desenvolupament de la nostra civilització. Ara, la col·laboració entre els ports intel·ligents és crítica per a l'evolució sostenible a llarg termini de la nostra societat".

El director general del Port d'Hamburg, Jens Meier, va destacar per la seva banda que l'Smart Ports "és una gran oportunitat per mostrar els temes principals de l'agenda dels ports, així com els projectes més innovadors ja en marxa. Convertir un port en un port intel·ligent no només significa garantir de manera eficient un futur sostenible definit per les noves tecnologies i l'optimització dels processos i les infraestructures existents dins del

Com en anteriors edicions, l'Smart Ports es va organitzar en el marc de l'Smart City Expo World Congress i va comptar amb els ports d'Anvers, Busan, Hamburg, Los Angeles, Mont-real i Rotterdam

port, sinó que també requereix d'una cooperació multinivell entre les autoritats governamentals, les comunitats locals i les diferents parts implicades".

Projecte Hyperport

Cal destacar, durant l'edició d'aquest any, la presentació del projecte HyperPort, dedicat a l'aplicació de la tecnologia *hyperloop*, ideada per l'empresa aeroespacial SpaceX, al transport de mercade-

ries i passatgers. En el cas del Port de Barcelona, els dos projectes escollits per presentar-los a l'Smart Ports: Piers of the Future van ser una innovadora solució de geolocalització basada en la tecnologia 5G i la intel·ligència artificial i la primera prova pilot de comunitat energètica que es farà en un port de l'Estat, la comunitat energètica del Moll de Pescadors, que té com a finalitat la producció d'energia renovable per cobrir les necessitats de consum tant del mateix moll com d'altres usuaris. Es tracta d'una prova pilot d'autoconsum compartit d'energies renovables optimitzant els consums al Moll de Pescadors.

L'objectiu final d'aquest esdeveniment és explorar tot el potencial social i econòmic que ofereixen els ports en l'actualitat, posant especial èmfasi en les relacions entre els ports i les ciutats que els acullen i que cada vegada són més estretes i han de ser totalment obertes. Per això, enguany a l'Smart Ports: Piers of the Future també es van abordar aspectes per a la millora d'aquesta relació, noves demandes de mobilitat urbana, economia blava i com els governs poden aprofitar per crear riquesa i avenços tecnològics en el transport.

PASSOS PERDUTS

María Dolores de Cospedal i Mariano Rajoy junts a València en una imatge del 2015. JUAN CARLOS CÁRDENAS / EFE

LA SETMANA DE...

Els dirigents dels partits mai no en saben res

Aleix Moldes
SUBCAP DE POLÍTICA

Hi ha un nexa comú entre tots els dirigents polítics quan als seus partits esclaten casos de presumpta corrupció: mai tenen constància de res. Els tesorers o altres càrrecs intermedis –que són els que majoritàriament acaben condemnats quan els enxampen– tenen el control total, diuen els seus caps, sobre l'economia de l'organització. Així, ni caixes B, ni comissions del 3%, ni negocis familiars sota sospita, ni terrorisme d'estat, ni de bon tros trames d'espionatge per encobrir il·legalitats arriben a les orelles dels que, en teoria, tenen la màxima responsabilitat.

■ **Dijous era María Dolores de Cospedal**, ex secretària general del PP, qui reprenia la seva intervenció a la comissió d'investigació del Congrés centrada en l'operació d'espionatge Kitchen. Fa uns mesos, Cospedal es va fer l'ofesa quan, ja assedugada per intervenir, li van comuni-

car que s'ajornava la seva compareixença perquè acabava de ser imputada en el cas. Aquesta setmana ja no ha hagut de recórrer ni tan sols a la crossa habitual ("No en sé res") que va fer servir en seu judicial, perquè s'ha negat a declarar.

■ **Demà serà el torn, en el mateix escenari, de Mariano Rajoy**. President del PP entre el 2004 i el 2018, secretari general del partit del 2003 al 2004 i número 3 abans de tot això, va acumular més de dues dècades en els càrrecs més rellevants de l'estructura del PP. Però aquesta experiència política no tenia res a veure, va declarar ell mateix davant del jutge, amb el coneixement del dia a dia de l'organització. Rajoy no ha sabut mai res de la Gürtel, ni de la Kitchen, ni dels papers de Bárcenas, malgrat que s'hagi fet famós l'"M. Rajoy" que hi havia anotat l'extresorer del partit. En la sentència de la Gürtel, l'ex-president del govern espanyol s'aferrava al paràgraf que deia que no es podia afirmar que el PP hagués comès corrupció "perquè no se sol·licitava una condemna en aquest sentit". En canvi, va obviar que el

jutge validés l'existència d'una comptabilitat paral·lela –ja hi ha tres sentències que ho confirmen–, i, com Cospedal, sempre ha responsabilitzat els tesorers de tot plegat.

■ **Artur Mas també va estar en l'ull de l'huracà** pels casos del 3% o del Palau de la Música, que va acabar amb sentència contra CDC per haver fet servir el Palau per finançar-se. No se l'ha imputat mai i han acabat condemnats els responsables econòmics del partit. Jordi Pujol també ha negat qualsevol participació en el finançament il·legal de Convergència –només ha reconegut una herència del seu pare amagada a Andorra–. Felipe González no va sortir esquitxat dels casos de corrupció del PSOE ni del terrorisme d'estat dels GAL ("Ni ho vaig tolerar, ni ho vaig consentir, ni ho vaig organitzar"). Ni Manuel Chaves ni José A. Griñán sabien res de l'escàndol dels ERO (ells sí que van ser condemnats). És evident que els dirigents d'un partit –com els d'una empresa– no poden controlar absolutament tot el que s'hi fa. Però és curiós que ningú en sàpiga mai res. ■

EL DETALL

■ Robert Lewandowski dimecres va eliminar el Barça de la Champions. Ho va celebrar amb els companys del Bayern al camp i l'endemà amb els militants del PSC del Maresme. L'exsecretari d'organització del partit i culer empedreït Esteve Terradas es va prendre l'eliminació amb filosofia i en la reunió telemàtica va fer servir com a nom d'usuari el del davanter polonès. Repetirà amb els davanters de l'Europa League?

■ Va ser una breu atenció als mitjans de la vicepresidenta Calviño el que va desfermar la polèmica ara fa deu dies: Netflix i les principals plataformes no s'hauran de sotmetre a les quotes de català. Aquesta setmana seguien les negociacions amb ERC, però l'estratègia de Calviño ha canviat. Ara esquivava les preguntes i vol deixar que funcioni el diàleg. Al cap i a la fi, tothom ha acabat assumint el que ella pretenia.

PROTAGONISTA COL-LATERAL

Antonio Saz

coordinador de l'Espanya Buidada

El fill de Lechago que lluita per la supervivència del seu poble natal

Mireia Esteve

Ara que hi ha molts mitjans de comunicació que li truquen per fer-li una entrevista, la seva filla li va dir que potser era millor que en comptes de presentar-lo com a Toño Saz, els periodistes el presentéssim com a Antonio Saz. Des que al mes de setembre la tercera assemblea de l'Espanya Buidada va decidir presentar-se als pròxims comicis electorals, a Saz i a tots els membres de la plataforma realment se'ls ha girat feina. "Últimament vaig una mica col·lapsat", admet l'actual coordinador, que, entre la seva feina en una empresa d'hostaleria i preparar el projecte de l'Espanya Buidada per a les pròximes eleccions, reconeix que ha hagut d'abandonar algunes de les seves aficions, com l'hortet que cuidava amb el seu pare o passar temps amb la seva família. El que no perdona és la cervesa dels divendres a la tarda, que s'ha convertit en un fòrum de debat amb els seus amics.

Fill de Lechago, un petit poblet de la província de Terol de menys de 100 habitants, Saz va créixer a Alcanyís. Els qui el coneixen el defineixen com una persona treballadora i que sap coordinar un grup. Saz porta a l'ADN lluitar per la supervivència de viles com la que el va veure néixer i des de ben jove ha estat implicat en associacions veïnals. La reunió de fa quatre anys amb l'actual diputat de Terol Existeix, Tomás Guitarte, per parlar de la *Yterolense* (la unió de tres carreteres de la província) va ser la primera pedra perquè amb el pas dels anys s'acabés implicant en l'organització i després agafés les regnes de l'Espanya Buidada. Va liderar el procés per redactar les 101 mesures del model de desenvolupament i ara té entre les seves mans fer créixer la veu dels territoris des- poblats a les institucions. ■

"Una trobada amb Tomás Guitarte fa quatre anys va ser el detonant perquè fes el pas i s'impliqués amb Terol Existeix"

Gràcies per aquests 25 anys de confiança.

Seleccionem el talent que t'ajudarà a créixer.

Teníem un somni i un gran repte quan vam néixer el 1996.
Amb el teu suport i confiança ho hem aconseguit.

Avui, amb la mateixa il·lusió i determinació ens posem
al teu costat per acompanyar-te els propers 25 anys.

Great People.
Great Companies.

marlex.net

Marlex
HumanCapital

Internacional

PANDÈMIA

Viatge al país de la Unió Europea que no es vol vacunar

Bulgària, amb la taxa de mortalitat per covid-19 més alta d'Europa, regala dosis a altres països perquè els búlgars no les volen

I demà...
Aquest dilluns entrem a les plantes covid-19 d'un hospital de Sofia amb un metge que no es pensa vacunar i tracta els pacients sense utilitzar mascareta

Reportatge

FRANCESC MILLAN
ENVIAT ESPECIAL
A SOFIA

El 19 d'octubre del 2020 la direcció del principal cementiri de Sofia feia arribar un avís a tota la població. En lletres vermelles, s'hi llegia: "Atenció! Ja hi ha noves places disponibles al cementiri central. Les podeu adquirir sense un càrrec adicional".

Era un moment delicat per a la capital de Bulgària. El cementiri, el més gran del país, s'havia quedat sense espai per enterrar-hi cadàvers, i l'administració es veia forçada a habilitar una zona de 50.000 metres quadrats en uns terrenys del costat. "La versió oficial va ser que l'ampliació estava prevista des de feia temps", explica a l'ARA un alt càrrec de l'administració del cementiri, que vol mantenir l'anonimat. "Però, evidentment, es va impulsar per l'increment de morts degut al covid-19", assegura. Les obres es van fer a correuita: sense temps per presentar-ho a concurs públic. S'anaven creant els camins i els plànols a mesura que hi enterraven persones. A la ciutat, la pandèmia no donava treva. "Els dipòsits de cadàvers estaven al límit, i necessita-

ven espai per rebre'n de nous", recorda aquesta font. El primer enterrament en aquesta nova àrea es va fer el mateix octubre del 2020. El pitjor encara no havia arribat.

La neu de la matinada cobreix part de les tombes. Ha passat poc més d'un any des que es van començar a sepultar cossos en aquesta zona del cementiri i impacta comprovar que bona part dels terrenys que es van habilitar ja estan plens. Un estol de corbs i de coloms vola gairebé arran de terra. Hi ha creus cristianes en la majoria de les làpides, i flors que encara no s'han pansit. La data de les defuncions recorda que són morts recents: totes del 2020 i del 2021. Georgi Nalbantov, un periodista búlgar que ha seguit de prop l'evolució de la pandèmia, s'ho mira. "Òbviament no tothom ha mort de covid-19, però una part important, sí", diu.

I les dades li donen la raó. Segons l'Institut Nacional d'Estadística de Bulgària, des de l'inici de la pandèmia hi ha hagut un excés de mortalitat de 53.000 persones, el més gran del món si es calcula la taxa per cada 100.000 habitants. També és el país de la Unió Europea amb l'índex de mortalitat per covid-19 més alt: 4.000 morts per cada milió d'habitants, més del doble que a Espanya.

Però a Bulgària hi ha una altra xifra que inquieta. Aquest país dels Balcans de set milions d'habitants

Urgència
El cementiri de Sofia s'havia quedat sense espai per enterrar

Rebuig
La població no es refia de la vacuna perquè "es va fer massa ràpid"

és, de lluny, l'estat de la Unió Europea amb una taxa de vacunació contra el covid-19 més baixa: només el 26,3% de la població té la pauta completa. No cal sortir del cementiri per constatar-ho.

En una de les parcel·les tres operaris caven un forat per a un altre fèretre. "Aquesta vacuna no pot ser segura. L'han fet massa ràpid", diu un d'ells. Cap dels tres, ni les seves famílies, s'ha volgut immunitzar. "No me'n fio", insisteix. Formen part d'un dels gremis que ha vist de més a prop la crueltat del virus. Però això, a Bulgària, no vol dir res: al novembre, el 30% dels metges i el 45% de les infermeres encara no s'havien volgut immunitzar.

'Infodèmia' i desconfiança

Les primeres dosis es van començar a posar els últims dies del 2020, però la campanya de vacunació massiva va llançar-se, com en altres països de la UE, el març del 2021. Des de llavors, al govern búlgar no li han faltat mai vacunes: si la gran majoria de la població no està immunitzada és perquè ha decidit no vacunar-se. I hi ha episodis ben il·lustratius, com quan fa poques setmanes Bulgària aprovava vendre o regalar a Bòsnia un lot de 500.000 dosis de Pfizer, per evitar que caduquessin. Abans ja havia donat vacunes a països com Noruega, Bangladesh o Macedònia del

Nord. És el que molts anomenen "la paradoxa búlgara": el país menys immunitzat de la UE regalant vacunes, per exemple, a Noruega, que té un 72% de la població amb la pauta completa.

El doctor Kostadin Angelov ens rep al seu despatx, situat en un dels edificis alts que poblen el districte de Sofia on hi ha bona part dels hospitals. Ell era el ministre de Sanitat del país fins al maig, quan va acabar el mandat del seu govern. Per donar exemple, va ser la primera persona de tot Bulgària a punxarse. Ho va fer davant les càmeres i va llançar un missatge esperançador: "Quines ganes tinc d'abraçar el meu pare sense por de contagiari-lo". No va funcionar. Kostadin Angelov argumenta que la incertesa política dels últims mesos -tres eleccions des de la primavera del 2021 degut a la impossibilitat de formar govern- ha donat ales a les teories conspiratives sobre la vacuna i ha alimentat la desconfiança amb les autoritats.

"A Bulgària també patim una infodèmia. La majoria de la societat s'informa a través de les xarxes socials i, per tant, es creuen gairebé tot el que veuen a Facebook. I allí les fake news es propaguen més ràpid que el virus", diu. A més, que s'hagi estat en campanya electoral permanent ha afavorit que la vacunació sigui un tema tabú: molts re-

PROTESTES A VIENA CONTRA LA VACUNA OBLIGATÒRIA

Desenes de milers de persones (44.000, segons la policia) van manifestar-se ahir a Viena per protestar contra les restriccions anticovid i la vacuna obligatòria, que el govern austríac preveu que entri en vigor al febrer. La

marxa, convocada pel partit d'ultradreta FPÖ, va ser similar a la que ja hi va haver la setmana passada a la ciutat. La policia va detenir tres persones per llançar pirotecnia i negar-se a portar mascareta.

presentants polítics han evitat defensar-la obertament per por a perdre popularitat.

És difícil comparar el moviment antivacuna del covid-19 a Bulgària amb el d'altres països europeus com França, Itàlia, Alemanya o Àustria, que han ocupat titulars en les últimes setmanes per l'esforç dels respectius governs per convèncer els habitants que encara no s'han immunitzat. En aquests últims casos es tracta d'una part minoritària de la població, de vegades polititzada i fins i tot vinculada a l'extrema dreta. Però en la realitat búlgara, els antivacunes són nois com l'Svetoslav, de 22 anys i estudiant de turisme, que no s'ha volgut immunitzar perquè li fa por no poder tenir fills. O com l'Albena, una dona de 33 anys que treballa en una empresa de dret internacional i que no es vol punxar perquè ja va tenir el covid i es considera protegida. O com la propietària d'una botiga de sabates italianes situada al carrer més comercial de Sofia, d'uns 50 anys, que no s'immunitzarà perquè no confia en el govern i ha llegit que, després de la vacuna, hi ha molts casos d'ictus.

Desconfiança i por

La sensació és que és molt més fàcil trobar gent contrària a la immunització que gent que s'hagi posat una de les dosis. I, en general, insisteixen que defensen les altres vacunes i també la ciència. Excepte en el cas del covid, perquè "s'han fet massa ràpid" –això ho repeteix gairebé tothom– i, per tant, no ha passat prou temps per comprovar que les vacunes són segures.

Alex Simidtxiev és un doctor especialitzat en pneumologia i el president de la comissió de salut al Parlament de Bulgària. És a dir, un dels grans guies per al govern búlgar des de l'inici de la pandèmia. Resumeix els motius de la poca vacunació amb tres paraules: "desconfiança, confusió i por". I subratlla un altre factor. "Som un país que va viure durant molts anys sota un règim comunista i la desconfiança actual és l'herència històrica d'aquells anys", explica Simidtxiev, que recorda que aquesta situació –no tan agreujada– també s'està vivint en altres països europeus amb passat comunista, com Txèquia o Hongria.

Vuit persones esperen davant d'una caseta prefabricada, al costat del pàrquing de l'Hospital Aleksandrovskia, a Sofia. Fan cua per ser vacunades. Són les tres de la tarda i dues infermeres s'ho miren des de la distància. "Esclar que hi ha poca gent esperant-se. ¿Com eren les cues al teu país quan només el 25% de la població estava vacunada?", pregunta una de les noies. Un home de 32 anys espera per rebre la segona dosi. "No me l'havia volgut posar fins ara perquè estem buscant tenir un fill amb la meua dona. Però ara te la demanen per entrar a tot arreu i per viatjar a l'estranger..." La seva parella, tot i així, continua sense decidir-se.

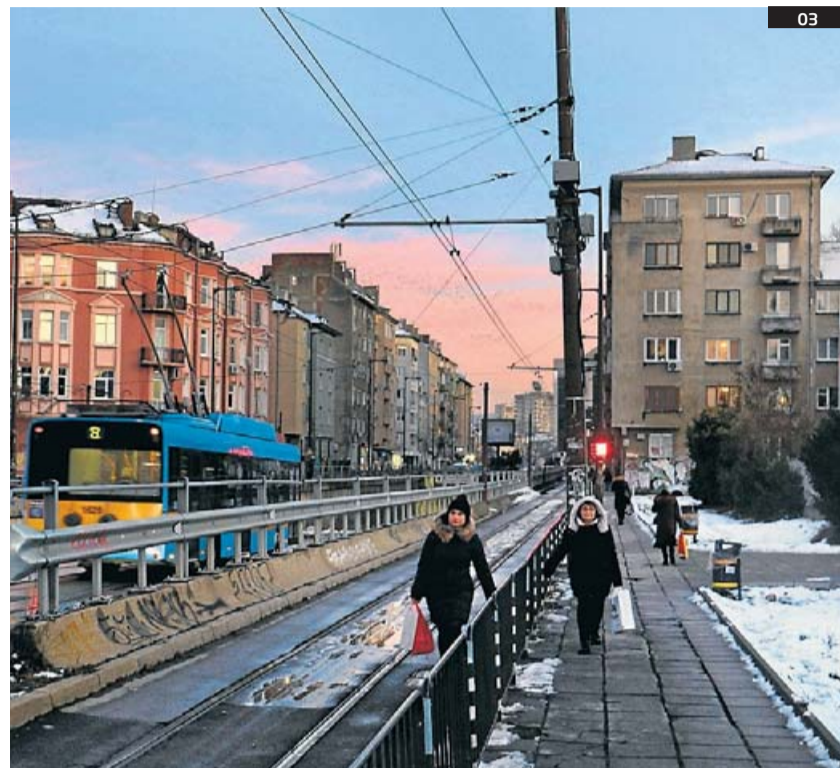

01. Una imatge aèria de la part nova del cementiri de Sofia. IVAN KITANOV
02. Una terrassa d'un restaurant cèntric.
03. Dues dones caminen per un dels carrers nevats de Sofia.
04. A la part nova del cementiri, totes les tombes són del 2020 i el 2021. F. MILLAN

El 21 d'octubre, i per lluitar contra aquesta baixa immunització, el govern búlgar va introduir l'obligació de presentar el certificat de vacunació per trepitjar restaurants, bars, centres comercials, gimnasos o cinemes. La mesura de l'actual primer ministre Stefan Yanev va propiciar un petit impuls a la campanya, però va ser efímer. Pocs apliquen l'exigència. Durant els sis dies que aquest periodista ha estat a Bulgària, només se li ha demanat el certificat dues vegades: per entrar en un centre comercial i en un dels més de quinze restaurants i bars que ha visitat. Fins i tot alguns cambriers confessen que no estan vacunats. "Si realment demanéssim el certificat a tothom, no hi podria venir ningú", diu entre rialles el treballador d'un restaurant cèntric.

"Això és feixisme"

De tant en tant hi ha breus manifestacions a la capital en contra de l'ús de l'anomenat Green Pass. I hi ha partits que s'hi han posicionat públicament en contra. El cas més rellevant és el de Revival, un grup nacionalista i amb aires d'extrema dreta fundat el 2014 que acaba

d'entrar per primer cop al Parlament gràcies, en bona part, al seu discurs contra la vacuna del covid-19 i les restriccions per aturar la pandèmia. "El certificat de vacunació és inhumà, discriminatori, inconstitucional i vergonyós", diu el president i fundador del grup, Kostadin Kostadinov. Ni ell ni el seu segon es posen la mascareta durant l'hora d'entrevista que mantenen, dins d'una oficina, amb l'ARA. "No ens posem mai la mascareta, ni al Parlament", es justifiquen. "Perquè li donen tanta importància a una malaltia que té una taxa de mortalitat tan baixa? Perquè no s'investiga més sobre quant dura la immunitat natural de les persones que ja s'han contagiat?", continua Kostadinov.

Els pregunto què en pensen de líders europeus com Ursula Von der Leyen, Emmanuel Macron o Angela Merkel, que demanen constantment a la població que s'immunitzi: "Haurien d'anar a la presó", diu. I què en pensen sobre Alemanya o Àustria, on volen fer obligatòria la vacuna a partir del febrer: "És feixisme, una dictadura sanitària". Amb milers de segui-

dors a les xarxes socials i amb una presència força habitual als mitjans de comunicació, el seu missatge arriba amb facilitat.

Però a Bulgària la vacunació obligatòria no sembla estar sobre la taula. L'exministre de Salut Kostadin Angelov, en canvi, creu que s'hauria de tenir en compte: "Bulgària, si no, corre el gran risc de convertir-se en una taca negra en el mapa de la Unió Europea. Si això passa, desencadenarà unes conseqüències socials i econòmiques devastadores, perquè el país podria quedar aïllat".

És conscient que l'arribada de la variant òmicron, aparentment més contagiosa, dibuixa un futur encara més fosc per al país. Que farmacèutiques com Pfizer ja hagin dit que caldrà una tercera dosi de reforç per garantir l'efectivitat davant la nova variant converteix en encara més insignificant el percentatge de búlgars immunitzats.

"Ens feia por la vacuna"

Davant la porta de l'edifici on estan aïllats els malalts de covid de l'Hospital Pigorov, amb el servei d'urgències més gran de Sofia, hi ha un home gran, palplantat amb dues bosses d'esport. Truca a la porta fins que un sanitari, vestit amb EPI, l'obre, li agafa les bosses i torna a tancar la porta. L'home se'n va. Es diu Kostantin Iocsev, té 70 anys i explica que avui mateix han ingressat la seva dona, també de 70, amb una pulmonia bilateral provocada pel covid-19. Fa poc que havia rebut la primera dosi de la vacuna, tot i que fa mesos que s'hauria pogut immunitzar. "Ens feia por la vacuna. No teníem la sensació que la malaltia fos una amenaça per a nosaltres", explica.

A les bosses hi portava roba per a ella, també sucus de fruita, sabó i alguna revista. "Espero que es recuperi aviat. Segur que sí", es diu abans de perdre's pels carrers freds del centre de la capital búlgara.

DESASTRE NATURAL

Més de 70 morts per diversos tornados als Estats Units

La violenta tempesta ensorra una fàbrica a Kentucky amb 110 persones a dins

NÚRIA VILA MASCLANS
BARCELONA

Més de 70 persones van morir als Estats Units la nit de divendres a dissabte per l'impacte de diversos tornados que han deixat enormes danys i centenars de milers de persones sense electricitat en diversos estats de l'est del país. Al tancament d'aquesta edició encara no hi havia una xifra definitiva de víctimes, però podria ascendir a un centenar, segons va augurar Andy Beshear, el governador de Kentucky, un dels estats més afectats. "Estic segur que aquest nombre (de morts) està per sobre de 70. De fet, pot acabar superant els 100", va lamentar. "No he vist mai un nivell de devastació igual", va afegir.

El governador, que va declarar l'estat d'emergència, va detallar que un dels tornados que va tocar terra va recórrer prop de 320 quilòmetres, i el va qualificar del "més greu a la història de Kentucky". En aquell moment hi havia 110 persones dins d'una fàbrica d'espelmes a Mayfield, una ciutat de 10.000 habitants, la més damnificada. "Creiem que perdrem desenes d'aquestes persones", va lamentar Beshear, que hores després va concretar que s'havien pogut rescatar 40 treballadors.

Els tornados han afectat també altres estats, com ara Illinois, on el fort vent va fer caure el sostre d'un magatzem d'Amazon situat a la ciutat d'Edwardsville i va deixar desenes de treballadors atrapats. L'enfonsament de part de la nau es va produir poc després que un tornado toqués terra, cap a les 20.30, hora local. Les autoritats locals van confirmar almenys dues víctimes mortals, però al tancament d'aquesta edició no se sabia quantes persones han pogut quedar atrapades.

"És devastador veure la quantitat de danys [a la nau] i saber que hi havia gent a dins quan es va produir", va dir el cap de la policia d'Edwardsville, Michael Fillback, a la cadena CNN. Va detallar que en el moment de l'incident hi havia una cinquantena de treballadors al magatzem i que almenys 30 van ser traslladats en autobús, mentre que altres van poder marxar sense cap ajut. Fillback va dir que no havien aconseguit saber el nombre exacte de treballadors que podien seguir desapareguts perquè no hi havia "una plantilla fixa".

36 tornados en cinc estats

El Centre Nacional de Meteorologia dels Estats Units (NWS, per les sigles en anglès) havia emès avisos de tornados divendres a la nit en diversos estats. Segons el Centre de Pre-

Dos homes recullen les restes del seu taller a Mayfield (Kentucky), completament destruït per un tornado.

JOHN AMIS / AFP

dicció de Tempestes, 36 tornados van tocar terra la nit de divendres a dissabte a cinc estats: Missouri, Tennessee, Kentucky, Illinois i Arkansas. En aquest últim, el vent va fer caure part d'una residència de gent gran i va provocar la mort d'una persona, i a Tennessee es van registrar tres morts més.

Durant el dia d'ahir es van mantenir actives alertes de tornados, al marge dels esmentats estats, també a Geòrgia i Virgínia Occidental. L'amenaça de tempestes elèctriques greus, però, s'esvaïrà aquest diumenge al matí, quan el front es desplaça cap a la costa atlàntica.

Segons la web especialitzada PowerOutage, la tempesta va deixar gairebé 400.000 clients sense electricitat, la majoria a Michigan (175.000) i a Tennessee (144.000). A Kentucky, ahir hi havia més de 92.000 persones sense llum.

El president dels Estats Units, Joe Biden, va lamentar la "tragèdia" i va ordenar que es destinin "immediatament" més recursos a atendre les àrees afectades. "Perdre un ésser estimat en una tempesta com aquesta és una tragèdia inimaginable", va manifestar en una publicació al seu compte de Twitter. ■

ESCALADA MILITAR

Front comú del G-7 contra Rússia per les tensions amb Ucraïna

ARA
BARCELONA

El primer dia de la reunió dels ministres d'Exteriors del G-7 a Liverpool va tenir dos protagonistes clars: les tensions militars entre Rússia i Ucraïna i l'acord nuclear amb l'Iran. La ciutat britànica acull aquest dissabte i diumenge una cimera del grup de les set democràcies més industrialitzades del món, en què participen el secretari d'Estat dels Estats Units, Antony Blinken, i els seus homòlegs de França, la Gran Bretanya, Itàlia, Alemanya, el Japó, el Canadà i la Unió Europea.

La trobada es produeix enmig de la preocupació internacional per l'augment de les tropes russes a la frontera amb Ucraïna, que alguns governs occidentals temen que pugui ser l'avantsala d'una in-

El secretari d'Estat dels EUA, Antony Blinken. P.N. / AFP

vasió com la que es va produir el 2014 a Crimea. Moscou fa setmanes que ho nega i atribueix les culpes de l'escalada de les tensions a l'OTAN i Ucraïna, argumentant que tenen un comportament desestabilitzador.

Blinken es va reunir amb la ministra britànica, Liz Truss, per reafirmar el compromís comú amb Ucraïna, a la vegada que van tornar a advertir a Rússia que s'enfrontaria a "greus conseqüències" en cas d'avançar cap a una incursió militar.

Units contra els "agressors"

"Hem d'unir-nos amb força per fer front als agressors que pretenen posar límits a la llibertat i la democràcia", va dir Truss ahir a l'inici de la reunió, de la qual la Gran Bretanya fa d'amfitriona perquè ocupa la presidència rotatòria del G-7, que el 2022 assumirà Alemanya.

De la cimera també s'espera que en surti una crida conjunta perquè l'Iran aprofiti l'oportunitat de les converses que estan en marxa a Viena per reactivar un acord multilateral sobre el seu desenvolupament nuclear que li permeti sortir de l'ostracisme econòmic a què l'han sotmès les sancions internacionals.

La ministra britànica va advertir que aquestes negociacions, que es van reprendre el 28 de novembre, representen "l'última oportunitat" perquè l'Iran torni a signar l'acord nuclear del 2015 entre Teheran i les sis grans potències conegudes com el P5+1 (els EUA, la Xina, Rússia, França i el Regne Unit, que són els cinc membres permanents del Consell de Seguretat, més Alemanya). També la tot just nomenada ministra d'Exteriors d'Alemanya, Annalena Baerbock, es va referir a la qüestió, i va advertir que "el temps s'acaba". ■

Palau de la Música Catalana

Nadal al Palau

Del 13 de desembre
al 18 de gener

Més informació
i venda d'entrades
a www.palaumusica.cat/nadal

Amb la col·laboració de:

Dilluns, 13.12.21

Cantates i himnes de Nadal
de Bach amb Paul McCreech

Dimarts, 14.12.21

Philippe Jaroussky
& Thibaut Garcia

Dijous, 16.12.21

L'enfance du Christ de Berlioz
amb John Eliot Gardiner

Dissabte, 18.12.21

Festival de valsos i danses

Diumenge, 19.12.21 | Diumenge, 09.01.22

Bandes sonores
de John Williams

Dimarts, 21.12.21

La Grande Chapelle
& Escolania de Montserrat

Dissabte, 25.12.21 | Dissabte, 08.01.22

El trencauous de Txaikovski

Diumenge, 26.12.21

Concert de Sant Esteve

Dissabte, 01.01.22 | Diumenge, 02.01.22

Concert d'Any Nou amb música
de la família Strauss

Visites, concerts per
a famílies i molt més!

OBSERVATORI

CARME COLOMINA
PERIODISTA

La dreta desorientada

La dreta europea s'ha quedat sense factor estabilitzador. Sense Angela Merkel, la CDU alemanya comença una llarga travessia de revisió programàtica i de lideratges que pot acabar en crisi ideològica. Merkel va ser un bastió del cordó sanitari que ha aïllat la xenòfoba Alternativa per a Alemanya de qualsevol possible col·locació amb els democristians. La seva successió, però, reviu la temptació permanent de desplaçar-se més a la dreta.

La democràcia cristiana és la família política conservadora que més vots ha perdut a l'Europa Occidental en les últimes dècades: ha caigut dràsticament del 25% dels vots que reunia als anys 80 al 15% d'avui dia. Segons els politòlegs Tim Bale i Cristóbal Rovira Kaltwasser, que han analitzat la crisi de la dreta tradicional, aquestes forces conservadores han acabat atrapades entre dos fenòmens que han afavorit altres moviments amb els quals es disputaven l'espai polític: els liberals, d'una banda, i la dreta radical, de l'altra. Els canvis socioeconòmics i culturals han promogut, alhora, una "revolució silenciosa" en favor de valors liberals i una "contrarevolució" que s'oposa a aquest discurs multicultural, i que s'ha traduït en un enduriment polític i retòric contra la immigració.

La línia divisòria entre les dretes tradicionals i les dretes radicals, però, és cada cop més difusa. Només cal recordar una entrevista concedida per Matteo Salvini a *El País* al maig en què assegurava que tenia "moltes afinitats amb el Partit Popular d'Ayuso". A Itàlia la dreta tradicional ja és irrellevant. Tot l'espai se'l disputen la Lliga de Salvini –que ara juga a la moderació des del govern d'unitat nacional de Mario Draghi–, la formació ultra Germans d'Itàlia liderada per Giorgia Meloni –que ha explotat la seva estratègia d'oposició fins a avançar Salvini en les enquestes de popularitat–, i la nova resurrecció de Silvio Berlusconi i l'espai de Força Itàlia, que manté una certa representació territorial. És l'enèsim intent de rehabilitació del Cavaliere, ara amb l'aspiració de substituir Sergio Mattarella a la presidència de la República.

La democràcia cristiana es desdibuixa. A Hongria, l'extrema dreta del Jobbik ha anat virant cap al centre, buscant aliances amb l'oposició, al mateix ritme que el Fidesz de Viktor Orbán –ja oficialment fora del PPE– es desplaçava cap a la dreta més autoritària i il·liberal.

Radicalització a la dreta tradicional francesa

La campanya electoral francesa per les presidencials del pròxim abril és l'últim exemple d'aquesta desorientació que inunda la dreta tradicional quan se sent empesa a ampliar la bossa de vots. El procés d'elecció de la candidata dels Republicans (el partit de Nicolas Sarkozy), Valerie Pécresse, líder de la regió de París, ha estat una escenificació contínua de la radicalització que viu la dreta tradicional francesa: amb l'exnecogador de la UE per l'acord del Brexit, el moderat Michel Barnier, apuntant-se a discutir la primacia del dret comunitari en matèria d'immigració; l'aspirant més radical, Eric Ciotti, mostrant-se disposat a pactar amb l'extrema dreta; o la mateixa Pécresse traient-se de la màniga una polèmica proposta per "diferenciar" les sentències judicials segons territoris, de manera que les penes siguin més o menys severes en funció del lloc on es cometen els delictes. Amb la irrupció del xenòfob Éric Zemmour a la campanya –en competició alhora amb el gaullisme i amb Marine Le Pen–, el risc de contagi extremista es multiplica.

Mentre les dretes radicals a França, Itàlia o els Països Baixos entren en lluites internes per disputar-se l'hegemonia, el foc amic entre ultres fereix de mort una democràcia cristiana en crisi permanent. El discurs reaccionari segueix guanyant adeptes. ■

OCEANIA

Nova Caledònia: tercer referèndum d'autodeterminació

Els sobiranistes boicotegen la consulta d'independència de França

LAIA FORÈS
PARÍS

Nova Caledònia, l'arxipèlag de bandera francesa situat a Oceania, celebra avui el tercer i últim referèndum per decidir si s'independitza de França. Però la nova consulta vinculant d'autodeterminació, a diferència de les altres dues, es fa sense l'aval dels independentistes, que han fet una crida al boicot. El més probable és que els partidaris del sí no acudeixin a votar i guanyi clarament el no, de manera que s'obrirà una nova etapa d'incertesa a les illes.

El Front d'Alliberament Nacional Canac Socialista (FLNKS), integrat pels dos partits independentistes i membres del govern de l'arxipèlag, havia demanat que el referèndum s'ajornés fins al 2022 per la divisió i el desgast polític que han viscut en els últims mesos les dues formacions, que han estat negociant la formació de l'executiu, així com per la nova onada de covid que afecta la regió. El govern francès s'hi va negar. La data "és una trampa de l'estat francès i dels antiindependentistes", afirmava a France Info el portaveu del Moviment dels Oceans Independents (MOI), Arnaud Chollet-Leakava.

En els dos primers referèndums, celebrats en els tres últims anys, es va imposar el no per un 56,7% el 2018 i per un 53,3% el 2020. Abans de la pandèmia, els independentistes confiaven en guanyar finalment el tercer referèndum. El govern francès fa anys que es prepara políticament i jurídicament per a la independència de l'arxipèlag. Però el no de París a l'ajornament de la consulta per celebrar-la quan les condicions polítiques i sanitàries siguin més favorables ha tirat per terra les esperances del FLNKS. "Tothom sap que el moviment independentista no està en el seu millor moment", lamentava Chollet-Leakava.

Participació baixa

Els partits independentistes creuen que el referèndum tindrà una participació molt baixa i, si és així, adverteixen que no tindrà validesa legal. Estan disposats a acudir a instàncies internacionals perquè s'invalidi. També han avisat que no participaran en les discussions que tindran lloc a partir de demà per gestionar el resultat del referèndum, sigui quin sigui, i debat el futur de Nova Caledònia.

A la França metropolitana, l'extrema dreta ha aprofitat el referèndum per fer campanya contra el president Macron, a qui acusen de no haver fet campanya pel no i d'estar renunciant a part del territori francès. "Ha actuat contra els inte-

Una funcionària preparant un col·legi electoral de Noumea per al referèndum d'autodeterminació d'avui a Nova Caledònia. THEO ROUBY / AFP

ressos de França. Com ho podria haver fet d'una altra manera, si considera que la colonització és un crim contra la humanitat?", es preguntava el líder xenòfob Éric Zemmour. El president de la República, però, té molt clar el seu paper neutral en la qüestió independentista de l'arxipèlag. "El rol de president no és estar en un camp o en un altre", defensava dijous.

Actes violents als anys 80

El conjunt d'illes està situat al Pacífic sud, a gairebé 17.000 km de França, i té 271.000 habitants. Com moltes altres illes que avui són territoris d'ultramar de la República Francesa, l'arxipèlag va ser colonitzat per França el 1853. Fa dècades que Nova Caledònia lluita per la seva independència. Als anys 80 es van viure una sèrie d'episodis violents entre els defensors i els detractors de la sobirania de les illes –entre els quals una presa d'ostatges amb dinou canacs i dos militars morts– que van acabar amb les pri-

meres negociacions per celebrar un referèndum d'autodeterminació. Uns mesos després, el líder independentista Jean-Marie Tjibaou va ser assassinat.

"Els canacs representen al voltant del 40% de la població, i no tots són independentistes, però la majoria de ciutadans que volen la independència són canacs", explica la historiadora francesa Sarah Mohamed-Gaillard. Segons l'experta, "aquesta ruptura entre dues comunitats –la població local, d'una banda, i els descendents de colons, de l'altra– és el que va provocar la violència dels anys 80".

L'arxipèlag compta actualment amb un estatut especial que li dona una certa autonomia de França, gràcies a un acord polític signat el 1998 que li atorgava competències en matèria de seguretat social i ocupació, entre d'altres. Nova Caledònia té el seu Parlament i fins i tot moneda pròpia. Jurídicament, però, continua formant part de França i de la Unió Europea. ■

Per Nadal regala(t) BCN Clàssics!

21 de desembre de 2021 | Palau de la Música
**ESCOLANIA DE MONTSERRAT I
LA GRANDE CHAPELLE**

13 de gener de 2022 | L'Auditori
EVGENI KISSIN

24 de febrer de 2022 | Palau de la Música
ORCHESTRE DE LA SUISSE ROMANDE

5 de març de 2022 | Palau de la Música
DENIS MATSUEV

18 de març de 2022 | Palau de la Música
**ORQUESTRA SIMFÒNICA DE
RÀDIO VIENA**

19 d'abril de 2022 | Palau de la Música
VIRTUOSOS DE MOSCOU

20 de maig de 2022 | Palau de la Música
**ACADEMY OF ST. MARTIN
IN THE FIELDS**

25 de maig de 2022 | Palau de la Música
**FILHARMÒNICA DE SANT
PETERSBURG**

ENTRADES, ABONAMENTS I XECS REGAL:

www.bcnclassics.cat
Tel. 93 342 61 75

@bcnclassics

Societat

EDUCACIÓ

Manuel Castells

MINISTRE D'UNIVERSITATS

*Legislació “Ningú prendrà a Catalunya el marge de contractació que té ara”
Crítica “No podem simplement seguir el model de Catalunya: era neoliberal i no hi estem d’acord”*

“La nostra prioritat no és la recerca, són l’ensenyament i els estudiants”

LAIA VICENS / ELENA FREIXA
MADRID

Manuel Castells (Hellín, Albacete, 1942) atén l'ARA al ministeri d'Universitats, que lidera des de fa dos anys. L'entrevista, en castellà al·legant que és “política de govern”, es fa poques setmanes abans que entri al Congrés la nova llei d'ordenació del sistema universitari (LOSU), que rectors i estudiants critiquen.

Quin és el punt de partida del sistema universitari espanyol actual? Primer, hi ha unes mancances monumentals. Les universitats públiques s'han empobrit de manera increïble. En els últims deu anys s'ha retallat el finançament un 21% mentre augmentava la demanda. Segon, hi ha hagut contractacions de professors amb figures inadequades. No en culpo les universitats: les han posat en una situació impossible i han fet el que podien. La crisi econòmica del 2008 va ser un cop fortíssim per a la

universitat pública, i també hi ha hagut una política caòtica practicada pel PP i pel ministre Wert, perquè, amb una ideologia neoliberal, va deixar de banda les universitats públiques per donar suport a les privades. Ara hi ha noves universitats luxoses, però les universitats públiques són les bones. Les flors i la moqueta no fan bona una universitat, que quedi clar.

¿És massa cara, la universitat?

Els estudiants pagaven unes taxes universitàries 3 o 4 vegades més altes que França o Alemanya? És increïble. El primer que vaig mirar van ser els problemes econòmics dels estudiants. Primer, amb les beques, perquè es donin exclusivament per criteris socioeconòmics, i segon, amb les taxes. Quan el ministre d'ultradreta Wert va donar llibertat perquè les comunitats fessin el que volguessin amb les taxes, la *progressista* Catalunya les va pujar un 60%, i Madrid, un 30%. Jo vaig proposar que totes les comunitats tornessin als preus del 2011.

“No és la llei que jo faria, però legislo per a un país”

“Les càtedres l'crea són una gran idea, per això els donem cobertura legal”

En quin punt està la negociació per a la nova llei?

El text està obert, i crec que ja hem arribat a molta convergència, però encara queden serrells. No és una llei neutra, és una llei amb els nostres principis progressistes, i és la llei més feminista de la història. Hi ha partits a qui els rebenta, però no cedirem en això. I seguirem parlant, perquè hi ha un gran malentès sobre la posició dels rectors catalans: l'Associació Catalana d'Universitats Públiques ens va enviar les seves propostes i el 90% ja són a la llei, però cal que quedi clar que som el govern d'Espanya, no podem ser només el govern de Catalunya.

Governant per a tot Espanya es pot caure en la uniformització, diuen els rectors, i demanen que es mantingui el marge de contractació.

Ningú els hi prendrà, això. Sobre el tema de la contractació, la universitat catalana funciona amb funcionaris espanyols i, per tant, cal complir la llei de funció pública, que estableix que el 51% dels treba-

lladors d'un sector han de ser funcionaris. Al projecte de llei hem pujat del 51% al 55% la presència dels funcionaris, perquè hi ha altres actors molt importants, com els sindicats, que encara havien començat de més amunt, però nosaltres estem intentant reduir i flexibilitzar el model funcional espanyol. La resta del percentatge pot ser personal laboral. Ara bé, que Catalunya pugui contractar com fins ara évol dir que poden tenir el 60% de contractes temporals? Doncs no. Hi ha coses que no poden seguir simplement el model que es va aplicar a Catalunya, que era neoliberal i amb el qual no estem d'acord. El model que va aplicar Andreu Mas-Colell [exconseller d'Universitats amb CiU] era un model neoliberal, de donar-ho tot a la investigació, i la resta, bah, que s'arreglin. Investigació? Tant com es pugui a través de la llei de la ciència, però la nostra prioritat no és arribar a la recerca internacional, la nostra prioritat és l'ensenyament, els estudiants i que

MANIFESTACIÓ DELS ANTIVACUNES

Almenys 3.000 persones van manifestar-se ahir a Barcelona contra el passaport covid. Alguns van increpar locals de restauració perquè demanen el passaport i van fer proclames com "una dosi és trombosi".

60 MUNICIPIS DE TARRAGONA, SENSE AIGUA

La canonada d'abastiment del Consorci d'Aigües de Tarragona es va trencar ahir al seu pas per l'Ametlla de Mar. Això obliga uns 60 municipis i 25 empreses a abastir-se amb aigua de pous i dipòsits propis.

JAVIER BARBANCHO

totes les persones puguin educar-se en una bona universitat.

¿No creu que una contractació més oberta reverteix en una millor investigació i una millor docència?

¿Més oberta vol dir només investigadors? Llavors no. La universitat no pot ser només d'investigació. La universitat és on més investigació es fa, però com a pràctica de gran part del professorat, cosa que està molt bé perquè no hi ha uns tontos que ensenyen i uns llestos que investiguen, sinó que està articulada. On es fa la gran investigació universitària? Al MIT, a Harvard, a Cambridge, a Berkeley. I allà qui la fa? Els professors! ¿Es poden atraure investigadors? esclar, si accepten també ensenyar. Però ¿una universitat només investigadora? Ni parlar-ne. La universitat existeix perquè hi ha estudiants; si no, és un centre d'investigació. La universitat ha de combinar investigació i docència.

¿Hi ha alguns centres a Catalunya on aquest equilibri s'havia perdut?

On s'ha desequilibrat la balança, a Catalunya, és en la precarietat d'una gran part del professorat, que no pot investigar ni pagar el lloguer a final de mes. ¿Podem atraure personal de fora? Ha, ha. ¿Amb els sous que tenim? Ha de ser absoluta vocació. El que hi ha són investigadors joves que per vocació pròpia volen investigar a Catalunya, i per a això les càtedres Icrea són una excel·lent idea. Això la llei no ho prohibirà, al contrari: les càtedres Icrea no estaven cobertes per la legislació espanyola, i la figura que utilitzaven eren els professors associats. Ara hem creat la figura de professor distingit.

Sobre els contractes temporals, la llei actual marca un 40% dels contractes com a màxim, i ja no es compleix. Ara la LOSU preveu abaixar-ho fins al 20%. Què passarà amb les universitats que no ho compleixin? ¿En lloc d'eliminar els falsos associats, no s'està eliminant la possibilitat de ser associat?

Hem posat un límit del 20% de temporalitat, com demanaven els sindicats i els partits d'esquerra, i no ho canviarem. El que sí que farem és veure com ho espaiem en el temps i com augmentem el finançament perquè sigui realista. Quan diem que s'ha de rebaixar la temporalitat, no és tan impossible, però s'han de diferenciar conceptes. Per exemple, els falsos associats no són associats. Els associats, que tenen una feina principal fora de la universitat i donen la seva experiència professional als alumnes, són fonamentals i la llei els manté. La qüestió és com erradicar els falsos associats, que depenen dels 400 o 500 euros al mes, i per això es limitaran les hores a 180: hem de posar-hi un límit, perquè si no altra vegada les universitats s'acostumaran a funcionar amb gent que, per definició, és temporal.

¿Tem que augmentant el nombre de funcionaris augmenti també l'endogàmia a les universitats?

No. La selecció de les places de carrera ara la fa una comissió, però qui conegui el sector sabrà que sovint es diu: "Traurem la teva plaça". I aquesta plaça és per a mi, que he estat molt de temps treballant-hi, i a qualsevol altre que la vulgui, encara que tingui més mèrits, li diran que no, perquè la comissió ja sap que és per a aquella persona. Això a partir d'ara serà impossible, i és una petita revolució, perquè a les comissions de mèrits la universitat sempre estarà en minoria. La majoria la tindran membres triats per sorteig d'un registre de noms nacionals i internacionals.

Com serà, aquest registre?

Això es desplegarà en un reglament. Una llei orgànica no pot entrar en aquests detalls.

Però sí que s'hauria pogut prohibir a les universitats que contractin els seus propis doctors per evitar l'enxufisme. Per què no s'ha fet?

Perquè seria com menjar carn humana. Això ho deixo per al pròxim

“Amb aquest govern s'aplicarà la legislació contra la precarietat, des dels riders fins a les universitats”

“Vigilem amb fixar massa quotes de les llengües a les aules perquè pot dificultar la solució”

ministre. El que estem fent ja ha aixecat polseguera, perquè les universitats perden el control de les places per als seus amics. Ara bé, jo també ho faria com fan les grans universitats dels EUA: si tu has fet el doctorat allà, has de marxar uns anys a l'exili i tornar a casa.

Hi ha qui afirma que obrir una plaça per a algú en concret no és endogàmia, sinó estabilització.

Estabilitzar sí, però mai sense l'avaluació de mèrits.

Hi ha hagut gaires trampes?

M'ho diu tothom, això: "Tot seguirà igual, seguiran fent trampes facis el que facis". Doncs llavors deixem de legislar, i que la democràcia no existeixi perquè sempre hi haurà corruptes. El ministeri de Treball és bo i seriós, i no es casa amb ningú. Amb aquest ministeri no s'hi juga. Mentre hi hagi aquest govern, s'aplicarà la legislació laboral contra la precarietat a tot arreu, des dels riders fins a la universitat.

Per què ha caigut de l'avantprojecte de llei la possibilitat d'anar a fitjar un rector de fora?

Hi ha coses que per a mi eren innovadores i han anat caient. Aquesta no és la llei que jo faria al meu despatx, però jo legislo per a un país. De fet, per a més d'un, perquè Catalunya també és un país. Jo volia donar l'opció del model de governança i d'elecció de rector, com tenen la majoria dels països europeus, amb un comitè extern que els tria, però no va poder ser. Tots els actors socials importants em van dir que s'ha de fer per sufragi universal, que és un principi bàsic de tota la tradició universitària, sobretot la progressista, i que no es pot tocar, així de clar. Em van convèncer que aquest país és el que és.

Els estudiants justament es queixen del seu pes en aquests sufragis, que veuen insuficient.

Que es redueixi el pes dels estudiants és fals. La LOU [lleï vigent] no diu res de percentatges de representació estudiantil, i nosaltres la posem al mínim del 25% del claustre. Els estudiants em diuen que volen el 30%. Doncs que convencin les universitats. He parlat amb ells i entenc la seva posició. Em diuen que ells han de reivindicar; doncs jo he de governar, i mai hi ha hagut una representació estudiantil tan alta com a la LOSU. En contra del que es diu, aquesta llei dona una enorme autonomia a les universitats, però moltes persones no se l'han llegit o tenen altres intencions polítiques

J. BARBANCHO

que no són realment defensar l'autonomia, sinó veure com maximitzar les seves posicions.

Té els suports per aprovar la llei?

No estic convençut que els partits catalans votin a favor de la llei. Estic disposat a fer els ajustos que calgui. Hauria pogut forçar l'aprovació de la llei, però no vull una relació de força, vull consens.

En què està disposat a cedir?

Estem parlant molt del paper de les agències d'avaluació per veure com compaginar l'estatal i les autonòmiques, però sempre pensant que no podem fer una legislació només per a Catalunya.

¿Els rectors catalans no li diuen: "Miri els rànquings, que estem a dalt de tot!"?

Sí, i és cert, però als rànquings cap universitat catalana, ni encara menys espanyola, està entre les 100 primeres del món. És veritat que les universitats catalanes són les que més han progressat, fins i tot en condicions de mancances en investigació, però no penso que la investigació sigui l'únic criteri de qualitat.

A Catalunya ha rebut crítiques la supressió dels graus de tres anys.

S'ha magnificat el problema. He suprimit aquests títols perquè és una vella reivindicació del moviment estudiantil i del professorat contra el pla de Bolonya, que s'oposaven al 3+2. Ja he dit als rectors que el dia que els màsters siguin igual de cars que els graus en tornarem a parlar.

Volem preguntar-li pel pes minvant del català a les aules. Els rectors van acordar fer un 80% de classes en català a les universitats. ¿Comparteix el diagnòstic i la solució?

La immersió lingüística ha funcionat bé a tots els nivells, però per raons ideològiques s'ha polititzat fins a l'extrem una cosa que s'estava resolent de manera natural a la societat catalana. Vigilem amb fixar massa les quotes perquè poden dificultar la solució social del problema. Ara bé, les decisions dels tribunsals s'han d'assumir.

Pel mateix argument, ¿té sentit el que passa a les escoles?

El model d'immersió a les escoles ha funcionat sense tensions. El problema és quan passa a ser una trinxera político-ideològica.

Què és el que més l'ha sorprès i decebut des que és ministre?

El nivell de violència verbal, agressivitat i no col·laboració de la dreta al Congrés.

Repetirà com a ministre?

Segur que no. He fet un gran esforç personal, he perdut la meua llibertat. Però em va semblar que després de tota una vida criticant la universitat espanyola em donaven l'oportunitat de canviar alguna cosa. I crec que alguna cosa hem fet. —

Fem turisme, fem Penedès

Sant Quintí de Mediona, tradicions i sabors, també a l'hivern

Una vila plena d'història a tots els seus racons, una vila que enguany celebra el seu mil·lenari

Quan vingueu a visitar-la perdeu-vos pels carrers del nucli antic, recorreu-los... i descobriu raconets bonics i històries que han anat recollint al llarg del temps. Estigueu atents a xarxes, ja que aquesta tardor, s'han començat a oferir visites guiades per descobrir-les de la mà d'un guia. Les tradicions hi són molt vives,

destacant la Festa Major a l'agost que forma part del Catàleg del

Allotgeu-vos a Sant Quintí un bon punt des del que descobrir la vila i el Penedès

Patrimoni Festiu de Catalunya. Però ara que ja es respira Nadal, i és el torn del Pessebre Vivent que podeu visitar els dies 18 i 19 de desembre al nucli antic. Moltes d'aquestes festes, balls i tradicions, van ser recollides per Joan Amades al Costumari Català en la seva estada a la vila, així com també, va recollir plats represen-

tatius de la gastronomia local del municipi a la que ens referim sota el nom de Cuina Amades. Veniu i quedeu-vos. Seieu a tastar els plats i productes d'elaboració local d'aquesta gastronomia i gaudiu amb tranquil·litat dels seus sabors, com el dels carquinyolis elaborats artesanalment des de fa segles.

Trobareu tota la informació a www.santquintimediona.cat

Ajuntament de Sant Quintí de Mediona

Olesa de Bonesvalls, natura, història i patrimoni

Amaga un conjunt de tresors que la converteixen en un interessant destí per a una escapada de cap de setmana.

Olesa de Bonesvalls, és la porta d'entrada al Parc Natural del Garraf, una extensa zona natural, excel·lent per a la pràctica d'excursions i rutes on es combinen coves, avencs, barrancs i un impressionant paisatge amb una exquisida xarxa de construccions de pedra seca, ideal per als amants del senderisme, les rutes en bici i les motos.

Un dels llocs destacats és el Barri de l'Hospital, el nucli urbà més antic d'Olesa de Bonesvalls i el més bonic, situat a la part

baixa del municipi entre vinyes i camps d'ametllers. El barri és un conjunt de masies i petites cases que van néixer al voltant de l'Hospital medieval de Cervelló, que data del segle XIII. Passejar pels seus carrers és viatjar en el temps. L'Hospital de Cervelló pot ser visitat concertant hora prèviament al web municipal.

Les construccions de Pedra Seca són altre dels atractius del municipi. Més d'un centenar de pous, cabanes i forns inventariats, catalogats i restaurats pel Grup de

Recerca Olesa Rural, molts dels quals es poden visitar seguint la ruta de la Pedra Seca d'Olesa.

Olesa també presumeix de ser el bressol de l'espeleologia, no només de Catalunya, sinó d'Espanya ja que compta amb l'avenc més profund del Garraf i el cinquè de Catalunya, l'Avenc de l'Esquerrà, de 236 metres de profunditat. Al Centre de Documentació d'Espeleologia Catalana es pot admirar l'exposició permanent: "El Garraf, bressol de l'espeleologia catalana", dedicada a la història de l'espeleologia catalana que es va iniciar a Olesa.

Olesa també destaca per la seva gastronomia, amb els seus restaurants especialitzats en cuina catalana i a la brasa i pels seus vins, formant part de la ruta d'enoturisme de l'Alt Pe-

nedès. En els cellers Valldolina i Avenc del Garraf es pot gaudir d'una experiència enoturística inoblidable.

I no ens oblidem de les festes populars, la Festa Major, que se celebra el tercer cap de setmana de juliol, on surten a passejar Gegants, capgrossos i els vistosos Diables que omplen de foc i

so la nit estival i la Festa Major del Barri de l'Hospital, el segon cap de setmana d'octubre, on es celebra un Mercat d'oficis del segle XIII.

Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls

www.olesadebonesvalls.cat

FEM TURISME, FEM Penedès

Avinyonet del Penedès desplega tot el seu potencial turístic

Cultura, patrimoni, història, paisatge, tradició vitivinícola... Aquests són tan sols alguns dels elements que el municipi posa a l'abast del visitant

NÚRIA CATÀ,
regidora de
Promoció econòmica

cola de quasi tres mil·lennis i elaborar vins i escumosos exquisits, aposten cada cop més per l'enoturisme. I és que, com diu Núria Catà, segona tinent d'alcalde i regidora de Promoció econòmica del municipi, "tastar els vins al lloc on s'elaboren i comentats pel mateix elaborador té un atractiu que captiva tothom". Catà subratlla com "viure tot això, envoltat d'un paisatge de vinyes, que va canviant de colors segons l'època de l'any, realment enamora".

Després d'un 2020 i part del 2021 marcats per les limitacions dictades arran del covid19, on la resiliència ha estat clau, els ajuntaments catalans centren la mirada en els mesos que han de venir. Uns mesos en els quals esperen que l'activitat econòmica i turística remunti per tal d'assolir xifres pre-pandèmiques progressivament.

És una fita en la qual s'ha bolcat per exemple l'ajuntament d'Avinyonet del Penedès, un municipi que en tan sols 29 km2 amaga tot un conjunt d'atractius que faran les delícies dels que s'apropin a conèixer-lo.

Aposta per l'enoturisme

Situat a tan sols 40 km de Barcelona, el primer que crida l'atenció d'aquesta població de 1.700 habitants és el gran nombre de cellers que concentra, ni més ni menys que 10. Indrets tots ells que, al marge de posar en valor una tradició vitivini-

Avinyonet presumeix tanmateix d'esdevenir "l'origen de la vinya", en tant que alberga el Jaciment de la Font de la Canya, un centre de mercaderies de l'antiguitat on es constata arqueològicament com la producció de vi i el cultiu de la vinya del municipi es remunta al segle VII aC. Tot un llegat que grans i petits podran descobrir a través d'un gran vano d'activitats que comprenen des de visites a cellers, tasts de vins i caves a maridatges, passant per passejos entre vinyes, tallers de creació de vermuts, etiquetatge de caves... El plat fort, no obstant, tal com desvetlla Catà, té lloc els mesos d'abril i maig, quan se celebra el Microvi, un mes ple d'actes pels diferents nuclis d'Avinyonet lligats al vi i a la vinya.

La producció de vi i el cultiu de la vinya del municipi es remunta al segle VII aC

Llegat històric

El llegat històric del municipi també es fa palès a llocs com el Monestir de Sant Sebastià dels Gorgs, en paraules de Catà "una joia del romànic català, datat del segle XI i declarat Bé d'interès nacional per la Generalitat de Catalunya l'any 2000", el qual pot visitar-se cada primer i tercer dissabte de mes o a través de visites concertades. També en d'altres indrets que

hom pot descobrir passejant per Avinyonet, com "la torre romana de Les Gunyoles, situada al nucli antic del poble, el mirador del Circell o el Puig de la Mireta, el qual ofereix unes vistes espectaculars de 360° sobre la plana del Penedès, el massís del Garraf, el

mar, les muntanyes nevades dels Pirineus o Montserrat", continua Catà. Al seu torn, al poble de l'Arboçar, el visitant trobarà el colomar, un monument medieval aixecat enmig de la vinya i des del qual es té una magnífica vista sobre El Penedès.

Rutes a peu i en bicicleta

Avinyonet del Penedès s'ubica entre la Plana del Penedès i el Massís del Garraf, una distància en la qual conflueixen rutes que hom pot recórrer bé a peu bé en bicicleta. Tal com assenyala Núria Catà, "la situació privilegia-

da que tenim posa a disposició rutes de diversa dificultat i per a totes les edats, amb recorreguts que, seguint pistes forestals, vinyes i senders, permeten gaudir de l'esport en ple contacte amb la natura".

Una destinació plena de sorpreses

Aquells que vulguin aprofitar les Festes per descobrir Avinyonet del Penedès poden, tal com suggereix Núria Catà, "organitzar-se per passar el dia i visitar un celler, el Jaciment, el Centre d'interpretació de la font de la Canya o, simplement, gaudir de les vistes des del Miravinya

el Circell, situat al Puig de la Mireta". Al vespre, grans i petits segur que gaudeixin contemplant l'arbre lluminós de Nadal de vuit metres d'alçada, visible des de diversos punts del Penedès, i del Pessebre Vivent parlat de les Gunyoles, el qual es representa des de 1976 i planteja un recorregut per l'escenari natural de la serra de Les Gunyoles. Un escenari que els més aventurers podran contemplar a vista d'ocell gràcies als vols que l'aeròdrom del municipi organitza al llarg de l'any.

 Ajuntament d'Avinyonet del Penedès
www.avinyonet.org

Avinyonet
L'origen de la vinya
www.turismeavinyonet.cat

FEM TURISME, FEM PENEDES

Regala Penedès, regala experiències

Aquestes Festes regala passar-ho bé fent turisme. El Penedès t'ho posa fàcil per regalar experiències singulars i descobrir l'enoturisme, la gastronomia i la cultura.

Xec regal amb data oberta que el destinatari podrà reservar a través del mateix web quan decideixi quin dia vol gaudir de l'experiència.

Experiències al teu abast

Gaudir del Penedès és un plaer per als cinc sentits. Ho és en qualsevol moment de l'any, sigui quina sigui l'experiència que regalem o que ens regalin i que, en el cas de "Regala Penedès", es classifiquen en

quatre grups. El primer d'ells, sota el nom **Xec Enoturisme**, s'adreça als amants del bon vi i comprèn visites i tasts als cellers, tallers d'elaboració de cava, de desgorjat... El segon, **Xec Gastronòmic**, està pensat per als amants de la bona taula i i aglutina maridatges, esmorzars i dinars als restaurants de la zona, pícnic, etc. El tercer i quart grup, **Xec Cultura** i **Xec Actiu** respectivament, s'adrecen a aquells que volen endinsar-se en el patrimoni cultural i arquitectònic de la zona a través de tallers i visites guiades i teatralitzades o bé en el seu patrimoni paisatgístic a través d'alternatives d'allò més originals com poden ser recórrer alguna de les rutes urbanes o entre vinyes de la zona en segway, eBike o fins i tot un Mehari. Finalment, les escapades rurals i de benestar conformen el cinquè grup d'experiències que Penedès Turisme posa a l'abast del públic. Tal com destaquen des del

Consorci, "els vins i la gastronomia, la natura i les vinyes, l'oci, l'esport, els mercats i les festes, però sobretot les persones, són les que fan gran i autèntica aquesta terra.

El Penedès, a pocs quilòmetres de Barcelona i Tarragona, entre vinyes, mar i muntanya, té un patrimoni enogastronòmic i cultural únic, el qual et convidem a descobrir a través de les seves experiències turístiques.

PENEDES
TURISME

www.penedesturisme.cat

Quan s'apropa el Nadal, la majoria de nosaltres ens atabalem pensant en els regals amb els qual sorprendrem enguany els nostres éssers estimats. L'elecció no és fàcil, sobretot si pensem en coses materials que qui més qui menys disposa a casa seva. Amb aquest escenari de fons, no és d'estranyar que les experiències hagin esdevingut un dels regals

estrella de la temporada. Es tracta d'un auge que des de Penedès Turisme han aprofitat tanmateix per articular una de les seves darreres campanyes, "Regala Penedès", en el marc de la qual proposa fins a **100 idees diferents** a través de les quals endinsar-se en un territori tan ric com divers. Totes es poden adquirir al web de la campanya, a través d'un

Totes les experiències es poden adquirir al web www.penedesturisme.cat

Viu l'experiència CAVA CENTRE

www.turismesantsadurni.cat

+34 938 913 188

cavacentre@santsadurni.cat

Acosta't al cava des de noves perspectives

EDUCACIÓ

19 milions a la Generalitat per compensar 16 anys d'impagaments per la gestió de les beques

La decisió acosta el traspàs definitiu, un pas que fa 30 anys que es demana

LAIA VICENS / ELENA FREIXA
BARCELONA

Primer pas del ministeri d'Universitats per traspasar a la Generalitat la gestió de les beques universitàries, una llarguíssima reivindicació catalana que s'arrossega des de fa uns 30 anys. El consell de ministres de divendres va aprovar transferir 18,9 milions d'euros a la Generalitat, segons va avançar el mateix ministre d'Universitats, Manuel Castells, a l'ARA. Aquests diners serviran per compensar el Govern per la gestió de les beques. Per garantir un bon desplegament d'aquests ajuts, el govern espanyol i la Generalitat han signat des del 2005 convenis que preveïen que les dues parts acordarien les despeses de gestió que l'Estat havia de compensar a la Generalitat per assumir-ne la gestió, però en aquests 16 anys l'Estat no havia pagat "ni un cèntim per aquestes despeses de gestió", segons fonts del ministeri, i és per això que ara paga aquests gairebé 19 milions a la Generalitat.

Amb tot, fonts de les conselleries d'Universitats i Economia consul-

tades per l'ARA asseguruen que encara no tenen constància de la transferència del govern espanyol.

Tot plegat es produeix enmig de les negociacions per la nova llei d'Universitats que prepara el ministeri i que ha rebut un fort rebuig dels rectors catalans. Alhora, la compensació econòmica arriba, també, pocs mesos després que el govern espanyol es comprometés a transferir totes les competències en matèria de beques a Catalunya, tal com té Euskadi. A l'agost, el ministeri de Política Territorial va assegurar en un comunicat que, en el marc de la comissió mixta de transferències, es culminaria en els pròxims mesos el traspàs de les competències en gestió de beques i ajuts als estudis, amb l'objectiu que passi a mans de la Generalitat el curs 2022-23. A partir d'aquest curs, la Generalitat rebrà els diners que li pertocaven en funció dels estudiants becats que viuen a Catalunya i serà la responsable de fer la convocatòria i entrega d'aquests diners, un tràmit que ara fa el ministeri d'Educació.

Fins ara, el govern espanyol convocava les beques, mentre que Cata-

Diversos estudiants en una aula de la Universitat Autònoma de Barcelona aquesta tardor.

CRISTINA CALDERER

lunya i Andalusia, segons els convenis signats amb el govern espanyol, s'encarregaven de la gestió i els tràmits burocràtics de rebre els expedients dels estudiants, uns passos que Catalunya havia fet de franc perquè mai se li havien compensat aquestes despeses. Així doncs, quan la Generalitat té recollida tota la documentació dels estudiants, la reenvia al ministeri perquè hi doni el vistiplau

i transfereixi els diners a les conselleries autonòmiques. Aleshores les conselleries poden fer la transferència bancària als estudiants becats. El fet que el ministeri fos un intermediari entre els estudiants i la Generalitat ha provocat sempre retards en el pagament i ha fet que els alumnes catalans rebessin els primers ingressos una mica més tard que la resta d'estudiants espanyols. Amb l'objectiu d'agilitzar els pagaments, la Generalitat fa anys que reclama el traspàs total de les competències, que ara és una mica més a prop.

Sentències que avalen el traspàs

De fet, diverses sentències judicials han donat la raó durant tots aquests anys a la Generalitat i han reconegut el dret del Govern a rebre el traspàs de la gestió del fons de beques i ajuts universitaris. L'any 2001, una sentència del Tribunal Constitucional va reconèixer l'autonomia catalana per assumir la convocatòria de les beques i les seves quantitats. El 2016, una nova sentència del TC va confirmar-ho després de l'incompliment "reiterat" del govern espanyol en aquesta matèria, i retreia a l'Estat que no hagués traspasat la competència tal com demanava la sentència del 2001. El curs passat el govern espanyol va destinar 1.600 milions d'euros a beques, 200 dels quals van anar a parar a Catalunya, i per a l'any que ve estan previstos 2.000 milions, segons el ministeri. —

Nadal al Port
MOLL DE LA FUSTA

09.12.21
06.01.22

Nadal a
Bon
Port

 Port Vell
Port de Barcelona

www.portvellbcn.cat
#nadalalport

SALUT MENTAL

La vida després de tirar-se a la via del metro

Dos joves expliquen la seva experiència després d'haver intentat suïcidar-se

MÒNICA BERNABÉ
BADALONA

Va esperar que no hi hagués cap nen a l'andana perquè no volia que veiés el que tenia previst fer. Va esperar, esperar i esperar, fins que finalment va deixar de donar-hi voltes: quan el comboi del metro va entrar a l'estació, es va tirar a la via. Confiava que d'aquesta manera posaria fi a la seva vida. Ella, com ell, també volia morir. Va pujar a l'última planta de l'hospital psiquiàtric on la tractaven i, sense pensar-s'ho, es va tirar al buit. Tots dos van intentar suïcidar-se i tots dos van fallar. Ell ha quedat postrat en una cadira de rodes. Ella pot caminar, però té infinitat de seqüeles físiques. Volen explicar com és la seva vida ara i sobretot volen parlar del suïcidí perquè, argumenten, si no se'n parla és com si el problema no existís. I, per desgràcia, el suïcidí continua sent la primera causa de mort a Catalunya entre homes i dones de 25 a 34 anys. Tots dos han estat tractats a l'Institut Guttmann, que, paradoxalment, els ha tornat la vida.

La rehabilitació

L'Institut Guttmann és conegut sobretot per atendre persones amb lesió medul·lar a causa d'accidents de trànsit, però també tracta persones que s'han intentat suïcidar i pateixen lesions neurològiques greus. De fet, hi deriven pacients de tot Catalunya. I no són pocs. Cada any atenen una quinzena de persones que s'han intentat treure la vida precipitant-se des d'algun lloc, penjant-se o disparant-se amb una arma de foc, segons explica la metge psiquiatra Beatriz Castaño, que fa 22 anys que treballa al centre i lamenta que el nombre de casos, lluny de disminuir, ha augmentat lleugerament en l'última dècada. A més, destaca, crida l'atenció que només el 30% dels pacients estaven vinculats a la xarxa de salut mental. És a dir, la resta, més de la meitat, no havien anat mai ni a un psicòleg ni a un psiquiatre. El 62% són dones i l'edat mitjana és de 33 anys.

Les dades generals posen els pèls de punta: l'any passat a Catalunya hi va haver 4.285 intents de suïcidí, segons el departament de Salut. L'Institut Guttmann ofereix a aquests pacients rehabilitació física, però

també tractament psicològic i psiquiàtric. Normalment, estan ingressats tres mesos, i durant dos mesos més són atesos de manera ambulatoria.

En aquest procés està ell, que es va tirar a la via del metro al mes de maig a l'estació de Verdguer de Barcelona. Té 30 anys i l'anomenarem Joan, per dir-li d'alguna manera. No vol que aparegui el seu nom ni que se'l pugui identificar a les fotografies, perquè els seus companys de feina no saben que es va intentar treure la vida. Creuen que és al Guttmann perquè va patir un accident de trànsit. No és que ho vulgui amagar, aclareix. De fet, parla obertament del que li va passar. "Però em fa por el que puguin pensar. Encara que jo ho pugui entendre, hi ha gent que no", argumenta.

El Joan no sap precisar què el va dur a tirar-se a la via del metro. "Jo sempre he tingut l'autoestima baixa, patia alts i baixos emocionals i estic diagnosticat de TDAH des dels 6 anys", enumera. També diu que li va costar pair la pandèmia i no va saber gestionar bé el confinament. "Tenia massa temps per pensar", justifica. I una cosa més: mai no va demanar ajuda. En alguna ocasió sí que havia comentat que no tenia ganes de viure, anava de tant en tant a una psicòloga privada i un familiar psiquiatre li havia receptat antidepressius. Però mai havia dit obertament que la seva situació era tan desesperada. "Tant de bo ho hagués fet", se'n penedeix ara. Després del que va passar, tothom es va bolcar a ajudar-lo. Està segur que també ho haurien fet abans si haguessin sabut el que li passava.

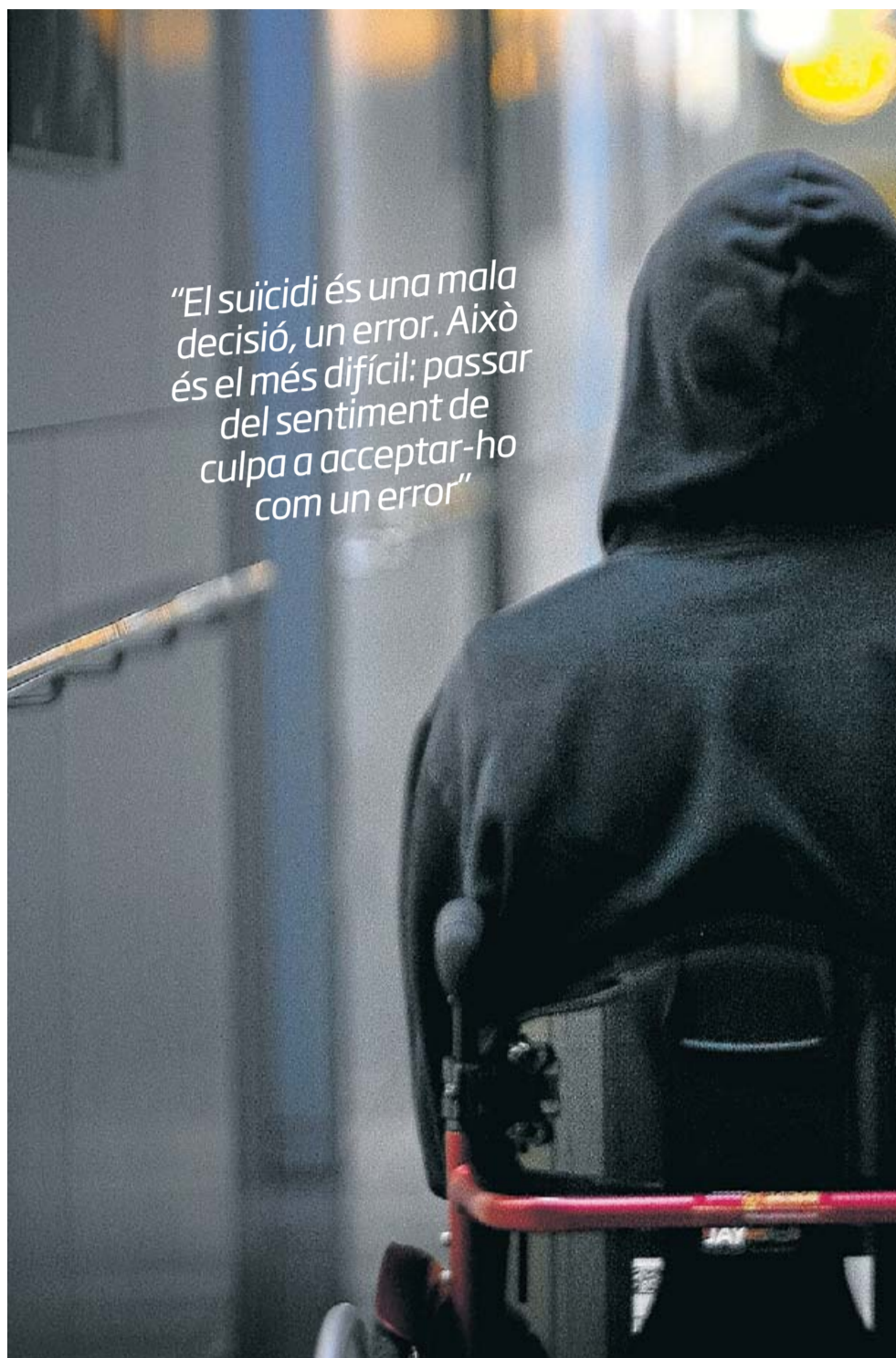
El Joan no podrà tornar a caminar. Amb tot, assegura que això no és el més dur, malgrat que ell era una persona a qui li agradava fer esport i no parava quiet. "Hi ha gent que va amb cadira de rodes i viu bé", argumenta. El més dur per a ell és "superar la culpabilitat i acceptar l'error". "Hi ha gent que per un error s'acaba arruïnant. El suïcidí és una mala decisió, un error. Això és el més difícil: passar del sentiment

Seqüela
El Joan no podrà tornar a caminar, però assegura que això no és el més dur

Disculpa
Va escriure al conductor del metro per disculpar-se per l'intent de suïcidí

4.285
intents de suïcidí
Aquesta és la xifra d'intents de suïcidí que va haver-hi a Catalunya el 2020, segons el departament de Salut

15
pacients
L'Institut Guttmann atén cada any uns 15 pacients que s'han intentat treure la vida i pateixen greus lesions neurològiques com a seqüela

"El suïcidí és una mala decisió, un error. Això és el més difícil: passar del sentiment de culpa a acceptar-ho com un error"

de culpa a acceptar-ho com un error", reflexiona.

Quan es va despertar després de tirar-se a la via del metro, era a l'UCI i recorda que va pensar: "Sí que l'he feta grossa". El seu pare i la seva parella eren al seu costat i els va dir mil vegades: "Ho sento". Al cap d'uns mesos, el Joan també va enviar una carta a Transports Metropolitans de Barcelona adreçada al conductor del comboi. L'escriu: "Voldria disculpar-me i de tot cor esperar que ho hagi pogut portar de la millor manera possible. Sense que soni a excusa, he de dir que em vaig desbordar emocionalment i no vaig veure altra manera de sortir-me'n i de tirar cap endavant, sense pensar en l'impacte que podria tenir en terceres persones, entre elles tu".

"Ningú vol morir. Si algú es vol treure la vida és perquè el seu malestar és molt important", aclareix la neuropsicòloga Maria Dolors Solé, que també forma part de

l'equip de l'Institut Guttmann que atén persones que s'han intentat suïcidar. És a dir, el seu dolor és tan profund que prefereixen morir a continuar amb aquest patiment.

Això, precisament, és el que va intentar la Judith Rivero Prieto, acabar amb el seu patiment. Es va tirar al buit des d'una altura d'uns sis metres el 28 de desembre del 2016, quan només tenia 19 anys. Ara en té 24. Ella sí que dona la cara i vol que es publiqui el seu nom complet, i afirma: "Vull ser llum amb la meua història per a altres persones". Ja no està en tractament al Guttmann, però continua fent-hi revisions periòdiques i reconeix que inicialment no volia explicar la seva història.

Abans d'intentar suïcidar-se, la Judith sí que va buscar ajuda i va estar en tractament psicològic i psiquiàtric durant anys. Els seus pares es van divorciar quan ella tenia 12 anys. El seu pare, a més a més, es drogava. "Que escollís la droga abans que estar amb mi em feia sentir inferior", recorda. Tampoc tenia amics, patia *bullying* i es comparava constantment amb la seva germana, a qui veia guapa, mentre ella se sentia un aneguet lleig. Tot això se li va fer una pilota ben grossa, difícil de

"A mi m'hauria ajudat molt parlar amb algú que hagués passat pel que vaig passar jo i em donés esperança"
Judith Rivero

CRISTINA CALDERER

gestionar. El dia que es va intentar treure la vida, va anar a les urgències de l'hospital psiquiàtric on la tractaven. Estava desesperada i va suplicar que la ingressessin o que li canviessin el tractament. Com que no ho van fer, es va tirar des d'una planta de l'edifici.

Disposada a ajudar

La Judith diu que està molt bé anar al psicòleg i al psiquiatre, però que a ella l'hauria ajudat moltíssim parlar amb algú que hagués passat pel mateix que estava passant ella i que li hagués assegurat que hi havia esperança, que se'n sortiria i que podria superar tot allò. Per això, ara ella dona la cara, perquè vol ajudar altres persones que ara estiguin patint el que va patir ella. "Que contactin amb mi", afirma. Està disposada a explicar com ella va aconseguir sortir d'aquell pou.

La Judith diu que al principi no era gaire conscient de tot el que va passar després de tirar-se des de l'edifici. Estava massa medicada. Però va començar a adonar-se'n quan va comprovar que no sentia les cames. La van operar de l'esquena i li van dir que potser no tornaria a caminar.

Angoixa
La Judith es va tirar de dalt a baix d'un edifici tot i estar en tractament

Exemple
"Amb la meva història vull ser llum per a altres persones que pateixen"

Actualment porta una pròtesi al cos, pateix artrosi malgrat que és jove, i és conscient que té un munt de limitacions físiques. Però ara veu la vida d'una altra manera. Això sí, no ha sigut un camí de roses. "En alguns moments he pensat que potser hauria sigut millor morir. El que m'ha costat més és estimar-me a mi mateixa", afirma.

La Judith estudia ara un cicle superior d'educació infantil i es vol presentar a oposicions per a auxiliar administrativa. Ara, a més a més, té parella. Un noi que, segons diu, va conèixer primer la seva germana, però que va preferir quedar-se amb ella. Creu que fan falta més recursos per a la salut mental i que no s'hi dona prou importància: "Hi ha molta gent que es mor de covid, però també hi ha moltes persones que pensen en suïcidar-se i no sabem com ajudar-les".

La psicòloga Solé i la psiquiatra Castaño consideren que aquest és precisament el quid de la qüestió: moltes persones no són conscients que tenen un problema i accepten com a normal un estat crònic de depressió i angoixa. La solució, insisteixen, sempre és buscar ajuda. —

LA PALMA

L'erupció del Cumbre Vieja bat rècords de durada

Els gasos centren ara la preocupació de les autoritats i els científics

N.V.
BARCELONA

Aquest diumenge, exactament quan passin 13 minuts de les tres de la tarda, el volcà Cumbre Vieja, a La Palma, assolirà una altra fita històrica. Amb 85 dies seguits, es convertirà en el volcà amb l'erupció més llarga que hi ha hagut mai a l'illa, des que existeixen els registres. L'hora exacta d'aquest moment –pràcticament a un quart de quatre– és quan el Cumbre Vieja superarà el temps d'erupció que va tenir el Tehuya l'any 1585. Òbviament, els experts vulcanòlegs ja donaven ahir per aconseguit aquest rècord de durada perquè, tal com asseguren, un fenomen d'aquestes característiques no s'atura de la nit al dia, sinó que requereix un procés de setmanes.

Així, pràcticament tres mesos després de la primera expulsió de lava, el volcà de La Palma es va despertar ahir amb nous moviments sísmics, tot i que de poca importància. Segons l'Institut Geogràfic Nacional (IGN), es van detectar cinc sismes durant les primeres hores de dissabte: el de més magnitud va arribar a 2,8 a la localitat de Mazo, de matinada i a 38 quilòmetres de profunditat. Al tancament d'aquesta edició, en les últimes 10 hores s'havien detectat una cinquantena de sismes, dels quals tres van poder ser percebuts pels habitants més propers a la zona de l'erupció.

Ara que els centres d'emissió de lava estan menys actius i els terratrèmols entren dins de les estadístiques dels vulcanòlegs, el que més preocupa a les autoritats i als científics que monitoren el

volcà són els gasos que emet. Els nivells de qualitat de l'aire –que els últims dies han sigut desfavorables en diversos moments a les estacions de Los Llanos de Aridane, Tazacorte i Puntagorda– estan tornant a dificultar l'accés a molts habitatges i fins i tot a les obres que han d'ajudar a finalitzar la nova carretera a Puerto Naos, segons informaven ahir les autoritats de l'illa.

Danys incomparables

Fins ara, l'erupció, que va començar el 19 de setembre, ha provocat danys incomparables amb cap altre esdeveniment relacionat amb volcans arreu d'Europa en l'últim segle. Segons les autoritats, la factura d'aquests danys materials s'eleva ja fins als més de 900 milions d'euros, fins ara. També hi ha hagut més de 7.000 persones evacuades.

A nivell geogràfic, l'erupció del Cumbre Vieja ha canviat totalment l'orografia de La Palma. Les colades de lava que ha expulsat cobreixen una superfície equivalent a tot Melilla. A més, els dos deltes de lava que s'han format al municipi de Tazacorte han guanyat unes 50 hectàrees de terreny al mar.

Ahir dissabte el satèl·lit Copernicus va actualitzar el monitoratge a la zona del volcà i va concretar que la lava ja ha cobert 1.223,5 hectàrees. Això ha afectat o destruït completament fins ara 2.896 edificacions o construccions. Respecte a l'actualització anterior, l'erupció del volcà ha fet créixer la superfície destruïda en més d'11 hectàrees. —

Un agent observant el volcà des de la localitat d'El Paso. LUIS G. MORERA / EFE

Economia

El model Madrid, a debat

Diego Sánchez de la Cruz

ANALISTA ECONÒMIC I AUTOR DE 'LIBERALISMO A LA MADRILEÑA'

“A Catalunya li aniria molt bé una política de rebaixes fiscals com la de Madrid”

DAVID MIRÓ
MADRID

Diego Sánchez de la Cruz (Santiago de Compostel·la, 1988) és un liberal convençut i amic personal d'Isabel Díaz Ayuso. Ha escrit *Liberalismo a la madrileña* (Deusto), una defensa aferrissada del model instaurat pel PP a Madrid en els últims 20 anys.

Quin és el secret de Madrid?

Madrid era una capital burocràtica i administrativa, a l'estil de Washington, i això ha canviat en els últims 20 anys. El sector públic, que era el preponderant, s'ha reduït. Madrid representava el 14% del PIB espanyol i ara és el 19%, igual que Catalunya però amb un milió d'habitants menys.

I com s'ha produït el canvi?

L'administració autonòmica ha apostat per reduir el pes de l'Estat i l'efecte ha sigut notable. Ha sigut un canvi molt agressiu, raonablement radical, que ha trencat molts tabús: eliminació de l'impost sobre el patrimoni, reduccions de l'IRPF, eliminació dels impostos propis, bonificació del de successions, liberalització dels horaris comercials... S'ha girat la situació com un mitjà. Abans Madrid creixia com la mitjana i ara tira de la resta del país.

És un canvi no només econòmic sinó també social, no?

Sí, el madrileny corrent assumeix avui que pot canviar de metge, que pot triar escola, que els hospitals són de gestió privada. I exerceix aquesta llibertat: mig milió de persones canvien de metge cada any. I aquest entorn capta talent: 4 de cada 10 madrilenys són de fora.

És innegable la puixança de Madrid. El tema és en detriment de qui es produeix. Catalunya no ha perdut pes en l'economia espanyola, però altres territoris sí.

Aquesta és una tendència que transcendeix Espanya. El segle XXI és el segle de les ciutats. Madrid no era una ciutat turística fa 20 anys i ara és a prop de Barcelona.

¿Però entén el malestar d'altres comunitats pel que consideren dúmping fiscal de Madrid?

Ximo Puig n'ha parlat molt i la hisenda valenciana ha fet una trentena d'expedients per trasllat fraudulent de residència fiscal. ¿Però de quant estem parlant a nivell agregat? De molt poc. A més, l'impost de patrimoni no recapta gaire. I en clau europea Madrid és la norma.

“Si el sector privat porta la veu cantant, l'administració té menys despesa”

Però l'OCDE va dir que Madrid era un paradís fiscal...

És veritat que la idea es va incloure en un informe, però després es va desmentir. L'interessant és que l'OCDE diu que aquest impost és confiscatori. I sense patrimoni Madrid recapta més. En donacions ha fet aflorar 1.600 milions.

Però no negarà que Madrid es beneficia d'això que es coneix com a

efecte capital, i per tant es pot permetre rebaixes fiscals...

Fa 20 o 30 anys les multinacionals anaven a Catalunya i Euskadi, que tenien un entorn més favorable als negocis, i ara també venen a Madrid. Per què? Per la política econòmica. A Catalunya s'han creat 30 impostos propis, se n'han creat de nous...

Però, esclar, la Generalitat afirma que està infrafinçada i que necessita obtenir recursos per poder garantir uns serveis públics bàsics.

A Madrid s'ha prioritzat la prestació de serveis a la titularitat pública. Aquí un de cada tres hospitals públics és de gestió privada, 8 de cada 10 alumnes nous entren a la concertada o a la privada. El sector privat porta la veu cantant i l'administració s'estalvia despeses i pot abaixar impostos. I a Catalunya li aniria molt bé una política així. Només trient patrimoni el sector privat tindria una injecció tremenda.

Catalunya és l'autonomia que té menys treballadors públics.

M'encaixa. Jo em pregunto com s'ha pogut permetre que avanci tan el sector públic en alguns territoris com Extremadura. Té sentit que les comunitats assumeixin més responsabilitat recaptatòria? Jo crec que sí.

A més del finançament hi ha el model radial, que beneficia Madrid.

No entenc per què no s'ha fet abans el Corredor Mediterrani. És un error polític. L'AVE també ha sigut antieconòmic de vegades, i és un altre error. Però tampoc entenc l'oposició a l'ampliació del Prat. Cal allunyar la política del que haurien de ser debats tècnics.

Com pot explicar que amb tot això que diu Catalunya tingui avui menys atur que Madrid?

L'important ara no és un punt més o menys en una comunitat, sinó que Madrid i Catalunya han preservat més l'ocupació que la resta gràcies a la reforma laboral de Rajoy. Bé per Catalunya, en tot cas. —

**OCUPACIÓ
"ASSEGURADA"
A NISSAN**

El delegat de l'Estat al Consorci de la Zona Franca, Pere Navarro, va assegurar ahir que els llocs de treball dels empleats de Nissan estan garantits. "Podem assegurar que els treballadors que vulguin podran recuperar el seu lloc de treball", va dir Navarro. Tot i que encara no hi ha

resposta de l'empresa xinesa Great Wall Motors, que en principi arribarà aquesta setmana, Navarro ha insistit que la situació "acabarà bé per als treballadors". El delegat també va assegurar que l'alternativa de fabricar vehicles militars a la fàbrica seria "acceptable i fins i tot desitjable".

Madrid ha consolidat, en els últims vint anys de governs del PP, un model econòmic d'impostos baixos i de privatització de serveis públics. L'ARA ha volgut entrevistar un defensor i un detractor d'aquest model que avui dia representa millor que ningú la presidenta de la Comunitat, Isabel Díaz Ayuso

D.M.
MADRID

Oscar Pazos (Vigo, 1968) és geòleg i investigador històric. El 2013 va publicar *Madrid és una illa* (Los Libros del Lince), un dels primers textos a denunciar l'efecte aspirador de la capital de l'Estat.

El teu llibre és del 2013, però tot el que hi apuntaves s'ha confirmat. És que és una qüestió constitutiva de l'Estat, i ara s'està veient més perquè s'està arribant als límits del model, on es veuen els enormes danys que causa el creixement de Madrid.

Quin és el gran canvi, ara?

La constitució de Madrid com un centre de poder que aglutina tots els privilegis ha donat lloc a una burgesia madrilenya potentíssima que està present en els òrgans de poder i que té una cultura pròpia.

¿Però és una burgesia com la catalana o integra també els alts funcionaris de l'Estat?

No té res a veure amb Catalunya. Totes les capitals europees són de mitjana més progressistes que la mitjana del seu país, i a Espanya és justament tot el contrari. Aquí estem en un procés de desnacionalització, cap a Europa i cap a baix, i aquesta pèrdua de sobirania de l'Estat fa que el poder madrileny en si mateix es comenci a configurar com un poder independent de l'estat espanyol.

¿Apareix un madrilenyisme polític?

Tant a la dreta com a l'esquerra s'estan configurant uns nuclis de poder propis. Això s'està veient al PP, on Esperanza Aguirre ja li feia oposició a Rajoy perquè a Madrid hi ha prou poder per ser un contrapoder a l'Estat. I ara està passant amb Ayuso. I a l'esquerra va passar amb Podem. Més País és Més Madrid, un partit madrileny al Congrés.

I després tenim l'Espanya buidada, les víctimes de Madrid.

Sí, s'està començant a articular una oposició política a Madrid en llocs on sempre s'havia votat en clau estatal, com Terol. S'ha instaurat un *cursus honorum* en què si vols progressar a la vida te n'has d'anar a Madrid. I si tens una empresa també l'hi portes perquè en aquest tipus de capitalisme actual les relacions són molt importants. I això fa que, com més a prop de Madrid, pitjor ho passen aquests territoris.

Quin és el projecte per a Madrid d'aquestes elits que descrius?

Hi ha la visió que el poder europeu es configurarà a través d'un seguit de megaciutats, de ciutats globals, amb pes polític i econòmic. És el que anomenen el *hub* Madrid.

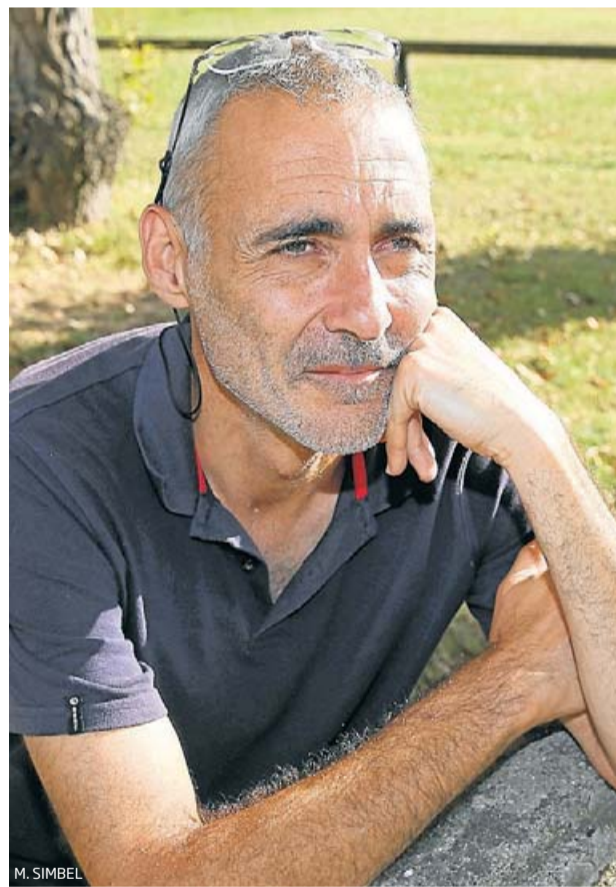
¿La idea és teixir una relació privilegiada amb Iberoamèrica?

Madrid vol intermediar en les relacions d'Iberoamèrica amb Europa, igual que ara fa amb la resta d'Espanya. És una estúpida, perquè les elits llatinoamericanes són dependents dels Estats Units, i després ells van directament a Brussel·les.

Oscar Pazos

ESCRITOR I AUTOR DE 'MADRID ÉS UNA ILLA'

"El poder madrileny s'ha configurat com un poder independent de l'Estat"

¿Madrid pot ser aquesta gran ciutat global que volen construir?

No poden entrar en aquesta competència de ciutats, perquè no tenen res a oferir. La seva cultura és una altra: és la de governar, la de la intermediació, la d'extreure recursos del voltant i buidar-lo. Per això necessiten un territori a governar.

Madrid sempre ha volgut emular París en aquest sentit.

París va tallar el cap al rei i va donar una república i una cultura republicana als francesos. Però Madrid què ha donat? D'on ve el fracàs nacional espanyol? Doncs del fet que Madrid mai va poder donar una cultura a la resta del país. I ara han fet una ciutat burgesa i moderna, però com? Doncs traient els recursos del seu voltant. En canvi, París ja estava feta. És una altra història.

I quin model tenen?

El model real és fer un paradís fiscal per a rics, però això no és un *hub*, no és una ciutat industrial ni un centre financer.

¿Existeix un excepcionalisme madrileny?

Té una acumulació de poder tan gran que competeix amb l'Estat, i més amb un Estat que s'està buidant de poder. Aquestes elits madrilenyes són capaces de desafiar l'Estat. Abans Madrid es confonia amb l'Estat, però ara s'està independitzant, està jugant un paper propi. I és molt contradictori perquè alhora reclama que és Espanya.

¿Les elits estan colonitzant l'Estat?

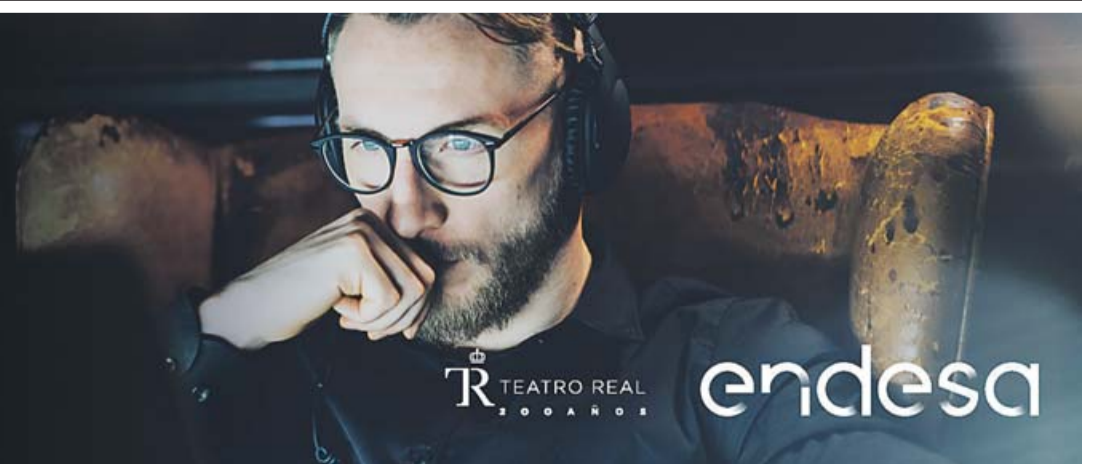
Hem de recuperar la frase d'Azaña de "les elits acampades sobre l'Estat". L'Estat s'hereta de pares a fills. Una cosa curiosa és que els fills de les famílies amb diners continuen fent oposicions per ser alts funcionaris. I així controlen l'Estat i introdueixen la seva pròpia cultura. Hi ha uns poders instal·lats dins de l'Estat que són bàsicament madrilenys. —

QUINA ÉS L'ENERGIA DEL TEU FUTUR?

ENDESA, COMPROMESA AMB EL PROGRÉS I LA SOSTENIBILITAT. Cadascun de nosaltres tenim una energia que ens impulsa a avançar i construir el futur que volem. I, avui, cadascun de nosaltres pot comptar amb aquesta energia sostenible per fer-ho. **Sigui quina sigui la teva energia, creu-hi.**

What's your power?

endesa.com

AUTOMOCIÓ

Catalunya dona per perduda la fàbrica de bateries per a cotxes

L'objectiu és ara la fabricació de motors elèctrics

ÀLEX FONT MANTÉ
BARCELONA

La fàbrica de bateries de Volkswagen no s'instal·larà a Catalunya tret d'una sorpresa d'última hora. El grup alemany vol instal·lar sis fàbriques de bateries a Europa, de les quals una es farà a Espanya, i a hores d'ara les opcions preferides són el País Valencià (Sagunt, en concret) i Extremadura. L'agència Efe va avançar divendres a la tarda que la candidatura de Catalunya quedava enrere. Segons les fonts consultades, això encara no és definitiu, però ni el govern català ni els sindicats hi aposten gaire, tot i els esforços de la Generalitat en les últimes setmanes.

Algunes veus fins i tot diuen que és "impossible" posar la fàbrica de bateries a Catalunya, perquè això voldria dir que s'hi instal·laria el 100% del pla estratègic per fer cotxes elèctrics a Espanya. La decisió la pren un consorci públic-privat participat pel govern espanyol, Volkswagen i Iberdrola.

Tot i això, no hi ha derrotisme. "Catalunya serà la més beneficia-

da" en la construcció de cotxes elèctrics, segons Matías Carnero, president del comitè d'empresa de Seat i membre del consell de supervisió del grup Volkswagen. La clau, explica Carnero, és observar tota la cadena de valor que cal per fabricar un cotxe elèctric. En concret, hi ha quatre fases d'aquesta cadena que s'han d'instal·lar a Espanya, de les quals dues segur que seran a Catalunya, i una tercera possiblement també.

Quatre parts de la cadena

Les dues parts de la cadena de valor que s'instal·laran a Catalunya són la fabricació del cotxe i el centre de desenvolupament de bateries. Respecte al primer, aquesta setmana s'ha confirmat que Volkswagen fabricarà a Martorell els cotxes elèctrics compactes del grup. Pel que fa al segon, s'inaugurarà aquest mateix dimecres.

La tercera part de la cadena de valor és la fabricació del motor elèctric. Encara no s'ha decidit on es farà, però segons Carnero "es podria fer al Prat", on Seat té una planta. Això encara trigarà uns mesos a sa-

Objectiu
Carnero defensa que Catalunya pot acabar tenint el 80% de la cadena de valor

Bateries
La decisió de VW encara no és definitiva, però ja ningú hi compta

Wayne Griffiths, president de Seat, amb Herbert Diess, de VW. F. MELCION

ber-se. La cadena encara té una quarta fase, la fàbrica de bateries, que és la que ja es dona per perduda.

Si Catalunya aconsegueix tenir les tres primeres parts, "això seria més del 80% de la cadena de valor" del cotxe elèctric, explica el líder sindical. Si només tingués les dues primeres, equivaldria a "més del 50%" de la cadena. "Sigui quina sigui la decisió, el més important ja ho tenim, ningú s'ha de posar nerviós", diu Carnero.

Les seves opinions són comparades per la Generalitat, on asseguren que no tenen constància de la

decisió final de Volkswagen amb la planta de bateries però també insisteixen amb el missatge que "hi ha més coses" en la fabricació del cotxe elèctric.

Seat és una de les empreses més importants de Catalunya, tant per facturació com per volum de treballadors. El trànsit del cotxe de combustió a l'elèctric, per al qual cal molta menys mà d'obra, no és una transició gens senzilla, però alhora el resultat que en surti serà cabdal per saber si la companyia podrà seguir fent de tractor de l'economia catalana. —

smartliving

Benvinguts a l'habitatge preconstruit més intel·ligent i confortable del mercat

www.smartliving.cat De la fàbrica al lloc

FUNDACIÓ
Pau Casals

La Fundació "la Caixa" dona suport
a la dimensió cultural i social dels projectes
de la Fundació Pau Casals.
Moltes gràcies!

Fundació "la Caixa"

araemprenem**e**

@ARAemprenem

Empreses

QUAN BEBEM CAFÈ o te pensem poc que consumim un producte que ha fet milers de quilòmetres fins a acabar a la nostra tassa, amb un procés d'elaboració molt llarg. Això, però, pot canviar: una empresa ja conrea plantes de te i cafè a la Catalunya del Nord. Això faria que el te i el cafè *made in Catalonia* puguin ser una realitat d'aquí poc temps.

“Soc enginyer agrònom i per feina he viatjat a països de l'Àsia i Amèrica del Sud”, explica Jean-Marc Sanchez, fundador d'Acapella, la *start-up* que ha plantat per primera vegada cafè i te al Rosselló. En aquests països productors, Sanchez no només hi va aprendre en més profunditat com es cultiven aquests dos conreus, sinó que també hi va entendre que, a banda de la producció en si mateixa, és important conèixer “la cultura” que els envolta, ja que és el que aporta valor afegit i trets distintius a les diferents varietats.

“Com li ha passat a molta gent, la pandèmia em va portar a reflexionar sobre què m'agradaria fer”, comenta Sanchez sobre com va decidir crear la seva companyia. A banda dels coneixements sobre el te i el cafè, també n'és “consumidor”, i amb els anys ha obtingut diverses titulacions oficials d'elaborador de cafè. Això el va empènyer a crear una empresa dedicada a aquests productes.

Acapella va néixer l'any 2020 amb una botiga en un centre comercial proper a l'aeroport de Tolosa, la capital d'Occitània, i té a punt un segon establiment al centre de la ciutat. La companyia es dedica sobretot a importar cafè, te i cacau i a fer els tractaments de torrefacció a la mateixa botiga. De tot el que importa en té el certificat bio i una garantia de traçabilitat. A les botigues,

a més, també ofereixen tastos i cursets d'iniciació a l'elaboració de te i cafè, ja que els dependents tenen formació com a sommeliers d'aquestes begudes.

Ara bé, la intenció de Sanchez ben aviat va ser anar més enllà i va decidir portar a terme una idea trencadora: produir els seus propis cafès i tes.

L'EMPREDOR VA NÉIXER a Maurí, al Rosselló, un municipi conegut pels seus vins. “Vinc d'una família de viticultors. Vaig néixer envoltat de vi”, explica. De fet, la seva família, d'origen espanyol, encara té vinyes al seu poble natal.

Les similituds entre la vinya, el cafè i el te són moltes, segons l'empresari. En primer lloc, perquè els tres són plantes “perennes” amb una vida de 40 o 50 anys i que s'utilitzen per ferne begudes. Així mateix, el “procés de transformació” també s'assembla: tant el cafè com el raïm han de passar un procés de fermentació dels fruits, mentre que en el cas del te, el que necessita és una oxidació de les fulles, que és el que se'n cull.

En aquests elements hi ha la part cultural que Sanchez va aprendre de petit a casa seva i que va trobar entre els cafeters i les plantes de te ja d'adult. Tant el vi com el cafè o el te depenen en gran part del que envolta les plantacions, sigui el clima, el tipus de sòl o els tractaments que rep; tenen un impacte directe en el que bevem, sigui una copa de vi o una tassa de te o cafè.

Per tal de replicar la cultura que envolta el vi al seu nou negoci, Sanchez va buscar terrenys on iniciar la plantació de cafè i te. Finalment va trobar una bona “oportunitat” a través d'un amic, que tenia quatre hectàrees entre els municipis d'Alenyà i Sant Cebrià del Rosselló, a dotze quilòmetres de Perpinyà, dues viles que també tenen una llarga tradició vinícola. La finca elegida per Acapella, a més, és en hivernacle, la qual cosa permet una millor protecció de les plantes davant les inclemències meteorològiques pròpies del clima mediterrani, que poden danyar les plantes.

Tant el te com el cafè creixen en zones tropicals i subtropicals, és a dir, amb climes calorosos i humits, molt dife-

Al continent europeu, la producció de cafè és inexistent i la de te és testimonial amb petites plantacions

mentació dels fruits, mentre que en el cas del te, el que necessita és una oxidació de les fulles, que és el que se'n cull.

En aquests elements hi ha la part cultural que Sanchez va aprendre de petit a casa seva i que va trobar entre els cafeters i les plantes de te ja d'adult. Tant el vi com el cafè o el te depenen en gran part del que envolta les plantacions, sigui el clima, el tipus de sòl o els tractaments que rep; tenen un impacte directe en el que bevem, sigui una copa de vi o una tassa de te o cafè.

La utopia del Jean-Marc: plantar te i cafè a Catalunya

Acapella planta al Rosselló varietats de conreus mai vistos al continent

rents del clima que tenim a Catalunya, molt més sec del que demanen aquestes dues espècies.

A MÉS, LES plantes de cafè demanen “ombratge”, indica Sanchez. Aquestes varietats “pateixen més” amb temperatures baixes que no pas les de te, que són més fàcils d’aclimatar a indrets freds. Com que cap de les dues espècies és pròpia de la conca del Mediterrani, per créixer amb bona salut necessiten la protecció addicional que els proporciona l’hivernacle –també del vent, al qual ni el cafè ni el te estan habituats–, però també altres ajudes: a banda de l’hivernacle, Acapella controla les condicions del sòl amb l’acoixinament amb pa-

lla i amb un estricte control de la irrigació amb sistemes de gota a gota.

Durant anys, el fundador d’Acapella ha treballat en la indústria agroalimentària, on s’ha especialitzat en la salut de les plantes, amb especial ènfasi en el desenvolupament de productes alternatius als pesticides químics. És per això que aposten per fer cafè i te “des del prisma de l’agricultura sostenible”.

“Els conreus estan en experimentació –explica Sanchez–. Hi hem reflexionat i hem decidit anar resolent un per un” els problemes que podien sorgir, assegura l’emprenedor. En aquest sentit el projecte, de fet, és a llarg termini: la primera recol·lecció de cafè no serà immediata, sinó que tindrà lloc “d’aquí dos

o tres anys”, per la qual cosa els responsables d’Acapella no sabran fins aleshores si realment han obtingut els resultats que esperen. Sanchez confessa que “és bastant arriscat”, però creu que se’n pot sortir amb èxit. “Em vaig preguntar per què ningú ho havia intentat”, diu.

La intenció de la companyia, afegeix, és “durar”. Sanchez vol oferir a la seva clientela un “producte en qualitat i en quantitat” que sigui comparable al que importa. De moment, l’empresa ha plantat dotze varietats diferents de te i vuit de cafè a fi d’analitzar quines s’adaptin millor al terreny i al temps, i per comparar també productes diversos una vegada comencin a produir fruits.

El cert és que cada dia milions de persones beuen milions de litres de te i, sobretot, de cafè per tot el Vell Continent, però des que se’n va començar a popularitzar el consum al segle XVIII, els europeus hem hagut d’importar els grans de cafè i les fulles de te des d’altres indrets del món.

Fins ara, a la Unió Europea només hi ha plantacions de cafè en un país, Espanya, concretament a la vall d’Agaete, a l’illa de Gran Canària, on es va començar a cultivar al segle XIX. Al continent, però, el clima no ha permès de moment mantenir-hi cultius estables.

Pel que fa al te, el continent europeu sí que compta amb plantacions al Caucas i en regions a la costa del mar Negre, però totes en estats que no formen part de la UE, com Rússia, Turquia, l’Azerbaidjan o Geòrgia. Dintre de la UE, passa un cas similar al del cafè: fins no fa gaire l’únic productor era Portugal, que concentrava tota la producció a Sao Miguel, l’illa més gran de les Açores, al bell mig de l’Atlàntic.

El fet que el te aguanti millor el fred que no pas el cafè, que creixi bé en zones altes i que necessiti unes condicions d’humitat elevada fa que sigui més fàcil de cultivar en els climes temperats de l’Europa occidental i septentrional. De fet, en els últims anys s’han dut a terme projectes petits per plantar-ne en països com Espanya (a Galícia), França (a la Bretanya), el nord de Portugal, Bèlgica, els Països Baixos, Suècia, Alemanya, Suïssa, els alps italians i el Regne Unit.

MALGRAT ELS PROJECTES a l’Europa atlàntica, el més proper que hi ha a la costa del Mediterrani és una plantació de te a Alès, uns 70 quilòmetres al nord de Montpeller. Acapella, doncs, és pionera, perquè és la primera empresa que s’atreveix a portar aquests dos conreus a una regió on mai fins ara s’han pogut plantar amb èxit.

La intenció de la companyia no és només vendre la seva pròpia producció als seus establiments. Sanchez recorda que les seves botigues ja tenen una oferta consolidada de cafès i tes de tot el món, cosa que també busquen els seus clients. “Els clients no renunciaran al te Darjeeling o a l’Earl Grey, ni al cafè *arabica*”, reflexiona. Per tant, té clar que cal anar més enllà de la seva empresa i que cal comercialitzar-los “a França i a Catalunya, en funció de la producció” que s’assoleixi.

“Visc a Tolosa, però la meua mare i els meus avis eren catalans, de Perpinyà –explica Sanchez–. És un plaer poder retornar a Catalunya”, comenta. Si el projecte es manté com fins ara, fer un cafè o un te provinent del Rosselló aviat pot deixar de ser una utopia. —**Leandre Ibar Penaba**

LAURA MAGALLÓN

MODA

Olot ressuscita els jerséis de Marcelino Camacho

El taller Marcelinus reinventa la peça de roba amb cremallera que va popularitzar el sindicalista

DURANT ELS CATORZE anys que el sindicalista i polític Marcelino Camacho va estar empresonat, la seva dona, Josefina Samper, li teixia amb agulles i llana jerséis gruixuts que l'ajudaven a suportar el fred d'hivern als diferents centres penitenciaris on va estar tancat durant el franquisme. Aquests jerséis, que es caracteritzaven pel fet de tenir cremalleres, es van acabar convertint en una peça icònica que el que va ser secretari general de CCOO entre el 1976 i el 1987 va acabar utilitzant fins pràcticament els últims dies de la seva vida. Va morir el 2010.

Poc abans de la seva mort, el 2008, va néixer una petita empresa olotina amb l'objectiu de ressuscitar el popular jersei, que a la Garrotxa ja es coneixia precisament pel nom de Marcelinus o Camachos, tot i que en altres punts de Catalunya, com ara Barcelona, se'ls anomenava també Vespa o jersei de pobre. L'utilitzaven sobretot com a peça d'abric els treballadors del camp o els obrers de les fàbriques.

El nom de l'empresa ja era tota una declaració d'intencions: Marcelinus. La seva impulsora era una comptable, Tat Roset, que quan entrava a la trentena va decidir fer un gir a la seva vida laboral i embarcar-se en aquest projecte. "La mare d'un amic meu tenia un petit taller tèxtil que treballava per a empreses gallegues, però van començar a deslocalitzar la producció a Portugal i a ella li va caure la feina. Per evitar que el taller tanqués vam impulsar Marcelinus", explica.

Com passa en tots els inicis, van haver de picar molta pedra, i la primera producció, que era de pocs models, la van portar a una botiga de roba de la ciutat perquè els hi vengués. "Van poder fer un tast del producte", explica Roset. Els jerséis -els més econòmics costen 59 euros- van agradar, i es va activar el boca-orella. L'any següent ja els van començar a vendre en cinc o sis establiments. Quan portaven tres anys, la responsable del taller es va jubilar i el negoci va seguir renovant la plantilla, formada per només quatre persones. Tot i que altres marques han picat a les seves portes perquè els facin els seus jerséis, Marcelinus no vol créixer ni en producció ni en plantilla. "El que estem produint ara [xifra que prefereix no dir] és el que podem abraçar, i és amb el que ens trobem còmodes", deixa clar Roset.

Part de la clau de l'èxit és que els Marcelinus es dissenyen, teixeixen i confeccionen íntegrament a Olot. "Empreses locals de teixidors, filatures, tintorers, fornitures o confecció també participen directament en la fabricació dels nostres jerséis", explica Roset. De fet, la Garrotxa és una comarca amb una gran tradició tèxtil, tot i l'estocada de la crisi dels 90, que va suposar el tancament d'una part d'aquests tallers.

L'altra particularitat és que en alguns models se segueix treballant la composició original dels jerséis que va popularitzar el sindicalista. "Es teixien amb fil reciclat obtingut de retalls tèxtils triturats recollits a les fàbriques", detalla la coordinadora del negoci.

ACTUALMENT ELS MARCELINUS ja es venen en una seixantena de punts repartits bàsicament per tot Catalunya, el País Basc, la Comunitat de Madrid i també a la seva pàgina web, que va començar a funcionar des de l'inici del negoci. "Al principi veníem a tot Europa, però per tema de costos ho hem limitat a Espanya i França", explica.

Els inicis van ser durs: van demanar a una botiga d'Olot si els podien vendre la primera producció

mascaretes que primer vam vendre per la pàgina web i, després, en botigues", explica Roset.

A part dels seus populars jerséis, la companyia també fa complements com bufandes o bosses. Tot i que el gruix de productes el venen a l'hivern, el taller funciona tot l'any. "A l'estiu fem sobretot producció", concreta la coordinadora, que després de més d'una dècada al capdavant de l'empresa ja ha sentit com a les botigues s'ha popularitzat el "Vull un Marcelinus". —**Elisabet Escriche Rivas**

L'EXECUTIVA AGRESSIVA

Elogi a la publicitat

La publicitat acostuma a ser tediosa, molesta i invasiva. Sovint és avorrida i a vegades ens tracta d'idiotes ("Més blanc no es pot") o utilitza la nostra angoixa (Securitas Direct) per vendre'ns el que no necessitem.

En realitat reflecteix millor que cap altra cosa la nostra manera de viure i a nosaltres mateixos. Només cal veure l'evolució dels anuncis de rentadores: quan jo era petita, als anys noranta, només parlaven a la meua mare, a la que s'imaginaven com una dona que volia complaure el seu marit i portar els nens impecables a l'escola, sense una taca persistent a la roba; ara parlen al meu marit, explicant-li que amb el programa eco podrà estalviar uns calerons i ser un heroi per als seus fills.

Riure és una de les poques coses que només fem els humans. Tot i que no per ser humà es té necessàriament sentit de l'humor: és la part dolenta de la ironia i el sarcasme, que no tothom ho entén perquè requereix una mica d'intel·ligència.

El cas és que riure també és un plaer i té una funció fins i tot terapèutica. Així que acostumem a tenir bons sentiments per a aquells que ens fan riure. Per això vull fer un elogi de la publicitat que em fa riure, moltes vegades més que els mateixos programes d'humor que interrompen de tant en tant.

Per a mi, la publicitat que realment connecta és aquella que, subtilment, sovint amb el sentit de l'humor, apel·la als meus sentiments, les meves esperances o els meus temors, però sobretot als meus problemes quotidians. Quan això passa, la publicitat es converteix en un contingut en si mateix, i quan és brillant és el millor que fan a la tele.

Gràcies, doncs, als publicistes intel·ligents, als que inventen coses com l'anunci de Carlitos de Mutua Madrileña; el de la família de Navidul, que s'esforça per tenir un sopar de Nadal tan tens com els d'abans del covid, o el de la mare de Noel, que li fa un vestit de castor al seu fill.

FOTOS: MARCELINUS / MUNTATGE: ARA

L'EXECUTIVA AGRESSIVA
ÉS UNA JOVE EMPRENEDORA

executivaagressiva@gmail.com

Innovació

i

GETTY

LABORAL

Aquest mes treballa al Perú, i el que ve, a Copenhaguen

La pandèmia dispara el fenomen dels nòmades digitals, empleats que teletreballen i que fan del món la seva oficina

TENERIFE, QUATRE DE la tarda. Daryna Polishchuk ha acabat de teletreballar, surt de l'hotel, agafa la taula de surf i corre cap al mar. Copenhaguen, set de la tarda, Sergio Mazzariol tanca l'ordinador, s'abriga i es disposa a visitar les cases de colors de la ciutat. Perú, dues del migdia, Alba Borrero menja una sopa típica de la regió per 1,29 euros i ho penja al seu Instagram (@viajeroslowcosteros), que té 13 mil seguidors. Tots ells són joves que, cansats de veure's lligats a la cadira d'una oficina de nou a cinc de la tarda, van dir prou. Van parlar amb els seus caps, van fer les maletes i van transformar-se en nòmades digitals.

"Amb el teletreball forçat arran de la pandèmia es va obrir un món nou per a mi", explica Polishchuk, responsable de l'estratègia de vendes del mercat espanyol de Criteo. Abans viatjava només els caps de setmana perquè el dilluns havia de ser a l'oficina. En canvi, un cop la seva companyia va instaurar la possibilitat de teletreballar permanentment, va volar fins a les illes Canàries per ins-

tal·lar-s'hi quatre mesos. Més tard, es va establir a Itàlia i Mèxic. En el cas de Mazzariol, enginyer de software d'una consultora de Barcelona, un cop anunciat el teletreball va decantar-se per passar algunes setmanes a capitals europees com Copenhaguen, Hèlsinki o Estocolm. Mentrestant, Borrero va deixar la seva feina de responsable de vendes a Criteo per començar l'aventura de voltar pel món amb motxilla sense bitllet de tornada. Va marxar de Barcelona amb la seva parella a principis d'octubre i actualment es troben a Perú.

Borrero havia treballat en remot i viatjat durant la pandèmia, però tenia uns estalvis i va decidir plegar sobretot pels horaris. "Potser hauria seguit si fos autònoma o tingués uns horaris flexibles, però estant a Sud-amèrica o l'Àsia és difícil seguir l'horari laboral espanyol", afirma. A més, a través del seu Instagram de viatges ha aconseguit col·laborar amb algunes marques per obtenir ingressos. El problema dels horaris precisament va impulsar Mazzariol a viatjar només per Europa. "Tinc una reunió obligatòria a les onze i se'm faria difícil assistir-hi si no estigués relativament a prop de Barcelona", explica. Contràriament, Polishchuk va decidir anar-se'n a Mèxic i adaptar-se als horaris, "treballava de tres de la tarda a onze de la nit", assenyala.

COMPAGINAR EL TREBALL a distància i viatjar no sempre és fàcil. "Un dia hi havia una reunió, però encara no tenia cap hostel on allotjar-me. Vaig anar a l'aeroport, l'únic lloc amb bon wifi, i vaig fer la reunió asseguda a terra", explica rient Polishchuk. Mazzariol i Borrero també afegeixen que algunes vegades, quan no disposen d'un *coworking*, han hagut de treballar des de bars amb força soroll. "El pitjor de teletreballar i vi-

atjar és la incomoditat", afirma Borrero. Tot i això, li compensa la llibertat: "Ara el temps me'l puc dedicar a mi".

Polishchuk coincideix amb Borrero: "Quan anava a l'oficina m'hi havia d'estar fins a les 6 de la tarda encara que no tingués res a fer; ara plego quan sento que he acabat la feina", apunta. A més, se sent més productiva quan viatja: "Tinc la motivació d'acabar la feina bé i ràpid per aixecar-me de la cadira i visitar els llocs que vull".

Tots tres disposen d'un pis a Barcelona, però només el trepitgen una o dues vegades al mes. En una motxilla de seixanta litres hi cap tot el que necessiten. Tampoc van a hotels luxosos, sinó que es queden a casa d'amics o bé utilitzen *couchsurfing*. A aquesta iniciativa s'hi apunten persones locals que conviden a casa seva estrangers un nombre

Als Estats Units la xifra de nòmades digitals va augmentar un 49% el 2020, fins a situar-se en 10,9 milions

determinat de dies, amb l'única recompensa de l'intercanvi cultural generat. "Viatjar així et permet submergir-te molt més en la cultura d'un país", assegura Polishchuk. Aquest fenomen no és nou: l'any 1997 Tsugio Makimoto i David Manners ja van publicar el manifest titulat *Nòmades digitals*, on parlaven de suprimir la "necessitat d'estar en un indret concret per exercir certes feines". Segons un estudi de MBO Partners, als Estats Units els nòmades digitals van passar de ser 7,3 milions a 10,9 milions l'any passat, un increment del 49%. Tot fa pensar que en un futur els treballadors viatgers aniran a l'alça. —**Anna Reig**

CINC CÈNTIMS

Màrqueting del bo

Es diu Pixie Curtis i té només 10 anys. Aquesta setmana ha aparegut en nombrosos mitjans de comunicació de tot el món

per ser la propietària de dues empreses que facturen xifres rellevants i haver acumulat en poc temps una gran fortuna. Una d'aquestes empreses es diu Pixie's Fidgets, i després de la presentació en societat de la marca, en només 48 hores, va esgotar les joguines que ven. El primer mes ja va facturar 125.000 euros.

Obviament la notícia m'ha encoratjat i m'he preguntat si l'empresari neix o es fa. Probablement hi deu haver una mica de tot, però diria que per gestionar una empresa és imprescindible tenir coneixements mínims de no poques àrees funcionals i, probablement, una nena de 10 anys no ha tingut encara la possibilitat d'endinsar-se en el món comercial, de la producció o de les finances.

Com s'ho fa, doncs, Pixie? Qui hi ha darrere seu? Doncs Roxy Jancencko, la seva mare, directora d'una important empresa de relacions públiques a Sydney. La Roxy és la que té tots aquests coneixements necessaris per tirar endavant una companyia. De fet, aquests coneixements deuen ser molt bons, ja que Pixie's Bows, l'altra empresa "de la Pixie" que fa accessoris per als cabells, la va crear la seva mare quan ella era només un nadó.

La Roxy diu a les entrevistes que li fan que la seva filla té un "important impuls com a emprenedora", però la idea del primer negoci va ser seva. La idea del segon negoci també va ser seva. Utilitza, en el sentit que li volgueu donar a la paraula *utilitza*, la seva filla per vendre més. I la utilitza també perquè avui, en lloc de parlar d'un altre tema rellevant del món de l'empresa, estiguem parlant d'elles dues. De la Pixie i la Roxy.

Deu ser perquè sense ni adonar-nos-en han llançat una campanya d'àmbit mundial per vendre més. ¿Màrqueting del bo? Un altre dia parlem de l'ètica dels pares.

XAVIER MITJAVILA
DIRECTIU

@XavierMitjavila

Mirades

Impotents davant del foc

Dimecres es va iniciar un espectacular incendi a prop de la localitat turística de Margaret River, situada al sud-oest d'Austràlia, que té els bombers i els serveis d'emergència contra les cordes. Les flames s'han estès a un parc natural i les altes temperatures dels últims dies i el fort vent dificulten les tasques per apagar el foc.

12-12-2021 Foto: Sean Blocksidge / DFES / AFP

EL PERFIL

Anna Fornt

DIRECTORA DE GRUP EFEBÉ
BARCELONA, 1964

Per Irene Riart

Un èxit

“Haver aconseguit el recorregut professional com a dona tenint una empresa consolidada i, a la vegada, una família”

Formació

“Soc de la tercera generació d’una família vinculada al món empresarial a Catalunya, i la companyia familiar, Papelmatic, sempre va estar present a casa. La resta de la meua família també ha estat vinculada al grup, una empresa que el meu pare va heretar amb 23 anys. El meu avi matern era arquitecte i des de petita ja tenia molt interès en aquest àmbit. El 1985 vaig acabar els meus estudis de disseny a l’Escola Elisava i, un any després, vaig marxar a fer un postgrau d’arquitectura interior a Milà”

Trajectòria professional

“Quan vaig acabar els estudis a finals dels anys vuitanta vaig entrar a treballar a l’estudi d’interiorisme de l’arquitecte Joan Rodon, el meu pare professional. Allà vaig trepitjar moltes obres i vam fer projectes molt rellevants, fet que m’ha servit per a altres experiències posteriors. Després, el 1998 vam crear Efebé, de la qual soc la directora. Inicialment, volíem donar resposta a les necessitats immobiliàries del grup Papelmatic, però més tard va evolucionar fins on som ara: l’adequació d’espais de treball”

El que més m’agrada

Un fracàs

“Si tornés enrere estudiaria arquitectura en lloc de disseny, ja que personalment no he pogut signar projectes arquitectònics”

UNA MARCA

“Casa Ametller. Vaig conèixer en Josep Ametller en una jornada de Respon.cat, l’organisme de responsabilitat social de Catalunya per a empreses, i em va impactar el seu projecte”

UNA CANÇÓ

“M’agraden molt les cançons de Georges Moustaki com Ma liberté. L’escollava quan estudiava i ho segueixo fent encara avui dia per relaxar-me”

UNA PEL·LÍCULA

“Intocable és una pel·lícula que em va tocar molt. També m’agraden La llista de Schindler o Cinema Paradiso, que són de temes diferents, però tenen bona música i impacten”

UN LLIBRE

“L’últim que he llegit és La dona de la seva vida, de Xavier Bosch. M’agrada molt com a escriptor i aquest llibre en concret va ser el regal que vaig rebre el darrer Sant Jordi”

UN ‘HOBBY’

“M’agrada molt la muntanya i m’apassiona tot el que tingui a veure amb la natura. També m’agrada molt viatjar i fer treballs manuals, aprofito qualsevol excusa per fer punt de creu o coses similars”

UNA PERSONALITAT

“Professionalment, diria l’arquitecte Joan Rodon, de qui vaig aprendre molt, o Joana Amat, presidenta de FIDEM. També admiro moltes dones anònimes, i els meus pares”

Lliçons de vida

“És molt important no tenir por del fracàs, has de pensar en gran encara que tu siguis petit, perquè això t’ajuda a avançar. Cal combinar els objectius a llarg termini amb l’essència del dia a dia i, sobretot, tenir molt en compte el teu equip, perquè sense ell no hi ha empresa”

“El 2013 vaig marxar al Sudan per participar en un projecte arquitectònic i va ser una de les grans experiències de la meua vida. Era una dona treballant en un país musulmà, tancat i en un conflicte civil amb el Sudan del Sud. Hi vaig trobar grans professionals que em van ajudar a superar les dificultats del projecte”

Epic fails

f

OCI

El fracàs de MoviePass, el Netflix de les sales de cinema

L'usuari pagava una subscripció de deu dòlars al mes a canvi de tenir una entrada diària a qualsevol cinema dels Estats Units que s'hagués adherit al projecte

AMITJANS DELS 90, a Califòrnia, Reed Hastings va entrar en un dels locals de la històrica cadena de videoclubs Blockbuster. Anava a retornar-hi la pel·lícula *Apollo 13*, que havia llogat feia unes setmanes. Com que el termini havia caducat, li van fer pagar una multa de 40 dòlars. Tornant cap a casa se li va encendre la bombeta i va decidir que algun dia crearia una empresa de lloguer de pel·lícules sense penalitzacions. El 1997, amb Marc Randolph, va fundar Netflix. Aleshores, la companyia no s'assemblava gens a l'actual colós de l'*streaming*. El seu model de negoci consistia a llogar DVDs enviant-los per correu postal. Quan, al cap de deu anys, van començar a oferir el servei digital a la carta, el negoci va desaparèixer-se. Pagant un preu fix cada mes, es podia tenir accés a un catàleg immens de continguts. "El 2010, Netflix ja tenia 20 milions de

LA LLIÇÓ

"El pitjor error que es pot cometre és no planificar bé el negoci abans d'empendre'l -diu Neus Soler, professora de màrqueting de la UOC-. S'ha de definir molt bé la proposta de valor, els recursos que faran viable el negoci, possibles acords i l'origen dels ingressos", apunta. Per a l'experta, MoviePass no en va definir bé cap.

subscriptors, el doble que l'any anterior", recorda Neus Soler, professora de màrqueting de la UOC.

Enmig d'aquest boom, a Stacy Spikes i Hamet Watt, dos emprenedors, els va venir una pregunta al cap: ¿seria possible aplicar una recepta d'èxit similar al món de les sales de cinema? La resposta la van buscar creant la *start-up* MoviePass. L'usuari pagava deu dòlars al mes i cada dia tenia dret a una entrada en algun dels cinemes dels Estats Units adherits al projecte. "La idea de crear un servei de subscripció per veure pel·lícules a la gran pantalla era molt bona -reconeix Soler-. La tarifa plana és un concepte que ha revolucionat molts sectors: garanteix una continuïtat d'ingressos a l'empresa, li permet conèixer les necessitats i preferències dels clients i, si estan satisfets, convenceran altres persones per afegir-s'hi", resumeix.

Quan es va crear, MoviePass va agrair a inversors com True Ventures o AOL Ventures, però va generar forts recels entre les cadenes de cinemes com AMC Theatres, que va desmarcar-se públicament del servei. El 2016, per fer enlairar d'una vegada per totes el negoci, la *start-up* va fitxar Mitch Lowe, un antic executiu de Netflix, que va començar a modificar les tarifes i condicions del servei. "En menys d'un any, MoviePass va passar a oferir una tarifa plana que incloïa quatre pel·lícules al mes; s'havia de pagar una mica més per veure determinats títols; no es podien veure els films més taquillers durant el cap de setmana i va establir tres nivells de preu diferents, en funció de la freqüència d'ús del servei -apunta l'experta-. Això va confondre el consumidor", rebla.

El 2018, MoviePass va registrar pèrdues de 45 milions de dòlars i va començar a replegar-se. "Normalment, amb la tarifa plana, s'estableixen preus molt baixos, que no són rendibles per a l'empresa, però que busquen captar molts subscriptors, amb la idea de rendibilitzar-ho més tard amb la retenció del client i l'escalabilitat del negoci. Però per poder afrontar el dèficit inicial, cal comptar amb un calaix econòmic que MoviePass no tenia", apunta. El gener del 2020 es va declarar en fallida. **-Marc Amat**

Lleida t'espera de nou
Vin-la!

AUTÈNTICA DIFERENT NATURAL

Emociona't amb la neu del Pirineu de Lleida

- *11 estacions d'esquí amb més de 500 km de pistes
- *140 empreses amb oferta de neu i serveis complementaris

aralleida.cat

BIOSPHERE certified destination
Diputació de Lleida Patronat de Turisme

LLUÍS LLACH

Cantautor

“¿És possible que un conseller d'Educació digui que no hi podem fer res?”

ANTONI BASSAS

Dijous va morir en Ramon Muntaner.

Em sap molt de greu perquè el vaig veure fa 10 dies i em va dir que per fi es jubilava. I mira, un infart. Els humans somniem i la vida et fa bretolades fortes.

En Serrat ha anunciat que plegarà l'any que ve amb una gran gira internacional.

En Serrat mereix que tothom li faci un homenatge. Una de les millors cançons que s'han fet mai en llengua castellana és *Mediterráneo*. Les desavinences que vàrem tenir pel monolingüisme o el bilingüisme encara hi són i no tenen arranjament possible, però ell ha fet grans cançons. Jo tenia 18 anys quan entro al Setze Jutges entusiasmat pel Serrat, per cançons com *Ara que tinc 20 anys* i per les declaracions polítiques que feia, però *Mediterráneo* va ser una sorpresa. És d'una gran complexitat musical i de lletra i ho resol fantàsticament bé.

Tu vas plegar de cantar als 59 anys. No te n'has penedit?

I ara! Del que m'he penedit és de no haver estat fidel a la jubilació que m'havia preparat. Volia deixar de ser el Lluís Llach, però el 2015 em vaig deixar entabanar. I ara estic somiant en tornar a no ser ningú.

A la promoció del concert de dissabte hi toques *No és això, companys*. ¿Tornem a ser en aquesta fase?

Sí. Ho podem dir en cercles concèntrics: estem en un món que no sé què ens ofereix, una Europa desballestada, un estat que no resol coses

estructurals, i nosaltres hem passat de l'esperança a anar cap avall. No sé si per error d'estratègia o covardia.

O sigui que estem repetim el cicle: segur que tomba, llavors no tomba i al final no és això.

Sí, i aleshores l'actitud no és amagar-se sota la taula. Com a catalans, si volem la persistència del nostre país, no podem amagar-nos. A mi, del problema de la llengua em preocupa què fem nosaltres, perquè si no som capaços de defensar-la vol dir que no mereixem aquest extraordinari patrimoni universal que és la cultura catalana. I les eines de defensa que tenim no són ni l'Estat ni la Generalitat, som nosaltres. Si els catalans no entenem que mentre no tinguem un estat aquest patrimoni només el podem defensar nosaltres, no mereixem estar en aquest món com a entitat. En política passa el mateix. Estem empenyats i decebuts, molt bé. I què fem? Sempre que ens hem amagat sota la taula, la taula ens ha caigut damunt del cap.

En què consisteix no amagar-se sota la taula?

En tenir una actitud de confrontació. En no renunciar a la ciutadania.

Però ¿tu pots viure sempre en un 2017 o un 2019?

Però és que no cal, només cal ser conscients del que passa. ¿És possible que un conseller d'Educació digui que no hi podem fer res? Que la Generalitat assumeixi la responsabilitats de la directora del centre. I si comporta dimissions o inhabilitacions, doncs sí. Però, sisplau, on som?

Perfil Catorze anys després de la seva retirada dels escenaris, Lluís Llach i Grande (Verges, 1948) actuarà dissabte que ve al Palau Sant Jordi, juntament amb altres artistes. El concert servirà per publicitar i finançar el Debat Constituent, un encàrrec que Llach va rebre del president Quim Torra, una gran enquesta d'opinions ciutadanes sobre com la ciutadania voldria que fos Catalunya, no només en termes polítics sinó també econòmics, socials i culturals. Que el vídeo de promoció del concert sigui Lluís Llach arrencant les primer notes del *No és això, companys*, ja indica quin és el seu diagnòstic de la situació. En aquesta entrevista, un Llach al qual la política ha acostumat a parlar amb titulars se'n adreça directament i ens pregunta si creiem que a Catalunya vivim en una democràcia digna d'aquest nom. I si no és així, què pensem fer per canviar-ho?

¿La Generalitat fa el seu dia a dia autònomista i cedim la lluita a la ciutadania o a l'ANC o a Òmnium?

El que tu en dius *autonomisme*, també són 38.000 milions de presupost amb molta gent passant-ho malament. Com gestiones el mentrestant?

La Generalitat ha de fer el dia a dia, però anant al màxim de confrontació. Si ens foten lleis que són un atemptat a la llengua, t'hi has de confrontar ideològicament i presentar dimissions. Si no crees conflicte, l'Estat es queda en una zona de confort meravellosa. Per a mi, és un deixament de responsabilitats.

Però això pot ser una fàbrica de fer inhabilitats i processats. Sí, i d'anar a la presó.

I això és la confrontació intel·ligent? ¿Som capaços de renunciar al que tenim per poder fer aquesta confrontació? Si no, deixem de dir-nos independentistes i anem tirant mentre l'Estat ens ho permeti. ¿Ens amaguem sota la taula 40 anys més?

Mireu el vídeo a l'Ara.cat

Embat "Si no crees conflicte, l'Estat es queda en una zona de confort meravellosa" **Espanya** "El gran problema de l'estat espanyol és que funciona gràcies a l'espoli. Només cal que miris l'Espanya buidada"

FERRAN FORNÉ

I la idea de ser més?

Sempre hem sigut més quan hi ha hagut confrontació. Perquè amb confrontació tu fas dubtar l'Estat sobre les seves virtuts democràtiques. I la gent que dubta diu "Això no pot ser". Hem d'amagar-nos? Si ens amaguem, donem vida al parafeixisme institucional que vivim, amb una divisió de poders falsa, amb un cop d'estat jurídic, perquè no cal que el facin els militars, amb l'executiu i el legislatiu que no anul·len les mordaces... Els deixem? Doncs d'aquí 40 anys ens tornem a trobar cantant *L'estaca*. Doncs no, jo ja soc massa gran per a això. Perquè abans vivíem en una dictadura i havíem d'assumir-ho. Però ara, o assumim que vivim en una democràcia o acabarem acceptant que vivim en una democràcia perversa. Aleshores deixem de dir que vivim en democràcia.

¿No deu ser que topen amb el principi de realitat?

És inútil donar el paper de liderar el canvi als partits tal com estan organitzats avui. Els partits avui s'han convertit (i, ho sento, ara diré una

llachada) en les portes giratòries de la política. A cap partit hi ha llibertat de pensament sense posar en perill la llibertat de feina. Són incapaces de fer una llei electoral perquè volen seguir controlant les maquinàries del sistema.

Si el problema és general, ¿la independència què soluciona?

Fer tot això que demano seria molt més fàcil des de la fundació d'una nova Catalunya lliure de l'estat espanyol, perquè aquest estat és la maximització d'unes perversions dignes de ser explicades a les universitats. No es pot fer una transició de la dictadura a la democràcia sense fer una neteja prèvia. La democràcia es perverteix si no es perfecciona contínuament. Per tant, què volem ser, ciutadans o súbdits? Si volem ser súbdits que s'amaguen a sota la taula oblidem el 2010, quan ens vam convertir en ciutadans. Aleshores jo callo. Però mentre diguem que estem en una democràcia o que estem en una Catalunya que va cap a la independència, l'estratègia actual és equivocada.

Música
"En Joan Manuel Serrat mereix que tothom li faci un homenatge"

O sigui que no ens podem amagar en "Els partits m'han decebut".

Que no us havien decebut abans, els partits? I bé que ens vàrem posar al davant. Sense el "president, posi les urnes", els partits potser no haurien canviat. A la gent que diu que està cansada i decebuda li dic que si t'amagues sota la taula, la democràcia i les llibertats nacionals dormiran durant 30 o 40 anys més. Per això no accepto amagar-se com una premissa democràtica. La ciutadania ha de ser activa, lliure, i quan es cansa ha de treballar més. Ho sento, és així. I, si no, ho perdrem tot, la llengua i les llibertats democràtiques. Si els catalans no sabem posar-nos al capdavant de la defensa de les nostres llibertats, deixem-ho córrer.

O sigui que el "no és això" també va per a la gent.

No em resigno a viure en una societat on la ciutadania renuncia a la seva qualitat democràtica. Si estem en una democràcia, com acceptem de viure així? Delegar la nostra sobirania de ciutadans als partits és un desastre. Ara, no tinc solucions miraculoses. Sí

que puc afirmar que sense alliberament nacional no hi haurà mai alliberament social de veritat, mai. Demostració: del 15 al 17 vàrem aprovar 25 lleis meravelloses que encara són lleis de futur i se les han carregat totes, per fer-les després molt més mediocres.

Miquel Puig ha cridat l'atenció sobre com hem normalitzat el concepte "treballador pobre".

I per què ho acceptem? Perquè s'ha confós la llibertat d'expressió amb el dret de desinformació. I els sindicats s'han convertit en gestors d'aquest empobriment en nom del realisme que parlàvem abans. Per tant, si no hi ha confrontació contra aquest futur, com acabarem? Els oligopolis i les desinformacions ens volen fer creure que la solució és la ultradreta, però seria la repetició dels anys 20 i 30 del segle XX. Des d'on s'atura tot això si no és des de la ciutadania?

Què et fa pensar que allò que Espanya no pot solucionar, una Catalunya independent sí que podria?

El gran problema de l'estat espanyol és que funciona gràcies a l'espoli. Només cal que miris l'Espanya buidada. Aquesta mentalitat empobridora és la que ha dominat a l'estat espanyol des de la seva fundació. No li veig sortida, a l'estat espanyol.

¿Una República espanyola no ho solucionaria?

No, que no ho vas veure? Al l'Estat, el govern li importa un rave. L'Estat no va de governs. ¿Tu creus que en Sánchez té poder realment? Si en tingués, ja hauria fet no sé quantes reformes. La judicatura, què? No saben viure sense l'espoli que fan del País Valencià, de les Illes, de Catalunya. I per això ja procuren que la reforma de l'Estat sigui impossible.

Acabem. Ara, això de la independència qui ho porta?

Des de l'únic lloc on es pot portar amb una visió global és des del Consell de la República.

Puigdemont?

No, perdona, en Puigdemont, com a president a l'exili, té un paper importantíssim però al Consell de la República hi ha gent de tot. El president Puigdemont ens dona visibilitat, però també és un problema per als que voldrien que formés part del passat, quan encara és un actiu de present i de futur. Els catalans, encara que no el votem, no podem renunciar a la presència europea de Puigdemont sense caure en un disbarat d'egoisme partidista. I aquí no només hi poso ERC, també gent molt amiga del president. És evident que el seu capital polític ho pot commoure tot. Ara, ¿la independència l'ha de fer el Consell per la República? No. Però és l'espai on es troben en equilibri els partits, la ciutadania i les associacions. El "preparem-nos" és la meua ideologia. —

DIRECTORA
ESTHER VERA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

DIRECTORA GERENT
GEORGINA FERRI

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ
CATALINA SERRA
JORDI CORTADA

CAP DE REDACCIÓ
ENRIC BORRÀS ABELLÓ

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CÓRDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON

POLÍTICA
GERARD PRUNA

INTERNACIONAL
FRANCESC MILLAN

SOCIETAT
ELENA FREIXA

ECONOMIA
ALBERT MARTÍN

DEBAT
TONI GÜELL

CULTURA
LAURA SERRA

ESTILS
THAÏS GUTIÉRREZ

MÈDIA
ÀLEX GUTIÉRREZ

ESPORTS
XAVI HERNÁNDEZ

DELEGADA MADRID
MARIANA FERRER

LLENGUA
PAU DOMÈNECH

FOTOGRAFIA
XAVIER BERTRAL

DISSENY DIGITAL
RICARD MARFÀ

ARA TV
ALBA OM

EDICIÓ DE PREMSA PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS

FINANCES
XAVIER LINARES

MÀRQUETING I VENDES
PABLO CASALS

COMERCIAL
SERGI GERMÁN

NOUS NEGOCIS
ORIOL CANALS

TECNOLOGIA
MARC CAMPRODON

DIRECTOR FUNDADOR
CARLES CAPDEVILA

C/ DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.

TELÈFON: 93 202 95 95.

ATENCIÓ AL
SUBSCRIPTOR:
93 275 11 10

subscripcions@ara.cat

TEXT LEGAL

Edició de premsa periòdica ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

DL.: B-42598-2010
ISSN: 2014-010X

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors que ens facin arribar els errors que detectin en el contingut dels articles. Un cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe d'errades en aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

La irrupció política de l'Espanya buidada

No anava a Madrid des d'abans de la pandèmia. Aprofitant que participava en l'acte de presentació del cicle *Catalunya-Espanya, del conflicte al diàleg i la negociació política?*, organitzat per la Delegació de la Generalitat, m'hi vaig quedar tres dies visitant amistosos i coneguts. El que més em va sorprendre va ser el fet que entre sectors progressistes i liberals de la capital del regne pesa de manera generalitzada la convicció que PP i Vox sumaran l'absoluta. Aquest mal auguri s'explica per dos factors. El primer, les enquestes. Els digitals de dretes van publicant (pseudo)dades dia sí dia també que acaben construint un cert imaginari de victòria. A més, la devaluació de la credibilitat del CIS en mans de la presidència de Tezanos dificulta calibrar la temperatura real de l'opinió pública. El segon, els ànims. La popularitat de Díaz Ayuso i l'efectivitat política de Vox generen un cert sentiment d'incomprensió i desesperança.

En aquests moments, però, diria que estan equivocats (i espero no equivocarme jo), per una simple raó: Madrid no és Espanya. El 2021 la mirada des del centre radial és una de les més esbiaixades de l'Estat. Partits i mitjans de comunicació, cada cop més madrilenyitzats, acaben conformant un ecosistema propi. Però no tot són batalles bipartidistes en la vida política espanyola, operen altres eixos i altres actors més enllà de la M-40. En aquest sentit, cal dir que s'identifiquen com a mínim dos vectors polítics, vinculats amb la qüestió territorial, que tenen i poden acabar tenint importants efectes electorals i/o de conformació de majories. El primer vector ja el coneixem. L'encara no resolució de la crisi catalana i l'existència de Vox com a aliat indispensable del PP per arribar al govern invalida l'opció dels blaus de cercar aliats en els nacionalismes perifèrics. Difícilment Casado serà l'Aznar que va aconseguir suport de CiU, PNB i CC a la investidura del 1996, i fins i tot de CiU i CC el 2000 de la majoria absoluta. El segon vector és la principal incògnita de la propera contesa electoral: l'articulació electoral de l'Espanya buidada.

GEMMA UBASART

PROFESSORA DE CIÈNCIA POLÍTICA DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA

El sistema electoral imposat per la UCD pre-Constitució, paradoxalment pensat per reforçar els dos primers partits estatals i per introduir un cert biaix conservador, ara pot acabar tenint uns efectes inversos. Sota l'estela de Terol Existeix (TE), podrien reproduir-se experiències similars en diverses províncies de l'Estat i acabar articuland-se en una plataforma comuna. Obtenir bons resultats electorals en unes províncies on l'escó és relativament "econòmic" seria el primer objectiu. Alguns han posat sobre la taula la dificultat d'articular un projecte electoral sense po-

XAVIER BERTRAL

Com més triomfa Ayuso a Madrid i al PP, més desafecció genera en l'electorat conservador de l'Espanya buidada

sicionar-se en el tradicional eix esquerra-dreta. No considero que sigui el més problemàtic. De fet, pot ser-ne un punt fort. Si saben construir el seu propi marc discursiu, centrant el relat en el model de desenvolupament del país, i, vinculat a això, en el de distribució de recursos i infraestructura, la irrupció pot ser impactant. Ara bé, no tot és mecànic ni automàtic en iniciatives d'aquest tipus. El repte més complicat serà la construcció del subjecte a cada província. La potencialitat de TE, per exemple, es troba en el fort caràcter localista de la iniciativa i l'existència d'actius lideratges del territori amb capacitat de teixir transversalitats socials; en articular-se sobre xarxes cuinades a foc lent i amb personalitat pròpia. Així doncs, la pluralitat i diversitat *intra* i entre iniciatives provincials no hauria de ser vista com un problema, sinó precisament al contrari, com un valor afegit i el que pot suposar en termes de rendiment electoral.

Per aquesta capacitat de posar l'eix territorial en disputa, l'articulació electoral de l'Espanya buidada podria restar prioritàriament vots a PP i PSOE, els dos partits que es reparteixen gran part dels escons d'aquestes circumscripcions. A més d'arrossegar sufragis d'altres partits que difícilment obtindrien representació i de l'abstenció. Ara bé, malgrat aquest drenatge central del bipartidisme, els conservadors podrien ser els més perjudicats, per un doble motiu. El primer: com més triomfa Ayuso a Madrid i al PP, més desafecció genera en l'electorat conservador de l'Espanya buidada. La realitat que denuncien des del Congrés per boca de Guitarte no és gaire allunyada de la Madrid xucladora que assenyala Pasqual Maragall amb el seu conegut article del 2002 titulat "*Madrid se va*". El segon motiu: un cop elegits, els diputats i les diputades d'aquestes formacions difícilment decantaran un govern PP-Vox, pel model territorial pel qual aposten quan van en parella. Caldrà estar atentes a l'evolució d'aquestes candidatures: aquí hi podria haver la clau de volta de les properes eleccions a l'Estat. En un proper article analitzarem les implicacions d'aquest nou fenomen en l'escenari català.

Créixer en productivitat

L'abril de 2020, en ple esclat del covid-19, el govern de la Generalitat preveia que l'economia catalana creixeria aquest any al voltant d'un 6% i el 2022 un 5,2%, en funció de quina fos la resposta pública a la crisi. No només això, sinó que, al llarg de l'últim any i mig, l'esperada recuperació semblava que superaria de lluny els escenaris més optimistes. A l'octubre la Generalitat va revisar les previsions de creixement a l'alça, suposant que la nostra economia creixeria un 6,4% tant aquest any com el vinent. La idea era tornar a nivells previs a la pandèmia, gràcies a l'augment de la inversió i del consum de les llars catalanes. I així es preveu en la proposta de pressupostos presentada pel conseller Jaume Giró.

Però fa uns dies la Cambra de Barcelona va rebaixar les expectatives de creixement per a aquest any i el vinent. I la situació per a Catalunya és, de fet, millor que la del conjunt de l'Estat, on l'OCDE va rebaixar la setmana passada en un terç les perspectives de creixement. Del 6,8% al 4,5%, i el 2022, del 6,6% al 5,5%. Abans, ja ho havia fet el Fons Monetari Internacional (FMI), i el Banc d'Espanya fàcilment no portarà millors notícies en les previsions que traurà aquest mes. L'augment mateix de l'economia catalana aquest estiu –d'un 0,7%– no ha estat tan gran com es podia esperar tenint en compte que entre abril i juny vam créixer un 3,4%. Algunes coses estan passant: el creixement de l'economia catalana i espanyola es frena, a diferència del que passa als països del nostre entorn.

El control de la pandèmia –abans de saber què passarà amb la variant òmicron– havia de portar de nou al camí del creixement les grans economies europees. Itàlia, Alemanya o França estan així escurçant el seu diferencial de creixement respecte a la situació precovid. Però l'economia espanyola va al ralenti. És habi-

ELENA COSTAS

ECONOMISTA I SÒCIA DE KSNET

tual que tardi més que la resta a recuperar-se, ho hem vist en altres crisis. Tendeix a créixer més tard, però més ràpid, i a caure més fons. Però ara és un retard no només respecte als nostres col·legues europeus, sinó també sobre el que s'havia previst. La pregunta és: és tracta d'un fet puntual, o pot afectar la nostra recuperació futura?

L'OCDE ho té clar. L'economia espanyola –i la catalana– tenen sota la màniga cartes que els permetrien créixer. Des de l'aplicació dels ERTO, que han limitat la destrucció d'ocupació, fins a les altes taxes de vacunació que permeten eliminar restriccions i alliberar el turisme i la hoteleria. Alhora, els fons provinents d'Europa, ja previstos en els pressupostos, han d'ajudar a impulsar el creixement. Però també hi ha grans riscos. Malgrat que moltes famílies han pogut estalviar durant la pandèmia, sembla que l'augment del consum s'està resistint. D'una banda, hi ha la incertesa pel futur, així com un mercat laboral precari que ofereix poques garanties i estabilitat. De l'altra, els preus de l'energia i el seu impacte en la inflació, i l'efec-

L'augment de l'economia catalana aquest estiu –d'un 0,7%– no ha estat tan gran com es podia esperar. Algunes coses estan passant

te de la falta de subministraments sobre la cadena de producció, han afectat sectors clau de la nostra economia, com l'automobilístic.

El que resulta sorprenent no és –només– la falta de creixement econòmic respecte al previst. Alhora, aquestes dades s'acompanyen d'un comportament al mercat laboral més que favorable. Els afiliats a la Seguretat Social estan superant rècords, i l'atur no va créixer a l'octubre per primer cop en gairebé mig segle. El govern al·lega que la recuperació de l'economia encara no està sent ben registrada. Però, en qualsevol cas, PIB i ocupació ens expliquen dues històries difícils d'encaixar.

Quan mesurem la productivitat d'un país el que fem és dividir el PIB per les hores treballades. És a dir, calculem la producció que podem fer, de mitjana, amb una hora de feina. Durant els primers mesos de confinament, el PIB es va desplomar, però van caure encara més les hores treballades. Això va suposar un augment de la productivitat per hora, fet que acostuma a passar al nostre país en temps de crisi. Però ja des de finals de l'any passat la productivitat va començar a caure en la majoria de trimestres –especialment en sectors com la construcció i els serveis immobiliaris–. Les hores treballades augmentaven més del que ho feia el PIB. Això no ha passat a la resta de països, té difícil explicació, i és el problema de fons de la nostra economia.

No podem presumir de productivitat. Ni ara, ni abans del covid. I aquest comportament anòmal només ens recorda la importància d'invertir per fer pujar aquesta productivitat. Per exemple, en tecnologia i formació contínua dels treballadors. Els fons europeus, ja previstos en els nostres pressupostos, poden ser un impulsor, si s'utilitzen bé, perquè l'augment d'hores de feina faci augmentar, encara més, allò que produïm. Això farà créixer l'economia i, també, el benestar social.

'Ismes' que ens polaritzen

ALBERT PLA NUALART

LINGÜISTA I ESCRIPTOR

• Treballar de lingüista en un mitjà et fa especialment sensible a l'ús i abús de certes paraules. N'hi ha que apelen a la raó, que fan reflexionar i ajuden a entendre els fets, les persones o les accions. D'altres, apelen a les passions i serveixen per fer més extrems el rebuig o l'adhesió. S'ha dit, i és cert, que tota guerra ve precedida d'una pau aparent en què les paraules ja són armes que fereixen i deshumanitzen tot el que es percep com a amenaça i concentra odi. Les dretes extremes i tot el seu entorn en donen mostres tan transparents que té poc interès analitzar-les. Sí que en té, en canvi, detectar aquest verí quan s'infiltra en el lèxic dels que ens volem considerar moderats, racionals i progressistes, dels que voldríem ser, i hauríem de ser, un baluard contra la polarització.

• De vegades sembla que creguem que la dura de les paraules, la seva radicalitat condemnatòria, sense matisos, és una arma efectiva per erradicar el mal. N'és el paradigma l'ús i abús de *terrorisme*, un terme desinformatiu, tòxic, que tenyeix amb tinta negra totes les violències polítiques contra els estats, i fa impossible distingir què tenen de resposta desesperada a cruels i arbitraris abusos de poder. Perquè aquest és l'objectiu dels *ismes* de què avui parlo: ficar en un mateix sac opac la complexitat i estalviar-nos l'esforç de comprendre què hi ha d'humà en "el monstre", quines misèries i pors expliquen posicions que, alegrement, titllem de *feixisme* o *nazisme*. Els nodrim amb la creença que intentar entendre ja és una concessió, ja és feblesa o conivència. I, com passa a *La pell freda*, com més monstres matem més en surten. Són *ismes* amb què massa sovint el teòric informador ruixa preventivament drames humans quan no té temps ni eines per investigar-los.

• M'aturaré avui en un que està en clara expansió: *negacionisme*. Nascut a l'ombra de l'Holocaust i ja polèmic en el seu sentit més propi, avui fem servir aquest *isme* per estigmatitzar opinions que, al nostre parer, neguen fets empíricament demostrats i que és crucial acceptar per respectar dols, prevenir catàstrofes o avançar socialment. L'intent de fer-ne un delictes entra en conflicte amb la llibertat d'expressió, un dret civil que cal defensar, sobretot –perquè és quan més perilla–, per aquelles opinions que una majoria considerem detestables. Avui l'apliquem, per exemple, als que qüestionen el canvi climàtic o l'efectivitat de les vacunes. I la seva tinta negra, altra vegada, fica al mateix sac mentides, disbarats, fanatismes, matisos i valuosos punts de vista. Abans que l'ús d'aquest *isme* esdevingui abús, tinguem clar que sacralitzar les "veritats oficials" és tan irracional com veure-hi sempre una conspiració. Farem molt bé de rebatre frontalment tot el que nega fets que considerem provats, però és un error desestimar-ho preventivament només perquè contradiu "el que diu la ciència". I tornariem directament a l'Edat Mitjana, carregats amb el nostre *progressisme*, si impedíssim expressar-ho o castiguéssim a qui ho expressa.

DE FIT A FIT

Vot captiu

JORDI DURO

Energies no renovables

Aviat acabarà l'any i ens enganxarà amb un doble mandat: amb el cansament rotund de qui esprinta en el seu últim tram i amb la necessitat social d'estar plenes d'energia per celebrar una nova òrbita al sol, nous prodigis i noves fites, algunes pèrdues que cal recordar, i que tot torna a començar amb el tombant de l'any. Per això, en aquest 2021 en què el preu/hora del watt d'energia ha batut rècords, en què el debat sobre el col·lapse energètic s'ha disparat, en el moment en què tenim el pic d'energia personal més baix, em disposo a parlar precisament d'això, de l'energia, de la seva gestió política i dels estereotips de gènere.

El dijous 2 de desembre la professora de la Universitat de Virgínia Cara Daggett va ser a la Universitat de Girona dialogant amb Arnau Horta, comissari de *Petromasculinitats*, l'exposició que vam inaugurar l'octubre passat al Bòlit Centre d'Art Contemporani de Girona, i que inclou una instal·lació de Cabosanroque, un videoassaig de Félix Pérez-Hita i Andrés Hispano, i el diagrama de Cara Daggett. El 2018 Daggett va publicar un article titulat "Petromasculinitat: combustibles fòssils i desig autoritari". Hi parlava de la relació entre les masculinitats tòxiques, el negacionisme climàtic, el racisme i la misogínia, o, en positiu, de la relació entre l'extractivisme, els combustibles fòssils, l'autoritarisme i el patriarcat. El 2019 va anar a l'arrel històrica del problema amb el llibre *El naixement de l'energia: combustibles fòssils, termodinàmica i les polítiques del treball*, on ressegueix la genealogia de la noció d'energia desplaçant-se cap a la Revolució In-

dustrial, en la qual es troben imbricats la termodinàmica, els combustibles fòssils, l'expansió colonial i la imposició generalitzada dels humans sobre els no humans.

La perspectiva de Daggett és il·luminadora: al segle XIX –ens diu– "*The world was put to work*" [el món va ser posat a treballar]. És a dir, el que ens està descrivint és el món com a màquina, on la primera matèria són tots els recursos energètics de què disposa. L'energia ha esdevingut una qüestió política de primer ordre, ja que els recursos són cada vegada més limitats i la possibilitat d'una apagada energètica és plausible. Els ciutadans –nosaltres que vam créixer als noranta envoltats de Katovit, Pharmaton Complex, Viagra i begudes isotòniques– cada vegada estem més hipotecats per la despesa energètica, i no hi ha polítiques que puguin limitar-la, perquè molts d'ells acabaran als consells d'administració de les seves empreses.

Tornant a Daggett i a la Revolució Industrial, en aquella època la paraula *energia* va passar de les humanitats a la ciència, i també al treball. La troballa de la Revolució Industrial va ser la relació energia-treball a partir de la seva quantificació, és a dir, de fer un seguiment del malbaratament energètic i prioritzar estratègies d'eficiència i de càlcul, de prediccions. Com diu Daggett, això està estretament vinculat amb el protestantisme a partir de la dimensió teològica del treball, la responsabilitat individual i l'avaluació de l'esforç, quelcom que ja havia estat molt ben investigat pel sociòleg Max We-

INGRID GUARDIOLA

INVESTIGADORA CULTURAL I DIRECTORA DEL BÒLIT CENTRE D'ART CONTEMPORANI

Les joves generacions estan vivint la pressió pel rendiment com una autèntica espasa de Dàmocles

ber a *L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme* (1905), i que en realitat parteix dels pares fundadors dels Estats Units, amb Benjamin Franklin al capdavant, que ha passat a la posteritat per la seva famosa frase "*Time is money*" [El temps són diners]. Tot aquest imaginari nord-americà basat en el progrés, la frugalitat individual, la restricció del malbaratament i la por davant la possible amenaça d'esdevenir una terra eixorca ha desembocat en un nou imaginari petromasculí que ha convertit la mesura en desmesura, la responsabilitat individual en el risc corporatiu i l'esforç individual en tecnopoder, i que pretén "posar a treballar" no només el planeta, sinó tot el que se'ls posi al davant. Aquest imaginari culmina –tal com es pot veure a l'exposició del Bòlit amb el diagrama que ha fet Cara Daggett– en "l'escapada a Mart" de multimilionaris com Jeff Bezos o Elon Musk. Aquests homenots no deixen de ser la continuació d'aquells mercaders aventurers del segle XV que descrivia Lewis Mumford, que necessitaven treballar sobre la informació i els pronòstics, però sobretot amb el càlcul de la quantitat, l'observació i la reglamentació del temps i la concentració en gratificacions pecuniàries abstractes. És a dir: poder, benefici i prestigi.

I ara que ve Nadal, segur que cauran molts regals vinculats amb el control energètic. Parlem de rellotges intel·ligents (*smartwatches*); altaveus intel·ligents com l'Alexa Energy, que et controla el consum energètic, o roba intel·ligent per a fi-

nalitats similars. Tot perquè siguem conscients del consum energètic que fem, de com i quan hem dormit, de quants passos hem fet o del nostre ritme cardíac. L'objectiu no és viure millor, sinó mantenir un control sobre nosaltres i el nostre entorn per seguir produint sense caure en el perill de l'apagada energètica personal, el famós *burnout*. La qüestió energètica no és només una qüestió política i econòmica, sinó que, com diu Cara Daggett, també té una dimensió psicoafectiva. Si no rendim al màxim, si no apliquem les formes protestants de l'autosuperació a la nova retòrica visual del cos superheroic, no som ben vistos. Aquesta pressió pel rendiment les joves generacions l'estan vivint com una autèntica espasa de Dàmocles. L'estereotip que prima, a diferència del segle XIX, que cultivava estereotips femenins basats en la decadència física, el caràcter vegetatiu i la passivitat estructural, és el d'homes i dones energètics, cossos-màquines hipermusculats, vigorètics, preparats per a gestes que no arribaran mai, perquè l'èpica comença i acaba en el propi control corporal o informatiu, perquè també podríem parlar de vigorèxia digital, és a dir, de l'obsessió per controlar l'aspecte i el rendiment del nostre jo virtual, tot alimentant el sistema de gratificacions i puntuacions inherents a les xarxes socials. Les nostres energies no sempre són renovables, i potser ens faria més servei descansar una mica de l'estereotip petromasculí d'homes i dones d'energia il·limitada. Més que un rellotge que ens avisi de tot el que produïm a la feina, al gimnàs i mentre dormim, cal prendre consciència dels nostres cossos físics i virtuals i, de tant en tant, saber dir prou.

L'hemiparàsit de Barcelona i Catalunya

Ara mateix, el millor d'anar al Camp Nou, si juguen d'hora, és la posta de sol. El Barça toca fons: avergonyeix el culer més optimista. El barcelonisme no aixeca cap, ni el futbolístic ni el ciutadà. Si el més important que ens passa és l'encesa de l'estel de la Sagrada Família, amb retransmissió gaudiniana hagiogràfica inclosa a TV3, és que anem fatal. No tocarem el cel, així. I no podem donar la culpa de tot al covid o al Procés terrenals. Hi ha alguna cosa més fonda. Ningú acaba d'encertar el diagnòstic d'aquest pessimisme col·lectiu, del qual qui més qui menys intenta treure rèdit polític. La tan vociferada "decadència" no és més que un eslògan simplista performatiu, una explicació genèrica fàcil que no explica res i ho tenyeix tot.

Tot i que Laporta està en hores molt baixes, i ell mateix no s'atreveiria ara a dir-ho, li podem agafar prestat el seu crit de guerra: "*Al loro, que no estamos tan mal*". El que passa és que s'ha instal·lat la percepció d'estar en temps de resistència.

I l'altra veritat és que els únics projectes visibles són evitar caure en el pou, cosa que no anima gaire: el pou del coronavirus inacabable, el de la pobresa i les desigualtats enquistades, el del diàleg irresoluble amb l'Estat en eterna inferioritat de condicions, el de la greu crisi climàtica, el del declivi de la llengua, el de l'encadenament de crisis econòmiques de les quals mai acabem de sortir... (o en sortim sempre una mica pitjor).

Aquest pessimisme no ens mata, però ens consumeix a poc a poc. Fa com el vesc nadalenc, tan bonic quan el veiem a la Fira de Santa Llúcia al costat del boix grèvol, però tan dolçament letal als boscos, on en la seva condició d'hemiparàsit s'instal·la als pins i els va debilitant: no els arriba a matar, però els deixa tocats, sense empenya, sovint a mercè de la processonària. Quin és l'hemiparàsit que impedeix a Barcelona i Catalunya tornar a aixecar el vol?

IGNASI ARAGAY

DIRECTOR ADJUNT

Com el bonic vesc nadalenc, que conquereix i debilita els pins, alguna cosa ens està corcant

Per a alguns, la mare de tots els ous és el nacionalisme espanyol, un maligne absolut que, de passada, ens eximeix de responsabilitats. En efecte, aquesta Espanya incapaç de pensar-se i actuar d'una manera intel·ligent respecte a Catalunya és un llast, però si convenim que ho ha sigut secularment, ¿com és

que en altres èpoques, incloses algunes de més fosques i convulses que la d'avui, vam demostrar una gran capacitat d'anar endavant?

Per a d'altres, que sovint sense saber-ho alimenten el populisme, el problema és la classe política, tota ficada en un mateix sac, una culpabilització senzilla que permet desfogar-te sense necessitat d'haver de pensar gaire: tots són iguals, tot és una merda, ja s'ho faran, que no em vinguin a buscar més... De nou, és comprensible, i realment els partits i les institucions de govern no passen pel seu millor moment, però és que la política (i la cosa pública en

general) acostuma a ser el reflex de la societat. És un peix que es mossega la cua. Quan van mal dades, instintivament el talent es replega, costa trobar persones disposades a donar la cara, a comprometre's públicament. Malgrat l'èrica del poder, qui més qui menys tothom intueix que avui agafar protagonisme polític és una via per obtenir més garrotades que èxits. I després, esclar, hi ha els mecanismes del mateix poder i la burocràcia, tan castradors.

I un tercer grup és el que denuncia la pèrdua de valors, la desorientació ideològica i ètica. Han caigut els grans relats ideològics del segle XX: en la lluita mortal entre ideals igualitaris i liberalisme individualista, hem arribat al capitalisme global; i, mentrestant, el nacionalisme ha seguit, a parts desiguals, alimentant monstres i cohesionant pobles. I pel que fa a les religions (clàssiques i noves), els déus recuperen terreny immersos en una deriva sectària.

En fi. ¿Algú té alguna idea per recomençar amb il·lusió? ¿Des de l'educació? ¿Des de la cultura?

Els nous problemes d'Alemanya a l'est

En el vol de Londres a Munic, l'hostessa de la Lufthansa em va donar una diminuta barra de xocolata embolicada de groc, la ració habitual. Quan va veure que estava concentrat en un llarg document en alemany, me'n va donar una altra i va exclamar: "Sie sind so fleissig!" ("Sí que és treballador, vostè"). Li vaig explicar que, en realitat, era l'acord de coalició –de 177 pàgines– entre els tres partits que formen el nou govern alemany. Entusiasmada, em va donar tot un grapat d'aquelles barretes de xocolata en miniatura i després un grapat més. Li vaig oferir gairebé totes les xocolatines al meu veí, que tenia criatures petites, però me'n vaig guardar un parell a la butxaca. Uns quants dies després n'hi vaig donar una a un important ministre del govern *semàfor*, format per socialdemòcrates, verds i liberals, que aquest dimecres ha pres possessió a Berlín. La va acceptar amb la deguda solemnitat.

L'ocasió es mereix una mica de xocolata. Tenint en compte la dificultat de trobar un comú denominador entre tres partits diferents, l'acord de coalició és força coherent, substancial i ambiciós. Fins i tot hi ha passatges ben escrits que recorden l'emotiva retòrica del gran canceller de l'Ostpolitik, Willy Brandt. Com correspon a una democràcia més respectada ara que la nord-americana, proposa una combinació de continuïtat i canvi.

Ara bé, el govern encapçalat pel canceller Olaf Scholz té al davant, ja des del primer dia, grans reptes. Com ha passat tantes vegades en la història, molts d'aquests desafiaments es plantegen a l'est. Són els nous problemes d'Alemanya a l'Est d'Europa i més enllà.

En realitat, el primer de tots ja el té dintre de les seves pròpies fronteres, a l'antiga Alemanya de l'Est. A les eleccions generals del setembre, prop d'una quarta part dels vots emesos a Saxònia i Turíngia van anar a parar a Alternativa per a Alemanya (AfD), el partit d'extrema dreta i xenòfob. Aquesta setmana hi ha hagut a Saxònia una manifestació, una *flash mob*, contra la vacunació obligatòria, organitzada, segons diuen, per activistes d'extrema dreta. La psicologia social que hi ha al darrere té més coses en comú amb la d'altres regions de l'Europa central postcomunista –com ara Polònia i Hongria– que no pas, per exemple, amb la d'Hamburg o Stuttgart. En aquest sentit, és d'especial rellevància que el programa de Scholz inclogui el "respecte" pels que se senten ignorats o menyspreats.

El segon nou problema d'Alemanya a l'Europa de l'Est és l'erosió

de la democràcia i l'estat de dret a Polònia i Hongria. La presència econòmica d'Alemanya en aquests països és enorme. Sota la cancellera Angela Merkel, Berlín ha sigut en gran part responsable de l'actitud massa tolerant adoptada per la UE respecte a aquests governs populistes. L'acord de coalició fa molt d'èmfasi en la necessitat de més unitat europea i més respecte per l'estat de dret. ¿El nou govern arribarà fins al final i defensarà amb decisió la intervenció europea per restaurar la democràcia a Hongria i l'estat de dret a Polònia?

El tercer problema i el quart estan inextricablement entrelaçats. Afecten els territoris entre la UE i Rússia –és a dir, Ucraïna i Bielorrússia– i la mateixa Rússia. L'equilibri entre les relacions amb Rússia i les mantingudes amb altres països de l'est i el centre d'Europa és un dels enigmes més antics de la política alemanya a la regió. Durant aquests últims tres-cents anys n'hem vist totes les variants possibles, fins i tot la més extrema: la divisió total i brutal de Polònia entre l'Alemanya de Hitler i la Unió Soviètica de Stalin, d'acord amb les condicions pactades en secret la tardor del 1939. Els vells fantasmes es desperten fàcilment a l'Europa de l'Est. Molts consideren que el gasoducte Nord Stream 2, que connecta Rússia directament amb Alemanya, demostra una vegada més que Alemanya prioritza la seva relació amb Moscou per damunt dels interessos dels territoris que hi ha entremig.

Des d'aquest punt de vista, l'acord de coalició crida especialment l'atenció. Situa la relació amb Ucraïna i Bielorrússia immediata-

TIMOTHY GARTON ASH

HISTORIADOR, CATEDRÀTIC D'ESTUDIS EUROPEUS A LA UNIVERSITAT D'OXFORD

ment al darrere de les mantingudes amb els EUA i el Regne Unit, i abans de Rússia. Dona suport a la petició de noves eleccions per part de l'oposició bielorrussa i considera "inacceptable la intervenció de Moscou a favor del president bielorrús, Aleksandr Lukashenko". Es compromet a fer costat a la restauració de la "total integritat i sobirania territorial" d'Ucraïna i demana que es posi fi a qualsevol intent de desestabilitzar aquest país.

Però vet aquí que, quan tot just s'acaba de firmar l'acord, aquestes bones paraules ja es posen a prova. Vladímir Putin està desplegant un gran contingent militar a la frontera oriental d'Ucraïna i exigeix que es respecti la "línia vermella" fixada per ell mateix, segons la qual aquest país no ha d'entrar a l'OTAN ni pot rebre material ni ajuda militar dels membres de l'Aliança. La intel·ligència nord-americana afirma que té tot l'aspecte d'un exèrcit preparat per a la invasió. Un dels participants en la reunió anual del Club de Debat Valdai, que va tenir lloc a l'octubre amb la intervenció de Putin, va tornar amb la impressió que l'amenaça russa era real. Pel que sembla, però, la intel·ligència alemanya creu que és pura fatxenderia.

Sigui com sigui, fa falta una capacitat de dissuasió creïble. El president Joe Biden es concentra en les mesures econòmiques i Alemanya és un actor clau en l'orquestra europea i occidental. ¿El canceller Scholz està disposat a dir-li clarament al líder rus –si més no, en privat– que, si Rússia torna a envair Ucraïna, el gasoducte Nord Stream 2 es convertirà en el mastodont submarí més gran i inútil del món?

Això no li agradaria gens a l'antic cap del partit de Scholz, Gerhard Schröder, que és el president de Nord Stream 2 –un autèntic escàndol–, però seria un senyal indiscutible del compromís del nou govern amb la democràcia, Europa i Occident.

El tema de Rússia i Ucraïna és el més urgent, però el cinquè problema d'Alemanya a l'est –en aquest cas, ens referim al planeta– és el més greu a llarg termini: la Xina. Si voleu, en podem dir el problema de l'Extrem Orient. Crida també l'atenció el llenguatge de l'acord de coalició quan parla de la Xina. Adopta la fórmula triàdica de la UE: "associació, competència i rivalitat sistèmica"; esmenta, a més, les violacions dels drets humans a Xinjiang, la destrucció de la política basada en "un país, dos sistemes" a Hong Kong i la necessitat d'una coordinació transatlàntica de la política sobre el gegant asiàtic. A l'acord s'insisteix que qualsevol canvi de l'*statu quo* a l'estret de Taiwan només serà possible si es fa d'una manera pacífica i de mutu acord.

Ara, en aquests moments, la Xina està bloquejant totes les importacions de Lituània; vol castigar el petit estat bàltic, membre de la UE, perquè ha permès l'obertura d'una delegació de Taiwan. Pequín ha arribat a pressionar les empreses multinacionals perquè interrompin les operacions amb els seus proveïdors lituans. Com ja sabem, la UE és un únic bloc comercial que parla amb una sola veu. La Comissió Europea proposa un gran paquet de mesures precisament per contrarestar aquest assetjament. ¿Està Alemanya disposada a secundar una resposta contundent de la UE a l'intent de Pequín de dividir Europa i controlar-la, o té massa por de perjudicar les seves relacions econòmiques amb la Xina?

El nou govern alemany s'enfronta a dos grans obstacles interns a l'hora d'abordar aquests problemes: l'empresariat alemany, que l'únic que vol majoritàriament és continuar guanyant diners en tots aquests països, sobretot a la Xina, i l'opinió pública alemanya, que en gran part encara no s'ha adonat que el món s'ha tornat molt amenaçador, sobretot a l'Europa de l'Est i a l'Extrem Orient. Però, si més no, en el nou govern hi ha, per damunt de tot, una comprensió intel·lectual dels problemes i la proclamació d'una voluntat política. Si els nous dirigents alemanys aconseguen trobar l'equilibri necessari en tots aquests casos, no rebrem només una escarransida barra de xocolata de Lufthansa sinó una gran capsa de les millors xocolatines belgues.

El govern encapçalat pel canceller Olaf Scholz té al davant, ja des del primer dia, grans reptes

¿Està Alemanya disposada a secundar una resposta contundent de la UE a l'intent de Pequín de dividir Europa i controlar-la?

MICHAEL KAPPELER / EUROPA PRESS

Cultura

CINEMA

Marvel guanya milions mentre els creadors en veuen les escorrialles

Un autor de còmics pot guanyar més per un cameo en una pel·lícula que crear-ne el protagonista

XAVI SERRA
BARCELONA

El 2009, quan Disney va comprar Marvel per 3.550 milions d'euros, era una editorial de còmics amb 70 anys d'història, un deute important i una divisió cinematogràfica que tot just havia produït dos títols: la celebrada *Iron Man* i la menys aplaudida *Hulk*. Fa uns mesos, Forbes va xifrar el valor actual de Marvel en 47.000 milions d'euros, un 16% del valor de mercat de Disney. La productora s'ha convertit en l'estudi més important del món i el 2019 va trencar tots els rècords de taquilla amb *Avengers: endgame*. El seu èxit ha canviat la indústria de Hollywood i ha creat un nou paradigma que la resta d'estudis s'esforcen a imitar.

Per descomptat, res d'això hauria sigut possible si fa sis dècades un petit grup d'autors de Nova York no hagués creat un grapat de personatges i d'històries que van capturar la imaginació dels lectors i que, durant les dècades següents, altres guionistes i dibuixants han seguit explorant i redefinint en noves historietes. ¿Però quin part del benefici de les pel·lícules de Marvel (més de 20.000 milions d'euros

només a la taquilla) reverteix en els creadors que són autors dels còmics en què es basen? Segons va explicar fa uns mesos el guionista Ed Brubaker, ben poc.

El 2005, Brubaker va rescatar un personatge secundari de la sèrie del Capità Amèrica dels anys 40, el va redefinir completament i el va convertir en el Soldat d'Hivern. Anys després, Marvel el va introduir en el seu univers cinematogràfic a *Capità Amèrica: el Soldat d'Hivern*, basada directament en històries de Brubaker, i ha acabat protagonitzant una de les sèries de Disney+, *Falcon* i el *Soldado de Invierno*. El reconeixement que Marvel va considerar just per a Brubaker va ser un xec de 5.000 dòlars (4.335 euros), una menció d'agraïment al final dels crèdits i una invitació a la *première* de la pel·lícula. I ni tan sols això, perquè a l'hora de la veritat el seu nom no apareixia a la llista i el guionista va haver de trucar a l'actor que interpreta el Soldat d'Hivern (Sebastian Stan) perquè el deixessin passar.

Un cameo profitós

La frustració de Brubaker s'entén perfectament en una anècdota que va explicar al podcast de Kevin Smith: en

Feina
Escriure
un còmic de
Marvel és un
"encàrrec"
que no
genera
'royalties'

tots aquests anys ha guanyat més diners per un cameo de dos segons que va fer a *Capità Amèrica: el Soldat d'Hivern* que per haver creat el personatge juntament amb el dibuixant Steve Epting. El guionista assumeix que, legalment, Marvel no està obligada a pagar-li res per les adaptacions. Escriure un còmic de Marvel és una "feina d'encàrrec" que no genera *royalties* als autors i molts accepten les condicions per poder treballar en l'editorial de referència del sector. Però veure com el personatge genera milions per a Marvel i l'autor només en veu les escorrialles és difícil de justificar moralment, sobretot en un sector tan desprotegit laboralment com és el del còmic, en què molts autors, fins i tot importants, es jubilen en situacions de gran vulnerabilitat econòmica.

El cas de Brubaker no és especial. Un reportatge de *The Guardian* va confirmar amb fonts anònimes del sector que la retribució del guionista (5.000 dòlars i un agraïment als crèdits) és l'estàndard de la companyia quan la feina d'un creador s'utilitza en un film. I no és una pràctica exclusiva de Marvel: l'altra gran editorial de superherois, DC, té una política similar amb els autors, tot i que amb un pro-

grama d'incentius més beneficiós. Cap de les empreses comenta públicament aquests pagaments perquè són conscients que la seva imatge corporativa no en surt precisament beneficiada. De fet, Jim Starlin, el creador de Thanos –el dolent d'*Avengers: infinity War* i *Avengers: endgame*–, va reconèixer aquest estiu a *The Hollywood Reporter* que després d'airejar la seva insatisfacció havia aconseguit renegociar la xifra del seu xec. "El clixé és cert, qui no plora no mama", explicava Starlin.

Però cada cop hi ha més veus en contra de Marvel. Un dels seus guionistes, el també escriptor Ta-Nehisi Coates, ha criticat públicament el tracte a Brubaker i Epting. "Que estigui firmat en un contracte no vol dir que sigui just –diu–. Quan tens tanta força pots fer-li signar a algú un contracte que el perjudiqui". I coincidint amb l'estrena de la sèrie *Ojo de Halcón*, el tema ha rebotat arran de les peticions (amb el hashtag #PayDavidAja) perquè Marvel reconegui i pagui justament l'aportació del dibuixant David Aja (Valladolid, 1977), creador, juntament amb el guionista Matt Fraction, d'una etapa aclamada del personatge de la qual la sèrie extreu arguments, personatges i, sobretot, l'estètica, des

**ADEU
A LA VEU
DELS MONKEES**

El cantant i baixista dels Monkees, Michael Nesmith, ha mort als 78 anys. El grup de pop va emular els Beatles des dels Estats Units, i només entre el 1966 i el 1970 va vendre més de 75 milions de discos.

**LA SANT ANDREU
JAZZ BAND
FA 15 ANYS**

La formació dirigida per Joan Chamorro va celebrar ahir els seus 15 anys d'història en un concert al Palau de la Música amb 64 músics que hi han tocat durant aquest temps, com ara Andrea Motis i Rita Payés.

ARTS ESCÈNIQUES

**La literatura
que es menja
l'emoció**

Crítica

SANTI FONDEVILA
BARCELONA

'El nedador del mar secret' TNC

Té raó el dramaturg i director d'*El nedador del mar secret*, Jumon Erra, quan diu que la mort perinatal és un tabú a la nostra societat i també que les aproximacions al drama i al dolor d'aquesta pèrdua han estat protagonitzades per les dones: l'home és, en aquestes qüestions, un personatge secundari. *El nedador...* vol omplir aquest buit amb el relat biogràfic de William Kotzwinkle (Navona), que va bolcar sobre el paper la seva pròpia experiència.

No coneixia el relat, però la meua amiga Gemma m'ha dit que és profundament emocionant. Emocions que en la proposta escènica queden apaivagades, si no desaparegudes, per la tremenda narrativitat de l'adaptació, que s'imposa sobre la reconstrucció dels fets, per la dicotomia entre la neutralitat anímica dels narradors i la continguda efusió sentimental dels protagonistes en una posada en escena que fuig de qualsevol sentimentalisme i cau en una estranya i incomprendible fredor. I això malgrat un espai escènic conceptual molt atractiu i funcional, una harmoniosa banda sonora interpretada en directe a piano que acompanya gran part de la narració i l'esplèndid disseny de llums, que, en conjunt, donen una textura poètica al muntatge.

A la primera escena ens donen la benvinguda a un tanatori i a la cerimònia de comiat. Tot seguit ens transporten a la cabana al mig del bosc on la Diane acaba de trencar aigües. Del tanatori ja no en sabem res més, ni tan sols al final. El Laski, el marit, és qui condueix la narració, mentre que la Diane agafa un paper no només secundari sinó gairebé hieràtic. El drama corre per dins, però el pes del dolor hauria de notar-se en el moviment, en l'actitud física. Francesc Cuéllar té una bona dicció i un saber estar sobre l'escenari, però no pot combatre amb la literatura. Ens diuen que el Laski va construir el taüt del nadó i ens ensenyen com ho fa. Una reiteració inútil. Una recreació estèril. Hi ha, però, alguns moments amb més tensió que ens aproximem al drama interior del Laski i mostren les possibilitats d'un tractament més teatral del relat. ■

crèdits i la invitació per anar a la primera de *Doctor Strange*, pel·lícula que pren alguns elements del treball de Martín i Brian K. Vaughan al còmic *Doctor Extraño: el juramento*. El dibuixant no se sent especialment maltractat per Marvel, perquè la pel·lícula no era una adaptació directa del seu còmic i perquè el personatge no és una creació seva, sinó de Stan Lee i Steve Ditko, però sí que creu que el cas d'Aja és "sagnant", perquè la sèrie *Ojo de Halcón* està molt més basada en el còmic.

Com Aja, Martín també ha acabat dirigint els seus esforços creatius a l'edició independent, en el seu cas en la innovadora editorial digital Panel Syndicate. La va crear el 2013 i hi publica des d'aleshores totes les seves obres. "Marvel paga tan poc que els autors no estan motivats per crear nous personatges ni per innovar gaire en les trames -apunta-. Abans, els autors començaven a treballar en les editorials independents amb l'objectiu d'arribar un dia a Marvel o DC, que era on es pagava bé, però ara comencen a Marvel o DC per fer-se un nom i després anar a una independent i conservar els drets de l'obra i vendre-la a televisió o cinema, que és el que et dona diners de veritat, i no la misèria que et donen a Marvel o DC".

Martín ja ha guanyat més diners amb prevendes de drets dels seus còmics de Panel Syndicate (per a adaptacions que potser es faran o potser no) que per haver aportat idees a una gran producció de 200 milions d'euros com *Doctor Strange*. Recomana als joves autors, fins i tot si treballen per a editorials petites, que s'assegurin de conservar sempre els drets de les adaptacions audiovisuals. "Quan ets jove pots pensar que el que importa és publicar i prou, però no és així", diu. ■

del logo fins als dissenys dels crèdits o dels pòsters promocionals. Fraction hi té un càrrec de productor executiu, però Aja només apareix acreditat amb l'habitual nota d'agraïment, tot i haver fet encàrrecs per als creadors de la sèrie i haver-los assessorat.

El dibuixant explicava a l'ARA fa unes setmanes que esperava rebre algun ingrés de Marvel per l'adaptació, però que en vista de la seva experiència prèvia amb la sèrie de televisió *Iron Fist*, que també utilitzava elements i personatges del seu treball al còmic homònim, donava per fet que seria una compensació "ínfima". Per *Iron Fist* va rebre l'habitual xec de 5.000 dòlars i una compensació afegida d'uns 200 dòlars (176 euros) per l'aparició d'un personatge secundari creat per Aja i Fraction, *Bride of Nine Spiders*. "Per descomptat, jo era conscient que es quedarien el meu treball -explica Aja-. Però ara que m'ho puc permetre treballa poc per a Marvel i gairebé no els faig pàgines interiors, només alguna portada, que estan ben pagades. No és el mateix treballar per al diable que vendre-li l'ànima. És evident que haurien de pagar més. Com aconseguir-ho? No ho sé. Alguns dibuixants han deixat de treballar amb l'editorial per tot això, però Marvel ja hi compta i s'està renovant constantment".

Aja prefereix no comentar res sobre la sèrie. "Una cosa és que jo la miri i m'agradi més o menys i una altra que a sobre els faci publicitat. Prefereixo fer publicitat del meu últim còmic, *Semillas* (Astiberri, 2021), que publico en una editorial independent". Més que el tema econòmic, diu, li preocupa la tendència a invisibilitzar la figura dels creadors en les plataformes audiovisuals. "Últimament es ven la marca de la companyia i s'oculten els autors de

l'obra -diu-. Ens venen com si tot fos un producte de Netflix, la HBO, Marvel, i quan arribem als crèdits salten directe al capítol següent. És com als anys 40, quan molts cops no s'acreditava els autors als còmics. Ara sí que s'acrediten, però ho amaguen tant que ningú ho veu. I tot això està lligat també al tema econòmic".

De Marvel a les independents

Un altre dibuixant que ha treballat per a Marvel és Marcos Martín (Barcelona, 1972), que el 2016 també va rebre el xec de 5.000 dòlars, l'agraïment als

01. Una imatge de la sèrie *Ojo de Halcón*.

02. Sebastian Stan a *Capitán América: el Soldado de Invierno*.

DISNEY

Jack Kirby, l'única batalla perduda de Marvel

Setmanes abans de l'estrena d'*Eternals*, l'última superproducció de Marvel, el director de l'estudi va explicar a *The Hollywood Reporter* que la pel·lícula era "una carta d'amor" a Jack Kirby, l'autor que va crear els personatges en la sèrie *Eternals* del 1976. La relació entre el dibuixant i Marvel, tanmateix, no va ser precisament d'amor durant moltes dècades: el 1969 Kirby va marxar de l'editorial empenyat i frustrat perquè no es reconeixia el seu paper central en l'èxit de l'empresa. No importava que ell hagués creat -juntament amb Stan Lee- personatges insígnia de Marvel com Thor, Els Quatre Fantàstics, Thor, Hulk, X-Men o Els Venjadors. Per a Marvel era un col·laborador més, i les seves obres, mers encàrrecs editorials.

De fet, per recuperar els originals Kirby va haver de firmar un contracte humilant en què renunciava a qualsevol dret d'autor sobre les seves obres. Anys després el dibuixant es va empassar l'orgull i va tornar a Marvel, però la frustració mai no el va abandonar i els seus fills

la van heretar: el 2009 van demanar a un tribunal la seva part en els drets dels personatges i Marvel va contraatacar amb una demanda. La disputa legal es va prolongar durant anys, fins que el 2014, uns dies abans d'arribar al Tribunal Suprem, Marvel va arribar a un acord privat per compensar els hereus de Kirby.

Aleshores hi havia un equilibri de forces progressistes i conservadores al Tribunal Suprem, i una magistrada, Ruth Bader Ginsburg, s'havia interessat molt pel cas i semblava partidària de fer jurisprudència en favor dels drets dels autors. Fa uns mesos, Marvel va posar una nova demanda als hereus de creadors mítics de l'editorial com Stan Lee, Steve Ditko i Gene Colan per no haver de compartir amb ells els drets d'autor de personatges com Iron Man, Spiderman, Doctor Strange, Ant Man, Hawkeye o la Vídua Negra. I aquest cop, gràcies a la majoria conservadora al Tribunal Suprem que va deixar Trump, Marvel té tots els números per guanyar.

demà / Fundesplai

MENJA ACTUA IMPACTA

**Exposició per una alimentació
saludable i sostenible**

Vine a descobrir com menjant podem canviar el món

Seu de Fundesplai. C/ Riu Anoia 42-54. 08820 EL PRAT DE LLOBREGAT

Informació i entrades: www.menjaactuaimpacta.org

SUPORT INSTITUCIONAL

MÚSICA

Una nit al Liceu d'himnes inoblidables

Sopa de Cabra reivindica la força de l'emblemàtic disc 'Ben endins'

Crònica

JORDI NOPCA
BARCELONA

“Bona nit, malparits!” cridava Gerard Quintana a l'inici de *Ben endins*, el tercer disc de Sopa de Cabra i, encara ara, el més venut de la música en català. Trenta anys després de publicar-lo, els gironins l'han tornat a defensar en directe al Liceu aquest dissabte, en un concert memorable –entre l'obligada nostàlgia i la vigència de l'actual etapa creativa del grup– organitzat pel diari ARA.

“Bona nit! –ha cridat Quintana aquesta nit i, després d'una petita pausa per crear expectació, ha afegit:– Malparits!” Amb la infal·lible *Tot queda igual* s'han ficat el públic a la butxaca. “Aguantarem el fred, i esperarem fins que el bon temps tornarà”, han cantat a *Bloquejats*. La història d'amor s'empeitava, en fragments com aquest,

de l'incert present, encara marcat per la pandèmia.

En format de septet, els Sopa han sonat compactes i inspirats durant les gairebé dues hores de concert. Els mòbils no deixaven d'enregistrar fragments d'aquestes cançons de joventut, sexe i alcohol convertides en himnes. “Si fa trenta anys, quan vam gravar el disc al Zeleste, ens haguessin dit que algun dia tocaríem al Liceu, ens hauria semblat impossible –ha dit Quintana–. Més tard la cosa va canviar, i va arribar a venir-hi la Pantoja... Ara, el Liceu és el lloc ideal per tocar-hi rock'n'roll!”

La màgia de tornar als 90

Mai trobaràs ha aixecat part de l'audiència, que picava de mans i enfilava dits cap al sostre del Liceu, com si els 90 haguessin tornat. “Qui ens havia de dir que 30 anys després de *Ben endins* Joan Carles seria vist com un putero i un comissionista que viuria en una dictadura esperant tornar a la Sarsuela”, ha dit Quintana a l'inici d'aquesta can-

Gerard Quintana durant el concert dels Sopa de Cabra al Liceu d'ahir a la nit, organitzat per l'ARA.

CRISTINA CALDERER

gó sobre prínceps blaus. Relaxat i comunicatiu, el cantant ha tingut també un record per a Ramon Muntaner, mort aquesta setmana, i li ha dedicat l'enèrgica *No vull canviar de pell*.

Mentre Quintana introduïa *L'Estació de França*, “que abans era internacional, ara és de rodalies”, Josep Thió ha dit al seu company de grup que s'havia saltat una cançó. Era *No tingueu pressa*, una de les més celebrades de la vetllada, juntament amb *El boig de la ciutat*, *Sota una estrella* i *El far del sud*. Cercles –del disc ho-

mònim del 2015–, *Si et va bé i Camins –de Plou i fa sol* (2001)– han tancat els bisos del concert, reivindicant la continuïtat i vigència del grup. “Visca Catalunya lliure!”, havia cridat una estona abans part del públic en una pausa entre cançó i cançó. “I *L'Empordà!*”, ha afegit Quintana. Thió ha començat a tocar el *riff* que precedeix “nascut entre Blanes i Cadaqués”. “Ara ets tu qui se n'ha saltat una”, s'ha queixat, amb un somriure, el cantant. *L'Empordà* ha estat, potser, el cim més alt i vigorós d'una gran nit. —

PROTEGIM
L'alarma catalana

per només ~~39,99€~~ **20€/mes***

Obsequi
dispositiu
addicional

50%
de dte.
3mesos

Un servei d'alarma clar i català

- ✓ COBRIM davant lladres i ocupes
- ✓ COMPARTIM la llengua i el territori
- ✓ ABOLIM la permanència i la cuota d'alta
- ✓ COMPLIM els nostres compromisos

Et Protegitim? Truca: 900 52 52 71 Entra: www.protegitim.cat

Contracte per 24 mesos: si marxes abans de la finalització del contracte, no hauràs d'abonar les quotes pendents. Només hauràs d'abonar 4,95€ per cada mes restant fins a la finalització del contracte, corresponent a les despeses de gestió. Si marxes durant els primers 12 mesos, hauràs d'abonar els descomptes dels quals t'hagis beneficiat en la contractació de la teva alarma. Consulta'n les condicions per a més informació.

FOTOGRAFIA

El fotògraf que estimava les dones

La Corunya acull la primera retrospectiva a l'Estat del creador del fenomen de les 'top model'

ANTONI RIBAS TUR
LA CORUNYA

Peter Lindbergh (1944-2019) és considerat el creador del fenomen de les *top model*, però al mateix temps va ser un fotògraf de moda atípic, com es pot veure al port de la Corunya amb els retrats en blanc i negre i sense retocar inclosos en la primera retrospectiva de la seva obra que es pot veure a l'Estat, titulada *Peter Lindbergh. Untold stories* (Muelle de la Batería s/n, fins al 28 de febrer). La llista de les grans actrius i models que van accedir a posar per a ell amb una naturalitat excepcional és molt extensa: al llarg del recorregut es poden veure fotografies de gran format d'icones com Uma Thurman, Claudia Schiffer, Nicole Kidman, Jessica Chastain, Helen Mirren, Karen Elson, Mariacarla Boscono, Julianne Moore i Milla Jovovich.

Entre les fotografies més íntimes hi ha les que va fer a Naomi Campbell fa vint anys, en què es poden observar les imperfeccions del rostre de la model, i una altra de Jeanne Moreau que sembla concentrar en una sola imatge tot el que ha viscut aquesta actriu llegendària. "A les dones que va fotogra-

Moda

"La fotografia és molt més gran que la moda en si mateixa", deia l'artista

fiar els va donar tot l'espai necessari perquè se sentissin en confiança", diu Benjamin Lindbergh, fill de l'artista i director de la Peter Lindbergh Foundation. "Mai les va controlar ni els va demanar que fessin cap cosa concreta. Crec que elles, com que se sentien bé, es van poder obrir -explica-. La paraula que defineix tot això és *generositat*: el meu pare era una persona molt generosa, i aquestes dones li van retornar el gest amb la seva feina per a ell".

A diferència d'altres col·legues que al llarg dels anys han adquirit aura d'estrella, Lindbergh va tenir un perfil més discret. Va tenir una casa a Eivissa durant més de 25 anys, però no era dels noms habituals de les cròniques de la vida nocturna. "El meu pare no va oblidar mai d'on venia i no va canviar mai. Va tractar tothom sempre amb molt de respecte, i a tothom igual, ja fos el president d'un grup empresarial, una model, una actriu o l'assistent, i crec que això va marcar una gran diferència", subratlla Benjamin Lindbergh.

Una retrospectiva pòstuma

La mostra inclou unes 160 fotografies i és fruit d'un encàrrec que el Kunstpalast de Düsseldorf va fer a l'artista, que va seleccionar les fotografies durant més de dos anys, però un càncer de pulmó se'l va emportar abans que l'exposició fos una realitat. A la Corunya, la mostra s'ha instal·lat dins una nau que reproduceix l'espai del Kunst-

01

02

03

04

01. Karen Elson, Los Angeles, 1997. 02. Hollywood, 1994. 03. Naomi Campbell, Eivissa, 2000. 04. Linda Evangelista, Michaela Bercu & Kirsten Owen, Pont-à-Mousson, 1988.

PETER LINDBERGH / PETER LINDBERGH FOUNDATION, PARÍS

palast i ha rebut més de 6.000 visitants en una setmana, segons els organitzadors. Des de la dècada dels 80, durant més de quaranta anys, Peter Lindbergh va trencar amb els estereotips imperants sobre les dones. "A les dones se les ha d'alliberar de la idea que s'han de mantenir sempre joves i que s'han desfigurat a una edat determinada. Així desapareixen tots els rastres de vida", va dir Lindbergh en la seva última entrevista, concedida a l'edició alemanya de la revista *Vogue* molt poc abans de morir. "Al cap i a la fi -afegia-, d'alguna manera recull el que has viscut en la teva cara i el teu cos".

Fent servir el blanc i negre, Lindbergh va voler donar més autenticitat i intensitat als retrats, i amb la seva retrospectiva -que arriba a la Corunya per iniciativa personal de Marta Ortega, filla del fundador d'Inditex i futura presidenta del grup empresarial- s'ha volgut recordar l'essència de la seva fotografia i es pretén que els seus treballs siguin interpretats de maneres diferents fora de les revistes de moda. "No intento dir que faig fotografia de moda, això seria incorrecte", va dir el mateix Peter Lindbergh de la seva obra en una entrevista inclosa en el catàleg de la mostra. "Insisteixo en la de-

Autèntic

Fent servir el blanc i negre, va voler donar més autenticitat i intensitat als retrats

finició *fotografia de moda* -subratllava-, ja que per a mi no significa que hagi de mostrar moda: la fotografia és molt més gran que la moda en si mateixa, és un component de la cultura contemporània, com la música". "Per a ell, el més important eren les emocions, les persones i la veritat", diu Thoai Niradeth, col·laborador de l'estudi de Lindbergh i dissenyador de l'exposició juntament amb el mateix artista.

La trajectòria artística de Peter Lindbergh va començar en el camp de la pintura, però la va abandonar per dedicar-se a la fotografia publicitària. En les seves imatges es noten les influències de la seva pròpia biografia, pels detalls industrials dels treballs dels anys 80, evocadors de la regió del Ruhr on va créixer. També de les arts plàstiques i el cinema, perquè sovint construïa seqüències narratives amb diferents fotografies. "Al començament volia ser pintor, i quan va veure que la seva obra estava molt allunyada de la d'artistes conceptuals com Joseph Kosuth va pensar que estava tot inventat i va començar a fer fotografies", explica Benjamin Lindbergh. "Era molt bon amic de la coreògrafa Pina Bausch -conclou, recordant el vincle amb nombroses personalitats del món de la cultura-. Molts anys després va conèixer el cineasta Wim Wenders i es va inspirar molt en les seves pel·lícules. De fet, es va nodrir de tot el que tenia al voltant, però sempre reservant el primer pla per a la dona".

Mútues a Catalunya

La sanitat privada ha jugat un paper molt important en els darrers anys, prova d'això és un informe de la Fundació IDIS (el think-tank de la sanitat privada espanyola), que conclou que la sanitat privada ha crescut de forma constant en els darrers deu anys.

El moment més rellevant de la sanitat privada en aquests deu anys, però, ha estat principalment d'ençà que va començar la crisi per la Covid-19; en aquest sentit, les mútues han jugat un paper crucial, ja que han hagut de suplir les carències de la sanitat pública en un moment de saturació.

Catalunya, que es trobava a la posició 11a en finançament públic, ha passat a la 5a posició en finançament total per habitant, gràcies al pes que hi té a casa nostra la sanitat privada.

Tot això posa de manifest la qualitat i quantitat de mútues de primer nivell amb les que podem comptar els catalans per vetllar millor de la nostra salut i la dels nostres. La darrera tecnologia i quadres mèdics amb els millors professionals de cada branca de la salut i tot, fet a mida per a cada pacient i cada butxaca.

Clínicum cuida de la teva família com si fos la seva

Atenció personalitzada i centrada en cada cas, amb els millors professionals

Clínicum és una asseguradora de salut amb més de setanta anys d'experiència i amb un gran equip de professionals mèdics. La seva filosofia és la de valorar cada cas de manera individual i personal; com a companyia familiar que és, tracten als pacients com un més de la família. Precisament aquesta manera de treballar, entre altres coses, ha fet que Clínicum sigui considerada com la segona companyia millor valorada per l'OCU a tota Espanya.

Hi ha diversos motius pels quals confiar en Clínicum com per exemple, que es tracta d'una pòlissa vitalícia des del primer dia, que no hi ha increments per malaltia o que ofereixen una gran flexibilitat en la seva contractació, entre altres coses.

Hem parlat amb el seu director general i conseller delegat, l'**Alfonso Alzamora**, per tal de conèixer millor l'asseguradora.

- Clínicum vetlla per la salut de tots, però especialment la dona té un espai molt important per a vosaltres. Què poden trobar les vostres assegurades?

Clínicum és una companyia per tota la família, però som conscients que les dones s'enfronten a moments vitals que demanen d'una atenció específica. Per aquest motiu, a més de l'àmplia oferta assistencial del nostre Quadre Mèdic, al nostre Centre Mèdic Clínicum, situat a Passeig

de Gràcia, comptem amb la Unitat de la Dona per tal d'acompanyar-les en totes les etapes de la vida.

- Com transmetries als nostres lectors, la importància de la medicina preventiva i com ho tracteu a Clínicum?

La medicina preventiva ens ajuda a mantenir la nostra salut i a prevenir malalties, o bé, detectar-les precoçment per tal d'evitar complicacions. Per això tenim un ampli programa centrat en la prevenció dels càncers de mama i pròstata o la valoració del risc cardiovascular, entre d'altres.

"Al nostre centre de Passeig de Gràcia, comptem amb la Unitat de la Dona per tal d'acompanyar-les en totes les etapes de la vida"

- Per últim, què és el Club Clínicum i quins avantatges hi podem trobar?

Treballem amb els col·laboradors més reconeguts en el seu camp per tal d'oferir serveis de la màxima qualitat que ajudin a la salut dels nostres assegurats. Dins el Club Clínicum trobem des de preus especials per estades a balnea-

ris, a descomptes per cirurgia estètica, ulleres o materials ortopèdics.

Pg. Gràcia, 121. Barcelona
Tel. 93 237 11 22
www.clinicum.es

MÚTUES A CATALUNYA

DKV vetlla per la vostra salut i per la de l'entorn que ens envolta

Una asseguradora que compta amb tots els avenços digitals per una millor atenció

DKV és una companyia activista de la salut i del medi ambient; a més de vetllar per la nostra salut i el nostre benestar, ho fa també per la del nostre planeta.

Així doncs, des de fa ja 15 anys que a DKV lluiten contra el canvi climàtic; l'any 2014, per exemple, van començar a mesurar les seves emissions per mitigar el seu impacte i actualment podem dir que les han reduït en més d'un 90,65%. En aquest sentit, DKV compta amb el programa **DKV Impacta** que de la mà de l'acceleradora de start-up Ship2B, impulsen projectes d'innovació social per a un món més saludable. Els seus projectes sempre giren entorn de la degradació del medi ambient i els efectes del canvi climàtic en la salut de les persones; o de la prevenció de qualsevol mena de malalties que tenen un impacte més directe en col·lectius en exclusió i vulnerabilitat social.

Pel que fa a la salut dels seus clients, DKV fa anys que treballa en la prevenció i la promoció d'hàbits saludables, així com en el desenvolupament de productes, serveis i iniciatives també per ensenyar que la responsabilitat individual de cadascun de nosaltres és molt rellevant per al nostre benestar.

L'oferta que podeu trobar a DKV és molt àmplia, tant si sou particulars, com empreses, autònoms o mutualistes. Pel que fa als particulars, podeu trobar el millor servei en medicina privada amb més de 40.000 especialistes i 1.000 centres on poder ser atesos amb les assegurances de salut i dental. En aquest sentit, DKV també compta amb una assegurança d'accidents amb atenció mèdica les 24h i garanties d'indemnització en cas d'invalidesa o defunció. En aquest darrer cas, la companyia té a disposició una assegurança de decessos amb el pla Protecció Familiar. Aquest pla compta amb un dels millors serveis funeraris, suport

psicològic i repatriació al país d'origen si fos necessari; una assegurança que acompanya de principi a fi a les famílies que han de passar per una pèrdua i que necessiten tot el suport. En aquest sentit i per vetllar pels vostres en cas de defunció, trobeu també una àmplia assegurança de vida. Cal destacar l'Ecofuneral, un servei funerari que busca reduir al mínim la petjada ambiental dels productes i serveis que intervenen en un sepeli per a tenir el mínim impacte sobre el medi ambient. Per exemple, usa materials certificats i respectuosos amb el medi ambient com els recordatoris en paper reciclat o les urnes biodegradables són una bona alternativa als productes convencionals.

A més de tot això, com dèiem, DKV té cura del medi ambient i una bona mostra d'això és que cuiden de la teva llar amb la primera assegurança de la llar ecològica del mercat: **EcoHogar**, una assegurança on podreu trobar assistència les 24h, servei d'alerta via SMS per fenòmens meteorològics severos i una gran varietat en cobertures adaptades a les vostres necessitats, entre altres avantatges. A més, utilitza per defecte pintures sense tòxics en totes les reparacions amb segell Ecolabel.

DKV compta amb la primera assegurança de la llar ecològica del mercat

Pel que fa a les **empreses**, siguin PIMES o grans, amb DKV podran tenir la tranquil·litat que algú vetlla per la salut dels seus empleats i que a més, compten amb tot el necessari per fer els processos de manera ràpida i segura com és per exemple la gestió de totes les pòlisses des d'una mateixa eina, o consultes mèdiques sigui on sigui l'empresa per tal d'evitar desplaçaments de vegades innecessaris.

Els **autònoms**, per la seva part, també tenen un espai a DKV on tant la seva salut com el seu negoci estiguin protegits. Ajuda econòmica amb avantatges fiscals per poder tenir una deducció en l'IRPF, o l'agilitat garantida en els processos d'autoritzacions de proves diagnòstiques i pagament d'indemnitzacions per baixa laboral.

Finalment, els **mutualistes** podran gaudir de tots els avantatges que DKV els ofereix per ser funcionaris.

DKV vetlla per tots nosaltres i, a més, ho fa estant sempre a l'avantguarda i adaptant-se a cada moment en què es troba la societat. Des de fa ja cinc anys que l'asseguradora ha estat implementant la salut digital; ara, arran de la pandèmia per la Covid-19, la coneguda com a telemedicina s'ha fet servir més que mai i ha quedat patent que ha arribat per quedar-se. A les primeres setmanes de l'inici de la pandèmia, l'atenció no presencial va passar d'un 19% a un 50%, fet que ha dut a DKV a desenvolupar tot un ecosistema de salut digital per millorar l'experiència del client i facilitar la relació amb els professionals. Prova d'aquest impuls i de la digitalització i la tecnologia en els seus serveis i en eines d'autogestió de DKV és la plataforma "Quiero Cuidarme Más". Aquesta aplicació constitueix l'epicentre de l'ecosistema digital de DKV i és un projecte innovador que contribueix a millorar la qualitat del servei que s'ofereix als usuaris, a la vegada que se senten més a prop de l'especialista a través de xats o videotrucades amb el professional.

MÚTUES A CATALUNYA

Mútua de Granollers segueix creixent en benefici dels seus associats

Un nou projecte pels socis més grans, al centre mateix de la ciutat.

La Mútua de Granollers complirà l'any vinent setanta anys d'història vetllant per la salut dels seus socis. Sent una de les més antigues de casa nostra, La Mútua ofereix un gran ventall de pòlisses adaptades a les necessitats dels seus assegurats, tan de salut com econòmiques, individuals o col·lectives.

Jaume Bages Badillo, president de l'entitat, ens ha atès per parlar-nos, entre altres coses, d'un nou projecte.

les delegacions d'Arbúcies, etc. i alhora tenim molta cura a l'hora de concertar centres aliens. Per nosaltres, els nostres assegurats són al mateix temps copropietaris, pacients i clients, la qual cosa ens fa diferents.

- Sabem que heu adquirit recentment un edifici per fer pisos pels socis més ancians. Què ens pots explicar d'aquest projecte?

Sabem prou bé la relació que hi ha entre demència, solitud i dependència i volem crear un entorn favorable per anar omplint de vida els anys.

Els bons resultats econòmics i la voluntat d'assolir valor pel nostre associat ens van fer veure que la compra de l'edifici de l'antiga seu de "Montepio de Conductors", era una bona oportunitat. La seva ubicació, al centre de la nostra ciutat, amb tots els serveis al seu voltant i la Clínica del Carme molt a prop són aspectes que també sumen.

Ens enorgulleix que La Mútua pugui dur a terme un projecte com aquest; és una ocasió única de retornar d'alguna manera la confiança que els nostres socis ens han fet.

- Per aquells que ho desconeixen, quina és la diferència entre una mútua de salut i una companyia d'assegurança mèdica?
Avui gairebé tothom utilitza la paraula mútua com a sinònim de companyia d'assegurança, però la realitat és que les companyies d'assegurança lliure es divideixen en: mercantils i mútues (mutualitats). L'objectiu de les entitats mercantils d'assegurança lliure és el benefici que remunera el capital invertit pels seus propietaris, mentre que les mutualitats són entitats sense ànim de lucre que tenen com a objectiu el servei al

mutualista, i el benefici que es genera reverteix directament a l'associat en forma de més serveis i cobertures.

- Per què haurien de formar part de Mútua de Granollers?

"un projecte que neix d'escoltar a la nostra gent i de la voluntat d'estar a prop seu"

Nosaltres entenem la relació amb el nostre mutualista des de la proximitat de servei i la gestió pròpia. De tal manera que oferim gairebé el 60% dels serveis en centres propis com la Clínica del Carme, el Cemav i

ASSEGURANCES DE SALUT
PER A TOTES LES EDATS DES DE
14,10€

CONSULTA'NS
625 54 99 91
www.mutua.org

LA TEVA MÚTUA D'ASSEGURANCES CATALANA

Llar

Automòbils

Comerç i empresa

Comunitats

Mascota

Agropecuària

Instruments

Patinetes

... i molt més

www.mussap.net

ASSEGURANCES MOLT NOSTRES.
PERQUÈ LES FACIS MOLT TEVES

MUTUACAT: Compromís, solidaritat i catalanisme

Assegurances de salut creades i gestionades
per l'Economia Social i Solidària

Mutuacat és una **mutualitat de previsió social, sense ànim de lucre**, que fa més de 50 anys que ofereix assegurances privades de salut i prestacions econòmiques, i que actualment dona cobertura a més de 140.000 persones protegides.

Com mutualitat, es tracta d'una entitat constituïda sota els principis de la **solidaritat i l'ajuda mútua**, pels quals unes persones s'uneixen per a tenir accés a uns serveis. A diferència de les companyies asseguradores **no té accionistes, ni tampoc en vol!** Els propietaris de Mutuacat són els seus mutualistes i, per tant, reverteix els guanys en serveis per a ells i per a la societat catalana. Té, doncs, uns objectius ben allunyats dels de les asseguradores mercantils, que cerquen el màxim benefici per als seus accionistes.

Compromís per a tota la vida

La *Memòria d'entitats d'assegurança lliure*, que edita el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, informa des de fa anys que les asseguradores mercantils redueixen els seus assegurats a la meitat a partir dels 64 anys, mentre que les mútues de previsió social els mantenen.

A què es deu aquest fet? Les asseguradores mercantils **fan grans ofertes en preu per captar nous clients joves i sans**. Ara bé, quan el client fa ús de la pòlissa a causa d'un accident, d'una malaltia o simplement perquè s'ha fet gran, i deixa de ser rendible per a la companyia comencen a **incrementar el preu** del rebut cada any, fins que la mateixa persona assegurada es dona de **baixa** perquè no pot fer-se càrrec de les quotes, tot i que és quan necessita més l'assegurança de salut. No oblidem que el 80% de la despesa sanitària d'una persona es genera durant els últims cinc anys de la seva vida.

Mutuacat, en canvi, considera que **la salut no és un negoci**. L'accés a una salut de qualitat és un dret de tothom i, per això, garanteix que no cancel·larà la pòlissa ni directament ni indirectament a través d'increments imprevistos del preu en funció de l'edat ni de l'ús dels serveis assistencials. I ho demostra amb el seu **compromís ètic de preus**: a partir dels 60 anys **mutualitza les quotes**. És a dir, paga el mateix una persona de 60 anys que una de 77, 99 o 105 anys. No hi

ha més apujades per tram d'edat. **El compromís de Mutuacat és per a tota la vida!**

Una entitat ètica i solidària

Com a entitat que pertany a l'Associació de l'Economia Social Catalunya (AESCAT), contribueix a crear una societat més justa i de desenvolupament col·laboratiu, aplicant l'**ètica i la transparència** tant en les seves assegurances i en les relacions amb els mutualistes, com en el fet d'abstenir-se de pràctiques censurables, i més esteses del que la societat creu, com per exemple el finançament de l'armament. Segons el Centre Delàs d'Estudis per la Pau, la majoria de les grans asseguradores que operen al nostre país participen en el finançament d'armes, en més o menys mesura.

Està acreditada pel **segell europeu EthSI**, tant en l'organització com en els productes que comercialitza. Aquest segell valora la gestió ètica de les inversions i de la responsabilitat social, així com el foment de la sostenibilitat social i ambiental i la transparència. I com a entitat del tercer sector apareix en el mapa de l'economia solidària de Catalunya, "Pam a Pam" de la XES.

Catalana i catalanista

Mutuacat es defineix com a entitat catalana i catalanista. Va néixer a Catalunya i la seva seu social es quedarà sempre al nostre país, per enriquir-lo amb els seus serveis i impostos.

La seva llengua és el **català**. El fa servir en la documentació impresa i digital, en l'atenció al públic i en les relacions internes. És l'única asseguradora que forma part del Cens d'entitats de foment de la llengua de la Generalitat de Catalunya, i la seva excel·lència lingüística ha estat recompensada amb premis per la defensa de la llengua catalana en el món empresarial d'Òmnium, Accid i Pimec.

Participa activament amb diferents entitats i projectes que uneixen les empreses catalanes compromeses amb la qualitat, el territori i que promouen el consum i els serveis locals, com són les plataformes Fes-el-canvi i Benfet, les patronals Pimec i AnemxFeina, les Cambres de Comerç, i en l'àmbit sanitari, la Fundació Althaia, Itco Solucions i l'IMI, Institut Mèdic per la imatge.

El seu lema és ben explícit: #FemSalut i #FemPaís!

 mutuacat
fem salut, fem país

L'única asseguradora que suma amb

 **Consell
per la República
Catalana**

ALLIBERA LA TEVA SALUT AMB
**ASSEGURANCES
CATALANES**

**1 MES GRATIS
CANVIA'T ARA!**

 mutuacat.cat

 938 773 333

DKV

SOM ACTIVISTES DE LA SALUT SOU DELS NOSTRES?

MENYS EXCUSES, MÉS COMPROMÍS

CREIEM QUE UN MÓN MILLOR I MÉS SALUDABLE ÉS POSSIBLE, NO ESTEM BOJOS, SOM PERSONES AMB GANES DE MILLORAR EL QUE ENS ENVOLTA, SENTINT-NOS RESPONSABLES DE LA NOSTRA SALUT, PERÒ TAMBÉ DE LA DEL NOSTRE PLANETA. #ACTIVISTASXMEDIOAMBIENTE

**ÉS ARA. I HO FAREM JUNTS.
SOM ACTIVISTES DE LA SALUT**

DKVSALUD.COM

ETO'O, PRESIDENT DE LA FEDERACIÓ DEL SEU PAÍS
L'exdavanter del Barça fa el salt definitiu als despatxos del futbol. Amb 40 anys, ha estat escollit màxim mandatari de la Fecafoot, l'òrgan que regeix el futbol al Camerun. Ha superat per 12 vots el seu rival, Seidou Mbombo Njoya.

EL CITY RESISTEIX LA PRESSIÓ DE CHELSEA I LIVERPOOL

Amb un triomf ajustat gràcies a un gol de penal de Sterling contra el Wolves, els de Guardiola aguanten a la primera posició de la Premier League amb un punt de marge sobre el Liverpool, que va superar l'Aston Villa (1-0), i dos sobre el Chelsea, que va derrotar el Leeds (3-2). Tots tres equips tenen una diferència abismal amb el quart classificat, que és el sorprenent West Ham.

Esports

Els últims dies amb Benaiges

El Barça arriba a un acord amb l'excoordinador del futbol base, que podrà tramitar la jubilació anticipada

XAVI HERNÁNDEZ NAVARRO
BARCELONA

Set mesos després de firmar el seu retorn al Barça, Albert Benaiges ha arribat a un acord per desvincular-se de l'entitat. El motiu: la investigació de l'ARA referent a dues dècades d'abusos i vexacions a l'Escola Barcelona, on el ja excoordinador del futbol base blaugrana va treballar com a professor d'educació física. Benaiges va ser informat que seria apartat del càrrec el 2 de desembre, en una reunió amb el vicepresident esportiu, Rafa Yuste, i el CEO, Ferran Reverter. Un dia abans, el club havia comunicat a l'ARA que tenia constància de la investigació que estava fent. L'endemà de la trobada, els advocats i recursos humans van rebre l'encàrrec de rescindir el contracte mercantil esportiu de Benaiges, però no van ser informats del context de la decisió. Els tràmits es van iniciar amb l'únic argument que l'afectat plegava del Barça "per motius personals".

La gestió es va entendre com una més entre les desenes que hi ha hagut aquests primers mesos de mandat de Joan Laporta, en què s'han posat facilitats als càrrecs depurats de l'anterior junta -fins i tot als imputats pel Barçagate, com Jaume Masferrer- i també a perfils arribats amb la nova cúpula, com ara l'excap de seguretat Ferran López. Recentment també s'ha tancat un acord per acabar el litigi amb Quique Setién. Pel que fa a xifres, el contracte de Benaiges estava lluny del de l'entrenador càntabre, però la lectura és força similar quant a la naturalesa del document. Tots dos són contractes 1006, redactats seguint el reial decret del 1985 que regula relacions laborals d'esportistes. Això significa que el contracte de Benaiges estava blindat fins al 30 de juny del 2022 i s'havia de renovar cada any, com passa amb altres càrrecs del futbol base. Així, i segons ha pogut confirmar l'ARA, l'acord per a la desvinculació del tècnic català s'ha tancat per satisfer les quantitats previstes aquesta temporada i perquè pugui tramitar la jubilació anticipada. "S'ha fet altres vegades amb empleats veterans", apunten des del Camp Nou. Benaiges té 66 anys i ja no haurà de treballar més.

En campanya, Benaiges va figurar als plans de Víctor Font i de Joan Laporta

L'excoordinador del futbol base del Barça Albert Benaiges posant per a l'ARA en una entrevista del 2020. DANI RÍOS

Els motius reals de la sortida s'han portat amb molta discreció amb els treballadors de l'entitat i amb la majoria de directius. L'argument oficial que es va oferir als socis que van llegir la notícia avançada pel diari *Sport* -els "motius personals"- va servir també internament, cosa que va obrir pas a especulacions com que Benaiges plegava per problemes de salut. Ara, una vegada han sortit a la llum les acusacions dels exalumnes de l'Escola Barcelona, al Barça es pregunten si hi ha precedents d'aquestes pràctiques al futbol formatiu durant el temps que el tècnic hi va treballar (1991-2011). Fins al moment, però, la institució manté que no consta cap denúncia formal. D'altra banda, tots els futbolistes i entrenadors blaugranes consultats per aquest diari abans que la investigació es publicés han negat qualsevol mala praxi de Benaiges durant el temps que hi van coincidir.

Xavi: "Estic afectat, no m'ho esperava"

A Xavi Hernández li van preguntar ahir què pensava de les acusacions que pesen sobre Albert Benaiges. "És delicat i complicat. Avui n'hem parlat amb l'*staff* perquè ens estimem molt l'Albert. Sempre hi hem tingut un tracte excel·lent i ens ha deixat un llegat molt bo. La justícia el que ha de dictar és sentència, i ha de fer el seu procés. Estic afectat, perquè no m'ho esperava", va manifestar el tècnic egarenc, que durant la seva etapa formativa a La Masia va coincidir amb Benaiges. Per la seva banda, Joan Laporta va parlar del tema des d'un acte amb penyes a Pamplona: "Aquest senyor s'ha desvinculat del Barça per raons personals. Si arribem a saber tot el que està sortint, no l'hauríem contractat. Si algú pretén involucrar el Barça en aquesta qüestió, actuarem per defensar els nostres drets".

El ja excoordinador del futbol base del Barça es va reincorporar al club de la mà de Joan Laporta després d'un període d'una dècada en què va treballar als Emirats Àrabs, la República Dominicana, el Japó i Mèxic. Decidit a tornar a casa, Benaiges va passar a integrar la candidatura electoral de Víctor Font, que va decidir col·locar-lo a l'organigrama com a responsable de futbol formatiu juntament amb Joan Vilà, mentor de Xavi Hernández. En paral·lel, la candidatura de Joan Laporta es va moure per captar Benaiges i el va convèncer sota l'argument que les enquestes donaven l'expresident com a guanyador de les eleccions. Així, el tècnic barceloní va assistir a l'acte de presentació del projecte esportiu d'Estimem el Barça. Mesos després, entraria al club com a mà dreta de José Ramón Alexanko. Ara, un cop s'ha formalitzat la seva sortida, no es preveu fitxar ningú a curt termini per substituir-lo. L'excapità del Dream Team i Albert Capellas seguiran liderant la base blaugrana, amb Mike Puig dirigint el centre formatiu Oriol Tort.

EL BARÇA TORNA AL CAMÍ DE LA VICTÒRIA I MANTÉ EL LIDERAT

Després de l'empat contra l'Inter, el Barça va retrobar-se amb la victòria superant el Còrdova en un partit exigent (5-3) i manté el liderat a la lliga de futbol sala. Matheus, Adolfo (2), Dyego i Zequi (en pròpia porteria) van ser els golejadors. D'altra banda, l'Industrias Santa Coloma va empatar a la pista de l'Inter (3-3) i és dotzè. Sepe, Verdejo i Drahovsky van marcar per als catalans.

AUGMENTEN LES OPCIONS D'UNA COPA AMB TRES CATALANS

El Joventut i el Baxi Manresa van sumar ahir dissabte el seu vuitè triomf de la temporada i van augmentar les opcions de viure a Granada una Copa del Rei amb tres equips catalans. Els verd-i-negres es van imposar a casa al Betis (84-82) i els bagencs ho van fer a la pista del Gran Canària (80-82). Animat per la victòria al clàssic d'Eurolliga, el Barça visita avui (18.30 h, #Vamos) la pista del Lenovo Tenerife.

L'Escola Barcelona, on va treballar Benaiges durant 20 anys. FRANCESC MELCION

Els Mossos investiguen el cas i apareixen 15 testimonis més

Educació obrirà un expedient per saber què va passar i actuarà amb la "màxima fermesa"

ALBERT LLIMÓS
BARCELONA

Els Mossos d'Esquadra investiguen diverses denúncies de persones que asseguren que quan eren menors d'edat i alumnes de l'Escola Barcelona de les Corts van patir abusos sexuals i vexacions per part de l'excoordinador del futbol base del Barça Albert Benaiges. Segons van informar ahir fonts de la policia catalana, la investigació s'ha obert arran de les denúncies presentades en diverses comissaries després que l'ARA destapés el cas dividrent en un relat periodístic amb una seixantena de testimonis. Una unitat d'investigació dels Mossos centralitzarà les denúncies.

La primera, tal com ja va explicar aquest diari, es va interposar divendres a la tarda i diversos exalumnes de l'Escola tenien previst durant les pròximes setmanes presentar els escrits on expliquen les experiències viscudes. Arran de la publicació, els fets es van precipitar i durant tot el dia d'ahir hi va haver més exalumnes que van decidir presentar les seves denúncies contra el que va ser professor d'educació física de l'escola durant 38 anys. De fet, l'ARA va rebre ahir una quinzena de testimonis més, que s'han d'afegir als de molts altres alumnes que van voler deixar constància de la seva experiència a través de les xarxes socials. Alguns dels testimonis que es van posar en contacte amb l'ARA van patir els abusos de Benaiges de manera directa, com un exalumne de l'any

1975 que feia anys que es plantejava anar a comissaria per denunciar i, finalment, un cop va veure que era un patró repetit i no estava sol, ho va fer ahir a la tarda. Quan tenia 13 anys el seu professor es va masturbar al seu costat i va fer-li fer tocaments. Un altre noi de l'any 1978 recorda haver anat a casa de Benaiges una vegada quan tenia uns 13 anys i masturbar-se en grup amb altres nois i el professor mentre miraven una pel·lícula porno. Aquest exalumne va patir abusos durant un any: Benaiges el tancava al vestidor i li feia fer-li una masturbació i al revés, l'adult el masturbava a ell. També va passar amb jugadors del Sant. Adolescents amb qui Benaiges repetia les pràctiques que feia amb alumnes de l'Escola Barcelona.

Per la seva banda, el departament d'Educació va anunciar a través d'una piulada del seu conseller, Josep González-Cambray, que són fets "intolerables" i que cal "actuar amb màxima fermesa". Per això, la conselleria obrirà un expedient per aclarir què va passar durant més de 20 anys en aquesta escola del barri barceloní de les Corts i per detectar quins mecanismes van fallar perquè els abusos i les vexacions es repetissin. A més, una de les directores de l'escola durant aquells anys en què va fer classes Benaiges va ser inspectora quan va abandonar l'Escola Barcelona. "Farem tots els canvis necessaris perquè una situació així no es torni a produir. Estem a disposició dels Mossos per aportar tota la informació que ajudi a la investigació", va afegir González-Cambray.

ELS LLAMBORDINS

GEMMA HERRERO
PERIODISTA

Xavi no hauria de suportar el pes del cas Benaiges

El Barça li podria haver estalviat el trèngol a Xavi de ser el primer a parlar de les denúncies per abús sexual i conductes inapropiades d'Albert Benaiges que el diari ARA ha destapat. Perquè la comoció de l'ara entrenador del primer equip, que en la seva etapa formativa va conèixer i va tractar Benaiges, és perfectament lògica. D'aquí l'accent en el llegat que deixa i la confessió de sentir-se afectat, sorprèn, perquè, com ell ha afirmat, no ha sigut testimoni de res. I la reacció és normal, perquè, més enllà que la seva relació amb Benaiges sigui no només correcta, sinó "excel·lent", com va explicar Xavi, l'impacte és saber, tenir coneixement, que algú que aprecies hagi pogut ser capaç de comportar-se de la manera que 60 testimonis han descrit a Albert Llimós.

Larry Nassar, el depredador sexual més gran de la història de l'esport, que compleix cadena perpètua per abusos i agressions sexuals a més de 300 esportistes, també era una figura estimada, un professional amb una reputació magnífica, un home amable i pròxim que feia de voluntari a l'església de la seva comunitat. Se'l considerava com un àngel de la guarda tant a la Universitat Estatal de Michigan com a la Federació de

Gimnàstica dels Estats Units, on treballava de fisioterapeuta. Algunes de les víctimes que van donar després el seu testimoni en el judici van afirmar que la primera vegada que van sentir les acusacions es van enfadar, perquè en Larry, el bo d'en Larry, era incapaç d'haver fet una cosa semblant.

Després se'n van adonar. Van sentir que els procediments que havien assimilat com a normals en cap cas ho eren. Van ser conscients que fins i tot quan van manifestar la seva incomoditat van ser silenciades i titllades de mentideres i obligades fins i tot a demanar-li perdó i continuar veient-lo. En entorns tancats com els que es poden viure en el món de l'esport, amb entrenadors, físios i metges amb poder per fer i desfer, per entrar a vestidors i dutxes, amb estatus i ascendent, campen a plaer precisament per les seves habilitats socials. Són uns manipuladors excel·lents.

Albert Benaiges ha sigut coordinador del futbol base i director de la FCB Escola durant 20 anys. Fins fa una setmana estava dirigint cadets i infantils. El club no pot quedar-se callat i deixar a Xavi el pes de ser la primera veu a tractar aquest cas. Perquè, amb el xoc, el més lògic és que s'oblidi de donar un missatge de suport a les víctimes. I això, ara, també fa mal.

ALEJANDRO GARCIA / EFE

BARÇA

Imatge d'El Sadar, l'estadi de l'Osasuna. JESÚS DIGES / EFE

La "nova era" comença al sempre difícil estadi d'El Sadar

Osasuna

Barça

Osasuna: Sergio Herrera; Nacho Vidal, Unai García, David García, Manu Sánchez, Torró; Kike Barja, Moncayola, Darko, Rubén García; Ante Budimir. **Entrenador:** Jagoba Arrasate.

Barça: Ter Stegen; Mingueza, Piqué, Eric García, Balde; Sergio Busquets, Nico González, Gavi; Ez Abde, Dembélé, Luuk de Jong. **Entrenador:** Xavi Hernández.

Lliga: 17 a jornada.

Estadi: El Sadar (Pamplona). A les 16.15 h (Movistar LaLiga).

Àrbitre: Juan Martínez Munuera (Comitè Valencià).

MARTÍ MOLINA
BARCELONA

Després de quedar eliminat de la Champions de manera prematura a la fase de grups, i que l'entrenador prometés un punt d'inflexió, el Barça comença la "nova era" a Pamplona, al sempre difícil estadi de l'Osasuna (16.15 h, Movistar LaLiga).

Xavi Hernández, convençut que el problema del seu equip "és més psicològic que futbolístic", haurà de lluitar contra tots els elements. Un rival incòmode a El Sadar, temperatures sota mínims i una plaga de lesions que, per exemple, obligarà a situar com a referent de l'atac blaugrana Luuk de Jong, un futbolista que ha tingut un protagonisme testimonial des que el tècnic egarenc s'ha fet càrrec del vestidor barcelonista.

Si bé a la Champions ja no hi ha res a fer, a la Lliga l'objectiu és acabar com sigui entre les quatre primeres posicions. Però ara mateix el Barça es troba lluny de l'objectiu. És setè a 16 punts del líder, el Reial Madrid, tot i que amb un partit menys. A més a més, les baixes de Jordi Alba i Memphis, que es van lesionar a Munic, s'afegeixen a una llista en la qual ja figuren Ansu Fati, Pedri, el Kun Agüero, Braithwaite i Sergi Roberto. En canvi, l'Osasuna viu un moment dolç, ja que l'equip de Jagoba Arrasate no té cap futbolista a la infermeria.

"Soc optimista i hem de treballar molt, recuperar sensacions i guanyar. És una altra final i l'única opció que tenim és guanyar. No estem en el millor moment de la història del club. Volem jugar bé, com sabem en realitat, i han d'arribar els resultats", deia Xavi abans de viatjar a Pamplona. —

FUTBOL - PRIMERA DIVISIÓ

Puado posa seny a una borratxera de gols contra el cuer

L'Espanyol pateix per derrotar un Llevant que paga cars els seus errors

Espanyol 4

Llevant 3

Espanyol: Diego López; Aleix Vidal, Sergi Gómez, Cabrera, Pedrosa; Morlanes (Melendo, 62), Darder, Yangel Herrera (K. Bare, 80); Embarba (Melamed, 62); Puado i Raúl de Tomás (Loren, 89). **Entrenador:** Vicente Moreno.

Llevant: Cárdenas; Son, Mustafi, Vezo, Clerc; De Frutos, Malsa (Coke, 82), Campaña (Melero, 74), Bardhi (Pepelu, 82); Morales (Soldado, 69) i Roger Martí (Cantero, 69). **Entrenador:** Alessio Lisici.

Gols: 1-0 Darder (6'), 1-1 De Frutos (12'), 1-2 Son (26'), 2-2 De Tomás (49'), 2-3 Morales (57'), 3-3 Puado (59') i 4-3 Puado (77').

Àrbitre: Cordero Vega (C. Cantabre). **T. grogues:** Yangel Herrera (9'), Embarba (36'), A. Vidal (57'), Campaña (65'), Mustafi (68'), Malsa (80'), K. Bare (81') i Soldado (86'). **T. vermells:** Son (78').

Estadi: RCDE Stadium, 15.193 espectadors.

ROGER REQUENA
BARCELONA

L'Espanyol va sortir il·lès de la visita del cuer (4-3), un Llevant a qui li costarà d'entendre com va poder marxar amb les mans buides de l'RCDE Stadium després d'haver capgirat el gol inicial dels locals i d'haver-se posat fins a dues vegades per davant en el marcador. El conjunt granota, que ha batut el rècord de més partits seguits sense guanyar a la Lliga (25), va estar a punt de trobar contra l'Espanyol l'aspirina que busca per alleujar els seus maldecaps.

L'últim partit que se celebrarà al feu espanyolista en aquest 2021 va ser una autèntica borratxera de gols en què els dos equips van competir a veure qui feia més errades. A la primera part va ser l'Espanyol el que, tot i avançar-se primer, gràcies a Darder, en va cometre més. El Llevant va trobar dues autopistes sense peatge a l'esquena d'Aleix Vidal i Pedrosa, dos laterals que disfruten quan ataquen però pateixen quan els toca mirar cap enrere. En l'1-1, Son va guanyar la partida a Pedrosa i De Frutos, que va fer el mateix amb Vidal, va rematat a plaer. Poc després va arribar l'1-2, fabricat pels mateixos jugadors del Llevant, que es van intercanviar els rols.

La defensa de l'Espanyol, massa tova, va quedar retratada. El conjunt gra-

Puado celebrant un dels dos gols que va fer ahir contra el Llevant. A. CAPARRÓS / GETTY

nota va intentar aprofitar les facilitats concedides per deixar el partit sentenciat al descans, però va fallar dues ocasions clares amb què hauria pogut marxar al vestidor amb un contundent 1-4. Diego López, per a qui els anys no passen, va tornar a aparèixer amb un peu magistral en un mà a mà amb Morales quan el seu equip més ho necessitava. Vicente Moreno no va voler tocar cap peça al descans malgrat la pobra imatge mostrada.

Estrena golejadora

L'Espanyol no va saber frenar els contraatacs del Llevant, que fins al final del partit va poder córrer amb certa facilitat fins a l'àrea rival. Però l'equip es va ordenar en atac a l'inici de la represa i, ràpidament, va trobar l'empat. Vidal, que ja havia originat la centrada que va donar lloc al primer gol, va habilitar Yangel dins de l'àrea i aquest, amb bon

criteri, va trobar al segon pal RDT amb la canya a punt.

Els dos equips van mantenir un intercanvi de cops que va deparar dues dianes seguides. Els tercers gols de cada equip van néixer en dos còrners favorables al conjunt blanc-i-blau. El primer el va resoldre el Llevant amb un contraatac de manual finalitzat per Morales. El segon, dos minuts després, va acabar amb Puado rematant al segon pal una pilota pentinada per Darder. L'extrem del planter, que encara no havia marcat aquesta temporada, es va retrobar amb el gol quan l'equip més el necessitava. També va ser seu el 4-3 a un quart d'hora per al final. L'Espanyol enyorava la seva aportació golejadora. "Hem de ser capaços d'aguantar els resultats millor", va dir al final d'un partit boig que es va tancar amb l'expulsió de Son per agredir Melamed i que va a estar a punt d'acabar 4-4 al minut 99. —

El campió posa a prova la solidesa del líder

M.M.
BARCELONA

Amb la primera posició de grup a la Champions sota el braç, i a ritme de transatlàntic a la Lliga, el Reial Madrid posa a prova la solidesa del seu liderat contra un Atlètic de Madrid amb urgències (21 h, Movistar LaLiga). Mentre que els blancs viuen el moment més dolç de la temporada, els matalassers, vigents campions, es presenten al Santiago Bernabéu amb la necessitat de guanyar per evitar quedar despenjats de la lluita pel títol.

Curiosament, Carlo Ancelotti, tècnic del Reial Madrid, no ha aconseguit guanyar mai l'equip de Diego Simeone a la Lliga -sí a Europa-. L'italià, que anhe-

Imatge del Santiago Bernabéu, l'escenari del partit. REIAL MADRID

la guanyar la lliga espanyola, l'única gran lliga que li falta al palmarès, té tots els asos per vèncer: juga a casa i recupera gol amb Karim Benzema, que ja té l'alta després d'unes molèsties musculars. També torna a la llista de convocats Gareth Bale.

A l'altra banda, Simeone té el gran dubte de Luis Suárez, que va acabar tocat el partit de dimarts a Porto. L'uruguaià va poder entrenar-se amb la resta dels companys i, si bé serà a la convocatòria, no sembla probable que jugui el derbi, almenys de titular. La capacitat ofensiva dels matalassers recaurà en Antoine Griezmann. L'Atlètic busca una victòria contra l'etern rival que no aconsegueix des de l'agost del 2018. Els últims precedents o han acabat amb empat o amb triomf madridista. —

ESPECIAL DIA DE LA SALUT

L'assegurança de salut, una opció a tenir en compte quan tenim fills

Les criatures impliquen un canvi radical de prioritats, i això cal tenir-ho present abans, durant i després de l'embaràs

La nostra vida i les nostres prioritats canvien de manera radical quan tenim fills. Una de les qüestions que més ens preocupen és cuidar la seva salut i tenir cobertes totes les seves necessitats mèdiques. Una assegurança de salut és una opció que hem de tenir en compte si volem tenir la millor assistència possible, per a nosaltres i la nostra família, en qualsevol moment i davant de qualsevol imprevist de salut que pugui sorgir.

Encara que algunes companyies asseguradores de salut cobreixen l'assistència sanitària al nou-nat durant els primers dies dins l'assegurança de la mare, i algunes ofereixen una modalitat específica per als més petits, la gran majoria permeten incloure els nens en la pòlissa dels seus pares, de manera que passa a ser una pòlissa familiar. Aquest tipus d'assegurances solen incloure la cobertura dels fills i les despeses pediàtriques, a més de les proves durant l'embaràs, l'hospitalització i el part.

MGC Mútua, la millor asseguradora de salut d'Espanya segons l'OCU

L'assegurança de salut de MGC Mútua inclou les cobertures més completes per a tota la família i un ampli quadre facultatiu en totes les especialitats, incloent-hi pediatria i tots els especialistes que puguin necessitar els més petits, com ara otorinolaringòlegs, oftalmòlegs, logopedes, podòlegs, psicòlegs, dermatòlegs, etcètera. Aquesta oferta es complementa, a més, amb un ampli ventall de serveis que garanteixen als nostres associats i als seus fills una atenció integral i immediata. Entre d'altres:

- **Urgències.** Mútua 24 hores.
- **Servei telefònic** d'urgències i consultes les 24 hores del dia, tots els dies de l'any.
- **En cas d'urgència** assistència mèdica i d'infermeria a domicili.
- **Teleconsulta** mèdica, pediàtrica i psicològica tots els dies de l'any.
- Un ampli **quadre facultatiu** a tot Espanya que només a Catalunya i Balears té més de 12.000 professionals, centres i clíniques.
- **Hospitalització a tot el món**, fins a 42.000 €, per a tractaments especials fora del quadre.
- Cobertura d'assistència en viatge vàlida a tot el món.

- La Mútua ofereix l'opció de contractar, a preus especials, el servei d'**extracció** de les cèl·lules mare del **cordó umbilical** del nou-nat en el moment del part i la seva posterior crioconservació en laboratori.
- **App MGC Salut.** Servei de **diagnòstic ràpid online, supervisió mèdica amb un metge tutor**, amb el qual es pot concertar videoconsultes, cites presencials i consultes a través d'un xat; la **consulta del quadre mèdic** (ara amb la possibilitat de concertar la visita directament

amb Centre Mèdic MGC) o el **tràmit d'autoritzacions**, entre altres gestions.

A més, MGC Mútua és més que una asseguradora de salut. En els seus gairebé 40 anys de trajectòria, a més de per la qualitat i la varietat dels seus serveis, també s'ha distingit per una sèrie de valors que la fan diferent d'altres companyies, com destinar els beneficis a l'ampliació i millora de les cobertures i serveis. Així, any rere any s'incorporen a les cobertures les noves tècniques, tant diagnòstiques com terapèutiques, que ajuden al tractament menys invasiu de les malalties.

I ara, si contractes l'assegurança de salut de la teva família, la quota dels teus fills serà només de 29 €. Sol·licita'n més informació trucant al número de telèfon 93 414 36 00.

Quins avantatges ens aporta l'assegurança de salut?

Tranquil·litat

Si tenim en compte que les necessitats mèdiques dels nens són més demandants -sobretot durant els primers anys de vida quan encara estan desenvolupant el sistema immunitari i són més propensos a estar malalts- i que a més han de complir amb un calendari de revisions i vacunació, tenir els fills coberts amb una assegurança de salut amb la qual podem escollir un pediatre de la nostra confiança ens aporta la tranquil·litat que necessitem.

Estalvi

Un dels grans avantatges de l'assegurança de salut familiar és que si inclou a la pòlissa els teus fills, pots beneficiar-te de descomptes. A més, si ets autònom, tens més avantatges fiscals.

Rapidesa i flexibilitat d'horaris

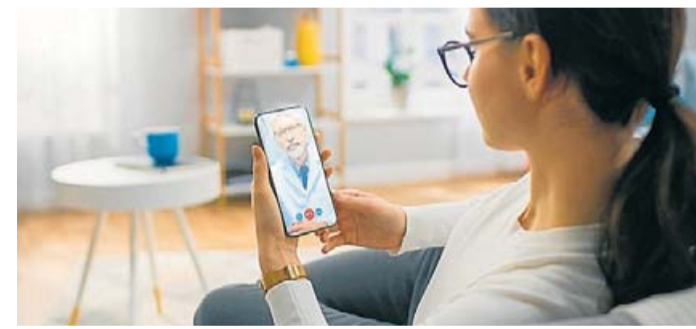
La vida familiar és més complexa i demanda més temps quan tenim fills. L'ampli quadre mèdic de les assegurances de salut ofereix una gran flexibilitat d'horaris que s'adapten a les teves necessitats i facilita la compatibilitat amb la vida laboral i personal.

Cobertures

Quan tenim fills hi ha cobertures fonamentals que les assegurances familiars solen oferir: tenim serveis d'assistència telefònica 24 h, assistència a través d'app mòbil, que pot incloure videotrucada, metge a domicili i serveis d'urgències per a qualsevol dubte i sense haver de traslladar els nens al centre sanitari. Fins i tot, depenent de la pòlissa, moltes assegurances compten amb orientació telefònica psicològica i pediàtrica. I també se solen incloure altres cobertures extra interessants, com ara assegurança dental (o tractaments a preus reduïts), logopèdia o la recollida i conservació de mostres del cordó umbilical.

Un bon complement a la sanitat pública

Disposar d'una assegurança mèdica familiar és un bon complement a la sanitat pública, sobretot quan necessitem agilitat i rapidesa. Però si en algun moment vols anar a un centre sanitari públic per a algun tractament o hospitalització, pots fer-ho.

MGC Mútua, qualitat en assistència mèdica i agilitat en els tràmits

En l'enquesta *Satisfacció amb les assegurances de salut* (<https://www.ocu.org/salud/segueros-salud/noticias/encuesta-segueros-salud>), feta per l'OCU entre els seus socis (publicada a la revista *Dinero y Derechos*, núm. 181, novembre 2020), MGC Mútua torna a ser primera del rànquing, amb la millor valoració en "satisfacció general". Així mateix, la Mútua treu una puntuació excel·lent en qualitat de l'assistència mèdica, les cobertures (els tractaments que inclou la pòlissa, metges, hospitals...), l'atenció personal (presencial, telefònica i online) i l'agilitat en els tràmits administratius i autoritzacions de proves, entre d'altres.

La millor assegurança de salut segons metges i clients

MGC *mútua*

PRIMERA IBERDROLA

Prova de nivell per reforçar una evidència

LAIA BONALS
SANT JOAN DESPÍ

Acaba una setmana intensa per a les blaugranes. El conjunt dirigit per Jonatan Giráldez viatja a Madrid per disputar el nou clàssic del futbol femení avui (12 h, La 1 i Esport3). El Reial Madrid, des de la seva professionalització la temporada passada, ha intentat erigir-se en el principal rival de les culers en la competició estatal. L'empresa, però, no ha arribat a bon port i les blanques ocupen la novena posició a la taula.

“Els clàssics sempre són especials, però és un partit més. Tenim molt respecte pel rival. Que hagin recuperat jugadores i estiguin en millor dinàmica fan més atractiu el partit”, va admetre Sandra Paños. Les madridistes van canviar de tècnic fa pocs partits i, tot i que per al diagnòstic encara és aviat, Jonatan Giráldez creu que han trobat la fórmula per endur-se el clàssic. “Ha estat només tres partits al capdavant de l'equip i amb rivals davant dels quals han tingut la iniciativa. Hem de tenir en compte que tenen una proposta diferent. És massa aviat per trobar diferències, però la seva nova intenció en el joc és pressionar més amunt i tenir més pilota”, va dir.

FUTBOL - SEGONA DIVISIÓ

Juncà amb la pilota als peus intentant una jugada personal. LALIGA

El Girona dissimula a Eivissa

Els de Míchel conserven un punt en un partit fluix

JORDI BOFILL
EIVISSA

A les set del matí, el primer dels avions que van desplaçar més d'un centenar d'aficionats blanc-i-vermells a Eivissa respirava optimisme. El bon moment que viu el Girona, sumat a l'oferta dels vols, encaixava, i a Montilivi la gent necessita poca cosa per engrescar-se de pressa. Així que tot-hom cap a Can Misses, entre càntics i amb el convenciment que els de Míchel s'en-

duriem els tres punts. Però es van equivocar, perquè ningú no s'esperava que la imatge de l'equip fos tan discreta (1-1).

L'Eivissa li va discutir tant el domini que fins i tot els gironins es van veure sorpresos, tancats al seu propi camp durant força estona. Les millors ocasions van anar a càrrec dels locals, en un inici arrasador en què Cifuentes i Castel van fregar el gol però no el van fer. Immensa l'aturada de Juan Carlos davant el davanter, per cert. El Girona, pràctic com poques vegades, va aprofitar un control descomunal

Eivissa	1
Girona	1

Eivissa: Germán, Goldar, Gálvez (Rubén, 78'), Juan Ibiza, Morillas, Javi Pérez, Manu Molina (Appin, 78'), Cifuentes (Villar, 54'), Davo (Cristian Herrera, 67'), Nono (Bogusz, 54') i Castel. **Entrenador:** Juan Carlos Carcedo.
Girona: Juan Carlos, Arnau, Bueno, Bernardo, Juanpe, Juncà (Valery, 73'), Pol Lozano, Aleix García, Samu Saiz, Baena (Kebe, 67') i Stuani. **Entrenador:** Michel Sánchez.

Gols: 0-1 Stuani, de penal (19'), i 1-1 Goldar (71').
Àrbitre: De La Fuente Ramos (Comitè Castellà-Lleonès).
Targetes grogues: Stuani (45'), Bernardo (59'), Manu Molina (73'), Bueno (82'), Juan Ibiza (89') i Samu Saiz (94').
Targetes vermelles: cap.
Estadi: Can Misses, 4.087 espectadors.

de Samu Saiz a l'interior de l'àrea per marcar: el penal el va transformar Stuani. No era just, però a aquestes altures es fa complicat distingir què ho és i què no. Encara va tenir un parell d'arribades més, amb un gol anul·lat a Juncà i un error d'Aleix semblant al de Cifu, que xutava desviat en una posició immillorable.

El Girona, que a la segona part es va acostar tardíssim a l'àrea contrària, va resistir tant com va poder. L'Eivissa el va superar completament, però quan feia es trobava amb l'encert del porter Juan Carlos. Però, en un embolic, Goldar empatava i confirmava el que s'havia estat flairant un grapat de minuts. Els catalans van reaccionar bé, millorant, i Valery i Stuani van estar a punt de marcar l'1-2. Massa tard per disposar d'un premi molt generós que els hauria posat provisionalment en els llocs de *play-off* d'ascens a Primera.

Acompanya el teu cafè de cap de setmana amb l'ARA

Ves al teu quiosc i descobreix l'àmplia oferta del diari en paper de l'ARA el cap de setmana

Divendres amb els plans per al cap de setmana, les millors sèries i la cartellera

Dissabte

Diari + Criatures + Ciència + Llegim

Diumenge

Diari amb dossier temàtic + Emprenem + ARA Diumenge

TENIS

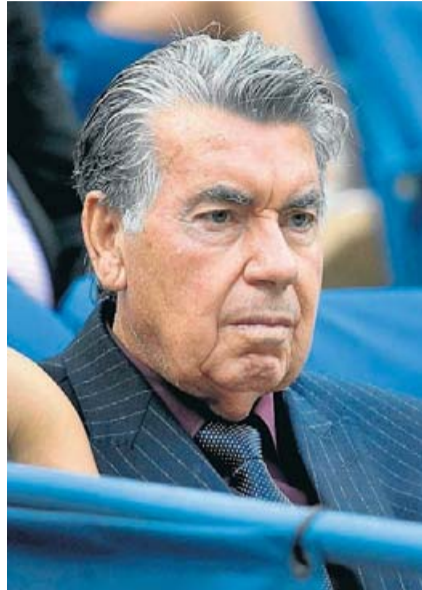
Mor Manolo Santana, la primera llegenda del tenis espanyol

M.M.
BARCELONA

La història de Manolo Santana podria haver-se escrit en una novel·la de ficció: la d'un noi de classe molt humil que s'enamora d'un esport que en aquella època estava reservat als rics i que, lluitant contra tots els elements, acaba sent el més gran de tots. El tenista madrileny, el primer espanyol a guanyar un torneig de Grand Slam, va morir als 83 anys a la seva residència de Marbella. Patia Parkinson des de feia anys.

La passió pel tenis li va arribar de ben petit i per casualitat. En va tenir la culpa un entrepà que es va descuidar el seu germà, que treballava d'aplegapilotes al club Velázquez. Va enamorar-se d'aquell esport de la raqueta i va fer-s'ho venir bé per tornar al club un dia rere l'altre. Però hi havia un problema: que no podia ni permetre's el preu d'una raqueta. La solució? Fabricar-ne una amb una cadira trencada. I d'allà, a la glòria.

Nascut a Madrid el 1938, va obtenir el seu primer gran triomf en el campionat d'Espanya del 1958. Seria el primer dels 72 títols que guanyaria al llarg de la seva carrera esportiva, repartits entre l'era amateur i l'era Open. Quatre d'ells, de Grand Slam. I un, l'or olímpic del 1968 a Mèxic. Va arribar a ser el millor del rànquing el 1965.

Manolo Santana en una imatge d'arxiu. MATTHEW STOCKMAN / GETTY

Santana va guanyar el seu primer Grand Slam, el Roland Garros, el 1961. Tornaria a imposar-s'hi el 64. El 65 guanyaria l'Open dels Estats Units, i el 66, Wimbledon. Al'Open d'Austràlia no hi va participar mai. Un cop retirat, Santana seria entrenador de l'equip espanyol de la Davis durant nou anys, repartits en dues etapes. La seva última tasca va ser la de director del Masters de Madrid.

ESCALFANT MOTORS

LAIA BONALS
PERIODISTA

Res igual des del 1974

Igualtat i Fórmula 1 no acostumen a anar de braçet. El Mundial ha trigat dècades a tenir un campionat tan igualtat com el d'aquesta temporada. Des del 1974 que no passava que els dos pilots que es disputen el títol arribessin a l'última cursa empatats a la general. 369,5 punts. Aquest és el punt de partida per als dos pilots de cara a la cursa d'avui. Sumar el màxim possible serà l'objectiu, però les trampes no estan permeses. La FIA ja ha reiterat als dos pilots que les accions fora del reglament seran castigades amb duresa.

Verstappen sortirà primer

El pilot de Red Bull encetarà el Gran Premi decisiu del Mundial des de la primera posició. La Q3 ha sigut clarament favorable per a l'equip de Christian Horner, que ha aprofitat l'estratègia per facilitar el millor temps al líder del Mundial. Verstappen ha demostrat, com la resta de la temporada, que mai en té prou i que sempre té un plus més que el pot portar a endur-se el seu primer Mundial. Al costat tindrà Lewis Hamilton, que intentarà pispar-li el liderat i aconseguir el seu vuitè títol mundial.

També és l'hora dels adius

A més de coronar el campió, el GP d'Abu Dhabi serà l'escenari del comiat de grans pilots, tant de la F1 com dels seus equips. El canvi més rellevant pel que fa als seients és l'adeu de Valteri Bottas a Mercedes. El finlandès ha sigut l'escuder per excel·lència de la Fórmula 1. Les seves actuacions han sigut cabdals per entendre l'estratègia de l'escuderia alemanya per impulsar Hamilton al seu vuitè campionat. El seu seient serà per a George Russell, que es postula com el següent nom propi del Mundial.

Descobreix el Monestir de les Avellanes

Un viatge per la història i l'entorn natural del Montsec

Catalunya és plena d'indrets per descobrir i visitar i avui, us recomanem un d'aquells que val la pena conèixer: el Monestir de les Avellanes.

Situat a les portes del Montsec, aquesta antiga abadia fundada al segle XII es troba envoltada de boscos, jardins i camps de conreu, entre els quals hi ha la vinya amb la qual encara s'elabora el vi del monestir (DO Costers del Segre).

El Monestir és un d'aquells tresors històrics que podem trobar a Catalunya

El monestir va ser fundat pels comtes d'Urgell l'any 1166, habitat fins a l'any 1835 pels canonges premonstratsos i des de l'any 1910 fins a l'actualitat, pels Germans Maristes.

El conjunt monumental preserva el claustre romànic, la sala capitular, l'església gòtica panteó dels comtes d'Urgell (els sepulcres dels quals es troben avui al museu The Cloisters de Nova York), edificis barrocs i neoclàssics com el refectori o el porxo de l'entrada o el palau de l'abat, així com el conjunt noucentista de Jeroni Martorell i Terrats, d'inicis del segle XX.

Si hi aneu, us recomanem allotjar-vos a l'hostatgeria; amb 3 estrelles, consta de 37 habitacions dobles (6 d'elles superiors), totes amb unes precioses vistes a l'entorn natural. A més, trobareu un magnífic restaurant, El Claustre, on el xef el Bobby Cabral, us farà les delícies amb la seva cuina d'autor feta amb pro-

Bobby Cabral, xef

ductes de proximitat de primera qualitat. El restaurant es troba al costat del claustre del monestir i és un escenari perfecte per celebrar casaments o batejos, entre altres esdeveniments.

D'altra banda, aquesta localització privilegiada també és un lloc escollit per moltes escoles, ja que també podem trobar la casa de colònies Els Quatre Vents. Els nois i noies podran conèixer la

història i patrimoni artístic del Monestir, així com rutes i itineraris per conèixer l'entorn natural característic de les terres del Montsec.

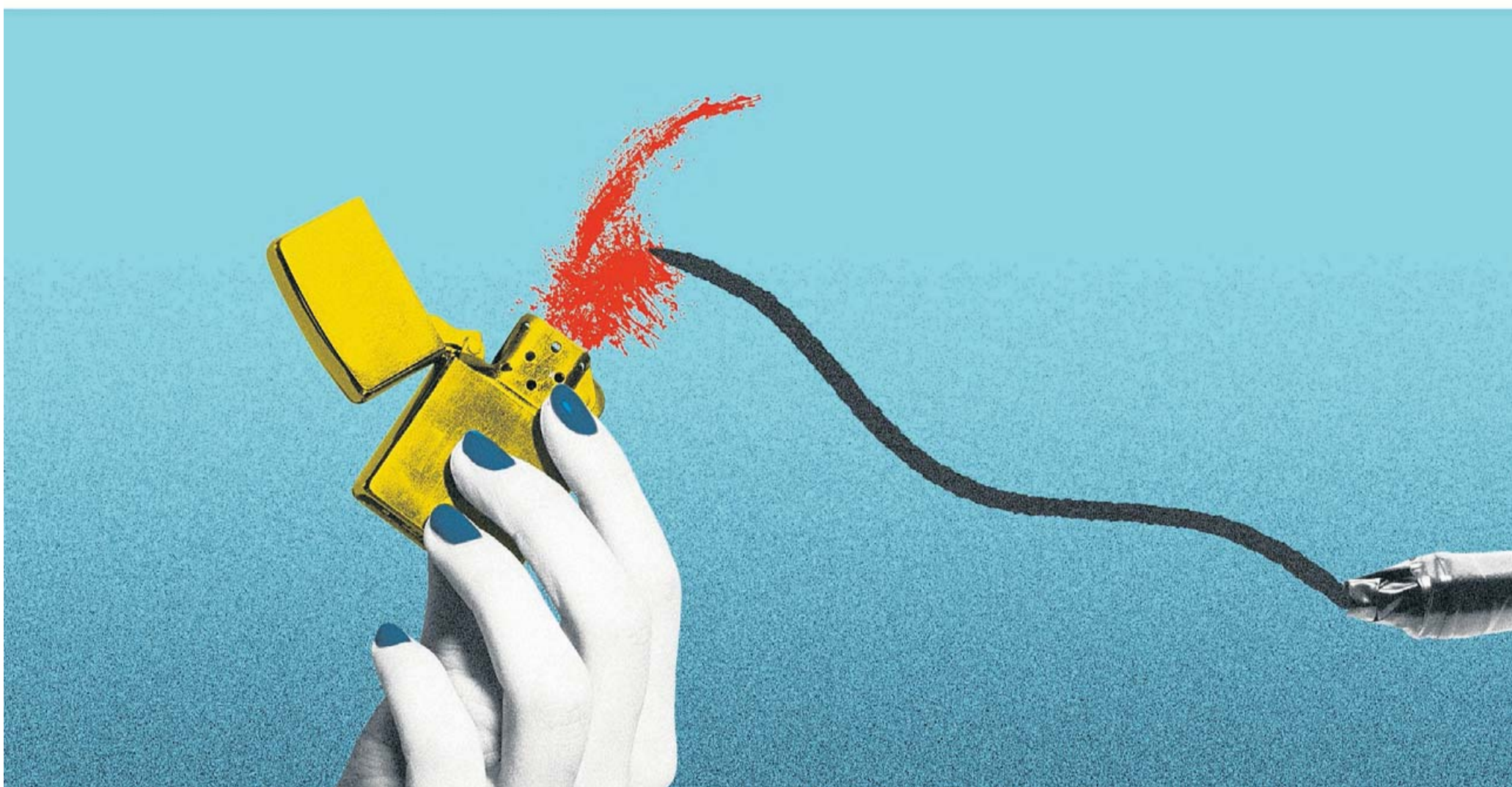
Totes això, també ho podreu conèixer si sol·liciteu el servei de visites guiades tant pel conjunt monumental, com pels arxius i la biblioteca, on es conserva l'Arxiu Històric del Monestir i també l'Arxiu Gavín. Aquest darrer, creat per Josep Maria Gavín i Barceló i considerat un dels arxius personals més grans d'Europa; en ell, podreu trobar la història del poble català en les seves tradicions culturals i religioses.

MONESTIR DE LES AVELLANES
www.monestirdelesavellanes.com

Estils

Sacrificar-se per una mentida: l

PAU CUSÍ
BARCELONA

Som dissabte i, mentre escric aquestes línies, estic perdent l'oportunitat de fer diverses coses. Podria estar caminant amb el meu pare pel camí de ronda de Roses, per exemple. També he perdut l'ocasió de mandrejar sota els llençols del llit mentre la meva parella esgota les últimes hores de son. Fins i tot podria estar capturant monstres de butxaca al Pokémon Diamante, un videojoc que es va estrenar fa poc i que encara no he desprecintat. Aquests són tres exemples d'activitats que, enumerades en ordre de menys a més desitjable, m'agradaria estar fent ara mateix. Però, com deia fa un moment, som dissabte i estic clavats davant del portàtil redactant aquestes línies.

I no és per la pasta. Per sort, de dilluns a divendres tinc una feina relativament estable que em permet viure, també, relativament bé. Així doncs, per què ho faig? Al horitzó es dibuixen dues hipòtesis: la primera, que sigui una persona profundament idiota; la segona, que em mogui una força superior –més gran que jo i més gran que tu– que, des que vaig aprendre a sumar a la clas-

Aprofitant la publicació dels llibres 'No puedo más', d'Anne Helen Petersen, i 'No seas tú mismo', d'Eudald Espluga, analitzem el cansament dels mil·lennials després d'anys d'entrega al món laboral a canvi de precarietat

se dels pingüins, em posseeix mentre em xiuxiueja a l'orella un etern "Curra-t'ho i seràs feliç?". Tot i que la primera tesi no es pot descartar, observant el meu entorn –i, sobretot, els meus companys generacionals– he arribat a la conclusió que la segona, la del discurs intern que em fa moure contra natura, és la bona. I no només em passa a mi. No som pocs, els mil·lennials que ens ho curem a qualsevol preu.

Una bona als ulls

De tots els adjectius que s'utilitzen recurrentment per parlar de la generació mil·lenial, el meu preferit –perquè em sembla el més encertat– és *somidor*. A diferència del xaval de vint-i-dos anys que acaba de descobrir les criptomonedes, però, jo a aquest mot no li atribueixo cap connotació positiva. Ben al contrari. Els mil·lennials som somiadors –o somiatruites– i això és un

Il·lusió
Els mil·lennials segueixen creient que l'esforç els portarà la vida que volen

Realitat
És una generació colpejada per la precarietat a tots els nivells

fet negatiu del qual no hem d'estar orgullosos. Somiadors perquè, malgrat que la quotidianitat ens colpeja la cara diàriament amb dades, experiències de tercers i fins i tot vivències en primera persona que ens mostren com són de descoratjadors el present i el futur, seguim entregant-nos a la falsa promesa que se'ns ha inculcat des de petits: si t'ho cures, si et sacrificques per allò que t'apassiona, tindràs una vida plena i seràs feliç.

Poc importa que, el 2020, els barcelonins de 14 a 35 anys ingressessin de mitjana un sou més baix que el preu del lloguer d'un pis i que el 32% necessitessin ajuda econòmica de tercers per subsistir. Que a Catalunya ens emancipem als 29,5 anys. Que del primer contracte al contracte indefinit passin, de mitjana, uns nou anys. Poc importa, fins i tot, que el suïcidi sigui la primera causa de mort no natural

entre els joves de 16 a 35 anys a casa nostra. I que els teus esforços, els del teu col·lega i els del teu cosí, casualment, no obtinguin la recompensa promesa. Tal com diu la periodista i escriptora Anne Helen Petersen al llibre *No puedo más* (Capitán Swing), "hem orientat tota la nostra vida al voltant de la idea que treballar de valent condueix a l'èxit i a la prosperitat, sense que importi el nombre de vegades que ens enfrontem a situacions que demostren el contrari".

Entregar-se té un preu

Una de les conclusions que s'extreuen de la lectura de Petersen és que l'entrega mil·lenial s'ha convertit en una trampa per als mateixos mil·lennials. Si treballar fora d'hores ens ha de convertir en professionals exitosos del nostre sector, és normal que estiguem disposats a respondre a correus del nostre cap a les onze de la nit. Si fer unes pràctiques abusives és el preu a pagar per acabar treballant a l'empresa desitjada, és normal que acceptem fer-les sense veure ni un euro. Si entregar-nos a la feina que ens apassiona, en definitiva, ens ha de fer feliços i rics, és normal que sacrifiquem la resta de factors que ens converteixen en humans funcionals en favor de la professió. El proble-

**EL LILA ÉS
EL COLOR DE
L'ANY 2022**

L'Institut Pantone del Color ha anunciat aquesta setmana que el color lila –exactament el 17-3938 Very Peri– serà el color de l'any per al 2022. És una decisió que té un clar impacte en el món de la moda

i el disseny. Es tracta d'un color que té una “presència atrevida que estimula l'enginy i la creativitat”, segons els responsables de la marca de pintures. “Té una curiositat atrevida que anima el nostre esperit creatiu, inquisitiu i intrigant”, diuen des de Pantone.

MARI FOUZ

retrat del jove cremat

ma, esclar, és que aquestes promeses són només això, promeses. La realitat, com dèiem abans, indica que no tendeixen a complir-se, precisament. I pel camí correm el risc de perdre el que sí que és important: família, amics, salut i fins i tot la mateixa vocació.

En aquest sentit, és interessant la comparativa que el filòsof gironí Eudald Espluga estableix al llibre *No seas tú mismo* (Paidós) entre el fordisme –el sistema de producció industrial sorgit en les primeres dècades del segle XX– i la situació actual. Durant el fordisme, els alts nivells de producció es garantien amb una gestió autoritària del treballador, fet que es traduïa en dominació, disciplina física i ritmes frenètics. Ara, en canvi, l'empresa es pot permetre el luxe de regalar fruita, organitzar sessions de *team-building* i, a sobre, semblar una entitat exemplar, ja que és el treballador qui accepta i fins i tot s'autoimposa condicions abusives per tal de perseguir l'objectiu –sovint irreal– de convertir-se en un professional vocacional, feliç i exitós. Per això el concepte *workaholic* en molts sectors no té connotacions negatives, per això ningú vol ser el primer a marxar de l'oficina i per això, també, fins fa ben poc la retòrica de *mentre tu dorms, jo treballo* estava tan ben vista. Tot

plegat, fins a convertir el nostre desig d'èxit en una gàbia vital.

La cremor i fatiga mil·lennial, però, no només és conseqüència del vassallatge oficinista. En un dels seus millors mems, l'usuari *@concurseitti* –un geni d'aquest art– qualificava el mercat laboral de *talent show*. I la definició no pot ser més encertada. La inqüestionable fusió entre vida real i vida virtual ha convertit les xarxes socials dels joves –especialment d'aquells que es dediquen a les professions creatives– en una nova bitlleta amb la qual fa malabars per impressionar el jurat. I no cal treballar al Cirque du Soleil per saber que, com més objectes s'afegeixen al joc de malabarismes, més difícil és mantenir l'equilibri, més estrès acumula qui el duu a terme i, en definitiva, més fàcil és que tot se'n vagi en orris.

A Twitter, el periodista s'autoexigeix ser visible, rigorós i cínic; el guionista, mostrar-se prou irònic per semblar interessant. A Instagram, l'il·lustrador té la missió de convertir el seu mur en la portada d'una revista d'arts plàstiques en la qual, sentint-ho molt, la iaia o el gat no tenen cabuda. A LinkedIn, el llicenciat en ADE exhibeix un seguit de termes anglosaxons amb l'esperança que, en el seu cas sí, alguna empresa se senti atreta per les pa-

Raons
La fatiga mil·lennial té molts motius, però un és el vassallatge amb la feina

Procés
Eudald Espluga demana prendre consciència de la fatiga

raules *project manager*. En aquesta jungla dissenyada a Silicon Valley, pocs mil·lennials es poden permetre el luxe de no ser. De no existir. Tot plegat –i això ho explica molt bé Espluga– forma part d'un procés d'optimització constant, en què fins i tot el descans, l'entreteniment o les relacions socials estan destinats a millorar-nos professionalment. Citant-lo textualment: “Si el que és laboral és personal i el que és personal és laboral –*love what you do, do what you love*–, tota la nostra existència queda sotmesa a la lògica del rendiment i el benefici”.

I ara, què?

Arribats a aquest punt, és possible que el lector busqui respostes. En opinió de qui escriu aquestes línies, el primer pas per afrontar el problema és deixar de creure en les velles premisses que hem convertit en dogmes: esforç, recompensa; vocació, felicitat; feina, estabilitat. En resum, deixar de sacrificar-nos per una mentida. Però no n'hi ha prou.

Responent a una pregunta telefònica tan simple com “Què podem fer?”, Eudald Espluga llança dues idees bàsiques. En primer lloc, prendre consciència de la nostra fatiga i, sobretot, del fet que no es tracta d'un malestar individual o privat. “La fatiga és resultat d'una domina-

ció estructural que té causes econòmiques i socials. Causes materials. Seguim veient la síndrome *burnout* (estar cremat) com una patologia que depèn de la persona, i això és part del problema”, apunta. En aquest sentit, recalca que aquesta no és només una problemàtica juvenil, sinó que és intergeneracional. “Potser sí que el capitalisme de plataformes i la seva exigència productiva ha afectat més els mil·lennials, però cal tenir present que també pot afectar, per exemple, persones de més de 50 anys en situacions de vulnerabilitat o a l'atur. Persones a les quals els costa molt més reincorporar-se al mercat laboral precisament per totes les transformacions que s'han produït al voltant de la digitalització”, afegeix. Trencar amb la idea que aquesta cremor només afecta els mil·lennials, doncs, és també part de la resposta. En segon lloc –i aquí sí que ens posem pràctics–, la solució definitiva passa per polititzar la fatiga. “Sigui en forma de sindicació o sigui amb accions polítiques o de reapropiació de les tecnologies, cal mobilitzar-se amb l'objectiu final de canviar la nostra consciència o perspectiva”, assegura. Deixar de posar tiretes en forma de tallers de *mindfulness*, com diu ell, per fer visible el malestar i poder-hi donar una resposta col·lectiva. ■

Alimentació de qualitat

Arriben les dates per excel·lència dels àpats amb amics, companys de feina i com no, amb la família; dates en les quals mengem en quantitat, per això és important que a més de quantitat i hi hagi qualitat.

Consumir bona matèria primera a la cuina farà que els nostres plats i postres, tinguin un sabor que tots recordaran. Per sort, comptem amb deliciosos productes de proximitat i amb diverses marques de fora, però que ja són com nostres, que ens ofereixen una gran qualitat per convertir-nos en els millors amfitrions aquest Nadal.

MontRubí: Celler, Gastronomia i Boutique Hotel

Vins, gastronomia i hotel, són els 3 pilars que conformen el projecte del celler MontRubí.

La seva finca de 100 hectàrees es situa a la vall de L'Avellà, un paratge idíl·lic a l'Alt Penedès, amb 40 hectàrees de vinyes, disposades en 35 parcel·les, envoltades de bosc de pi mediterrani, alzines, oliveres i roures.

El treball tant en vinya com en celler es realitza seguint les pautes marcades per l'agricultura ecològica com una mostra de respecte cap al medi ambient i entenent-la com una de les fonts per a obtenir la màxima qualitat en cadascun dels seus 15 vins.

Les varietats dels seus blancs són Xarel·lo, Macabeu i Parellada i les dels seus negres i rosats són Garnatxa, Carinyena i Sumoll, aquesta última varietat autòctona desapareguda fa 60 anys i recuperada l'any 2000 amb MontRubí com a pioner.

Al poble de l'Avellà, on es situa MontRubí, es troba el celler, el paller de vins dolços, l'hotel Casa Gran 1771, i el xalet, una obra arquitectònica de finals del segle XIX totalment restaurada on es troben el Restaurant gastronòmic, el Wine Bar i la botiga de vins.

El Wine Bar és un espai pensat per degustar els vins de MontRubí a través de les seves propostes de tastos, maridatges y platets. El Restaurant és un espai elegant amb saló, privats i terrassa, on gaudir d'una proposta contemporània de cuina de mercat, plena de sabor i en homenatge al producte de temporada. Tots els plats neixen al seu hort i de productors de proximitat.

L'enoturisme a MontRubí està molt lligat a la gastronomia, és per això que ofereixen diferents experiències eno-gastronòmiques, a destacar el seu producte estrella:

el menú degustació amb maridatge de vins. També es realitzen passejos per la finca i els seus punts d'interès.

L'última novetat és el Boutique Winery Hotel Casa Gran 1771, inaugurat al setembre 2021, ubicat a una masia històrica segle XIV, amb 10 habitacions amb molta identitat i calidesa.

L'Olivera

CULTURA DE MARGES

www.olivera.org

15% de descompte en els nostres vins amb el codi: NADALARA2021

ALIMENTACIÓ DE QUALITAT

Cap a una alimentació més sostenible

Cada vegada més consumidors adopten dietes veggies o redueixen el consum de carn, ja sigui per salut, per respecte als animals, per protecció del medi ambient o perquè simplement gaudeixen més amb aquests aliments

Segons els resultats del VIII Observatori Nestlé sobre Hàbits Nutricionals i Estil de Vida de les Famílies, el 75 % dels enquestats ha modificat la seva cistella de la compra en benefici de la salut del planeta davant d'un 14 % que diu que no l'ha canviat en absolut i un 11 % que, encara que sí que ha modificat els seus hàbits, no ho ha fet per qüestions de sostenibilitat. Aquesta dada revela la importància que actualment té la urgència climàtica als nostres hàbits de consum alimentari. Si fins ara la salut era el principal motiu per modificar la nostra

dieta, actualment la preocupació per la salut del planeta i el medi ambient ha escalat posicions entre les inquietuds de la societat. Tant és així que el 47 % dels enquestats situa el benestar del planeta com la segona raó de pes per modificar l'alimentació, després de la salut.

Moltes vegades el procés fins al vegetarianisme o el veganisme és progressiu. El flexitarianisme consisteix a seguir una dieta majoritàriament vegetariana, però consumint, amb baixa freqüència i en ocasions concretes, carn o peix. El 80 %

dels enquestats pensa que el que menja repercuteix directament en el medi ambient. Probablement, arran d'aquesta sensibilització, el nombre de persones que han reduït el consum de proteïna animal a favor de la vegetal ha augmentat any rere any. El 21 % ja es considera flexitarià.

El vegetarianisme, en canvi, implica seguir una dieta basada en aliments d'origen vegetal (verdures i hortalisses, fruites, cereals i derivats, llegums, fruits secs i llavors) i que alhora inclou certs aliments d'origen animal com ous, làctics o mel. No es consumeix carn ni els seus derivats, peix ni marisc. Habitualment, també es coneix a bona part dels vegetarians com a ovo-làctovegetarians, sempre que els làctics i els ous formin part de l'alimentació. Per últim, el veganisme o vegetarianisme estricte inclou el grup de persones que consumeix exclusivament aliments d'origen vegetal.

“És important tenir en compte que l'exclusió total o parcial dels productes d'origen animal de per si no fa una dieta més

Wrap d'alternativa 100 % vegetal al pollastre amb Sensational Pieces de Garden Gourmet

saludable. Una alimentació flexitariana, vegetariana o vegana mal planificada pot ser tan perjudicial com una dieta omnívora desequilibrada. Per això, cal que un dietista-nutricionista assegurui l'aportació de tots els nutrients necessaris per garantir una alimentació equilibrada”, destaca Laura González, responsable de Nutrició de Nestlé España.

Els llegums i les alternatives vegetals... bones aliades

Els aliments d'origen vegetal que aporten més quantitat de proteïnes són, principalment, els llegums que hauriem de

consumir, com a mínim, 3 vegades a la setmana. Cal destacar també els fruits secs i les llavors.

Ara bé, si no tenim temps de cuinar els llegums, hi ha una gran varietat de plats preparats esterilitzats amb receptes tradicionals a base de llegums que només cal escalfar-los. Un exemple són els plats de *Litoral Vegetal* i *Litoral Vegetal+*, que combinen llegums amb verdures de manera saborosa, utilitzant ingredients naturals i sense gluten.

Una altra idea pot ser cuinar els llegums en més quantitat del compte per poder consumir-les un altre dia o preparar patés de llegums o hummus per dipejar. Una alternativa més innovadora són les alternatives vegetals a la carn que ja són presents en el 40 % de les llars. *Garden Gourmet*, per exemple, ofereix una gran varietat d'opcions com la *Sensational Burger*, una hamburguesa apta per a vegans, rica en proteïnes, font de fibra i sense colesterol, amb una aparença molt similar a la carn. Altres opcions: les llonganisses veggies (*Sensational Sausage*) o les tires que semblen pollastre (*Sensational Pieces*).

D'altra banda, les alternatives vegetals als làctics ja no són només productes per a batuts o cafès sinó també alternatives per cuinar. *Nestlé Ideal Avena* o *La Lechera Veggie* són un exemple de com poden entrar a les nostres cuines i revolucionar les nostres receptes.

Tarta de té matcha vegana elaborada amb llet condensada veggie de La Lechera

MENÚ VEGETARIANO

Toma nota de nuestro menú vegetariano semanal completo, saludable y fácil!

EQUILIBRIO DE ESTE MENÚ: Huevos ●●●●●, Legumbres y derivados ●●●●●●●●●●, Frutos secos ●●●●●○

LUNES	MARTES	MIÉRCOLES	JUEVES	VIERNES	SÁBADO	DOMINGO
DESAYUNO VEGETARIANO						
Desayuno Mediterráneo	Desayuno express	Desayuno refrescante	Desayuno vegetal Goloso	Desayuno Texturas con Frutas	Desayuno con un Toque Oriental	Desayuno con Copa Sopa
1/2 MAÑANA						
¿Qué tomar a media mañana en tu menú vegetariano? Combina un láctico como yogur o bebida vegetal con alimentos que te aporten hidratos de carbono, por ejemplo, una tortita de cereales o un horadillo más. Puedes complementarlo entre otros con un puñado de frutos secos, semillas... o ocasionalmente, un dulce como la miel. Es un buen momento para tomar fruta.						
COMIDA VEGETARIANA						
Ensaladas	Brochetas de verduras con salsa de yogur	Ensalada caprese	Ensalada de tomates asados y mozzarella al vapor de ajo	Paté de salmón con ensalada de zanahoria, aguacate y pimientos de salazón	Crema de calabacín con tomate y pimiento	Ensaladas
Arroz con verduras y dairy	Carbonara vegana	Wok de verduras con bok choy y tofu	Tortita de patates, cebolla i penjans		Empanada de pino	Parmentier con hueso picat, setes y perisano
Flan vegano de vainilla	Macedonia de fruta	Yogur natural	Fruta del tiempo variada	Brochetas de frutas con salsa de taronja	Fruta del tiempo variada	Mousse de chocolate vegano

Inspiració veggie en un clic

Tot i que les xifres de l'Observatori Nestlé són molt positives, encara 6 de cada 10 persones no han incorporat les alternatives vegetals en el seu dia a dia. Per això, són molt útils eines com Menú Planner que dóna idees de menús vegetarians complets i saludables.

www.nestlenuplanner.es

Una altra opció són plataformes com la web de Nestlé Cocina amb receptes de cuina i inspiració per, entre d'altres, convertir plats tradicionals en veggies en pocs passos.

www.nestlecocina.es

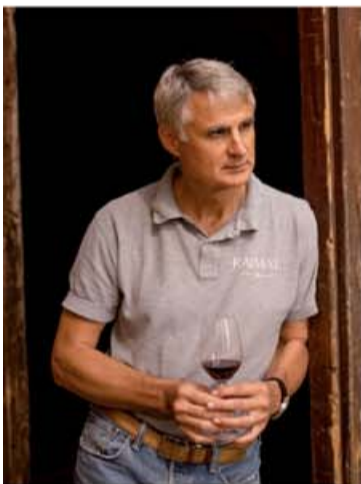

ALIMENTACIÓ DE QUALITAT

Raimat, un referent en sostenibilitat ambiental i social

Un celler que cuida l'entorn per tal d'oferir vins d'alta qualitat i amb personalitat única.

El Celler Raimat compta amb més de cent anys d'història a les terres de Lleida i són la prova que si es vol, es pot! Com convertir un desert en un mar de vinyes com varen fer els seus fundadors.

- Què diries que és per tu "el sabor Raimat"?

Jo diria que Raimat és la pura expressió de Lleida: sòls pobres i un clima marcadament continental, amb un salt tèrmic molt acusat. Com a resultat ens dona vins intensos, gustosos i aromàtics, on destaquen per la seva fruita. Raimat és molt especial: tots els vins provenen de la nostra finca de vinyes ecològiques i per tant es controla tot el procés.

- Què feu per la cura del medi ambient?

La finca de Raimat és un exemple de que és compatible l'agricultura i el respecte pel medi ambient. La finca de Raimat és tan gran que les decisions que es prenen tenen un gran impacte en el territori. Per exemple la caça està prohibida, el que ha contribuït al fet que més de 35

espècies d'aus visquin a la finca. També tenim més de 200 caixes-niu on ocells que havien desaparegut, han tornat a fer-hi niu. Recentment, en col·laboració amb el CRAC hem reintroduït la tortuga de rierol, i iniciarem un projecte per la reintroducció del turó. Sabem que la millora de la biodiversitat ens ajuda a mantenir l'equilibri i a fer raïms més sans, per això, les nostres vinyes estan amb coberta vegetal entre les fileres; aquest és un reservori d'insecte beneficiós que ajuda al control de les plagues i contribueix a l'agricultura regenerativa.

- Fa poc heu obert la vostra finca al públic; què hi trobaran els visitants?

Doncs podran endinsar-se entre les vinyes i el seu entorn de forma lliure i gratuïta. L'espai disposa d'un centre d'interpretació,

on es podrà gaudir dels vins i maridar-los amb tapes; compta amb tres circuits marcats, un d'ells adaptat i altres que discorren entre la pleta d'ovelles xisqueta; 4 turons que es poden coronar, i una avinguda on podrà descobrir fins a 15 varietats de vinya diferents. Els circuits es poden fer a peu o en bicicleta elèctrica, a banda d'activitats que s'ofereixen en marxa nòrdica i fins i tot en globus aerostàtic.

- Quins projectes de futur teniu per la marca?

En clau sostenible tenim diferents projectes amb la comunitat. També estem invertint a desenvolupar un celler pilot amb l'objectiu de ser el més sostenible del món, on tots els recursos siguin autogenerats a més de ser CO₂ neutral.

www.raimat.com

veritas
El teu supermercat ecològic et desitja
BON *eco* NADAL

Troba les nostres botigues a www.veritas.es o compra online a shop.veritas.es

ALIMENTACIÓ DE QUALITAT

Confiança, proximitat i professionalitat

Carnissers Xarcuters Catalunya segueix treballant per realçar l'ofici i els seus productes i serveis

Pròsper Puig, president de la Federació catalana de carnisers, xarcuters i cansaladers, ens explica la nova marca que ha creat l'entitat: Carnissers Xarcuters Catalunya.

- Enguany, fa 3 anys que des del sector detallista de la carn va llançar la marca Carnissers Xarcuters Catalunya, quin és el seu objectiu?
Carnissers Xarcuters Cata-

lunya va ser creada per donar a conèixer l'ofici de carnisser i elaborador artesà de productes càrnics i menjars cuinats. Volem fer saber a tota la ciutadania de Catalunya com és d'important l'oferta gastronòmica dels carnisers i xarcuters en les seves decisions de compra a l'hora de donar solució a les necessitats alimentàries d'ells i les seves família. El nostre objectiu és aconseguir posicionar els professionals del sector artesà càrnic com a primera opció de compra de carn i productes carnis de qualitat, propers i saludables. En definitiva, traslladar el saber fer del nostre sector a tota la societat.

- Com traslladeu a la societat la vostra manera de fer i ser?

Som un sector que transmet confiança: som propers, professionals i locals. Som un sector que, des de darrere dels nostres taulells, elaborem i venem productes tradicionals de qualitat i saludables. Volem posicionar-nos des de l'excel·lència per així augmentar la confiança del consumi-

dor actual i arribar a un públic que té interès per la qualitat dels productes que compra. Ja no ens fixem només en els nostres clients i consumidor habituals, sinó que ho fem en els nous consumidors que estan sorgint, en les noves maneres d'entendre els productes que es consumeixen i com està evolucionant l'alimentació en els últims anys. En definitiva, volem elevar el prestigi del conjunt del nostre sector per arribar a un grup de persones interessades en els productes de qualitat i proximitat.

Podeu trobar tots els establiments de Carnissers Xarcuters Catalunya a la web

- Quin és el relat que voleu compartir per arribar a aquests nous consumidors que ens mencioneu?

La nostra voluntat és convertir Carnissers Xarcuters Catalunya en un referent de la bona carn i dels productes càrnics que formen part de la gastronomia catalana. El consumidor ha d'entendre que treballem amb un producte natural i fresc amb el qual volem oferir una bona alimentació per a tota la família i alhora mantenir la tradició alimentària del país. Volem transmetre una imatge actual i autèntica del nostre sector a través del valor del nostre producte tot reforçant la nostra identitat compromesa

amb la qualitat i amb el benestar dels nostres clients. Amb aquest nou paradigma, passem d'una mirada romàntica de l'artesania i l'ofici a vincular la marca amb el producte en si: **un producte bo, fresc i local.**

www.carnissersxarcuterscatalunya.cat

**carnissers
xarcuters
catalunya**

La teva tradició,
la nostra manera de fer.

**carnissers
xarcuters
catalunya**

Bo.Fresc.Local.

ALIMENTACIÓ DE QUALITAT

Galetes Birba

Receptes de Camprodon en caixes monoprodacte. Galetes de diferents varietats, textures i sabors elaborades artesanalment amb ingredients naturals de màxima qualitat. I sempre sense conservants ni colorants ni oli de palma.

Descobreix totes es varietats a la web www.birba.es

Nestlé Jungly
Sorprende de nuevo con ¡el Turrón!

Nestlé Caja Roja
Diseñada por Tamara Falcó

Torelló Tradicional Brut Nature

Un escumós insígnia de Torelló Viticultors, històrica bodega del Penedès. D'entre la seva varietat de vins (DO Penedès) i escumosos de llarga criança (Corpinnat) sempre destaca aquest clàssic, elaborat amb les varietats autòctones: macabeu, xarel·lo i parellada.

Carlit

Regala Gastronomía de la Cerdanya!

L'empresa de Puigcerdà coneguda pel seu trinxat, proposa per aquestes festes regalar gastronomia de la Cerdanya, amb una selecció dels seus productes. El lot #RegalaCarlit inclou: 4 varietats de trinxat Carlit (tradicional, espinacs, carbassó i vegà), pa de fetge, llonganissa, magret d'ànec, baiona, panxeta al pebre i un regal a escollir (davantal, drap de cuina o samarreta). També es pot personalitzar el lot al gust de cadascú. Es poden fer les comandes a www.carlit.cat, via whatsapp (686 34 34 29) o correu electrònic carlit@artesaniescarlit.com

Ànec de l'Empordà

Aquest any vol més que mai que els nostres clients puguin gaudir les festes nadalenques amb els nostres productes i per això hem tret 3 noves referències: Bloc Foie-gras amb 30% Micuit, Micuit amb melmelada de figa i Micuit amb turró. Podrà trobar-los a la seva botiga habitual, o a la nostra botiga on-line! www.anecelemporda.com/botiga
Bones Festes!

Patatas Torres

Gourmet Snacks des de 1969. Sorpren aquestes festes amb Torres Selecta, la gamma més exclusiva de Patatas Torres i gaudeix de sabors tan especials com la Tòfona Negra, Caviar o Vi Espumós.

Galetes Trias

En homenatge a les primeres llaunes presenta una nova llauna il·lustrada per l'artista Colomenca Maria Pou. Un fantàstic regal gourmet per degustar en qualsevol ocasió. A l'interior hi ha quatre tipus de galetes 100% naturals (sense colorant, conservant ni d'additiu). www.trias.cat

Ahuyentalobos

Queso de leche cruda de oveja, único con mucha personalidad creado de manera natural. Tratamiento en superficie basado en aceite, aromas lácteo intenso que recuerdan a la tierra húmeda.

Torró Virginia de pa amb tomàquet

Un turrón trufado de pan con tomate, aceite verde y flor de sal, la propuesta de Virginias para sorprender estas fiestas. Una merienda típica catalana transformada en un sorprendente turrón trufado que brilla por su sabor y originalidad. Encuentra el turrón en tiendas Virginias y en su página online por 11,50€.

Andreu
Gastronomia des de 1930
Pernil en estat pur.

Més de 90 anys seleccionant els millors productes en origen per poder oferir la màxima qualitat. Emporta't una espatlla sencera, desossada i envasada en còmodes paquets. El regal més pràctic i deliciós per aquestes festes! Visita'ns a les nostres botigues i restaurants o fes la teva compra a través de la nostra botiga en línia! www.andreu.shop

HI HA COSES QUE MAI CANVIEN

Rifacil
1917

D'ALTRES SÍ. SEGUEIX-NOS A INSTAGRAM I PARTICIPA EN EL SORTEIG DE LOTS DE NADAL.
*Consulta les bases del sorteig a @rifacil (Instagram).

@rifacil

Gent

IAN LANGSDON / EFE

Chanel, l'artesania i la generació Z

La firma francesa ha ajuntat els seus artesans en un modern edifici del districte 19è de París, des d'on ha presentat una col·lecció per enamorar els més joves que casa el seu 'savoir faire' amb les tendències urbanes

L'adreça de l'avinguda Montaigne de París ja no és l'única adreça de referència a París per a Chanel, que acaba d'estrenar un moderníssim edifici dissenyat per l'arquitecte **Rudy Ricciotti** al districte 19è, on hi ha els camps d'immigrants que s'acosten a la metròpoli a la recerca d'un futur millor. En aquest edifici del nord de la ciutat és on s'ha gestat la seva última col·lecció, Métiers d'Art, la línia que la *maison* desenvolupa per destacar la seva capacitat artesana. I en té molta, ja que des del 1985 ha comprat fins a una quarantena de petites empreses auxiliars de la moda en crisi per salvar-ne els coneixements i els professionals, que doten la indústria *fashion* d'una bellesa duradora i la salven de ser només una entelèquia marquetiniana.

Virginie Viard, la dona de la casa que va rebre el complicat encàrrec d'heretar el buit que va deixar **Karl Lagerfeld** al capdavant de la firma, va presentar dimarts en aquesta asèptica estructura de formigó, vidre i metall blanc una completíssima col·lecció que ha estat pensada per incorporar al plaer de l'artesania les noves generacions, ja que està plena de referències a Y2K –any 2000, ells ho escriuen així...– que tan agraden als zeta. *Looks* denim que són escassíssims en les línies de Chanel, algun escot vertiginós, referències als *sleep dresses* setinats que són com una segona pell, joieria XL i col·locada amb abundància, un *approach* chanelià a la logomania, bolsos diminuts i alguns de molt brillants, o algunes panxes a l'aire són les moltes referències que es van poder veure en el redescobriments dels primers anys 2000 que Viard i el seu equip esperen que serveixi perquè una generació que econòmicament ni somia amb gammes mitjanes pugui sentir interès pel luxe de debò. Déu els empari.

Més enllà d'aquesta aposta, que hauria pogut acabar sent xarona però que se salvava magníficament perquè sabia on aturar-se en cada violència dels codis tradicionals, l'opulència *chic* de la firma va tornar a resultar seductora gràcies a peces que honoraven els seus arxius i, alhora, eren de molt bon portar diari. La treballada decoració de butxaques, abrics o bruses va ser una oda al seu propi llegat, així com les sabates bicolor o els conjunts en diferents tonalitats de rosa i gris que van vestir les models. Conjunts en blanc i negre, espurnes de rosa xiclet en alguns *looks* o vestits jaqueta de *tweed* van ser altres delícies d'una jornada en què l'artesania amb més passat va brillar com mereix.

La moda del metavers

Tampoc s'ha quedat enrere aquesta setmana, pel que fa al futur, Zara, el vaixell insígnia d'Inditex, que d'alguna manera ha de començar a esvaïr els dubtes que han planat sobre la corporació des del moment que es va saber que Pablo Isla serà substituït per la filla de l'amo, **Marta Ortega**. Potser un bon antídoto per a la baixada de les accions del grup i el consegüent efecte mediàtic és fer anuncis com que la firma llançarà una col·lecció al metavers. La línia es dirà AZ i l'han signat en col·laboració amb la marca sud-coreana Ader Error, un projecte també amb picades d'ullet a la generació Z, i que tindrà una rèplica al metavers. La col·lecció, que ja està disponible a la web de la marca gallega, també es pot comprar a Zepeto, una plataforma que permet generar avatars i crear mons imaginaris. AZ Collection, com tota bona cosa que vulgui fer olor de modernitat, tendeix a una estètica *genderfluid* marcada pels patrons amples i còmodes. A més, també està formada per peces d'hivern amb un estil informal com pantalons, abrics o dessuadores. Ader Error, llançada el 2014, és una de les marques coreanes amb més projecció del seu país, que últimament –per fi!– ha seduït el món amb la seva particular modernitat.

La iniciativa de Zara no és pionera, ja que a Zepeto ja hi ha firmes com Gucci o Nike. El que està clar és que la incorporació d'una firma tan *mainstream* com Zara té un valor especial per l'efecte en altres. Veurem quin és l'abast d'aquesta aventura de Zara, i també veurem si a poc a poc Marta Ortega tranquil·litza els mercats, que malauradament no sabrem mai si s'haurien alterat tant si, en comptes de la filla de l'amo, qui hagués començat a presidir la companyia hagués sigut el fill mascle de l'amo. Arg!

I per acabar, deixant de banda la moda, aquesta setmana molts mitjans han recordat la figura de **Jean-Marie Rossi**, que va morir diumenge passat als 91 anys. Ha sigut curiós, com han sigut d'alts els Pirineus amb aquest tema. Molts mitjans espanyols l'han acomiadat fent esment –al titular– a la relació que va mantenir durant anys amb la netíssima de Franco, **Carmen Martínez-Bordiú**, amb qui es va casar i van tenir una filla, **Cynthia**, en els deu anys de matrimoni. En canvi, mitjans parisencs com *Le Figaro* han repassat la seva brutal carrera dins del món de l'art i les antiguitats, tant des del seu punt de vista comercial com també com a gran erudit en història i en art. Sempre ens perdem la millor part. Així ens va.

CABARET POP
JOAN CALLARISSA

Mèdia

ENTREVISTA

Manel Alías

PERIODISTA, PUBLICA 'RÚSSIA, L'ESCENARI MÉS GRAN DEL MÓN'

Tòpics En la seva crònica periodística sobre els set anys que ha passat a Rússia, el corresponsal de TV3 explica com el país és víctima sovint de les exageracions, tot i que alguns dels clixés habituals són parcialment fonamentats

“Rússia ha jugat amb el Procés de manera molt descarada”

NÚRIA JUANICO LLUMÀ
BARCELONA

Manel Alías (Berga, 1977) ha sigut, durant set anys, el pont de TV3 amb Rússia. El periodista ha tornat ara a la redacció de Barcelona per quedar-s'hi una bona temporada i ha bolcat les seves experiències russes al llibre *Rússia, l'escenari més gran del món* (Ara Llibres). Parlem amb ell de les vivències personals i professionals en un dels països més poderosos del món, i també de la poderosa figura de Vladímir Putin i el ferri control que exerceix sobre el país.

Què et va portar a marxar a Rússia?
Volia tenir l'experiència de viure en un altre país. M'estava esperant que sortís una corresponsalia. Pensava sobretot en Londres, però quan esperava la vacant vam rebre un correu que deia que obrien oficina de ràdio i televisió a Moscou. Recordo que el vaig tancar immediatament i vaig pensar que no me n'aniria mai a Rússia. Però l'endemà ja em vaig llevar amb moltes ganes d'anar-hi. No sé explicar el perquè. La idea de Rússia sempre ha sigut poderosa per a mi. Té molta força, és un lloc mitològic.

Tu t'hi vas plantar sense saber l'idioma.
Sense conèixer ningú i sense parlar rus. Estava molt mal preparat, això és un error. Em vaig llançar a la piscina i vaig patir molt. No és manera de treballar com a periodista arribar a un lloc sense saber-ne la llengua. Tenia un traductor a disposició, però hi havia moltes altres

barreres que se'm resistien. He hagut de fer un esforç molt gran per tenir eines i poder fer bé la meua feina. Tot i així no he arribat mai a parlar bé el rus. Això és gairebé impossible.

Com és fer periodisme a Rússia?
El bon periodisme és sempre igual: una bona història adreçada al seu públic, que s'entengui bé i que es pugui interpretar bé. El que canvia són el context i les barreres. Per al Kremlin, TV3 és una puça insignificant. Ja puc demanar per dalt i per baix mil entrevistes, que no les faran. He patit la manca d'accés a informació oficial, més enllà de la que ells em donaven.

¿El Kremlin s'ha queixat mai de la feina que feies?
No. Quan arribes a Rússia comences a veure fantasmes per tot arreu. M'estan espiant? M'estan seguint? Una part pot ser fonamentada i una altra pot ser totalment pel·liculera. Tots coneixem Rússia a través de pel·lícules, la Guerra Freda, Putin, però la coneixem de manera molt distorsionada. Quan vaig arribar-hi sabia que no hi havia llibertat de premsa ni de manifestació, i ho vaig notar en dos segons. Els primers reportatges que vaig fer eren bastant crítics. No vaig canviar-los, però esperava a veure per on em cauria la garrotada. No va passar mai res. Sé que moltes de les informacions que he fet les controlaven i m'imagino que unes quantes no els han agradat.

Quins són els tòpics dels russos que es desmunten quan arribes al país?
Tots els tòpics són veritat, però són

una part de la veritat que s'ha de completar. ¿Els russos són gent freda? Parlem-ne. Per a mi són molt més carinyosos i apassionats que nosaltres. Si un rus t'ha d'ajudar fins a la mort, t'ajudarà. Aquesta ajuda, estima i obertura l'he notat intensament. Llavors hi ha coses que es van aprenent de mica en mica. Per exemple, tu i jo quan ens hem trobat no ens coneixíem de res i ens hem fet un somriure. Si a un rus li faig un somriure d'entrada, es pensarà que me n'estic rient.

Un altre dels tòpics recurrents és el consum d'alcohol.

El problema és que beuen una graduació més alta. Quan nosaltres bevem cervesa o vi, ells beuen vodka. És un consum que està molt més tapat que aquí, el fan a dins de casa, és molt més problemàtic socialment. És un hàbit menys festiu.

A què et va costar més arribar a acostumar-te?

Al principi l'idioma em sonava dur i lleig. Em pensava que m'estaven escridassant o que hi havia una baralla molt forta, i no era així. Culturalment, els codis són molt més formals que aquí fins que et coneixes bé. Quan et presenten algú de 12 o 13 anys ja t'hi has de dirigir de vostè. I si em presenten una noia no li puc fer dos petons el primer dia, es tirarà enrere perquè estic envaint un espai que no toca. Ara bé, al cap de poc, la meua sogra em feia els petons a la boca, no a la galta. L'aproximació és més freda al principi però de seguida es fa molt més intensa.

Com és, Putin?

He estat moltes vegades a la matei-

“He seguit Putin moltes hores, però mai li he pogut fer ni una sola pregunta”

“La seva filosofia de poder és mantenir el poder”

xa sala que Putin, i l'he seguit moltes hores, però mai li he pogut fer ni una sola pregunta. Manté molta distància amb tot i amb tothom. Una de les eines que té per ser un dirigent tan influent al món és fer por. Té armes de destrucció heretades de l'antiga Unió Soviètica, només els Estats Units li fan ombra, i ha modernitzat les forces armades. El poder de Putin és que fa la sensació que si el molestessin gaire de prop, actuaria. La seva filosofia de poder és precisament mantenir el poder. Amb això ha resultat ser molt hàbil. Fa 20 anys del seu règim i no hi ha fissures. Ni tan sols al seu voltant hi ha ningú que li hagi fet el llit. L'oposició està anul·lada. Té el sistema judicial controlat de dalt a baix, la policia i els serveis secrets controlats i una capa de la població que realment se'l creu. Tal com està muntat ara, a Rússia no hi ha cap possibilitat que algú li guanyi unes eleccions.

NOU PROJECTE DE SÈRIE PER A MARK HAMILL

Netflix prepara una sèrie que adaptarà el clàssic d'Edgar Allan Poe *La caiguda de la casa Usher*. I la plataforma ha anunciat l'últim gran nom que s'ha sumat a la idea:

Mark Hamill. El projecte, capitanejat per Mike Flanagan, compta també amb altres noms de pes com Frank Langella o Carla Gugino en el seu repartiment. Flanagan es

consolida així com a director de capçalera per a projectes de terror de la plataforma, després d'haver creat les sèries *La maldició de Hill House* i *Misa de medianoche*.

PERE TORDERA

¿Hi haurà Putin al capdavant de Rússia molts anys?

Fins que ell vulgui. El final de Putin és imprevisible i només ell sap exactament com serà. Però la gran pregunta és: i després de Putin, què?

Un dels temes pels quals Rússia ha sigut notícia són els enverinaments a opositors de Putin. Com ho has viscut?

De vegades les notícies sobre Rússia s'exageren. I no cal exagerar, perquè el que passa realment ja és prou bèstia. He tingut l'oportunitat de fer alguna pregunta a Aleksei Navalni, que després va ser enverinat, i a Vladímir Karà-Murzà, a qui vaig entrevistar després de ser enverinat. També vaig entrevistar un científic que va participar en el programa secret de la Unió Soviètica per crear el Novitxok, amb el qual s'han enverinat diverses persones.

Es va parlar de la ingerència russa amb el Procés independentista. Com s'ha vist, des d'allà?

Amb el Procés hi ha jugat tothom. Rússia l'ha fet servir, però la Catalunya independentista i l'Espanya antiindependentista també han fet servir Rússia. Al Kremlin li va interessar molt perquè és un conflicte dins de la Unió Europea. Tot el que sigui donar la sensació que a la Unió Europea hi ha caos i que a Rússia hi ha control i estabilitat li va molt bé. Rússia hi ha jugat molt descaradament. Un exemple: a Rússia no es poden fer manifestacions. La gent es concentra dreta, en silenci. Com que no tenen permís, saben que els detindran. Jo he estat en concentracions al centre de Moscou amb mil detinguts, i he vist com els canals estatals, fins i tot el 24 hores, ni ho ensenyaven. Aquest mateix canal tenia una finestra oberta amb els contenidors cremant a Barcelona contínuament mentre explicava altres coses. Els interessaven més les protestes de fora que les de dins,

“De vegades les notícies sobre Rússia s'exageren. I no cal, perquè el que passa ja és prou bèstia”

“Qui digui que a Catalunya estem com a Rússia és que no coneix res de Rússia”

quan una de les normes bàsiques del periodisme és que, com més a prop, més t'interessa.

Des de Catalunya i des d'Espanya també s'ha vinculat Rússia amb el Procés.

Els antiindependentistes han volgut exagerar la intervenció russa a favor de la independència, dient que és un moviment tan pervers que fins i tot té els russos a favor. La predisposició que veia dels antiindependentistes per dir que fins i tot la malvada Rússia ajudava Catalunya era tan descarada que les informacions no s'aguantaven. I pel que fa als independentistes, poc favor fan a cap moviment que es vulgui dir lliure i democràtic dient que aquí estem com a Rússia. Per a mi és inconcebible. Qui digui que a Catalunya estem com a Rússia és que no coneix res de Rússia i que a canvi d'aquesta idea és capaç de dir qualsevol mentida més. Ho he sentit tantes vegades, simplement per empaïtar la idea, suposo, que Espanya és molt malvada... Tot això s'ha dit des de l'opinió popular però també des del periodisme. Em decep tant que a vegades sortiria del club periodístic. No tinc cap interès en compartir professió si ha de ser així.

Has tornat a Barcelona. Quins són els teus plans professionals?

Tinc oposicions a redactor d'informatius. Quan vaig marxar estava a la secció de societat i ara que he tornat he aterrat a internacional. No sóc un malalt de la feina. M'agrada fer-la bé, però també desconnectar, i aquests últims set anys no ho he pogut fer. Ara que tinc la meua família russa aquí, vull rebaixar hores de treballar i tenir estones amb ells. Vinc d'estar un cap de setmana sense telèfon. He gaudit tant que ara vull això. No tinc grans ambicions. És una feina molt bonica i em considero un privilegiat, però no vull dedicar-hi 13 hores al dia. —

Ara Escrivim
Tallers de narrativa de l'actualitat

El plaer d'escriure

Els dijous 13, 20 i 27 de gener i 3 i 10 de febrer, de 9 h a 11 h

El plaer d'escriure és un taller per disfrutar amb l'escriptura a partir d'exercicis creatius que ens ajuden a veure com som i com ens expressem

Esriptura de l'actualitat

Els dimecres 12, 19 i 26 de gener i 2 i 10 de febrer, de 18 h a 20 h

Esriptura de l'actualitat és un taller que se centra en la literatura de l'observació, la que parteix de la realitat per transformar-la en paraules.

Amb
Ada Castells

Novel·lista amb una llarga experiència en tallers d'escriptura creativa.

Es comptarà amb la presència d'un escriptor de l'ARA.

Presencial a la redacció de l'Ara
Preu: 150 € subscriptors (175 € no subscriptors)
Pots escanejar-ne el codi i fer la reserva online

EL RADAR

Jesús Vázquez serà el presentador d'aquesta versió del clàssic *dating show*. MEDIASET

Demà s'estrena a Cuatro la versió diürna de 'First dates'

Mai no és prou d'hora per tenir una cita, i Cuatro ho posarà en pràctica a partir de demà. La cadena de Mediaset estrena el programa *First dates café*, amb el presentador Jesús Vázquez com a mestre de cerimònies. Segons han revelat els responsables del programa, el Dani -un dels solters de la segona temporada de *La isla de las tentaciones*- serà cambren en aquesta adaptació a l'horari diürn d'un dels formats més exitosos del canal. L'anunci promocional avança, a més, que la primera parella que quedarà per veure si salta l'espurna de l'amor estarà formada per un gran fan (i possible imitador) de David Bisbal i una dona que té més aviat títol al cantant d'Almeria.

Vázquez no és pas aliè a aquest format de trobades. "Ja vaig tenir l'oportunitat de conèixer el format i familiaritzar-m'hi quan gravava *First dates crucero*, així que adaptar-me a *First dates café* ha sigut relativament fàcil", diu el comunicador, que assegura que afronta "aquest repte com tots els nous projectes: amb humilitat, il·lusió i ganes" i posant tota la seva experiència al servei del programa. —

La sèrie documental *Lola* es pot trobar a Movistar+. MOVISTAR+

Querella de la família de Manolo Caracol contra la sèrie 'Lola'

El *cantaor* Manolo Caracol va viure una profunda relació sentimental i professional amb Lola Flores, però la manera com aquesta relació queda retratada en la sèrie documental *Lola*, de Movistar+, ha molestat alguns membres de la seva família, que ha anunciat accions legals. En concret, la neta de Manolo Caracol, Salomé Pavón, considera que en la sèrie documental es "difama" el seu avi, perquè "el titllen d'alcohòlic, drogoaddicte, puter i maltractador, amb l'ànim d'amanir amb elements morboses i sucosos la biografia de Lola Flores", segons afirmava en un comunicat llegit a esRadio.

Pavón recorda que Flores mai va denunciar Caracol per maltractaments. "Són acusacions que mai no han estat provades", va assenyalar. I també va indicar que la mateixa Lola Flores va demanar perdó a la filla de Manolo Caracol per haver explicat a Antena 3 els suposats maltractaments. —

L'ARA RECOMANA

TV3 22.05

'30 minuts'

El programa emet *L'aeroport, en l'aire*, un reportatge que reflexiona sobre el futur del pla de creixement d'aquesta infraestructura, que, després de la polèmica recent per l'impacte sobre l'espai natural de la Ricarda, ha quedat posposat cinc anys. Al reportatge se sospesa si les necessitats reals de l'aeroport de Barcelona són compatibles amb el medi ambient comparant-ho amb l'aeroport de Heathrow, a Londres. Tot seguit el programa recupera *Propera parada, Rodalies*.

INFORMACIÓ SERVIDA PER ONEDATA

TV3

06.00 Notícies 3/24.

11.20 Signes dels temps (Religiós).

11.55 Primera Divisió Femenina (Esportiu) Real Madrid Femenino-FC Barcelona. Ni a la Lliga ni a Europa. Cap equip no ha estat capaç fins ara de parar els peus al Barça. A la Primera Divisió Femenina, els números del conjunt blaugrana intimiden: 12 partits, 12 victòries, 72 gols marcats i només 3 encaixats. Des de l'Estadi Alfredo Di Stéfano. En directe.

13.55 APM? Extra (Humor). En aquest lliurament, el conseller de Salut avança noves mesures anticovid en primícia. A més, un expert en anglès en Gran Reserva, les millors píffies de concursos, les

trucades més inoperants i un convidat molt especial.

14.30 Telenotícies migdia. Presentadors: Ramon Pellicer, Cristina Riba. Esports: Artur Peguera.

15.50 Tarda de cine: Amor amb preavís. EUA, Austràlia, 2002. Dir.: Marc Lawrence. Int.: Sandra Bullock i Hugh Grant. Un milionari irresponsable i encantador alhora contracta els serveis d'una advocada neuròtica, però molt eficaç, perquè l'assessori en totes les qüestions fiscals de la seva empresa.

17.35 Tarda de cine: Una boda al desembre. EUA, Canadà, 2016. Dir.: David Winning. Int.: Jessica Lowndes i Daniel Lissing. La Layla està a punt de veure complert el seu somni

LA SEXTA 22.30

'Dónde estabas entonces'

El programa d'Ana Pastor arriba a la recta final repassant els moments més destacats de l'any 2019. Es recordarà la polèmica exhumació de Franco del Valle de los Caídos, el judici dels líders independentistes del Procés, la *revuelta de la España vaciada* i el moviment promulgat per Greta Thunberg per frenar el canvi climàtic. També es recordarà la celebració de les eleccions generals anticipades i la victòria d'Espanya a la Copa del Món de bàsquet.

de celebrar el seu casament al desembre. Però quan el seu xicot coneix la seva cosina, l'abandona per ella. Davant de la impossibilitat de no assistir a l'enllaç, i com que no vol aparèixer com l'ex abandonada, la Layla hi va amb el Seth, un client per a qui treballa i a qui presenta com la seva nova parella.

19.15 Labanda sonora (Entreteniment). Presentador: Ivan Labanda. En aquest capítol pugem al cotxe dos ídols dels anys 60 i més enllà: el líder de Los Sírex, Antoni Miquel Cerveró, àlies Leslie, i Santi Carulla, vocalista de Los Mustang. Més tard se sumen a l'aventura Roser Tapias, Paula Malia i Betsy Túrnez, tres actrius de la sèrie L'última nit del karaoke, la comèdia que s'emeta els dilluns a TV3. Per acabar, el programa finalitza amb Santi Balmes, vocalista i

lletrista de la banda Love of Lesbian.

19.55 Atrapam si pots (Concurs).

21.00 Telenotícies vespre. Presentadors: Ramon Pellicer, Cristina Riba. Esports: Artur Peguera.

22.05 30 minuts. L'aeroport, en l'aire.

22.45 30 minuts. Propera parada, Rodalies.

23.30 Premis Nacionals de Cultura. Solstici.

00.25 Pel·lícula: Assassins. França, EUA, 1995. Dir.: Richard Donner. Int.: Sylvester Stallone i Antonio Banderas. Robert Rath, considerat el millor assassí a sou del país, rep una ordre. Ha de fer desaparèixer una experta en informàtica que ha de dur a terme una venda de secrets industrials important a un grup danès. No obstant això, tot es complica quan Miguel Bain ensopega amb el sicari.

02.35 Notícies 3/24.

04.00 Rumba a l'estudi (Musical). Landry el Rumbero.

SUPER3/33

06.00 La vaca Connie.

06.33 Tex.

06.45 Pat, el gos.

07.18 Tib i Tatoum.

07.30 Misha, la gata violeta.

07.51 Les construccions d'en Louie i la Yoko.

07.59 Comptem amb la Paula.

08.25 Mya Go. El ninot de neu.

08.33 El Mic i els seus amics. A ballar amb el Mic!

08.58 Els mixets.

09.22 Zoom, el dofi blanc.

09.56 Artús i els vailets de la Taula Rodona.

10.30 Rat Rank. Cançons pel Tió.

10.52 Jo, Elvis Riboldi.

11.37 Les Sisters.

12.22 Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir. Miracle Queen: La batalla dels prodigis (II).

12.43 Els bons ossos bruns.

13.25 Mike el magnífic.

14.05 Gos pudent.

14.35 La Pantera Rosa.

15.06 El xai Shaun.

16.46 Oddbods.

17.39 Efecte wow.

17.47 Bricociència. Els ous.

18.10 Efecte wow. Els secrets de volar.

18.18 Bestial. El solraig clapejat.

18.43 Siyaya. Veniu a explorar. A buscar l'Ull Blanc.

19.09 Els germans Kratt.

19.30 Robin Hood, el trapella de Sherwood.

20.17 Set nans i jo. Vuit nans i jo (II).

20.40 Marika.

21.30 Les regles de la Floor (Sèrie). Emissió de dos episodis.

21.48 Lucas etc. L'amnèsic.

21.55 Horitzons. Inclou Corea del Sud, la civilització desconeguda, La Costa Blava, la pubilla francesa i Etiòpia, pels camins d'Abissínia.

00.35 Per les teulades de les ciutats. Inclou Tòquio i Berlín.

02.20 Horitzons. Inclou Corea del Sud, la civilització desconeguda, La Costa Blava, la pubilla francesa i Etiòpia, pels camins d'Abissínia.

ESPORTS

06.40 Gol a gol.

08.10 Zona zàping.

08.45 Lliga Nacional de Futbol Sala.

10.25 Gol a gol.

11.55 Primera RFEF.

13.55 LEN Euro League Women. En directe.

15.15 E3 Notícies.

15.30 Gol a gol. En directe.

16.15 Un dia de partit.

18.10 Gol a gol. En directe.

19.10 Primera Divisió Femenina.

19.50 Km 0.

20.15 Motor a fons.

20.40 Ligue 1.

22.40 Titan Series Almeria.

22.55 Gol a gol. En directe.

00.25 324 Esports.

00.50 Gol a gol.

PARAMOUNT NETWORK 22.00

☆☆☆

'Watchmen'

Director: Zack Snyder / Actors: Jackie Earle haley, Malin Akerman, Patrick Wilson, Billy Crudup

EUA, 2009. Als anys vuitanta, els Estats Units estan en plena Guerra Freda i els superherois, que abans havien sigut admirats, ara són perseguits per la llei. Quan un d'ells, el Comediant, apareix mort, el seu amic Rorschach, l'únic heroi emmascarat en actiu, intentarà esbrinar què hi ha al darrere.

NEOX 22.00

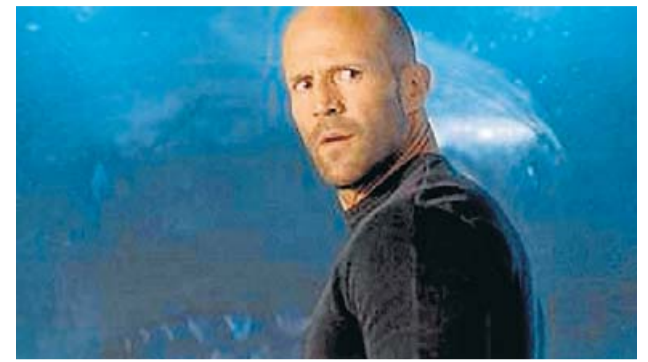
☆☆☆

'Mentiras arriesgadas'

Director: James Cameron / Actors: Arnold Schwarzenegger, Jamie Lee Curtis, Tom Arnold

EUA, 1994. Harry Tatsker, un agent internacional d'una organització ultrasecreta, es veu obligat a ocultar la seva professió real a la Helen, la seva dona, per raons de seguretat. Quan la Helen descobreix a què es dedica realment, decideix ajudar-lo a eliminar el comandament terrorista.

LA 1 22.05

☆☆

'Megalodón'

Director: Jon Turteltaub / Actors: Jason Statham, Li Bingbing, Rainn Wilson, Ruby Rose, Winston Chao

EUA, 2018. Un submarí és atacat per un enorme tauró prehistòric conegut com a Megalodón. La tripulació, liderada pel Jonas, un especialista en rescat en aigües profundes, haurà d'unir forces per aconseguir salvar-se i escapar de la criatura, que amenaça tot l'oceà.

TVE-1

- 06.00 Noticias 24 horas.
- 09.20 Seguridad vital.
- 09.50 Comando actualidad.
- 11.50 Primera División Femenina. Real Madrid Femení-FC Barcelona. En directe.
- 13.45 Viaje al centro de la tele.
- 14.00 L'informatiu.
- 14.30 Corazón.
- 15.00 Sesión de tarde: Reencuentro en Miconos.
- 17.30 Sesión de tarde: Tonio y Julia, el hombre perfecto.
- 19.00 Sesión de tarde: La bailarina y el pianista.
- 20.30 Aquí la Tierra.
- 21.00 Telediario 2.
- 22.05 La película de la semana: Megalodón. EUA, Xina, 2018. Dir.: Jon Turteltaub. Int.: Jason Statham.
- 23.45 Pel·lícula: Deep Blue Sea. EUA, Mèxic, 1999. Dir.: Renny Harlin. Int.: Thomas Jane.
- 01.20 Pel·lícula: City Hall, la sombra de la corrupció. EUA, 1996. Dir.: Harold Becker. Int.: John Cusack.

ANTENA 3

- 06.00 Minutos musicales.
- 06.10 Pelopicopata.
- 07.30 Vigilados: Person of interest. Los farsantes (T4).
- 08.15 Pel·lícula: Parece Navidad. EUA, 2016. Dir.: Terry Ingram.
- 09.45 Tu cara me suena.
- 12.50 Cocina abierta con Karlos Arguiñano.
- 13.50 La ruleta de la suerte.
- 15.00 Antena 3 Noticias 1.
- 15.45 Deportes.
- 15.55 El tiempo.
- 16.00 Multicine: Un refugio por Navidad.
- 17.45 Multicine: La fuente de los deseos.
- 19.40 Antena abierta.
- 21.00 Antena 3 Noticias 2.
- 21.45 Deportes.
- 21.55 El tiempo.
- 22.10 Infiel (Sèrie). Emissió de dos episodis: Capítol 15: La por a la mort que uneix el Selçuk, la Nil, el Volkan i l'Asya comporta un nou examen de consciència i enfrontaments.
- 02.30 Live Casino.
- 03.15 Play Uzu Nights.
- 04.00 Pel·lícula: Sé dónde está Lizzie. EUA, 2016. Dir.: Darin Scott.

CUATRO

- 07.00 Mejor llama a Kiko.
- 07.30 El zapping de surfers: lo mejor.
- 07.55 Malas pulgas.
- 09.50 lumiuky.
- 09.55 Callejeros viajeros.
- 12.40 Viajeros Cuatro. República Dominicana.
- 13.55 Cuatro al día.
- 15.00 Noticias Deportes Cuatro.
- 15.20 Deportes Cuatro.
- 15.30 El tiempo.
- 15.40 Home cinema: La brújula dorada. Regne Unit, EUA, 2007. Dir.: Chris Weitz. Int.: Nicole Kidman i Daniel Craig.
- 17.50 Home cinema: El reino prohibido. EUA, Xina, 2008. Dir.: Rob Minkoff.
- 19.50 Cuatro al día.
- 20.55 Deportes Cuatro.
- 21.15 El tiempo.
- 21.30 Cuarto milenio. Iker Jiménez aprofundeix en la figura de Santiago Corella Ruiz, El Nani, l'estranya desaparició del qual el 13 de novembre de 1983, després d'entrar als calabossos de la Direcció General de Seguretat.
- 05.30 Puro Cuatro.

TELE5

- 06.45 I love TV: lo mejor.
- 07.50 Mejor llama a Kiko.
- 08.20 Got Talent España. Momentazos.
- 10.10 Got Talent España. Socialité.
- 13.30 Socialité.
- 15.00 Informativos Telecinco.
- 15.40 Deportes.
- 15.50 El tiempo.
- 16.00 Viva la vida.
- 21.00 Informativos Telecinco.
- 21.40 El tiempo.
- 21.50 Deportes.
- 22.00 Secret Story: La noche de los secretos El Julen, últim expulsat, aborda els episodis més destacats del seu pas pel concurs en una entrevista al plató. A continuació, tenen lloc els posicionaments dels nominats, els Gemeliers, el Luis i la Sandra, sobre quins concursants creuen que estan en contra de la seva continuïtat al concurs i es revelen els percentatges cecs de vots acumulats fins aquell moment.
- 01.45 La casa de los secretos en directo.

LA SEXTA

- 06.00 Minutos musicales.
- 07.10 Bestial.
- 08.50 ¿Qué me pasa, doctor?
- 10.05 Zapeando.
- 11.50 Equipo de investigación.
- 14.00 La Sexta noticias 1ª edición.
- 15.00 La Sexta deportes.
- 15.15 La Sexta meteo.
- 15.30 La Roca.
- 20.00 La Sexta noticias 2ª edición.
- 20.45 La Sexta meteo.
- 20.55 La Sexta deportes.
- 21.25 Salvados. Gonzo entrevista l'actriu María Galiana, que repassa la seva vida i la seva trajectòria.
- 22.30 ¿Dónde estabas entonces? 2019: Ana Pastor recorda els fets més destacats de l'any 2019.
- 23.40 Pel·lícula: Hermanas de sangre. Canadà, EUA, 2013. Dir.: Vic Sarin. Int.: Kelly Rutherford i Natasha Henstridge.
- 01.30 Pel·lícula: Atrapadas sin salida. Canadà, 2014. Dir.: Mike Elliott.
- 02.50 World Poker Tour.

BARÇATV

- 07.30 El proper rival. CA Osasuna-FC Barcelona (93/94).
- 09.15 El 9.
- 10.00 El Partit. Futbol formatiu. Infantil A-Girona FC.
- 11.30 Roda de premsa del Barça Femení.
- 12.00 Primera Divisió Femenina. Reial Madrid -FC Barcelona. En directe.
- 14.00 600".
- 14.15 Roda de premsa de Xavi Hernández.
- 14.45 Marcador pre-partit. CA Osasuna-FC Barcelona.
- 16.15 El Barça en joc. CA Osasuna-FC Barcelona. En directe.
- 18.00 Marcador post-partit. CA Osasuna-FC Barcelona.
- 19.15 EuroLeague. Barça-Real Madrid.
- 21.00 Primera Divisió Femenina. Real Madrid -FC Barcelona.
- 22.45 Nascudes per jugar.
- 23.00 Lliga Nacional de Futbol Sala. Barça-Córdoba Património de la Humanidad.
- 00.30 Tots els gols de...

#0

- 11.02 El joven Sheldon.
- 12.06 Conspiraciones al descubierto.
- 12.58 Brexit, un año después. Crisis.
- 14.05 Pel·lícula: Shrek Tercero.
- 15.35 Pel·lícula: El nuevo exótico Hotel Marigold.
- 17.35 Pel·lícula: Adèle y el misterio de la momia.
- 19.20 Iñaki y... el futuro de la religión.
- 20.19 El joven Sheldon.
- 21.00 Cero en Historia.
- 21.30 Ilustres ignorantes.
- 22.00 El corazón del Imperio.
- 22.52 Brexit, un año después. Crisis.
- 23.48 Vienna Blood (Sèrie).

LA2

- 10.30 La missa en català.
- 11.30 Pueblo de Dios.
- 12.00 Saber vivir.
- 13.00 Zoom tendencias.
- 13.30 Lo mejor de evasión campestre.
- 14.00 Turismo rural en Europa.
- 14.35 Puntos de vista.
- 15.25 Calidoscopi.
- 15.35 Saber y ganar fin de semana.
- 16.20 Grandes documentales.
- 18.50 La 2 express.
- 19.00 Diario de un nómada.
- 19.30 Un país mágico.
- 20.35 El documental de La 2.
- 21.30 Imprescindibles.
- 22.30 Lo que arde.
- 00.30 Elefante blanco.

BETEVÉ

- 12.15 Slow BTv.
- 12.25 En joc. CE Manresa-EC Granollers.
- 14.25 BTv Noticias migdia.
- 14.50 La familia Barris.
- 15.35 Retratos.
- 15.50 Ciudadà Novell. Resum.
- 16.35 Música moderna.
- 17.30 Feeel. Highkili.
- 17.55 Slow BTv.
- 18.25 Doc's. La lucha limpia.
- 18.55 Oh my goig!
- 19.30 La cartellera.
- 20.00 BTv Noticias vespre.
- 20.20 El temps.
- 20.30 BTv Esports.
- 21.10 El nou temps del Picó.
- 21.55 Tube d'estrena.
- 22.15 Barcelona... i acció: Senda torcida.

8TV

- 07.00 Robin Food.
- 08.00 Sèries.
- 10.30 Espais comercials.
- 13.30 Mundo natural.
- 14.00 Robin Food.
- 15.30 8Maníacs.
- 18.30 Catalunya opina.
- 21.00 8Maníacs.
- 21.50 La entrevista incòmoda.
- 22.50 Sexual Revolution. Convidada: Adriana Abenia, presentadora de televisió.
- 00.50 El circ.
- 02.20 Pel·lícula: Al este del Edén (I). Un granger californià viu amb els seus dos fills, el Carl i l'Aron.
- 04.10 Robin Food.

IB3

- 08.20 Arrels.
- 09.15 Terra de passions.
- 10.05 Mosaic.
- 10.30 Eucaristia a la Seu de Mallorca.
- 11.20 Segunda RFEF.
- 13.20 Tríada.
- 13.59 IB3 Noticias migdia.
- 15.05 El temps migdia.
- 15.10 Passejades.
- 15.40 Pel·lícula: Llanterna verda.
- 17.25 Uep! Com anam?
- 18.30 Fred i calent.
- 19.30 Els de Cabrera, memòries del tio Jeroni.
- 20.30 IB3 Noticias vespre.
- 21.35 El temps vespre.
- 21.40 Pirates a les Balears.
- 22.25 Pel·lícula: L'home de la cornisa.

À PUNT

- 09.30 La setmana de la colla.
- 10.00 No tenim trellat.
- 12.00 La finestra esportiva. Alcoi-Manlleu.
- 14.00 À Punt Noticias.
- 15.00 Atrapa'm si pots.
- 16.00 Pel·lícula: No és tan fàcil. EUA, Japó, 2009.
- 18.00 Pel·lícula: Els fantasmes de les meues ex-nòvies. EUA, 2009.
- 19.35 Terra viva (Magazín).
- 21.00 À Punt Noticias.
- 21.45 Pel·lícula: La guerra ha acabat (I). Itàlia, 2020.
- 23.45 El Paradís de les Senyores (Sèrie).
- 02.35 Ciutats desaparegudes.

ABANS D'ARA

PECES HISTÒRIQUES TRIADES PER JOSEP MARIA CASASÚS

CATEDRÀTIC EMÈRIT DE LA UPF I MEMBRE DE L'IEC

Article de Carles Soldevila (Barcelona, 1892-1967) a *La Publicitat* (24-XII-1926). Demà és el 95è aniversari de la mort de Joan Crexells (Barcelona, 1896-1926) a causa d'un error quirúrgic. Tenia trenta anys. Era la gran jove promesa de la generació del Noucentisme. Havia ampliat estudis a l'estranger mentre feia de corresponsal de premsa. Intel·lectual de formació sòlida i pluridisciplinària, Crexells excel·lia com a articulista econòmic. Llicenciat en filosofia i en llengües clàssiques, doctorat en dret, titulat en comerç internacional, va cursar estadística a Londres i filosofia del dret amb el professor Stammler, a Berlín. Era un bon exemple per a una modernització del periodisme català amb criteris anglosaxons.

Heus ací que soc el darrer a parlar de vós, amic Crexells. No me'n planyo. Les veus que arriben tard, per raó de la distància o per raó de malaltia, són les que fan menys brusc el trànsit del gran clamoreig del primer moment al silenci dels dies que segueixen. Ah, si ho haguéssim sabut! Si algun geni discret ens hagués volgut assabentar de com havia d'ésser breu la vostra existència!... Tots hauríem cuitat a gaudir intensament del do de la vostra amistat preciosa, tots hauríem cuitat a dir-vos les paraules falagueres que només ara –massa tard– han eixit adelerades del nostre cor adolorit! Una estúpi-

da confiança en la nostra longevitat i en la longevitat dels altres ens fa viure en un constant estalvi d'afalacs i de confidències. Sempre imaginem que sobra temps a dir les coses; res no ens sembla urgent... Veiem un amic; el saludem de lluny, amb un vague moviment de cap. Un altre dia ja parlarem, ja tindrem una bona assentada...

A Joan Crexells. Una veu tardana (1926)

Ah, si ho haguéssim sabut, amic Crexells! Si ens haguéssim adonat de com era de mesquí el temps concedit a la nostra convivència, de quina manera hauríem cuitat a aprofitar-lo! Però no sabem mai res de res. Anem pel món empesos per una follia que ens priva de conèixer els innombrables paranys de la realitat. Som ridículament confiats, absurda-

ment vividors, espantosament il·lusos. Per això quan sona l'hora de la separació, ens exclamem plens d'estupor: Oh, tan aviat? Ja? Això ens va passar quan vaig saber la mort d'Eudald Duran-Reynals, amb el qual havia conversat dues vegades només; això em va passar quan vaig saber la mort d'En Joaquim Folguera, amb el qual sols havia sostingut diàlegs escadussers en un banc de les Galeries Laietanes. Així em passa avui en meditar la mort d'En Joan Crexells. Una sensació de companyia frustrada, d'avinentesa desaproveitada, de tresor malaguanyat... Ah, si ho haguéssim sabut, amic Crexells!

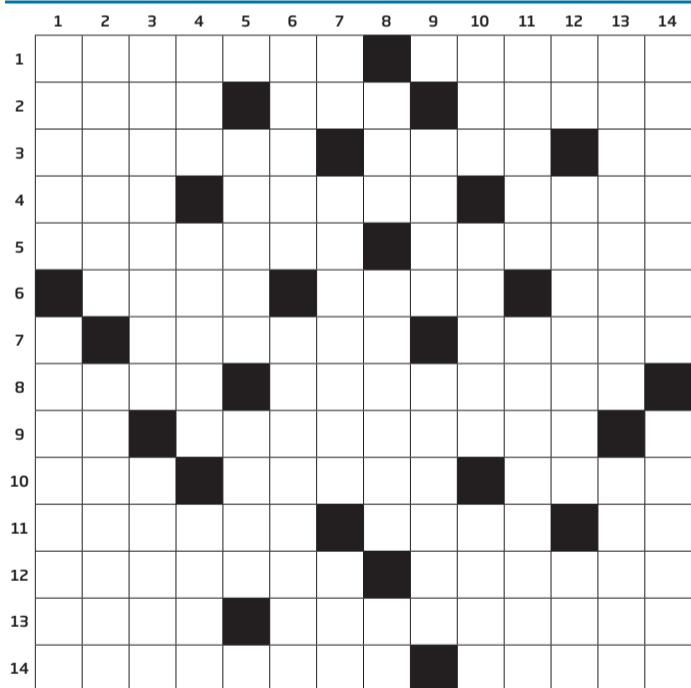
Carles Soldevila 1926

Gaudeix online dels mots encreuats de l'ARA a <http://passatemps.ara.cat>

PASSATEMPS

motsencreuats

núm. 3992, elaborat per Senyor Ventura

Horizontals 1. Abric de llana. Bones feligreses. **2.** Llegendari. Existia i marcava una època. Gas subterrani. **3.** Ballen. Roma amb un cotxe totterreny. El paranimf està buit. **4.** Pregui. Especialista en el pensament antic. Reietó àrab. **5.** T'encongeix el cor. Abaixa el volum. **6.** Element amb el número atòmic 39. Forat escaient per plantar-hi una floreta. La unitat mínima de l'humor. **7.** Cinc-cents d'Ilerda. Clavaré cops de cap. Ambaixador papal. **8.** Esposa. S'hi tiren els amants del risc o de la tranquil·litat. **9.** Un pot buit. Sortiríem malament, però els resultats serien dignes. Cap de cony. **10.** Sentiu tres vocals en una paraula. Fem una lisi. Compro a la fira. **11.** Fonem. Mesuro la quantitat de fècula. Mig crua. **12.** Ramat tancat a la pleta. Tirar del carro. **13.** Rieral. Escrit publicat amb una falta. **14.** Tenir una estrella al davant li ha restat visibilitat. Fa un registre d'ànecs salvatges.

Verticals 1. Suau al tacte. Defecaré. **2.** Faci d'alcavot. Una petició inusual per convertir-te en un ciutadà africà. **3.** Un home amb una cartera. És incisiu. **4.** Veïnes de Florejac, a la Segarra. Escollim. Glatí, frisà. **5.** Centre comercial. Que imita l'eco. Escollit. Obre la persiana. **6.** Dels ronyons. Ja no tenen el pes que tenien abans. **7.** Nucli de Mart. Tornis a triar. El típic te anglès. **8.** Estanc occidental. Quan fem operacions matemàtiques posem nerviós el mestre. Un final funest. **9.** L'equip reserva. Pòquer d'asos. Si es produeix un desastre atòmic, ens direm adeu. **10.** El teu regne no té límits. Castigar. Una bèstia de conte. **11.** La Sireneta de Disney. La roba que més escau al cos. **12.** Estrena la titularitat. Mg és el seu símbol. Capital del Japó. **13.** Tot i la creença popular, els especialistes diuen que n'hem de treure ferro. Cavalls de pèl blanc, roig i negre. **14.** Vot afirmatiu. Restringeix.

sudoku

solucions d'ahir

fàcil

	1		4	7				6
	8				1			5
6		3						1
		8			9	6		
	6		2		8		5	
		2	1			4		
	2					5		9
4			7					2
3				8	2			6

difícil

7	2			6				9	5	
			3	7						
6				1					2	
					5				8	2
	9								4	
8	7					6				
	3					7				6
						5	3			
9	6				1				7	4

O	B	R	I	M	S	A	L	V	A	D	O	R	
R	E	A	D	A	P	T	I	E	M	E	T	E	
T	I	S	O	R	A	X	E	R	I	F	I	M	
O	N	E	M	I	T	I	N	G	E	V	A		
D	E	S	D	I	R	E	T	E	R	C	E	T	
O	S	S	A	T	T	E	E	I	T	R	I		
X	I	N	O	F	E	N	S	I	V	E	S		
A	M	E	O	R	S	A	R	A	E	D			
T	P	S	A	L	A	O		O	L	O	T	I	
R	E	C	A	L	I	P	A	N	S	I	V		
A	S	A	L	A	M	I	N	I	R	A	I		
C	A	P	T	I	V	O	T	A	P	I	R	S	
T	R	A	N	S	A	L	P	I	A	E	R	I	
A	O	R	T	A		I	N	C	U	R	S	I	O

fàcil

9	1	5	2	8	4	3	7	6
4	7	6	5	9	3	1	8	2
2	8	3	1	7	6	9	5	4
5	6	1	9	2	8	7	4	3
8	4	7	3	6	5	2	1	9
3	2	9	7	4	1	8	6	5
1	9	2	6	5	7	4	3	8
7	5	8	4	3	2	6	9	1
6	3	4	8	1	9	5	2	7

difícil

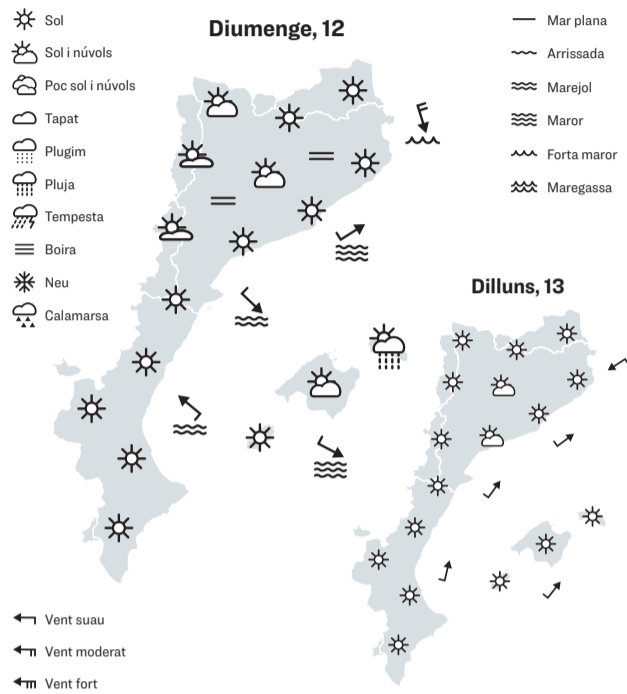
8	6	7	5	4	3	2	1	9
2	5	4	7	1	9	8	6	3
3	1	9	6	8	2	5	7	4
1	7	5	3	9	8	4	2	6
4	3	8	2	6	1	9	5	7
9	2	6	4	7	5	3	8	1
5	4	2	1	3	7	6	9	8
7	9	3	8	5	6	1	4	2
6	8	1	9	2	4	7	3	5

EL TEMPS

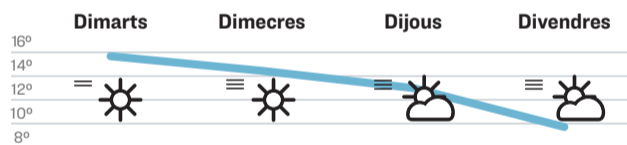
MARC CANDELA

Diumenge bàsicament assolellat i amb un notable contrast tèrmic entre una matinada freda i un migdia força més agradable que el d'ahir. La tramuntana desapareixerà definitivament al migdia.

	AVUI		DEMÀ	
	15 h	21 h	08 h	15 h
Barcelona	17°	13°	10°	17°
Lleida	14°	9°	5°	14°
Girona	16°	10°	5°	16°
Tarragona	16°	13°	10°	17°
València	17°	13°	11°	18°
Palma	16°	13°	11°	16°
Vic	14°	7°	2°	14°

LA SETMANA

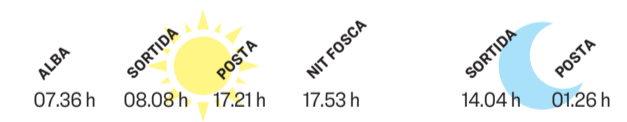

EL CONSELL

L'inici de setmana tindrà migdies càlids per a l'època de l'any. Poseu-vos una peça lleugera sota la jaqueta.

QUE NO US SORPRENGUI

Ahir es va mesurar el gruix de neu màxim històric a l'estació de Malniu, a la Cerdanya, amb 140 cm.

EUROPA

	MÀX.	MÍN.
Madrid	15°	2°
Londres	11°	7°
París	10°	6°
Berlín	4°	2°
Roma	13°	3°
Brusel·les	10°	7°
Estocolm	1°	-4°
Amsterdam	10°	7°
Praga	3°	-1°
Lisboa	19°	9°
Atenes	17°	9°

QUALITAT DE L'AIRE

Dades en µg/m³	NO ₂ * màxim d'ahir dades entre 14 h i 14 h	Partícules mitjana d'ahir dades entre 14 h i 14 h	Previsió per avui
Barcelona	63	12	●
Lleida	31	9	●
Girona	67	30	●
Tarragona	19	23	●

*Diòxid de nitrogen

Font: Dep. de Territori i Sostenibilitat

CRÍTICATV

MÒNICA PLANAS CALLOL - PERIODISTA

Un homenatge desafortunat

Divendres al vespre el *Tot es mou* de TV3 acabava cuinant hamburgueses amb foie. Davant d'uns fogons, amb el xef enlestint a tota drap la menja, i amb els crèdits finals del programa desfilant per la part inferior de la pantalla, el copresentador Jordi Gil va voler acomiadar l'espai fent un homenatge que va quedar ben gal·dós: "Mentre tu emplates, anirem posant de fons la música de Ramon Muntaner, que ahir ens va deixar als 71 anys, conegut a casa nostra per moltíssimes cançons. Va musicar molts poetes coneguts, i entre altres temes la peça principal de la pel·lícula *La casa del diamant* [sic]. Amb un record de la seva música i amb el que va suposar per a Catalunya us deixem. Música de Ramon Muntaner, en pau descansi, i aquestes hamburgueses". I va dir adeu als convidats i va desitjar bon cap de setmana als espectadors. I des de casa vam sentir només dos segons escassos de la cançó de Ramon Muntaner abans no es va tallar l'emissió per començar el refregit de divendres de l'*Està passant*.

Com a record pòstum, la frase "Música de Ramon Muntaner, en pau descansi, i aquestes hamburgueses" és desafortunada. Tanta feina feta per acabar homenatjat

així a la tele pública del teu país. Ja s'entén que la televisió és aquesta maquinària d'engranatges complexos on sempre falta temps per a tot i que com més llarg és el programa menys estona acabes tenint per encabir-hi el que vols. Però precisament per la contribució de Muntaner a la cultura catalana, o,

nera abrupta. El *Tot es mou*, si de veritat volia tenir un record per al músic, segur que ho hauria pogut fer millor, perquè va tenir tota la tarda per fer-ho, en comptes de relegar-lo a les escorrialles finals i cuinant carn a la planxa.

En ple context social i polític de defensa de la llengua i la cultura del país per la manera com la justícia i el mateix govern espanyol les estan minimitzant, sembla que mediàticament només se sap reivindicar com a reacció als atacs i al conflicte polític, perquè té més rèdit d'audiència. En canvi, quan es tracta de posar en valor la tasca feta per personalitats importants de la cultura del país, es deixa per a l'últim minut del programa. Per recordar Muntaner de pressa, malament i triturant la

© Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA 2021

cançó de *La casa del diamant* [sic], potser val més no fer-ho.

TV3 ha d'esforçar-se més a l'hora de recordar pòstumament les personalitats que traspassen i plantejar-se millor com ho fa. Perquè forma part del seu compromís com a mitjà públic. No n'hi ha prou amb repetir programes al Canal 33, sinó que la graella habitual, en la mesura de les seves possibilitats, ha de demostrar sensibilitat, reconeixement i respecte en comptes d'acomiar el finat entre hamburgueses.

Gratitud TV3 ha d'esforçar-se més a l'hora de recordar les personalitats que moren

com va dir el mateix Gil, "pel que va suposar per a Catalunya", és ben trist que després de quatre hores de programa, la manera com s'homenatja Muntaner siguin els 20 segons finals de l'emissió, a corre-cuita, entre hamburgueses i amb dos segons de cançó tallats de ma-

LESAUDIÈNCIES

Programes més vistos divendres

ESPECTADORS 'SHARE'

01	Telenotícies vespre	TV3+3/24 21.00	477.000	22,2%
02	Telenotícies migdia	TV3+3/24 14.30	452.000	30,1%
03	Tu cara me suena	ANTENA 3 22.30	335.000	22,1%
04	Pasapalabra	ANTENA 3 19.57	328.000	19,4%
05	Telenotícies comarques	TV3 13.55	324.000	28,0%

Amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. Generalitat Valenciana

ARA QUE NO S'OFENGUI NINGÚ

JUANJO SÁEZ

FORA DE TEST

DEMÀ Carme Colomina

Camises blaves a Canet

Pluja d'articles lacrimògens a la premsa espanyola sobre el cas del nen de Canet de Mar. "No es el niño del pijama de rayas pero podría serlo", escriu a l'Abc un tal Luis María Fernández, que pel que veig és director de cinema. Després sento Carlos Carrizosa, líder del partit de l'espanyolisme agònic, comparant el mateix nen amb els alumnes negres que van trencar la barrera de la segregació racial al sud dels EUA. I constato que més enllà de la pura estupidesa de les comparacions hi ha un fil, no pas roig, que connecta els dos discursos, que serveixen un mateix objectiu, un *objectiu d'estat*: promoure el conflicte civil a Catalunya. Perquè Espanya –aquest cop– no vol tornar-se a embrutar les mans com l'1 d'Octubre; li és més pràctic fer servir els seus peons de dins, i les seves palanques de poder de fora, per imposar la idea que els oprimits som els opressors, que els demòcrates som els antidemòcrates, que els jueus són els antisemites i que la llengua pròpia del país, minoritzada i perseguida durant segles de manera implacable, és en realitat l'ariet d'una persecució semblant a la dels nazis i el Ku Klux Klan.

Per molt que em preguntin *qué pone en tu DNI*, a mi em sembla que una operació d'aquesta magnitud, d'una tal mesquinesa, no es fa contra compatriotes, sinó contra enemics declarats.

CRISTINA CALDERER

La realitat és que tenim una llei de normalització del català pensada per compensar una petita part del dany que ens han infligit els successius governs espanyols; aquesta llei s'ha aplicat de forma flexible, per no dir indolent, en part per la pressió immigratòria, de manera que el català no ha aconseguit revertir la seva situació. Però com que la llengua no recula prou de pressa, com que qualsevol llibre, cançó, tuit o conversa en català subleva i irrita els habitants del búnquer, l'espanyolisme ha decidit prémer l'accelerador amb l'ajut d'una colla de franquistes amb toga que dicten les sentències i capgiren plans educatius amb

un simple cop de maça. I així, un solitari progenitor d'una escola de Canet de Mar, que per cert és excandidat de Ciutadans, ha aconseguit que *tota la classe del seu fill* canviï d'idioma. Aquí no hi ha pijames de ratlles, hi ha camises blaves de la Falange utilitzant un infant de forma obscena.

Entenc que la unitat civil és un bé a preservar, tot i que jo amb els votants de Vox, per exemple, no vull cap mena d'unitat, en faig prou amb una coexistència resignada. La unitat de debò no s'imposa; es construeix sense ingerències. Si fóssim independents, el sistema educatiu no el decidiria un jutge, sinó el Parlament, i l'aplicarien els centres docents seguint criteris pedagògics, i no obsessions assimilistes. Però no som independents, ni tenim la força per ser-ho (només la força democràtica, que a Espanya és una anècdota). Se'n ha dit que hem d'acumular forces i que hem de gestionar el "mentrestant" eficaçment. I potser això no era tan mala idea, veient que Espanya ha decidit que no hi ha mentrestants que valguin, que s'ha d'encendre la metxa ara, abans que tornem a estar forts i mobilitzats.

Si la política del *reencuentro* amb Catalunya és aquesta, caldrà treure's la son de les orelles abans del que pensàvem. Espero que la comunitat educativa es planti davant d'imposicions arbitràries com la de Canet. Espero també que la Generalitat actuï per impedir més intromissions. Que un exèrcit d'inspectors controli l'aplicació de la immersió a tot Catalunya. Però això vol dir més conflicte i més sentències; un pedaç, al cap i a la fi. Tots sabem que això només té una solució, que és la sobirania plena, i des d'aquesta llibertat construir una unitat civil autèntica, sense tuteles. Ens hi va la llengua, ens hi va el país. Preparem-nos.

TONI SOLER

LLIBRES DRETS HUMANS

LLIBRES NADAL NENS

LLIBRE RECEPTES NADAL

GUIA TIONS

